

Sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku za 2022 rok

WSTĘP	2
I. PODSTAWA PRAWNA FUNKCJONOWANIA I REALIZACJI ZADAŃ PCPR	2
II. STRUKTURA ORGANIZACYJNA, KADRA, BUDŻET, ZMIANA SIEDZIBY JEDNOSTKI, KONTROLE	6
III. PIECZA ZASTĘPCZA – RODZINNA I INSTYTUCJONALNA	14
III.1. Rodzinna piecza zastępcza	19
III.2. Instytucjonalna piecza zastępcza	33
III.3. Usamodzielnianie wychowanków opuszczających pieczę zastępczą	39
III.4. Projekty na rzecz rozwoju usług społecznych - wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej	44
III.4.1. Projekt pn. <i>Centrum Usług Społecznych w powiecie lęborskim – w zakresie pieczy zastępczej</i> ..	44
III.4.2. Projekt pn. <i>Pomorskie Dzieciom</i>	50
III.4.3. Partnerstwo w projekcie ZHP KH Lębork	52
IV. POMOC SPOŁECZNA	53
IV.1. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i interwencja kryzysowa	53
IV.1.1. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	53
IV.1.2. Działalność Ośrodka Interwencji Kryzysowej	57
IV.1.3. HOSTEL – miejsca całodobowe dla kobiet w ciąży i matek/ojców z dziećmi	61
IV.2. Usamodzielnienie osób opuszczających placówki	63
IV.3. Domy pomocy społecznej	63
IV.4. Pomoc cudzoziemcom – w związku z nadaniem im statusu uchodźcy lub udzieleniem ochrony uzupełniającej	68
IV.5. Projekt pn. Centrum Usług Społecznych w powiecie lęborskim – w zakresie pomocy społecznej	70
V. REHABILITACJA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ	73
V.1. Rehabilitacja społeczna osób z niepełnosprawnością	75
V.1.1. Dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	75
V.1.2. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny	76
V.1.3. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	76
V.1.4. Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	76
V.1.5. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	76
V.1.6. Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej	77
V.2. Programy PFRON	78
V.2.1. Program pn. <i>Aktywny Samorząd</i>	78
V.2.2. Program pn. <i>Program wyrównywania różnic między regionami</i>	81
V.2.3. Program pn. <i>Samodzielność - Aktywność - Mobilność</i>	81
V.2.4. Program pn. <i>Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi</i>	82
VI. POWIATOWY ZESPÓŁ DS. ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	83
VI.1. Orzekanie o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności	83
VI.2. Legitymacje osób niepełnosprawnych	87
VI.3. Karty parkingowe osób niepełnosprawnych	87
VII. POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ	89
VII.1. Potrzeby w zakresie obszarów pomocy społecznej	89
VII.2. Potrzeby w zakresie systemu pieczy zastępczej	92
VII.3. Potrzeby jednostki w zakresie realizowanych zadań	93
SPIS TABEL	95
SPIS WYKRESÓW	96
ZAŁĄCZNIK NR 1 - SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY PCPR W LĘBORKU JAKO ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE LĘBORSKIM	97
ZAŁĄCZNIK NR 2 - SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W POWIECIE LĘBORSKIM NA LATA 2021-2027	112
ZAŁĄCZNIK NR 3 - RAPORT Z REALIZACJI POWIATOWEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2021 – 2027	119

WSTĘP

Sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku za 2022 rok sporządzono na podstawie:

- art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 24 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2021 roku poz. 2268, ze zm.), który wskazuje, że: *Kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie składa radzie powiatu coroczne sprawozdanie z działalności centrum oraz przedstawia wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej,*
- art. 182 ust. 5 i art. 76 ust. 4 pkt. 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2022 roku, poz. 447, ze zm.), które wskazują, że: *Kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie składa zarządowi powiatu coroczne sprawozdanie z działalności powiatowego centrum pomocy rodzinie oraz przedstawia zestawienie potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej oraz iż do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy.*

I. Podstawa prawna funkcjonowania i realizacji zadań PCPR

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku zostało powołane na podstawie uchwały Nr III/20/98 Rady Powiatu Łębskiego z dnia 30 grudnia 1998 roku w sprawie utworzenia Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku. Rozpoczęło swoją działalność z dniem 1 stycznia 1999 roku. PCPR jest jednostką organizacyjną powiatu łębskiego, prowadzoną w formie jednostki budżetowej powiatu, podporządkowaną bezpośrednio Zarządowi Powiatu Łębskiego. Centrum obejmuje swoim działaniem obszar powiatu łębskiego.

W 2022 roku zakres działania jednostki regulował statut przyjęty uchwałą Nr IV/18/2015 Rady Powiatu Łębskiego z dnia 30 stycznia 2015 roku w sprawie nadania statutu Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku oraz regulamin przyjęty uchwałą Zarządu Powiatu Łębskiego Nr 131/2019 z dnia 4 grudnia 2019 roku, zmieniony w 2022 roku uchwałą Nr 444/2022 Zarządu Powiatu Łębskiego z dnia 28 lipca 2022 roku.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku wykonuje zadania własne i zlecone na podstawie ustaw i przepisów wykonawczych, a także uchwał Rady Powiatu Łębskiego i Zarządu Powiatu Łębskiego. W 2022 roku obowiązywały następujące podstawowe akty prawne regulujące działalność jednostki:

1. ustawa z dnia 24 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2021 roku poz. 2268, ze zm.),

akty wykonawcze:

- a) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 roku w sprawie domów pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2018 roku, poz. 734, z późn. zm.),

- b) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 sierpnia 2012 roku w sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie (Dz. U. z 2012 roku, poz. 954),
 - c) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 kwietnia 2015 roku w sprawie udzielania pomocy cudzoziemcom (tekst jednolity Dz. U. z 2019 roku, poz. 1946);
2. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2022 roku, poz. 447, ze zm.),

akty wykonawcze:

- a) obwieszczenie Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13 stycznia 2017 roku w sprawie listy ośrodków adopcyjnych upoważnionych do współpracy z organami centralnymi innych państw lub z licencjonowanymi przez rządy innych państw organizacjami lub ośrodkami adopcyjnymi (M. P. z 2017 roku, poz. 35),
 - b) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 roku w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 roku, nr 292, poz. 1720),
 - c) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 sierpnia 2015 roku w sprawie wzoru kwestionariusza wywiadu adopcyjnego oraz wzoru karty dziecka, w tym metryki prowadzenia sprawy (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1303),
 - d) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 roku w sprawie wzoru zaświadczenia kwalifikacyjnego (Dz. U. z 2011 roku, nr 272, poz. 1609);
3. ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity Dz. U. z 2023 roku, poz. 100, z późn. zm.),

akty wykonawcze:

- a) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 roku w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 roku, poz. 926, ze zm.),
- b) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 roku w sprawie algorytmu przekazywania środków państwowego funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym (tekst jednolity Dz. U. z 2019 roku, poz. 1605, z późn. zm.),
- c) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 listopada 2007 roku w sprawie turnusów rehabilitacyjnych (Dz. U. nr 230, poz. 1694, ze zm.),
- d) rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 roku w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (tekst jednolity Dz. U. z 2021 roku, poz. 2284),
- e) rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 roku w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (tekst jednolity Dz. U. z 2021 roku, poz. 857),
- f) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 lutego 2002 roku w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia (Dz. U. nr 17, poz. 162, z późn. zm.),

- g) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 listopada 2007 roku w sprawie warunków, sposobu oraz trybu gromadzenia i usuwania danych w ramach elektronicznego krajowego systemu monitoringu orzekania o niepełnosprawności (Dz. U. nr 228, poz. 1681),
- h) rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2003 roku w sprawie organizacji oraz trybu działania wojewódzkich i powiatowych społecznych rad do spraw osób niepełnosprawnych (Dz. U. nr 62, poz. 560);
- 4. ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy (tekst jednolity Dz. U. z 2021 roku, poz. 1249);
- 5. uchwała Nr XXVI/193/2021 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 18 lutego 2021 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Lęborskim na lata 2021 – 2027;
- 6. uchwała Nr XX XVIII/266/2022 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 17 marca 2022 roku w sprawie ustalenia zadań i wysokości środków finansowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przeznaczonych do realizacji w 2022 roku, która została zmieniona uchwałą Nr XLVIII/320/2022 z dnia 30 listopada 2022 roku oraz uchwałą Nr XXIV/181/2022 z dnia 06 grudnia 2022 roku;
- 7. uchwała Nr XV/119/2020 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 30 stycznia 2020 roku w sprawie przyjęcia Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Lęborskim na lata 2020 – 2022;
- 8. uchwała Nr 263/2021 Zarządu Powiatu Lęborskiego z dnia 29 września 2021 roku w sprawie zasad finansowania rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w Powiecie Lęborskim;
- 9. uchwała Nr XV/118/2012 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 29 lutego 2012 roku w sprawie określenia szczegółowych warunków umorzenia w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej;
- 10. uchwała Nr XXVI/194/2021 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 18 lutego 2021 roku w sprawie przyjęcia do realizacji Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2021 – 2027;
- 11. uchwała Nr XXX/187/2017 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 17 lutego 2017 roku w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2017 – 2022.

W powiecie lęborskim w okresie sprawozdawczym obowiązywała Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Lęborskim na lata 2021 – 2027 (uchwała Nr XXVI/193/2021 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 18 lutego 2021 roku). Podstawą prawną jej wdrażania i realizacji jest art. 19 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, zgodnie z którym do zadań z zakresu pomocy społecznej realizowanych przez powiat należy m.in. opracowanie tego dokumentu. Celem Strategii jest podejmowanie rozwiązań w zakresie problemów społecznych w powiecie lęborskim oraz planowanie i realizacja wyznaczonych kierunków działań w zakresie lokalnej polityki społecznej. Realizacja zadań postawionych przed pomocą społeczną na poziomie społeczności lokalnej, rodziny jak i jednostki. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku, podejmując zadania w zakresie pomocy społecznej, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, rehabilitacji osób niepełnosprawnych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, monitoruje działania oraz dostosowuje ich realizację

do zmieniającej się sytuacji i możliwości tak, aby udzielane mieszkańcom powiatu lęborskiego wsparcie było jak najbardziej adekwatne do ich potrzeb.

Powiatowa Strategia, w określonych celach strategicznych polityki społecznej, opiera się na istniejącym lokalnym systemie pomocy społecznej. Zakłada rozwój pomocy społecznej i wskazuje na konieczność budowania zintegrowanego systemu wsparcia dla grup szczególnie zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Przedstawione kierunki działań wpisują się w sformułowaną misję Strategii, którą jest podejmowanie działań zmierzających do *rozwój usług społecznych powiatu lęborskiego celem podniesienia jakości życia mieszkańców*, określoną wizją natomiast: *pomoc społeczna spójnym i efektywnym elementem rozwoju powiatu lęborskiego*.

Cele projektowanych zmian strategicznych pogrupowano w czterech priorytetach:

Priorytet I – RODZINA W ŚRODOWISKU LOKALNYM – SPRAWNY SYSTEM REAGOWANIA W SYTUACJI KRYZYSU: Budowanie sprawnego i skutecznego systemu działań wzmacniających funkcjonowanie rodzin, szczególnie rodzin znajdujących się w kryzysie;

Priorytet II – DOSKONALENIE SYSTEMU OPIEKI NAD DZIECKIEM: Rozwój systemu pieczy zastępczej;

Priorytet III – WSPARCIE OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ: Wsparcie osób z niepełnosprawnością w dążeniu do samodzielnego i aktywnego życia;

Priorytet IV – WSPARCIE I AKTYWIZACJA SENIORÓW: Wsparcie i rozwijanie działań na rzecz osób starszych w celu ich aktywizacji społecznej.

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Lęborskim przebiega na podstawie przyjętych kierunków działań. Stan ich realizacji za 2022 rok scharakteryzowano w załączniku nr 2 do niniejszego sprawozdania z działalności jednostki.

II. Struktura organizacyjna, kadra, budżet, zmiana siedziby jednostki, kontrole

Strukturę organizacyjną Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku i zakres działania poszczególnych komórek w roku 2022 regulował Regulamin organizacyjny – na podstawie uchwały nr 131/2019 Zarządu Powiatu Łęborskiego z dnia 4 grudnia 2019 roku, zmieniony w 2022 roku uchwałą Nr 444/2022 Zarządu Powiatu Łęborskiego z dnia 28 lipca 2022 roku. Na mocy niniejszego dokumentu w skład PCPR wchodziły następujące komórki organizacyjne i samodzielne stanowiska pracy:

Tabela 1. Komórki organizacyjne i samodzielne stanowiska pracy PCPR w Łęborku

Wyszczególnienie
Kierownik
Dział Finansowo-Kadrowy – Główny Księgowy – księgowość i kadry
Dział Pieczy Zastępczej Kierownik Działu Pieczy Zastępczej – Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej – Zespół ds. Instytucjonalnej Pieczy Zastępczej i Świadczeń – Mieszkanie chronione treningowe
Dział Pomocy Społecznej i Rehabilitacji Osób z Niepełnosprawnością Kierownik Działu Pomocy Społecznej i Rehabilitacji Osób z Niepełnosprawnością – Zespół ds. Pomocy Społecznej – Ośrodek Interwencji Kryzysowej – Zespół ds. Rehabilitacji Osób z Niepełnosprawnością
Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności Przewodniczący Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności – Sekretarz – Specjaliści orzecznicy oraz obsługa Zespołu
Dział Administracyjny – Sekretariat, Radca Prawny – Zespół ds. Wdrażania Projektów

Źródło: opracowanie własne na podstawie Regulaminu PCPR w Łęborku (uchwała nr 131/2019 Zarządu Powiatu Łęborskiego z dnia 4 grudnia 2019 roku, zmieniony w 2022 roku uchwałą Nr 444/2022 Zarządu Powiatu Łęborskiego z dnia 28 lipca 2022 roku).

W strukturach jednostki tych według stanu na 31 grudnia 2022 roku zatrudnionych było 29 pracowników, w tym 2 osoby przebywające na długotrwałym zwolnieniu - na 27,75 etatu, w tym 1 etat specjalisty pracy z rodziną i koordynatora projektu w ramach projektu pn. *Centrum Usług Społecznych w powiecie łęborskim*.

Ponadto Centrum współpracowało w ramach 139 umów cywilnoprawnych osobami i podmiotami, w tym:

- z 10 opiekunami zastępczymi prowadzącymi rodzinne domy dziecka i rodziny zastępcze zawodowe,
- z 46 specjalistami – psychologami, pedagogami, terapeutami, korepetytorami, superwizorem, prawnikiem - wspierającymi rodzinną pieczę zastępczą, osoby doznające przemocy w rodzinie i w kryzysie, itp. głównie w ramach realizacji projektu pn. Centrum Usług Społecznych w powiecie łęborskim i grantu pn. Pomorskie Dzieciom,
- z 5 orzecznikami lekarzami i 4 orzecznikami specjalistami Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności.

W ramach szkoleń i doskonalenia zawodowego pracownicy Centrum podnosili swoje kwalifikacje poprzez realizację studiów na kierunkach związanych z obszarem pomocy społecznej oraz bezpośrednio

związanych ze stanowiskiem pracy, jak również uczestniczyli w szkoleniach, konferencjach i seminariach, takich jak:

- Praca z osobą doświadczającą przemocy – 1 osoba,
- Praca z osobą doświadczającą przemocy. Pomoc dziecku krzywdzonemu. – 4 osoby,
- Przemoc domowa w kontekście współczesnych wyzwań dla rodziny – 1 osoba,
- Konferencja – „Zatroskani XXI – o zdrowiu psychicznym dzieci i młodzieży w nauce zdalnej” – 3 osoby,
- Obsługa klienta ukraińskiego – różnice kulturowe a ich wpływ na komunikację z urzędnikiem – 1 osoba,
- Konferencja „PFRON wspiera dostępność” – 3 osoby,
- Sposoby likwidacji przez powiat barier ograniczających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych ze środków PFRON – 1 osoba,
- Funkcjonowanie WTZ – aspekty teoretyczne i praktyka działania – 1 osoba,
- Wizyta studyjna Forum Pomocy Społecznej w podmiotach ekonomii społecznej w województwie wielkopolskim – 2 osoby,
- Nawiązywanie inicjatyw lokalnych – 1 osoba,
- Pomorski Konwent Regionalnego Kongresu Osób z Niepełnosprawnościami – 3 osoby,
- „10 lat po ratyfikacji konwencji Organizacji Narodów Zjednoczonych” – 3 osoby,
- Młodzież współcześnie a droga do zmian. Od profilaktyki do interwencji i wsparcia. – 3 osoby,
- Praktyczna realizacja przepisów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i realizacji procedury Niebieskiej Karty – 2 osoby,
- I PFRON – 1 osoba,
- Interwencja kryzysowa i procedura Niebieskiej Karty – 6 osób,
- Forum Dobrych Praktyk – podsumowanie kampanii „19 dni przeciwko przemocy” – 4 osoby
- „Warsztaty edukacyjne dotyczące realizacji zadań pieczy zastępczej w dobie Covid-19” – 11 osób,
- „Sposoby radzenia sobie z trudnościami we współpracy rodzin zastępczych z rodzinami biologicznymi małoletnich” – 7 osób,
- „Wczesne wykrywanie/rozpoznawanie syndromów dziecka krzywdzonego. Dziecko jako ofiara przemocy – diagnoza i forma pomocy” – 2 osoby,
- „Jak żyć i pracować z trudnym nastolatkiem, który trafił do rodzinnej pieczy zastępczej” – 7 osób,
- Pozyskiwanie funduszy unijnych, w tym zarządzanie projektami – szkolenie dla kadry zarządzającej” – 1 osoba,
- Usprawnianie współpracy instytucji pracujących na rzecz dziecka i rodziny celem wypracowania jednolitych schematów postępowania w danych sytuacjach” – 4 osoby,
- I Ogólnopolska Konferencja Biofeedback w terapii dzieci i dorosłych z ADHD” – 1 osoba,
- Budowanie zespołów i metodyka oceny sytuacji dziecka – 4 osoby,
- „Młodzież współcześnie a droga do zmian. Od profilaktyki do interwencji i wsparcia” – konferencja szkoleniowa – 5 osób,
- Warsztaty edukacyjne dotyczące problematyki traumy, z uwzględnieniem pandemii jako czynnika traumatyzującego” – 11 osób,

- „Kształtowanie relacji pomiędzy dziećmi umieszczonymi w rodzinnej pieczy zastępczej” – 11 osób,
- Terapia Biofeedback EEG oraz analiza QEEG w zastosowaniach klinicznych oraz treningu szczytowej wydajności - uprawnienia terapeuty Biofeedback – 1 osoba,
- Trening Umiejętności Społecznych I i II stopnia” – uprawnienia terapeuty TUS – 1 osoba,
- „Interwencja kryzysowa i procedura Niebieskiej Karty” – 2 osoby,
- „Elementy prawa rodzinnego” – 1 osoba,
- „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – edycja 2022” – 1 osoba,
- „Praca z osobą doświadczającą przemocy, Pomoc dziecku krzywdzonemu” – 1 osoba,

Ponadto Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku jest zrzeszone w Pomorskim Forum Pomocy Społecznej w ramach Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej Ośrodka Regionalnego w Gdańsku. W ramach Forum co miesiąc odbywały się spotkania tematyczne, w 2022 roku w formie webinarów, w których brał udział kierownik lub pracownik jednostki, o następującej tematyce:

- Problemy gospodarki finansowej JST,
- Niebieska Karta i Zespół interdyscyplinarny,
- Nowelizacja specustawy o pomocy obywatelom Ukrainy,
- Zarządzanie informacją prasową w związku z działalnością OPS dotyczącą osób przybywających z Ukrainy,
- PTSD- jak przygotować się do profesjonalnej pomocy osobom dotkniętym stresem pourazowym,
- Zasady legalizacji pobytu i uprawnienia w miejscu pobytu dla osób przybywających z Ukrainy,
- Nowelizacja ustawy o pomocy społecznej 2021/2022 - najnowsze zmiany prawne i orzecznicze,
- Nowelizacje ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- Nowy ład w wynagrodzeniach,
- Dodatek osłonowy – nowe świadczenie – procedury przyznawania.

Budżet Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie obejmuje rozdziały w zakresie obsługi PCPR, Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, pieczy zastępczej rodzinnej i instytucjonalnej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz warsztatów terapii zajęciowej, a ponadto środków z algorytmów PFRON i projektów Regionalnego Programu Województwa Pomorskiego:

- pn. *Stacja Lębork, Kościerzyna, Kwidzyn, Miastko, Słupsk - usługi społeczne wsparcia rodzin*,
- pn. *Centrum Usług Społecznych w powiecie lęborskim*,
- pn. *Pomorskie Dzieciom*,
- oraz Programu Osłonowego Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej pn. *„Przyjaźń alternatywą dla przemocy”*.

Wykonanie wydatków za 2022 rok z podziałem na rozdziały, przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Wydatki Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku w 2022 roku

Rozdział	Wydatek	Kwota (w PLN)
85218	PCPR	1.175.945,11
85321	PZOON, w tym: – dotacja z budżetu Wojewody	509.339,86 448.129,52
85510	Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych, w tym: – dotacja budżetu wojewody - dodatek wychowawczy	510.484,01 51.269,11
85508	Rodzinna piecza zastępcza, w tym: – dotacje z Budżetu Wojewody (dodatek wychowawczy)	3.221.342,48 222.163,51

85205	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, w tym: w tym zadanie publiczne pn. „Przyjaźń alternatywą dla przemocy”	29.517,84 18.360,00
85220	Ośrodek Interwencji Kryzysowej	101.118,13
85311	Warsztaty terapii zajęciowej – budżet powiatu	86.320,00
85395	Projekty RPO WP 2014-2022, w tym: – Stacja Łębork, Kościerzyna, Kwidzyn, Miastko, Słupsk - usługi społeczne wsparcia rodziny – Centrum Usług Społecznych w Powiecie Łębskim – Pomorskie dzieciom	1.131.369,78 32.743,46 946.812,60 151.813,72
	Środki z Funduszu Pomocy – art. 26a ustawy z dn. 12.03.2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa	11.100,00
Wydatki pozabudżetowe, w tym:		
-	Algorytm środków PFRON	2.242.138,00
-	Aktywny Samorząd (kwoty wg. umów)	389.950,00
-	Program Wyrównywania Różnic Między Regionami	58.057,53
Razem:		9.688.846,98

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań finansowych PCPR w Łęborku za 2022.

W okresie sprawozdawczym prowadzono intensywne działania zmierzające do przygotowania do zmiany, po 24 latach, czyli od początku istnienia Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, siedziby jednostki, na adres obiektu na ul. Stefana Okrzei 15 w Łęborku. Na rzecz Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku, decyzją Zarządu Powiatu Łębskiego z dnia 28 kwietnia 2021 roku (znak G.6844.ZTP-31.2021.MG) nieruchomości położone w obrębie 7 miasta Łęborka przy ul. S. Okrzei 15 oznaczone w ewidencji gruntów i budynków zabudowane trzykondygnacyjnym budynkiem o powierzchni użytkowej 1522,43m² zostały przekazane w trwały zarząd. W związku z powyższym ta jednostka od 1 maja 2021 roku dokonywała opłat dotyczących ww. nieruchomości w zakresie: opłaty z tut. c.o., opłaty z tytułu zużycia wody, kanalizacji, opłaty z tytułu zużycia ciepłej wody, opłaty z usługi komunalne, opłaty z tytułu energii elektrycznej, opłaty z tytułu trwałego zarządu, opłaty z tytułu podatku od nieruchomości, inne opłaty związane z funkcjonowaniem nieruchomości (przeglądy p.poż i bhp, serwisu i konserwacji dźwigu osobowego i wentylacji, itp.).

W okresie sprawozdawczym dokonywano refakturowania ponoszonych na ww. cele wydatków przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Łęborku oraz wykonawcę inwestycji do zakończenia budowy. Prowadzono już w 2022 roku przygotowania zmian organizacyjnych, zapewnienia wyposażenia, zapewnienia infrastruktury teleinformatycznej, monitoringu, itp. Dzięki inwestycji Powiatu Łębskiego z końcem roku, możliwe było stopniowe przenoszenie siedziby PCPR, tak aby bez zakłócenia realizowanych zadań, nie przerywając przyjmowania klientów, ostatecznie do 23 stycznia 2023 roku zakończyć przeprowadzkę. W związku ze zmianą siedziby, dokonano szerokorozumianych zmian organizacyjnych w jednostce – zmiany statutu, regulaminu organizacyjnego, struktury zatrudnienia, wewnętrznych procedur, zasad i regulaminów.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku objęte było w okresie sprawozdawczym kontrolami zewnętrznymi oraz przeprowadzało kontrole jednostek organizacyjnych pomocy społecznej i podmiotów wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. W 2022 roku realizowane były następujące kontrole:

- **Kontrola zewnętrzna - kontrola przeprowadzona przez Wydział Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku.**

Kontrolę przeprowadzono na podstawie: art. 186 pkt 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2022r., poz. 447 ze zm.)

Zakres kontroli: realizacja zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej

Okres objęty kontrolą: od 01.07.2021 roku do 30.09.2022 roku.

Termin przeprowadzenia kontroli: 30.09.2022 roku – 14.10.2022 roku.

Wnioski z kontroli: Zespół kontrolny ocenił działalność PCPR w Lęborku pozytywnie z uchybieniami;

– **Kontrola Domu dla Dzieci SIEDLIKO – przeprowadzona przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku**

Kontrolę przeprowadzono na podstawie: art. 38b ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz § 6 załącznika do uchwały nr 364/2021 Zarządu Powiatu Lęborskiego z dnia 6 października 2021 roku w sprawie wprowadzenia Procedur sprawowania kontroli nad organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej, rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz placówkami opiekuńczo-wychowawczymi i placówką wsparcia dziennego, zgodnie z przyjętym przez Zarząd Powiatu Lęborskiego harmonogramem kontroli na 2022 rok.

Zakres kontroli: kontrola problemowa - planowa kontrola, w celu zbadania wybranych zagadnień lub grupę pokrewnych zagadnień dotyczących funkcjonowania i realizowanych zadań przez Kontrolowanego w obszarze zapewniania małoletnim dostępu do kształcenia dostosowanego do ich wieku i możliwości rozwojowych oraz obejmowania dzieci działaniami terapeutycznymi.

Okres objęty kontrolą: od 01.01.2021 roku do 12.04.2022 roku.

Termin przeprowadzenia kontroli: 12.04.2022 roku – 24.05.2022 roku.

Wnioski z kontroli: Zespół kontrolny wydał zalecenia pokontrolne, o których realizacji podmiot kontrolowany poinformował jednostkę.

– **Kontrole rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka w zakresie zadań pieczy zastępczej – przeprowadzona przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku**

Kontrole przeprowadzono na podstawie: art. 38b ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz § 6 załącznika do uchwały nr 364/2021 Zarządu Powiatu Lęborskiego z dnia 6 października 2021 w sprawie wprowadzenia Procedur sprawowania kontroli nad organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej, rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz placówkami opiekuńczo-wychowawczymi i placówką wsparcia dziennego, zgodnie z przyjętym przez Zarząd Powiatu Lęborskiego harmonogramem kontroli na 2022 rok:

1) Rodzina – zakres kontroli: zapewnianie dziecku całodobowej opieki i wychowania oraz zaspokajania jego potrzeb emocjonalnych, bytowych, rozwojowych, społecznych i religijnych

Okres objęty kontrolą: od 01.01.2021 rok do 17.03.2022 roku.

Termin przeprowadzenia kontroli: 17.03.2022 rok.

Wnioski z kontroli: Zespół kontrolny wydał zalecenia pokontrolne, o których realizacji podmiot kontrolowany poinformował jednostkę.

2) Rodzina – zakres kontroli: zapewnianie dostępu do przysługujących świadczeń (w szczególności zdrowotnych)

Okres objęty kontrolą: od 01.01.2021 rok do 09.02.2022 roku.

Termin przeprowadzenia kontroli: 09.02.2022 rok.

Wnioski z kontroli: nie wydano zaleceń pokontrolnych

3) Rodzina – zakres kontroli: zapewnianie dziecku całodobowej opieki i wychowania oraz zaspokajania jego potrzeb emocjonalnych, bytowych, rozwojowych, społecznych oraz religijnych.

Okres objęty kontrolą: od 01.01.2021 rok do 09.09.2022 roku.

Termin przeprowadzenia kontroli: 09.02.2022 roku.

Wnioski z kontroli: nie wydano zaleceń pokontrolnych

4) Rodzinny Dom Dziecka – zakres kontroli: współpraca z ośrodkiem adopcyjnym, koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i organizatorem pieczy zastępczej oraz traktowanie dziecka w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości osobowej,

Okres objęty kontrolą: od 01.01.2021 rok do 27.09.2022 roku.

Termin przeprowadzenia kontroli: 27.09.2022 roku.

Wnioski z kontroli: nie wydano zaleceń pokontrolnych

5) Rodzina – zakres kontroli: zapewnianie dostępu do przysługujących świadczeń (w szczególności zdrowotnych) oraz zapewniania kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych, wyrównywania braków rozwojowych i szkolnych, zapewniania rozwoju uzdolnień i zainteresowań

Okres objęty kontrolą: od 01.01.2021 rok do 15.12.2022 roku.

Termin przeprowadzenia kontroli: 15.12.2022 roku.

Wnioski z kontroli: Zespół kontrolny wydał zalecenia pokontrolne, o których realizacji podmiot kontrolowany poinformował jednostkę.

Kontrola Domu Pomocy Społecznej Nr 2 w Lęborku – przeprowadzona przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku

Kontrolę przeprowadzono na podstawie: ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej, Zarządzenia Nr 37/2021 Kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku z dnia 29.12.2021 roku w sprawie ustalenia planu kontroli zewnętrznych.

Zakres kontroli: Ocena realizacji usług wspomagających w zakresie umożliwienia udziału w terapii zajęciowej oraz umożliwienia zaspokojenia potrzeb religijnych i kulturalnych zgodnie z § 5 ust. 3 pkt 3 lit a, c Rozporządzenia z dnia 23 sierpnia 2012 roku w sprawie domów pomocy społecznej.

Okres objęty kontrolą: 01.01.2021 r. - 31.12.2021 r.

Termin przeprowadzenia kontroli: 18.01.2022 r. - 19.01.2022 r.

Wnioski z kontroli: Zespół kontrolny wydał zalecenia pokontrolne, o których realizacji podmiot kontrolowany poinformował jednostkę.

Kontrola Domu Pomocy Społecznej Nr 2 w Lęborku – przeprowadzona przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku

Kontrolę przeprowadzono na podstawie: ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej, Zarządzenia Nr 19/2022 Kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku z dnia 10.11.2022 roku w sprawie przeprowadzenia kontroli w Domu Pomocy Społecznej Nr 2 w Lęborku

Zakres kontroli: sprawdzenie stopnia realizacji zaleceń pokontrolnych wskazanych w wystąpieniu pokontrolnym z dnia 15 marca 2022 roku, sporządzonym w wyniku przeprowadzonej kontroli w dniach 18.01.2022 r. do 19.01.2022 r. w zakresie oceny realizacji usług wspomagających w zakresie umożliwienia udziału w terapii zajęciowej oraz umożliwienia zaspokojenia potrzeb religijnych i kulturalnych zgodnie z § 5 ust. 3 pkt 3 lit a, c rozporządzenia z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej.

Okres objęty kontrolą: od 01.01.2022 r. do dnia kontroli

Termin przeprowadzenia kontroli: 22.11.2022 r. – 30.11.2022 r.

Wnioski z kontroli: Na podstawie powyższych ustaleń kontroli stwierdzono, że w Domu Pomocy Społecznej Nr 2 w Lęborku w dużym stopniu zastosowano się do realizacji zaleceń pokontrolnych wskazanych w wystąpieniu pokontrolnym z dnia 15 marca 2022 roku w zakresie oceny realizacji usług wspomagających w zakresie umożliwienia udziału w terapii zajęciowej oraz umożliwienia zaspokojenia potrzeb religijnych i kulturalnych zgodnie z § 5 ust. 3 pkt 3 lit a, c rozporządzenia z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej, jednak w dalszym ciągu występują uchybienia wymagające podjęcia skutecznych działań zmierzających do ich zlikwidowania. Zespół kontrolny wydał rekomendacje.

Kontrola Domu Pomocy Społecznej Nr 1 w Lęborku – przeprowadzona przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku

Kontrolę przeprowadzono na podstawie: ustawy z dnia 12.03.2004 roku o pomocy społecznej, rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej, Zarządzenia Nr 11/2022 Kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku z dnia 12.09.2022 roku w sprawie ustalenia planu kontroli zewnętrznych.

Zakres kontroli: Ocena realizacji usług wspomagających w zakresie umożliwienia udziału w terapii zajęciowej oraz umożliwienia zaspokojenia potrzeb religijnych i kulturalnych zgodnie z § 5 ust. 3 pkt 3 lit a, c Rozporządzenia z dnia 23 sierpnia 2012 roku w sprawie domów pomocy społecznej.

Okres objęty kontrolą: 01.01.2021 r. - 31.12.2021 r.

Termin przeprowadzenia kontroli: 21.09.2022 r. – 26.09.2022 r.

Wnioski z kontroli: Zespół kontrolny stwierdził, że usługi wspomagające w zakresie umożliwienia udziału w terapii zajęciowej oraz umożliwienia zaspokojenia potrzeb religijnych i kulturalnych zgodnie z § 5 ust. 3 pkt 3 lit a, c rozporządzenia z dnia 23 sierpnia 2012 roku w sprawie domów pomocy społecznej były realizowane i dokumentowane w Domu Pomocy Społecznej Nr 1 w Lęborku w sposób prawidłowy, w związku z czym nie wydano zaleceń pokontrolnych.

Kontrola Warsztatów Terapii Zajęciowej – przeprowadzona przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku

Kontrolę przeprowadzono na podstawie: art. 10b ust. 6a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych, § 22 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 roku w sprawie warsztatów terapii zajęciowej oraz załącznika nr 5 - Regulaminu kontroli przeprowadzanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku do zarządzenia nr 6/2020 Kierownika Powiatowego Centrum Pomocy

Rodzinie w Lęborku z dnia 20 stycznia 2020 roku w sprawie kontroli zarządczej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku.

Zakres kontroli: Zostały zweryfikowane następujące zagadnienia - prawidłowość kwalifikowania kandydatów na uczestników warsztatu; ważność posiadanych przez uczestników warsztatu orzeczeń oraz treść zawartych w nich wskazań; prawidłowość prowadzonej dokumentacji dotyczącej (uczestników, działalności merytorycznej warsztatu, w tym działalności rady programowej, współpracy z rodzicami lub opiekunami uczestników); prawidłowość w zakresie zatrudnienia i kwalifikacji kadry warsztatu; zgodność postanowień umowy na prowadzenie warsztatu terapii zajęciowej ze stanem faktycznym; zgodność organizacji pracy i zajęć w warsztacie z postanowieniami rozporządzenia, regulaminu organizacyjnego warsztatu oraz z umową; prawidłowość realizacji planu działalności warsztatu i indywidualnych programów rehabilitacji.

Okres objęty kontrolą: 01.01.2022 r. - 30.06.2022 r.

Termin przeprowadzenia kontroli: 20.06.2022 r. – 30.06.2022 r.

Wnioski z kontroli: W toku kontroli, sporządzono protokół z zaleceniami i ustalono, iż warsztat wywiązuje się pod względem merytorycznym z zadania będącego przedmiotem zawartej umowy na prowadzenie warsztatu terapii zajęciowej. Jednostka przeprowadzająca kontrolę wydała pozytywną ocenę ogólną kontrolowanej działalności.

Kontrola Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w Warszawie

Kontrolę przeprowadzono na podstawie: art. 51 ust. 3 pkt 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. 2021 poz. 573 z późn. zm.), rozporządzenia Ministra Gospodarki Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 marca 2004 r. w sprawie zasad i trybu sprawowania kontroli przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 63, poz. 586).

Zakres kontroli: Badanie stanu faktycznego i prawnego w zakresie wykorzystania w 2019 roku środków PFRON, przekazanych na realizację pilotażowego programu: „Aktywny Samorząd” – moduł I, zgodnie z umową nr AS3/000029/11/D z dnia 23.04.2018 r. oraz aneksami nr 1 z dnia 06.12.2018 r., nr 2 z dnia 26.04.2019 r., nr 3 z dnia 22.08.2019 r. i nr 4 z dnia 21.11.2019 r.

Okres objęty kontrolą: 01.01.2019 r. - 31.12.2019 r.

Termin przeprowadzenia kontroli: 04.07.2022 r. – 08.07.2022 r.

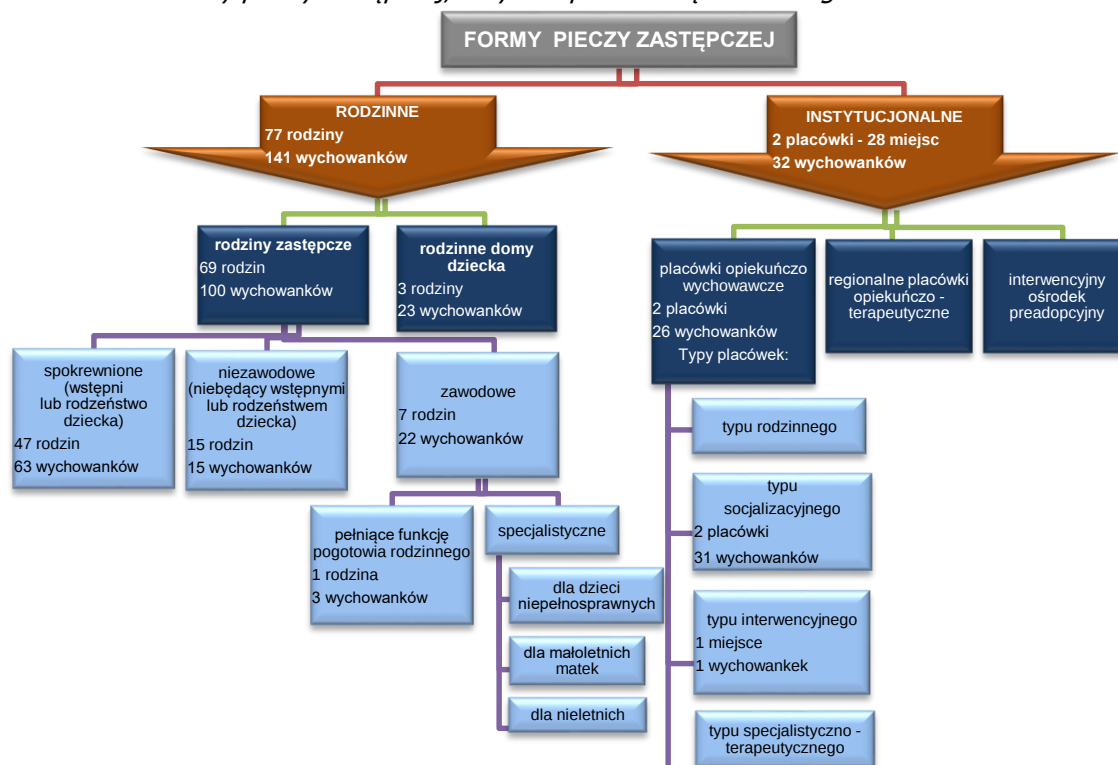
Wnioski z kontroli: Zespół kontrolny ocenił pozytywnie działalność PCPR w Lęborku w ww. zakresie, w związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości odstąpiono od wydania wystąpienia i zaleceń.

III. Piecza zastępcza – rodzinna i instytucjonalna

Zadania i zakres działań podejmowanych w obszarze pieczy zastępczej w 2022 roku regulowała ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, akty wykonawcze oraz przepisy prawa miejscowego - w powiecie łęborskim w zakresie pieczy zastępczej obowiązywała podjęta przez Radę Powiatu Łęborskiego uchwała Nr XV/119/2020 z dnia 30 stycznia 2020 roku w sprawie przyjęcia Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Łęborskim na lata 2020 – 2022.

Funkcjonowanie pieczy zastępczej podzielone jest na dwie formy, tj. pieczę rodzinną oraz instytucjonalną. Jest to rodzaj usług społecznych, będących dopełnieniem i uzupełnieniem wsparcia rodzin naturalnych, które z różnych względów nie mogą zapewnić swoim dzieciom opieki i wychowania. Zasady organizacji i prosperowania pieczy zastępczej uregulowane są w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ustawa reguluje różne typy podmiotów sprawujących pieczę zastępczą, które przedstawiono na poniższym schemacie. Podane na schemacie dane ilościowe wskazują ilości podmiotów pieczy zastępczej i przebywających w nich dzieci na terenie powiatu łęborskiego.

*Schemat 1. Formy pieczy zastępczej, w tym w powiecie łęborskim wg stanu na 31.12.2022 roku**

*podane ww. dane ilościowe wychowanków pieczy zastępczej uwzględniają przekształcenia rodzin i RDD w inne formy oraz przeniesienia wychowanków oraz w pierwszych wierszach wskazano ilości dla całego okresu sprawozdawczego, dlatego nie sumują się. Dane dotyczące pieczy instytucjonalnej podano dla obecnie funkcjonujących – Dom dla Dzieci „ZAKĄTEK” i Dom dla Dzieci „SIEDLIKO”.

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Łęborgu za lata 2006 – 2022.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborgu realizowało w obszarze pieczy zastępczej w 2022 roku ustawowe zadania przypisane powiatowym centrom pomocy rodzinie oraz organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej – na podstawie zarządzenia Nr 19/2011 Starosty Łęborskiego z dnia 28 września 2011 roku w sprawie wyznaczenia organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Łęborskim.

Zadania z zakresu pieczy zastępczej realizowane są przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku, zgodnie z regulaminem organizacyjnym jednostki, należą do kompetencji Działu Pieczy Zastępczej, w skład którego wchodzi: Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej, Zespół ds. Instytucjonalnej Pieczy Zastępczej i Świadczeń oraz Mieszkanie chronione treningowe¹.

Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej stanowi Zespół, o którym mowa w art. 76 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Jego działalność koncentruje się na realizacji ustawowych zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. W jego skład wg stanu na 31 grudnia 2022 roku wchodziło: 3 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz 2 specjalistów pracy z rodziną, a także zadania wykonywało – dwóch psychologów i pedagog. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej obejmowali wsparciem funkcjonujące w powiecie lęborskim rodziny zastępcze - zgodnie z wymaganiami obowiązującej ustawy w okresie sprawozdawczym mieli pod opieką do 15 rodzin zastępczych.

W obszarach pieczy zastępczej, pracownicy Zespołu ds. Instytucjonalnej Pieczy Zastępczej i Świadczeń prowadzą sprawy dotyczące przede wszystkim zadań w zakresie zapewnienia pieczy zastępczej w formach instytucjonalnych, świadczeń w zakresie pieczy zastępczej i usamodzielnienia osób opuszczających pieczę zastępczą.

Pieczą zastępczą w powiecie lęborskim składa się z: pieczy rodzinnej, czyli funkcjonujące rodziny zastępcze, w tym rodziny zastępcze zawodowe, niezawodowe i spokrewnione oraz rodzinne domy dziecka, a także pieczy instytucjonalnej, czyli placówki opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego Dom dla Dzieci „ZAKĄTEK” i łączącej funkcję socjalizacyjną z miejscem interwencyjnym - Dom dla Dzieci „SIEDLISKO”. Placówki te powstały w wyniku przekształcenia Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Lęborku na mocy uchwały Nr XIX/150/2020 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 25 czerwca 2020 roku w sprawie przekształcenia Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Lęborku w placówki opiekuńczo-wychowawcze Dom dla Dzieci „ZAKĄTEK” i Dom dla Dzieci „SIEDLISKO”, zapewnienia wspólnej obsługi administracyjnej, finansowej, organizacyjnej i specjalistycznej tych placówek przez Centrum Obsługi Domów dla Dzieci oraz nadania im statutów zmienionej uchwałą. Statut tych jednostek określa uchwała Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 17 grudnia 2020 roku w sprawie nadania statutów Domu dla Dzieci „ZAKĄTEK”, Domu dla Dzieci „SIEDLISKO” oraz Centrum Obsługi Domów dla Dzieci, natomiast regulamin organizacyjny określony został uchwałą Zarządu Powiatu Lęborskiego z dnia 6 grudnia 2022 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego Domu dla Dzieci „ZAKĄTEK”, Regulaminu Organizacyjnego Domu dla Dzieci „SIEDLISKO” oraz Centrum Obsługi Domów dla Dzieci.

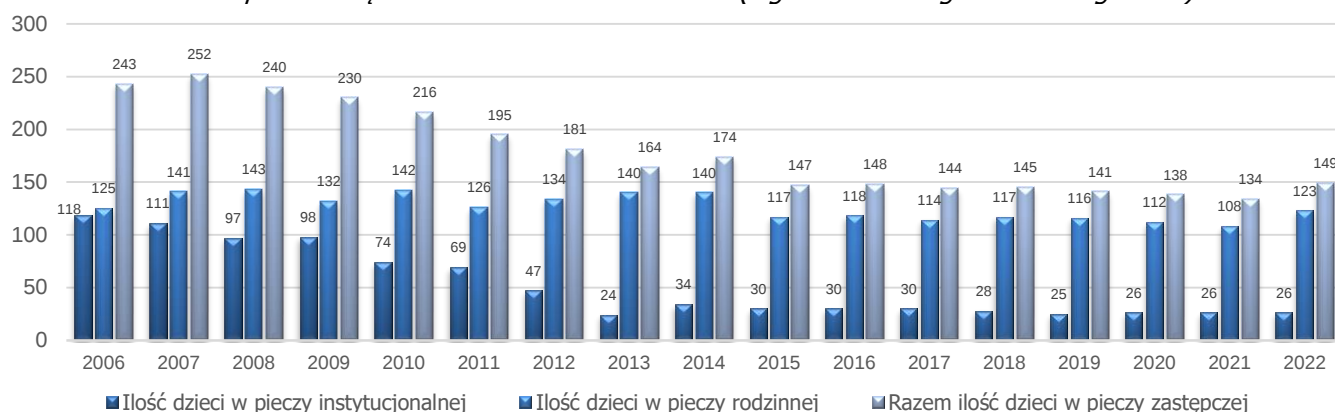
¹ Zmiany Regulaminu Organizacyjnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku przyjętego uchwałą Zarządu Powiatu Lęborskiego Nr 131/2019 z dnia 4 grudnia 2019 roku i w roku sprawozdawczym uchwałą Nr 444/2022 Zarządu Powiatu Lęborskiego z dnia 28 lipca 2022 roku.

**Tabela 3. Wychowankowie pieczy rodzinnej i instytucjonalnej
w powiecie łębarskim w latach 2006 – 2022 wg stanu na 31 grudnia danego roku**

Wyszczególnienie	Rok																
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ilość wychowanków w pieczy instytucjonalnej	118	111	97	98	74	69	47	24	34	30	30	30	28	25	26	26	26
Ilość wychowanków w pieczy rodzinnej	125	141	143	132	142	126	134	140	140	117	118	114	117	116	112	108	123
Razem wychowankowie pieczy zastępczej	243	252	240	230	216	195	181	164	174	147	148	144	145	141	138	134	149

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Łęborku za lata 2006 – 2022.

**Wykres 1. Wychowankowie pieczy rodzinnej i instytucjonalnej
w powiecie łębarskim w latach 2006 – 2022 (wg stanu na 31 grudnia danego roku)**

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Łęborku za lata 2006 – 2022.

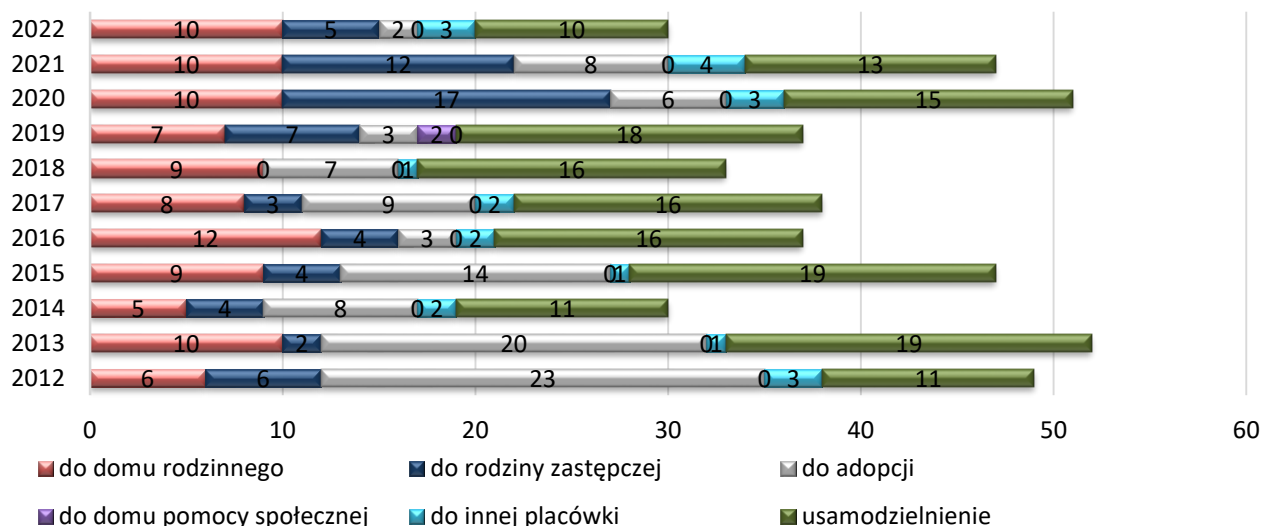
Rodziną i instytucjonalną pieczę zastępczą w 2022 roku opuściło łącznie 30 dzieci, w tym 25 dzieci opuściło rodzinną pieczę zastępczą i 5 wychowanków opuściło instytucjonalną pieczę zastępczą, a w 7 przypadkach następowało przeniesienie podopiecznych do innych form pieczy zastępczej. Dokładne dane w tym zakresie w ostatnich latach przedstawiono w poniższych tabelach i wykresie.

**Tabela 4. Liczba dzieci opuszczających rodzinne i instytucjonalne
formy pieczy zastępczej w latach 2012-2022**

Wyszczególnienie	Rok										
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba dzieci opuszczających pieczę zastępczą (rodzinną i instytucjonalną), w tym:	48	52	30	47	37	40	33	38	51	47	30
do domu rodzinnego	6	10	5	9	12	8	9	7	10	10	10
do rodziny zastępczej	6	2	4	4	4	3	-	7	17	12	5
do adopcji	23	20	8	14	3	9	7	3	6	8	2
do domu pomocy społecznej	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
do instytucjonalnej placówki	3	1	2	1	2	2	1	-	3	4	3
program usamodzielnienia	11	19	11	19	16	16	16	18	15	13	10

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Łęborku za lata 2012 – 2022.

Wykres 2. Liczba dzieci opuszczających rodzinne i instytucjonalne formy pieczy zastępczej w latach 2012-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Łęborku za lata 2006 – 2022.

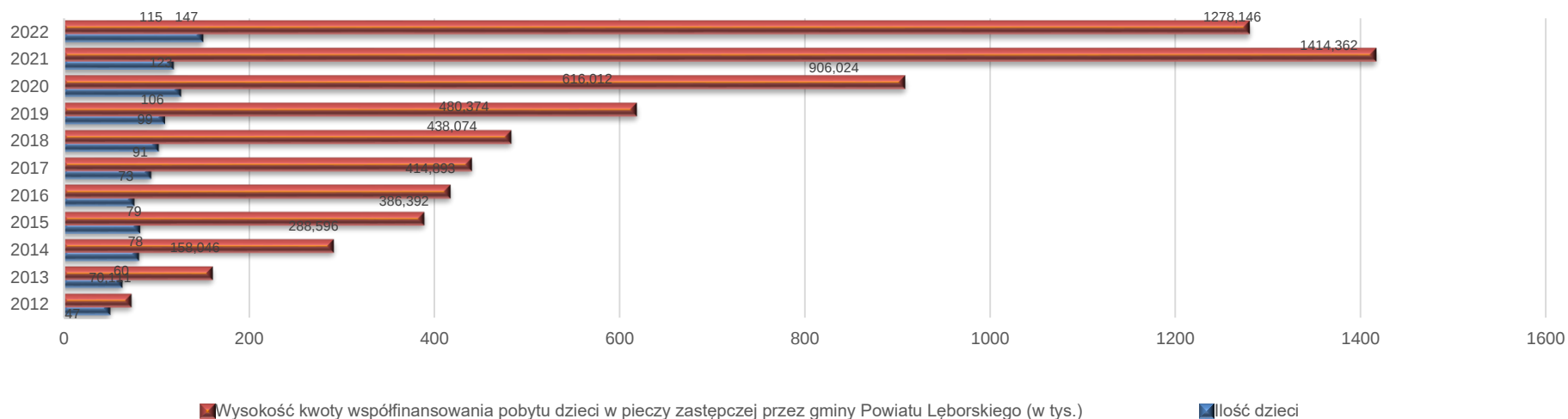
Pieczą zastępczą w powiecie łęborskim jest współfinansowana przez gminy powiatu łęborskiego. Od 1 stycznia 2012 roku, tj. od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, gminy partycypują w ponoszeniu wydatków na dzieci umieszczone po 1 stycznia 2012 roku w pieczy zastępczej w wysokości 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, 30% tych wydatków w drugim roku oraz 50% w trzecim i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Obowiązują ze wszystkimi gminami z terenu powiatu łęborskiego (Łębork, Łeba, Cewice, Nowa Wieś Łęborska, Wicko) porozumienia ustalające zasady zwrotu tych wydatków. Wysokość tego współfinansowania w stosunku do dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i placówce opiekuńczo – wychowawczej przedstawia poniższy wykres i tabele.

**Tabela 5. Współfinansowanie przez gminy pobytu dziecka umieszczonego
po dniu 1 stycznia 2012 roku w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2012 – 2022**

Wyszczególnienie	Rok																					
	2012		2013		2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020		2021		2022	
Gmina	łączna ilość dzieci	łączna kwota w zł	łączna ilość dzieci	łączna kwota w zł	łączna ilość dzieci	łączna kwota w zł	łączna ilość dzieci	łączna kwota w zł	łączna ilość dzieci	łączna kwota w zł	łączna ilość dzieci	łączna kwota w zł	łączna ilość dzieci	łączna kwota w zł	łączna ilość dzieci	łączna kwota w zł	łączna ilość dzieci	łączna kwota w zł	łączna ilość dzieci	łączna kwota w zł	łączna ilość dzieci	łączna kwota w zł
Gmina Miasto Lębork	16	23.036	20	56.966	37	133.272	36	180.210	37	234.498	57	265.165	68	331.761	67	439.052	81	590.872	74	693.966	92	867.031
Gmina Miasto Łeba	0	0	1	352	1	3.261	3	9.324	3	16.010	2	14.669	3	5.620	3	5.165	3	8.180	3	10.135	3	11.482
Gmina Cewice	1	514	3	1.783	7	11.118	9	33.686	9	35.991	8	34.919	8	51.041	7	23.089	10	67.077	12	78.494	12	104.135
Gmina Nowa Wieś Lęborska	7	11.892	15	32.132	17	76.094	17	100.806	11	63.970	7	46.396	11	51.500	10	53.021	9	39.273	13	377.774	25	88.793
Gmina Wicko	23	34.666	21	66.813	16	64.856	14	62.363	13	64.422	17	67.919	9	40.449	19	105.983	20	200.622	13	253.993	15	206.705
Razem	47	70.111	60	158.046	78	288.596	79	386.392	73	414.893	91	438.074	99	480.374	106	616.012	123	906.024	115	1.414.362	147	1.278.146

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2012 – 2022.

**Wykres 3. Współfinansowanie przez gminy pobytu dziecka umieszczonego
po dniu 1 stycznia 2012 roku w pieczy zastępczej w odniesieniu do ilości dzieci w latach 2012 – 2022**

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2012 – 2022.

III.1. Rodzinna piecza zastępcza

Zadania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku w obszarze rodzinnej pieczy zastępczej, także jako organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie lęborskim, to przede wszystkim²:

- prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej i szkolenia tych osób do pełnienia pieczy zastępczej,
- zapewnianie osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, pomocy i wsparcia psychologiczno-pedagogicznego, także w formie prowadzonego poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego,
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej,
- współpraca ze środowiskiem lokalnym w zakresie organizacji i funkcjonowania pieczy zastępczej,
- zapewnianie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji,
- zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających,
- organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo wypoczynku,
- prowadzenie postępowań dotyczących finansowania pobytu dzieci w pieczy zastępczej, w szczególności świadczeń, dodatków i wynagrodzeń,
- realizacja procesów usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej,
- prowadzenie postępowań w zakresie alimentacji na rzecz małoletnich przebywających w pieczy zastępczej,
- prowadzenie obsługi informatycznej i sprawozdawczości rzeczowo-finansowej pieczy zastępczej.

W ramach powierzonych zadań prowadzono postępowania kwalifikacyjne spełnienia ustawowych warunków oraz posiadania predyspozycji i motywacji do sprawowania rodzinnej pieczy zastępczej oparte na ocenie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Kwalifikacja kandydatów do pełnienia funkcji rodzinnej pieczy zastępczej ma na celu przede wszystkim zagwarantowanie dobra małoletnich wychowanków. Wskazana kwalifikacja jest procesem złożonym i trwa kilka miesięcy. Zadaniem naszej jednostki jest zatem wyposażenie rodziców zastępczych w narzędzia oraz umiejętności, które pozwolą im efektywnie wypełniać swoją rolę i z troską otoczyć opieką przyjęte dzieci i zagwarantować im należyte

² Na podstawie art. 76 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

wychowanie. Niezbędne do tego są właściwe motywacje i predyspozycje, prezentowane postawy opiekuńczo – wychowawcze, ale także stosowne przygotowane merytoryczne. Rodzice zastępczy muszą posiadać odpowiednie kompetencje, ale także powinni być otwarci na pomoc i wsparcie wobec ewentualnie pojawiających się trudności w wypełnianiu swoich funkcji. Wymagania dotyczące kandydatów wymienia art. 42 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Kwalifikacji kandydatów dokonują organizatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, działający w powiatach. W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku obowiązywało w okresie sprawozdawczym w tym zakresie zarządzenie nr 34/2021 Kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku z dnia 02 grudnia 2021 roku w sprawie wprowadzenia procedury kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej, niezawodowej, zawodowej i prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz przekwalifikowania rodzin zastępczych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku. W przyjętej praktyce składa się ona z kilku, następujących po sobie etapów:

Etap 1. Bezpośredni kontakt i spotkanie z przedstawicielem zespołu do spraw rodzinnej pieczy zastępczej danej jednostki celem zapoznania się z podstawowymi informacjami w zakresie rodzicielstwa zastępczego oraz pobraniem formularzy.

Etap 2. Zgromadzenie i złożenie u organizatora (PCPR) wymaganych dokumentów, np.:

- wniosku kandydatów do pełnienia funkcji pieczy zastępczej, zawierającym szczegółowy opis sytuacji rodziny wraz uzasadnieniem,
- oświadczenia o wyrażeniu zgody na gromadzenie, przetwarzanie i udostępnianie danych osobowych,
- oświadczenia o zapoznaniu się i akceptacji niniejszej procedury oraz wyrażenie zgody na dokonanie wizyty w miejscu zamieszkania kandydatów, udział w badaniach psychologiczno - pedagogicznych i sprawdzenie danych w rejestrze sprawców przestępstw na tle seksualnym,
- odpisu aktu małżeństwa (kserokopia) – osób będących w związku małżeńskim lub odpis aktu urodzenia – osoby samotnej,
- oświadczenia, że kandydaci nie są i nie byli pozbawieni władzy rodzicielskiej, władza rodzicielska nie jest im ograniczona ani zawieszona i że wypełniają obowiązek alimentacyjny - w przypadku, gdy taki obowiązek w stosunku do nich wynika z tytułu egzekucyjnego i nie są ograniczeni w zdolności do czynności prawnych oraz, że kandydaci nie byli skazani prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo,
- zaświadczenia lekarskiego o stanie zdrowia wystawione przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej,
- zaświadczenia o osiąganych dochodach z ostatnich 3 miesięcy lub PIT za ubiegły rok (w przypadku rolników zaświadczenie z Urzędu Gminy o ilości hektarów przeliczeniowych lub nakaz płatniczy, decyzja o przyznaniu dopłat do gospodarstwa rolnego),
- oryginały dowodów osobistych do wglądu,
- potwierdzenia praw do zajmowanego lokalu (np. kopia notarialnego aktu własności lokalu), aktualne potwierdzenie zamieszkania,
- kserokopie dokumentów potwierdzających wykształcenie,

Etap 3. Organizator dokonuje sprawdzenia spełniania przez kandydatów ustawowych warunków do pełnienia funkcji pieczy zastępczej, jest to tzw. wstępna akceptacja do szkolenia kandydatów. Działania te obejmują m.in. wizytę pracowników Działu Pieczy Zastępczej w miejscu zamieszkania kandydatów, opinię z właściwego ośrodka pomocy społecznej, konsultację psychologiczną i pedagogiczną, wystąpienie o wydanie zaświadczenia o niekaralności, weryfikacja kandydatów w rejestrze sprawców przestępstw na tle seksualnym z dostępem ograniczonym. Zgromadzone i weryfikowane dokumenty pozwalają dokonać wstępnej akceptacji oceny spełnienia ww. ustawowych warunków. W przypadku pozytywnej jej wyniku, kandydaci otrzymują skierowanie na szkolenie.

Etap 4. Szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze

Kandydaci na rodziny zastępcze uczestniczą w bezpłatnym szkoleniu organizowanym przez organizatorów rodzinnej pieczy zastępczej. W Powiecie Lęborskim zajęcia prowadzone są najczęściej przez dwóch trenerów PCPR w Lęborku i trwają około 3 m-cy. Obejmuje ono minimum 60 godzin dydaktycznych sesji grupowych i indywidualnych odbywanych także w domu kandydatów oraz praktyk. Obligatoryjne są w tym, dla rodzin niezawodowych i zawodowych 10 godzinne praktyki w funkcjonujących, doświadczonych rodzinach zastępczych lub placówkach opiekuńczo - wychowawczych. Szkolenia prowadzone są w formie ćwiczeń - warsztatów, gdzie kandydaci mają możliwość sprawdzenia samych siebie w różnych sytuacjach opiekuńczo - wychowawczych. Jest to czas, gdy zarówno trenerzy jak i kandydaci mogą skonfrontować swoje wyobrażenia i oczekiwania względem pełnienia roli rodzica zastępczego z rzeczywistymi potrzebami i wymaganiami. Rodzina także zastanawia się i rozważa czy jest gotowa do podjęcia tego trudnego i wymagającego wyzwania.

Program szkoleń zatwierdzany jest decyzją Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 11 lipca 2022 roku (DSR-I-5207.26.2022.FS). Obejmuje swym zakresem określone minimum programowe, np. zdobycie lub ugruntowanie wiedzy i umiejętności dot. zaspokajania potrzeb opiekuńczych, rozwojowych, kompensowania opóźnień, wzmacniania więzi z rodziną naturalną oraz pracy zespołowej na rzecz umieszczonego w rodzinie dziecka. Szkolenie jest bardzo ważnym elementem kwalifikacji kandydatów na opiekunów zastępczych. „Proces edukacji rodziców zastępczych nie może być tylko procesem przyswajania pewnych treści, przekonań, czy wartości, lecz zdobywania kompetencji, przede wszystkim do współpracy (wymiar indywidualny i instytucjonalny) oraz kompetencji do udzielania wsparcia i pomocy nie tylko dziecku ale i jego rodzinie biologicznej, co stanowi w praktyce ogromny problem natury psychospołecznej”³. Szkolenia kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej prowadzone jest przez pracownika jednostki oraz dwóch specjalistów zatrudnianych na umowy cywilno-prawne. Obowiązuje minimum programowe według następujących wytycznych - obligatoryjny zakres programowy szkoleń programu „Razem”:

³ M. Joachimowska, *Praca socjalna i polityka społeczna – obszary współdziałania wobec wykluczenia społecznego*, pod red. K. Marzec-Holka, A. Rutkowska, M. Joachimowska, Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, Bydgoszcz 2008, s. 141.

1. Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i rodziny zastępczej spokrewnionej – moduł A – 60 godz. (w tym 10 godzin praktyk) (rodziny zastępcze spokrewnione wg. indywidualnego planu szkolenia, w zależności od potrzeb rodziny i dziecka)
2. Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz na dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego – łącznie moduły A i B – 75 godz.
3. Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz na dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, które będą sprawować opiekę i wychowanie nad dziećmi niepełnosprawnymi – łącznie moduły A, B i C – 95 godz.
4. Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, która będzie sprawować opiekę i wychowanie nad dziećmi umieszczonymi na podstawie przepisów o postępowaniu w sprawach nieletnich – łącznie moduły A, B i D – 95 godz.
5. Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej pełniące funkcję pogotowia rodzinnego – łącznie moduły A, B i E – 85 godz.

W 2022 roku dokończono szkolenie cykl szkoleniowy z 2021 roku, który rozpoczął się w dniu 22.11.2021 roku i trwał do 28.02.2022 roku, a następnie rodziny odbywały wymagane praktyki. Na szkolenia skierowanych było 14 osób – kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Moduł A – szkolenie rodzin zastępczych spokrewnionych i niezawodowych ukończyło 12 osób: 6 osoby otrzymały świadectwa ukończenia szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, w tym kandydaci do pełnienia funkcji rodziny pomocowej i 6 osób otrzymało świadectwa ukończenia szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej, 2 osoby nie otrzymało świadectwa ukończenia szkolenia z uwagi na brak ukończenia szkolenia. Szkolenie w zakresie Modułu B ukończyły 2 osoby i otrzymały świadectwa ukończenia szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej i RDD.

Kolejny cykl szkoleniowy rozpoczął się w dniu 24.11.2022 roku i jego zakończenie planuje się w I kwartale 2023 roku. Na szkolenie skierowanych zostało 20 osób – kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Wskazana grupa szkoleniowa składała się kandydatów na rodziny spokrewnione – 7 rodzin, niezawodowe – 3 rodziny oraz zawodowe/rodzinne domy dziecka – 4 rodziny. Ilość rodzin biorących udział - zakwalifikowanych do szkoleń kandydatów latach 2006 – 2022 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Ilość rodzin biorących udział w szkoleniu kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka w latach 2006 - 2022

Ilość rodzin ¹ biorących udział / zakwalifikowanych do szkolenia kandydatów na rodziny	Rok																
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
zawodowe	0	0	0	0	5	2	4	0	1	0	2	3	1	0	0	1	4
niezawodowe	0	4	0	0	0	7	6	8	8	6	2	3	2	1	2	4	3
spokrewnione	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	3	2	7	9	10	7	7

¹ rodziny - przez co rozumie się: małżonków lub osób niepozostających w związku małżeńskim
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Łęborgu za lata 2006 – 2022.

Po zakończeniu udziału w szkoleniu uczestnicy, na wniosek, otrzymują od organizatora świadectwo jego ukończenia. Odbycie i uzyskanie świadectwa szkolenia dla rodzin zastępczych nie jest równoznaczne z otrzymaniem uprawnień do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Na zakończenie procesu kwalifikacji, kandydaci nabywają uprawnienia do pełnia funkcji rodziny zastępczej, których potwierdzeniem jest, wydane przez zespół kwalifikacyjny organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, zaświadczenie kwalifikacyjne kandydata do pełnienia tej funkcji⁴. Natomiast w zakresie przyjęcia dziecka do pieczy zastępczej, do konkretnej rodziny ostateczną rozstrzygnięcie podejmuje właściwy sąd rodzinny.

Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej odbywa się na podstawie procedur, których zastosowanie jest uzależnione od okoliczności wystąpienia konieczności zabezpieczenia dziecka. Wyszczególnia się dwa podstawowe tryby postępowania: sądowy lub administracyjny.

Tryb sądowy umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej ma miejsce wówczas, gdy do tego umieszczenia dochodzi na podstawie wydanego postanowienia sądu. Może ono stanowić zarówno o zabezpieczeniu dziecka w rodzinie zastępczej jak też jednocześnie wskazywać na ograniczenie lub pozbawienie władzy rodzicielskiej. Zarządzenia sądu tej treści wydawane są w sytuacjach:

- naruszenia dobra dziecka – na podstawie art. 109 Krio,
- przejawiania przez nieletniego symptomów demoralizacji – na podstawie art. 6 ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich,
- jako pomoc rodzicom w wykonywaniu władzy rodzicielskiej przez organy państwa – na podstawie art. 100 Krio.

Sąd w postępowaniach o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej wydaje postanowienia na podstawie informacji i na wniosek instytucji, najczęściej takich jak ośrodek pomocy społecznej i placówki oświatowe, ale też na wniosek samych rodziców dziecka lub z urzędu. Po jego uprawomocnieniu, po upływie 7 lub 21 dni, lub w trybie natychmiastowej wykonalności, rodzice naturalni zobowiązani są oddać dziecko uprawnionym osobom – wskazanym rodzicom zastępczym. W praktyce w tej procedurze, pracownicy powiatowych centrów pomocy rodzinie udają się do miejsca przebywania dziecka celem wykonania postanowienia. Wraz z przyjęciem dziecka do rodziny mówi się o utworzeniu dla niego rodziny zastępczej. Nieco inaczej sytuacja kształtuje się w przypadku rodzin zastępczych, w których dziecko przebywało przed wydaniem stosownego rozstrzygnięcia sądu, najczęściej spokrewnionych lub niezawodowych, gdzie występuje pokrewieństwo. Wówczas momentem utworzenia rodziny nie jest dzień przyjęcia dziecka, lecz termin wskazany w orzeczeniu sądu.

Tryb administracyjny umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej występuje w przypadku nagłej i pilnej konieczności jego zabezpieczenia oraz gdy nie ma możliwości, aby wcześniej wydane zostało postanowienie sądu w tej sprawie. Przewiduje się kilka sytuacji wystąpienia przesłanek do jego zastosowania. Rodzice sami mogą złożyć wniosek o umieszczenie ich dziecka w pieczy zastępczej lub zrobić to może samo dziecko za ich zgodą. Wówczas, starosta powiatu lub osoba przez

⁴ Na podstawie rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 roku w sprawie wzoru zaświadczenia kwalifikacyjnego (Dz. U. nr 272, poz. 1609)

niego upoważniona, w przypadku uznania tego wniosku za zasadny, na podstawie zawartej umowy cywilnoprawnej z rodziną zastępczą umieszcza w niej dziecko. Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej w trybie administracyjnym, tj. bez postanowienia sądu, ma miejsce także, gdy jest ono doprowadzone przez policję czy straż graniczną, a także w efekcie interwencji pracownika socjalnego, działającego na podstawie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W takich okolicznościach dzieci kierowane są do rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego, które mają być w nieustannej gotowości do ich przyjęcia. Sąd jest tutaj powiadamiany o fakcie umieszczenia dziecka poza jego rodziną niezwłocznie, nie później niż w ciągu 24 godzin przez interwenta, ww. rodzinę zastępczą, organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Następnie sąd, w toku postępowania w sprawie dziecka, wydaje postanowienie, w którym albo postanawia o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej, albo o jego powrocie do rodziny naturalnej. W tych przypadkach terminem utworzenia rodziny zastępczej będzie dzień przyjęcia dziecka. W 2022 roku interwencyjnie – doprowadzone przez KP Policji lub z art. 12a zostało umieszczonych 2 dzieci w pieczy zastępczej 2 w rodzinach.

Bezpośrednie wsparcie merytoryczne dla rodzin zastępczych w powiecie lęborskim realizowane było w okresie sprawozdawczym przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz specjalistów pracy z rodziną. Pracownicy ci realizują zadania zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej m.in. w zakresie:

- udzielania pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej, w szczególności w nawiązaniu wzajemnego kontaktu,
- przygotowania, we współpracy z odpowiednio: rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny – we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną, planu pomocy dziecku,
- zapewniania rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej,
- zgłaszania do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających,
- udzielania wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej;
- przedstawiania corocznego sprawozdania z efektów pracy.

Ponadto, we współpracy z zatrudnionymi na podstawie umów zlecenia psychologami, pedagogiem oraz przedstawicielami innych instytucji, w szczególności asystentami rodzin i pracownikami socjalnymi ośrodków pomocy społecznej, pedagogami szkolnymi i kuratorami, na przestrzeni 2022 roku koordynatorzy realizowali zadania z zakresu rodzinnej pieczy zastępczej. Realizowano zadania w szczególności: systematyczny kontakt z rodzinami zastępczymi, sporządzanie planów pomocy dziecku i ich modyfikacji, przygotowywania informacji i opinii dotyczących adopcji, brali udział w ocenach rodzin zastępczych oraz w zakresie opinii do sądu w zakresie zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, pod kątem sytuacji opiekuńczo-wychowawczej, edukacyjnej, materialnej oraz rodzinnej z uwzględnieniem należytego sprawowania opieki i wychowania odpowiedniego do umiejętności, predyspozycji i potrzeb dziecka u wszystkich rodzin zastępczych i wychowanków rodzin zastępczych. PCPR w 2022 roku współpracował z ośrodkami pomocy społecznej, będącymi na terenie naszego

powiatu realizatorami zadań ustawowych z poziomu gmin, w zakresie konsultacji sporządzanych w/w dokumentów, a także współfinansowania przez gminy wydatków ponoszonych na dzieci umieszczone w pieczy zastępczej (rodzinnej i instytucjonalnej) pochodzących z tych gmin. Kontakt z przedstawicielami OPS, w szczególności asystentami rodzin, odbywał się cyklicznie i były poprzedzone przekazaniem szczegółowych informacji o zakresie merytorycznym, tematach do analizy i wskazaniem, których dzieci w pieczy zastępczej będzie dotyczyło. Dokonywano, w zależności od okoliczności mających wpływ na ustalanie aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka, analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną, modyfikowanie planu pomocy dziecku, monitorowanie procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie, ocenę stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb, ocenę zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej. W posiedzeniach uczestniczyli:

- odpowiednio rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka,
- pedagog, psycholog, właściwy asystent rodziny, przedstawiciel ośrodka adopcyjnego,
- koordynator rodzinnej pieczy zastępczej,
- rodzice dziecka, z wyjątkiem rodziców pozbawionych władzy rodzicielskiej oraz
- inne zapraszane osoby, w szczególności przedstawiciele: sądu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka, właściwego powiatowego centrum pomocy rodzinie, ośrodka pomocy społecznej, Policji, ochrony zdrowia, instytucji oświatowych oraz organizacji społecznych statutowo zajmujących się problematyką rodziny i dziecka, a także osoby bliskie dziecku.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku realizowało świadczenia i wynagrodzenia przysługujące funkcjonującym rodzinom zastępczym. Poniższa tabela przedstawia szczegółowy wykaz ustawowych świadczeń obligacyjnych i fakultatywnych. Świadczenia obligacyjne były na bieżąco finansowane przez powiat lęborski, natomiast świadczenia fakultatywne, ze względu na ograniczone możliwości finansowe realizowane były na poziomie dostępnych środków budżetowych. Kwestię tę, w 2022 roku, regulowała uchwała Nr 363/2021 Zarządu Powiatu Lęborskiego z dnia 29 października 2021 roku w sprawie zasad finansowania rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w Powiecie Lęborskim.

Tabela 7. Wykaz świadczeń i wynagrodzeń powiatu lęborskiego zrealizowanych na rzecz rodzinnych form pieczy zastępczej w 2022 roku

Świadczenia				
Lp.	Rodzaj świadczenia	Podstawa prawna (z ustawy)	Wysokość wydatków w zł	Informacje o świadczeniu
Rodzinna piecza zastępcza				
1.	Świadczenia dla rodzin zastępczych lub osób prowadzących rodzinny dom dziecka, z tego:			
1.1.	świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka	Art. 80	1.366.249,00	obligatoryjne a) nie mniej niż 785 zł m-c w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej od dnia 01 czerwca 2022 roku b) nie mniej niż 1.189 zł m-c w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka spokrewnionej od dnia 01 czerwca 2022 roku
1.2.	dodatek wychowawczy	Art. 80 ust. 1a	222.163,51	obligatoryjne 500 zł do 18 roku życia dziecka – do 06.2022 roku
1.3.	dodatek z tytułu niepełnosprawności dziecka	Art. 81 ust. 1	81.125,00	obligatoryjne nie niższy niż 227 zł miesięcznie na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka
1.4.	dodatek z tytułu umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej zawodowej, na podstawie przepisów o postępowaniu w sprawach nieletnich	Art. 81 ust. 2	0,00	obligatoryjne nie niższy niż 227 zł miesięcznie - na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka
1.5.	świadczenie jednorazowe na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	Art. 83 ust. 1 pkt 2 lit. A	41.250,00	fakultatywne a) do 1.500 zł na dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej spokrewnionej, b) do 2.200 zł na dziecko umieszczone w zawodowej i niezawodowej rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka
1.6.	świadczenie jednorazowe lub okresowe na pokrycie wydatków związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki	Art. 83 ust. 1 pkt 2 lit. B	20.177,00	fakultatywne do 3000 zł jako świadczenie jednorazowe lub okresowe
1.7.	dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania	Art. 83 ust. 1 pkt 1	6.100,00	fakultatywne do wypoczynku powyżej 7 dni do 1000 zł, dwa razy w roku
1.8.	środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego (dla rodziny zawodowej i niezawodowej)	Art. 83 ust. 2	9.729,04	fakultatywne, obligatoryjne w przypadku wskazanym w art. 83 ust. 3 w wysokości odpowiadającej wydatkom ponoszonym przez odpowiednio rodzinę zastępczą zawodową/rodzinny dom dziecka, na czynsz, opłaty z tytułu najmu, opłaty za energię elektryczną i ciepłą, wodę, gaz, odbiór nieczystości stałych i płynnych, dzwign osobowy, antenę zbiorczą, abonament telewizyjny i radiowy, usługi telekomunikacyjne oraz związanych z kosztami eksploatacji
1.9.	środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego (rodzinny dom dziecka)	Art. 84 pkt 1	53.552,07	
1.10.	świadczenie na pokrycie kosztów przeprowadzenia niezbędnego remontu (rodzina zastępcza zawodowa)	Art. 83 ust. 4	0,00	fakultatywne - dla rodziny zastępczej, w której umieszczono powyżej 4 dzieci lub osób które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej - do 2000 zł, raz na 4 lata
1.11.	środki finansowe na pokrycie kosztów związanych z remontem lub ze zmianą lokalu (rodzinny dom dziecka)	Art. 84 pkt 2	0,00	obligatoryjne dla prowadzących rodzinne domy dziecka do 4000 zł, raz na 2 lata
1.12.	środki finansowe na pokrycie innych nieprzewidzianych kosztów związanych z opieką i wychowaniem dziecka oraz funkcjonowaniem rodzinnego domu dziecka	Art. 84 pkt 3	0,00	obligatoryjne dla prowadzącego rodzinny dom dziecka do 1000 zł
Wynagrodzenia wraz z pochodnymi				
2.	Wynagrodzenia dla rodziny zastępczej i rodzinnego domu dziecka, z tego:			
2.1.	za pełnienie funkcji zawodowej rodziny zastępczej lub prowadzenie rodzinnego domu dziecka:	Art. 85 ust. 1, 2 i 4	463.143,00	obligatoryjne nie niższe niż 2000 zł miesięcznie; Rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego przysługuje wynagrodzenie nie niższe niż 2600 zł miesięcznie
2.1.1	świadczenie za pełnienie funkcji rodziny pomocowej (dla rodziny zastępczej zawodowej oraz prowadzącego RDD)	Art. 85 ust. 6	1.494,00	obligatoryjne nie niższe niż 20% otrzymywanego wynagrodzenia miesięcznie
2.2.	świadczenie za pełnienie funkcji rodziny pomocowej (dla rodziny zastępczej niezawodowej oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, rodzinnego domu dziecka lub rodziny przysposabiającej)	Art. 85 ust. 7	0,00	obligatoryjne nie niższe niż 400 zł

2.3.	dodatek dla rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego, w której przebywa przez okres dłuższy niż 10 dni w miesiącu kalendarzowym więcej niż troje dzieci lub co najmniej jedno dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	Art. 85 ust. 5	0,00	obligatoryjne dla rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego w wysokości 20% otrzymywanego wynagrodzenia
3.	Wynagrodzenia dla osób pracujących w rodzinie zastępczej lub w rodzinnym domu dziecka			
3.1.	Na wniosek rodziny zastępczej zawodowej lub niezawodowej lub spokrewnionej			
3.1.1	w której przebywa więcej niż 3 dzieci (zatrudnienie osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki i przy pracach gospodarskich)	Art.57 ust. 1	28.689,00	obligatoryjnie - wysokość wynagrodzenia określana jest w umowie (godz./tydz.) - 4 dzieci – do 20 godzin miesięcznie - od 5 do 6 dzieci – do 36 godzin miesięcznie - powyżej 7 dzieci – do 48 godzin miesięcznie
3.1.2	w szczególnie uzasadnionych przypadkach (zatrudnienie osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki i przy pracach gospodarskich)	Art.57 ust. 2	6.604,38	fakultatywnie wysokość wynagrodzenia określana jest w umowie
3.2.	Na wniosek prowadzącego rodzinny dom dziecka			
3.2.1	Osoba zajmująca się opieką lub wychowaniem dzieci	Art. 64 ust. 1	34.063,00	obligatoryjnie w rodzinnym domu dziecka wysokość wynagrodzenia określana w umowie (godz./tydz.) - od 5 do 6 dzieci – do 36 godzin miesięcznie / - powyżej 7 dzieci - do 48 godzin miesięcznie.
Pomoc dla osób usamodzielnianych				
4.	Pomoc dla osoby usamodzielnianej, z tego:	Art. 140 ust. 1	212.307,00	obligatoryjne, na wniosek osoby usamodzielnianej
4.1.	na kontynuowanie nauki	Art. 140 ust. 1 pkt 1 lit. A	165.524,00	nie mniej niż 566 zł miesięcznie, a w szczególnych przypadkach 1.000 zł miesięcznie
4.2.	na usamodzielnienie	Art. 140 ust. 1 pkt 1 lit. B	41.698,00	1. w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą spokrewnioną – nie mniej niż 3.470 zł, jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres co najmniej 3 lat; 2. w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą niezawodową, rodzinę zastępczą zawodową, rodzinny dom dziecka: a) nie mniej niż 7.458 zł - jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres powyżej 3 lat, b) nie mniej niż 3.730 zł - jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres od 2 do 3 lat, c) nie mniej niż 1.865 zł - jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres poniżej 2 lat, nie krócej jednak niż przez okres roku
4.3.	na zagospodarowanie	Art. 140 ust. 1 pkt 1 lit. c, art. 141-143 i 150	5.085,00	- wypłacana jednorazowo, nie później niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 26 roku życia, w wysokości nie niższej niż 1.695 zł, a w przypadku osoby legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności w wysokości nie niższej niż 3.390 zł - może być przyznana w formie rzeczowej
4.4.	w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych	Art.140 ust. 1 pkt 2 lit. A	0,00	obligatoryjne
4.5.	w uzyskaniu zatrudnienia	Art.140 ust. 1 pkt 2 lit. B	0,00	obligatoryjne

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych źródłowych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku.

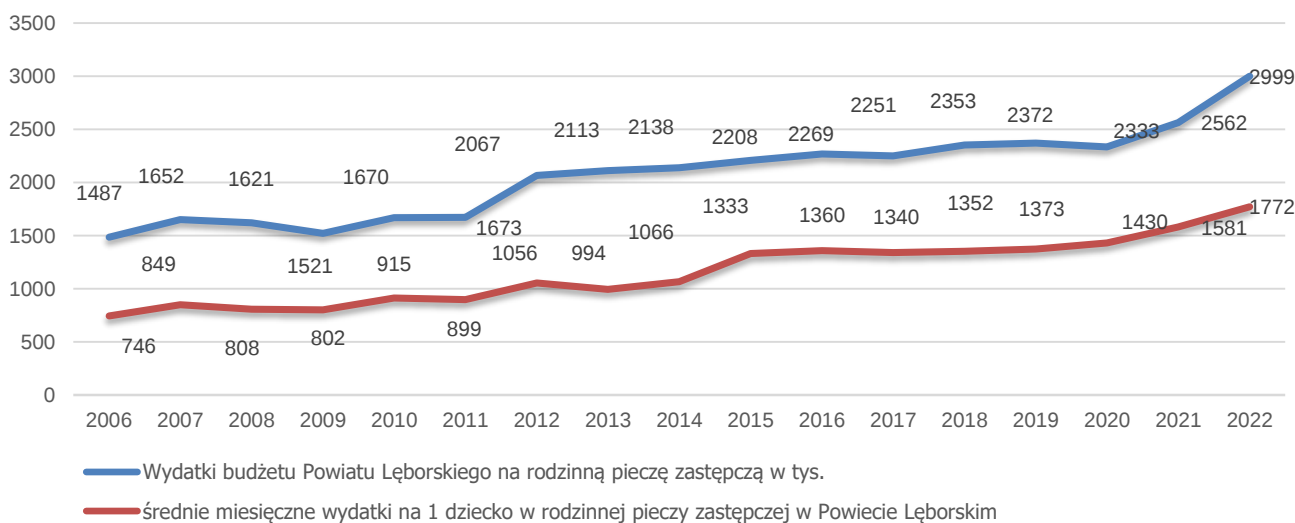
Powiat, wykonując zadania z zakresu rodzinnej pieczy zastępczej, ponosi wydatki na świadczenia i dodatki obligatoryjne oraz fakultatywne, a także wynagrodzenia opiekunów zastępczych dzieci pełniących swoje funkcje zawodowo. W powiecie łęborgskim wysokość środków przeznaczonych na te cele w ostatnim dziesięcioleciu stale wzrastała, co spowodowane było przede wszystkim rozwojem form rodzinnych opieki i wychowania, a także rozwojem usług społecznych wspierających osoby objęte systemem pieczy zastępczej oraz wzrostem ich cen, a także ustawowym wzrostem wysokości świadczeń i wynagrodzeń. Trend ten, przy uwzględnieniu wydatków poza budżetowych w ramach wdrażanych projektów na rzecz pieczy zastępczej, przedstawia się w poniższej tabeli i wykresie.

Tabela 8. Wydatki z budżetu powiatu łęborgskiego na rodzinną pieczę zastępczą oraz średnie miesięczne wydatki na dziecko w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2006 - 2022

Wyszczególnienie	Rok																
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wydatki budżetu powiatu na rodzinną pieczę zastępczą (w tys. zł)	1.487	1.652	1.621	1.521	1.670	1.673	2.067	2.113	2.138	2.208	2.269	2.251	2.353	2.372	2.333	2.562	2.999
Średnie wydatki miesięczne na 1 dziecko w rodzinnej pieczy zastępczej (w zł)	746	849	808	802	915	899	1.056	994	1.066	1.333	1.360	1.340	1.352	1.373	1.430	1.581	1.772

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Łęborgu za lata 2006 – 2022.

Wykres 4. Wydatki z budżetu powiatu łęborgskiego na rodziny zastępcze oraz średnie miesięczne wydatki na dziecko w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2006 - 2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Łęborgu za lata 2006 – 2022.

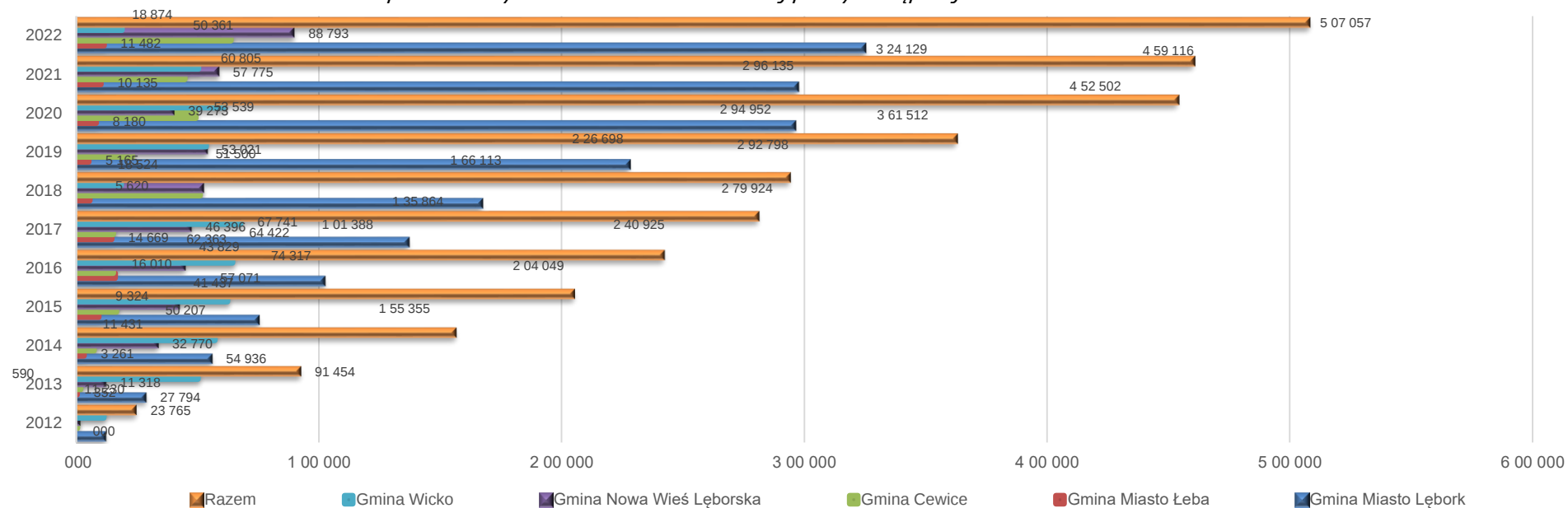
W powiecie łęborgskim wysokość środków przeznaczonych na funkcjonowanie w ostatnim dziesięcioleciu stale wzrasta, przy jednoczesnym wzroście średnich miesięcznych wydatków na 1 dziecko w rodzinnej pieczy zastępczej – w 2022 roku o 17%. Taki stan wynika przede wszystkim z ustawowego wzrostu wysokości świadczeń. Zmiana przepisów prawnych przyjętych w III kwartale roku sprawozdawczego wskazuje, iż taki stan utrzyma się w kolejnych latach, jako jeden z elementów strategii deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej (uchwała Nr 135 Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2022 r. w sprawie przyjęcia polityki publicznej pod nazwą Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 roku) (M.P. z 2022 roku, poz. 767).

Tabela 9. Współfinansowanie przez gminy pobytu dziecka umieszczonego po dniu 1 stycznia 2012 roku w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2012 - 2022

x	Rok																					
	2012		2013		2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020		2021		2022	
Gmina	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł
Gmina Miasto Lębork	10	11.230	13	27.794	28	54.936	29	74.317	28	101.388	44	135.864	53	166.113	53	226.698	65	294.952	55	296.135	72	324.129
Gmina Miasto Łeba	0	0	1	352	1	3.261	3	9.324	3	16.010	2	14.669	3	5.620	3	5.165	3	8.180	3	10.135	3	11.482
Gmina Cewice	1	514	3	1.783	6	7.317	6	16.608	8	15.276	7	15.254	8	51.041	7	23.089	9	49.292	10	44.709	9	63.759
Gmina Nowa Wieś Lęborska	1	590	9	11.318	13	32.770	13	41.437	8	43.829	7	46.396	11	51.500	10	53.021	9	39.273	12	57.775	25	88.793
Gmina Wicko	16	11.431	18	50.207	15	57.071	14	62.363	13	64.422	14	67.741	7	18.524	14	53.539	14	60.805	6	50.361	7	18.874
Razem	28	23.766	44	91.456	63	155.347	65	204.051	60	240.925	74	279.924	82	292.798	87	361.512	100	452.502	86	459.116	116	507.057

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2012 – 2022.

Wykres 5. Współfinansowanie przez gminy pobytu dziecka umieszczonego po dniu 1 stycznia 2012 roku w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2012 - 2022 rok

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2006 – 2022.

Za pobyt dziecka w pieczy zastępczej opłatę ponoszą także rodzice. W 2022 roku wydawano decyzje w sprawie odpłatności osób zobowiązanych. Łącznie wydano 210 decyzje administracyjnych w tej sprawie, w tym 1 decyzję ustalającą odpłatność za pobyt dziecka w spokrewnionej rodzinie zastępczej.

Kierownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku wytaczał powództwa o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych w przypadku dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej po upływie roku. Łącznie wystąpiono z powództwami dla 21 dzieci. W okresie sprawozdawczym sąd zasądził alimenty w 8 przypadkach, w kwotach od 300zł do 500zł, w 1 przypadku cofnięto powództwo, gdyż dziecko wróciło pod opiekę ojca.

Celem przedstawienia rodzicielstwa zastępczego na terenie powiatu lęborskiego, wskazuje się dane statystyczne tego obszaru w ujęciu ilość dzieci przebywających w rodzinach zastępczych w ciągu całego roku, jak również ich stan na koniec roku. Podaje się także ilość rodzin zastępczych, w których małoletni ci przebywali zarówno w ciągu roku, jak też wg stanu na 31 grudnia. W całym okresie sprawozdawczym 2022 roku na terenie powiatu lęborskiego funkcjonowało 77 rodzin zastępczych, w których przebywało łącznie 141 dzieci. Według stanu na dzień 31.12.2022 roku w powiecie lęborskim istniało 72 rodzin zastępczych, a w nich umieszczonych było 123 dzieci. Łącznie wydatki z budżetu powiatu i dotacji na funkcjonowanie rodzinnej pieczy zastępczej w 2022 roku wynosiły 3.221.342,00 zł.

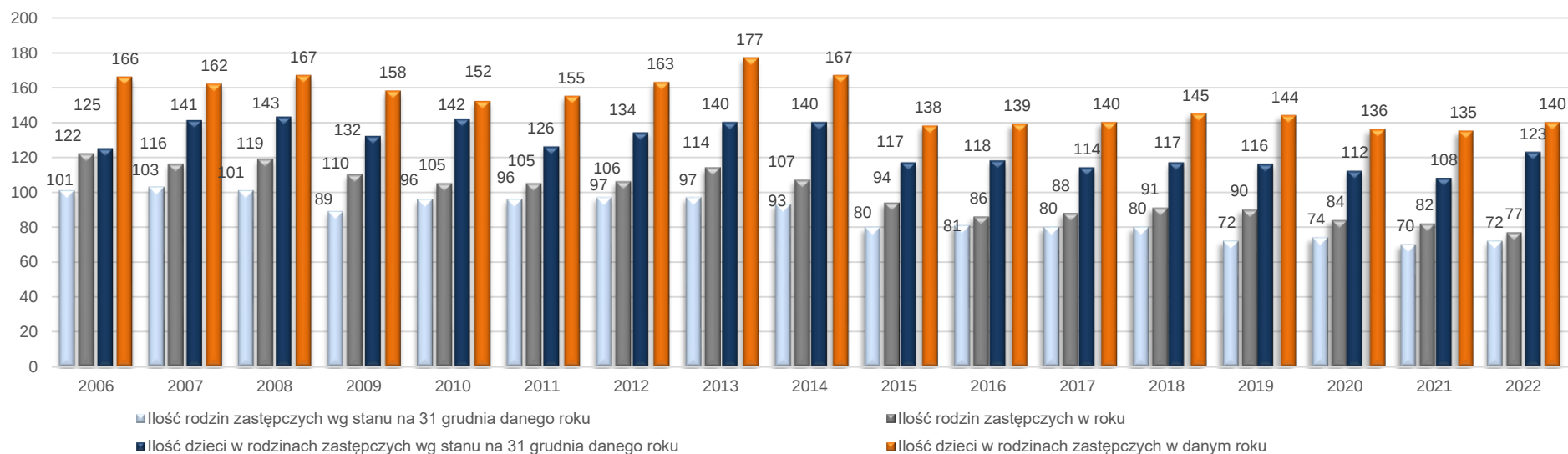
Celem obrazowania stanu rodzicielstwa zastępczego w powiecie lęborskim w ostatnich latach przedstawia się tabelę i wykres dotyczący ilości dzieci w rodzinach zastępczych i rodzin zastępczych w latach 2012 - 2022.

Tabela 10. Ilość rodzin zastępczych i dzieci w nich umieszczonych w powiecie lęborskim w latach 2006 – 2022

Wyszczególnienie	Rok																
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Rodziny zastępcze wg stanu na 31.12.	101	103	101	89	96	96	97	97	93	80	81	80	80	72	74	70	72
Rodziny zastępcze w roku	122	116	119	110	105	105	106	114	107	94	86	88	91	90	84	82	77
Dzieci w rodzinach zastępczych wg stanu na 31.12.	125	141	143	132	142	126	134	140	140	117	118	114	117	116	112	108	123
Dzieci w rodzinach zastępczych w roku	166	162	167	158	152	155	163	177	167	138	139	140	145	144	136	135	141
Średnia ilość dzieci w rodzinach zastępczych w danym roku	1,36	1,40	1,40	1,44	1,45	1,48	1,54	1,55	1,56	1,47	1,62	1,59	1,59	1,60	1,62	1,64	1,83

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2006 – 2022.

Wykres 6. Ilość rodzin zastępczych i dzieci w nich umieszczonych w powiecie lęborskim w latach 2006 – 2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2006 – 2022.

Spośród funkcjonujących na dzień 31 grudnia 2022 roku w powiecie lęborskim rodzin zastępczych, przedstawia się w poniższej tabeli, ilości rodzin i dzieci w nich umieszczonych.

Tabela 11. Ilość rodzin zastępczych i dzieci w rodzinnych formach pieczy zastępczej w powiecie lęborskim w latach 2012 – 2022 (wg stanu na 31 grudnia danego roku)

x	Rok																					
	2012		2013		2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020		2021		2022	
	rodziny	dzieci	rodziny	dzieci	rodziny	dzieci	rodziny	dzieci	rodziny	dzieci	rodziny	dzieci	rodziny	dzieci	rodziny	dzieci	rodziny	dzieci	rodziny	dzieci	rodziny	dzieci
Rodziny zastępcze ogółem, w tym:	97	134	97	140	93	140	80	117	81	118	80	114	80	117	72	116	76	112	70	108	72	123
Rodziny zastępcze zawodowe, w tym:	5	15	7	21	8	25	8	18	8	21	11	24	11	24	10	34	9	27	9	35	10	45
-zawodowe	3	11	5	17	6	18	4	10	4	13	5	8	5	11	6	17	4	7	6	18	6	19
-RDD*	0	0	0	0	1	5	1	3	1	3	3	11	3	7	2	13	3	17	2	14	3	23
-pogotowie	2	4	2	4	1	2	3	5	3	5	3	5	3	6	2	4	2	3	1	3	1	3
-specjalistycz.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rodziny zastępcze niezawodowe	34	52	34	47	31	43	26	37	27	37	24	32	22	31	16	22	16	20	16	17	15	15
Rodziny zastępcze spokrewnione	58	67	56	72	54	72	46	62	46	60	45	58	47	62	46	60	51	65	45	56	47	63

*RDD rozumiane jako zawodowa forma pełnienia rodzinnej pieczy zastępczej

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2012 – 2022.

W okresie sprawozdawczym w 2022 roku na mocy postanowienia sądu rodzinnego powstało 8 nowych rodzin zastępczych (w tym 1 rodzina została przekształcona z rodziny zastępczej niezawodowej na rodzinny dom dziecka), a liczba dzieci umieszczanych w rodzinnych formach pieczy zastępczej wyniosła 40, z czego 4 dzieci umieszczano w innych rodzinnych formach pieczy zastępczej. Pierwszorazowo umieszczono w rodzinnej pieczy zastępczej 36 wychowanków. W całym 2022 roku natomiast funkcjonowały 77 rodziny zastępcze, w których było 141 dzieci. Łącznie w ciągu całego okresu sprawozdawczego przebywało: 26 dzieci w 3 rodzinnych domach dziecka, 32 dzieci w 7 rodzinach zastępczych zawodowych, w tym 9 dzieci w 1 rodzinie pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego oraz 19 dzieci w 18 rodzinach zastępczych niezawodowych i 68 dzieci w 50 rodzinach zastępczych spokrewnionych.

W 2022 roku na terenie powiatu lęborskiego miało miejsce jedno interwencyjne umieszczenie dziecka na mocy art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, tj. w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie. W jego wyniku dwoje dzieci z Gminy Nowa Wieś Lęborska umieszczono w zawodowej rodzinie zastępczej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego.

Wszystkim dzieciom w rodzinach zastępczych przyznane było comiesięczne świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej, (w łącznej kwocie 1.366.249,00 zł), a w przypadku dzieci niepełnosprawnych także dodatek z tytułu niepełnosprawności dziecka po 227,00 zł, zaś od 01.06.2022 roku w kwocie po 239,00 zł (w łącznej kwocie 81.125,00 zł) oraz dodatek wychowawczy po 500,00 zł (w łącznej kwocie 222.163,51 zł) do dnia 31 maja 2022 roku.

Kierownik PCPR, z upoważnienia starosty właściwego dla miejsca zamieszkania rodziny zastępczej, udzielał dzieciom umieszczonym w rodzinach zastępczych w drodze decyzji administracyjnych świadczeń na pokrycie kosztów ich utrzymania w minimalnej ustawowej wysokości.

Podstawę ustalenia w/w świadczeń od 2012 roku stanowi art. 80 i 81 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zgodnie z którym jest to świadczenie obowiązkowe, w wysokości:

- w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej – nie mniej niż 746,00 zł, zaś od 01.06.2022 roku – 785,00 zł;
- w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej zawodowej i rodzinie zastępczej niezawodowej – nie mniej niż 1.131,00 zł, zaś od 01.06.2022 roku – 1.189,00 zł;
- dodatek z tytułu niepełnosprawności dziecka – nie mniej niż – 227,00 zł, zaś od 01.06.2022 roku – 239,00 zł.
- 13 rodzinom dla umieszczanych 27 podopiecznych wypłacono jednorazowe świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka na łączną kwotę 41.250,00 zł.

W 2022 roku łącznie 8 dzieci z powiatu lęborskiego przebywało w 7 rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów. Powiat z tego tytułu poniósł wydatki w wysokości 81.079,43 zł. Natomiast w 7 rodzinach zastępczych powiatu lęborskiego przebywało 10 dzieci z innych powiatów.

Rodziną pieczę zastępczą opuściło w 2022 roku łącznie 25 dzieci z 13 rodzin, z tego 7 rodzin zastępczych rozwiązano. Wśród wychowanków opuszczających rodziną pieczę zastępczą: 9 dzieci powróciło do rodziny naturalnej, 3 dzieci umieszczono w placówce opiekuńczo-wychowawczej, 2 dzieci zostało adoptowanych, 7 wychowanków usamodzielniało się, natomiast 4 dzieci zostało umieszczonych w innej rodzinie zastępczej.

Tabela 12. Liczba dzieci opuszczających rodzinne formy pieczy zastępczej w latach 2012-2022

Wyszczególnienie	Rok										
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba rodzin zastępczych rozwiązanych	5	17	12	7	4	8	8	18	12	12	7
Liczba dzieci opuszczających rodzinę zastępczą, w tym :	15	21	26	36	22	31	25	31	45	39	25
do domu rodzinnego	3	5	4	7	6	5	6	7	8	9	9
do rodziny zastępczej	-	1	4	2	1	3	-	7	16	12	4
do adopcji	5	3	7	14	3	9	7	3	6	8	2
do domu pomocy społecznej	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
do instytucjonalnej placówki	2	1	2	1	2	1	1	-	3	2	3
program usamodzielnienia	6	11	9	12	10	11	11	13	12	8	7

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2012 – 2022;

III.2. Instytucjonalna piecza zastępcza

W okresie sprawozdawczym (od 01.01.2012 roku), zadania z zakresu zabezpieczenia opieki i wychowania dzieciom pozbawionym opieki rodzicielskiej w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych, określone były w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy oraz w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 roku w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

W obszarach pieczy zastępczej, pracownicy Zespołu ds. Instytucjonalnej Pieczy Zastępczej i Świadczeń prowadzą sprawy dotyczące przede wszystkim zadań w zakresie zapewnienia pieczy zastępczej w formach instytucjonalnych, świadczeń w zakresie pieczy zastępczej i usamodzielnienia osób opuszczających pieczę zastępczą, m.in. rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w zakresie pieczy instytucjonalnej w 2022 roku realizowało:

- kierowanie dzieci, za które powiat jest zobowiązany do ponoszenia wydatków na opiekę i wychowanie, do placówek opiekuńczo-wychowawczych prowadzonych przez powiat lęborski, a także występowanie z wnioskami do innych powiatów o umieszczenie dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów,
- zawierania porozumień w sprawie zapewnienia opieki i wychowania dzieciom z terenu powiatu lęborskiego w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, na terenie innego powiatu oraz dzieciom z terenu innych powiatów w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu lęborskiego, a także ponoszenia wydatków z tym związanych; realizacji tych porozumień, w tym także wystawianie not księgowych;
- zawieranie porozumień w sprawie zwrotu wydatków należnych powiatowi lęborskiemu od gmin w związku z pobytem dziecka w pieczy zastępczej; realizacja tych porozumień, w tym także wystawianie not księgowych;
- ustalanie wysokości opłat osób zobowiązanych za pobyt dziecka w pieczy zastępczej, jej umorzenia, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstąpienia od ustalenia opłaty, wydawanie decyzji administracyjnych w tym zakresie;
- przyjęcia dziecka z terenu innego powiatu do placówki opiekuńczo-wychowawczej na terenie powiatu lęborskiego.

W 2022 roku gminy partycypowały w ponoszeniu wydatków na dzieci umieszczone po 1 stycznia 2012 roku w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Wysokość współfinansowania określona jest na poziomie odpowiednio 10% średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy, 30% w drugim roku i 50% w trzecim i następnych latach. Zawarte ze wszystkimi gminami z terenu powiatu lęborskiego (Lębork, Łeba, Cewice, Nowa Wieś Lęborska, Wicko) porozumienia, określają zasady zwrotu tych wydatków zarówno w zakresie pieczy rodzinnej jak instytucjonalnej.

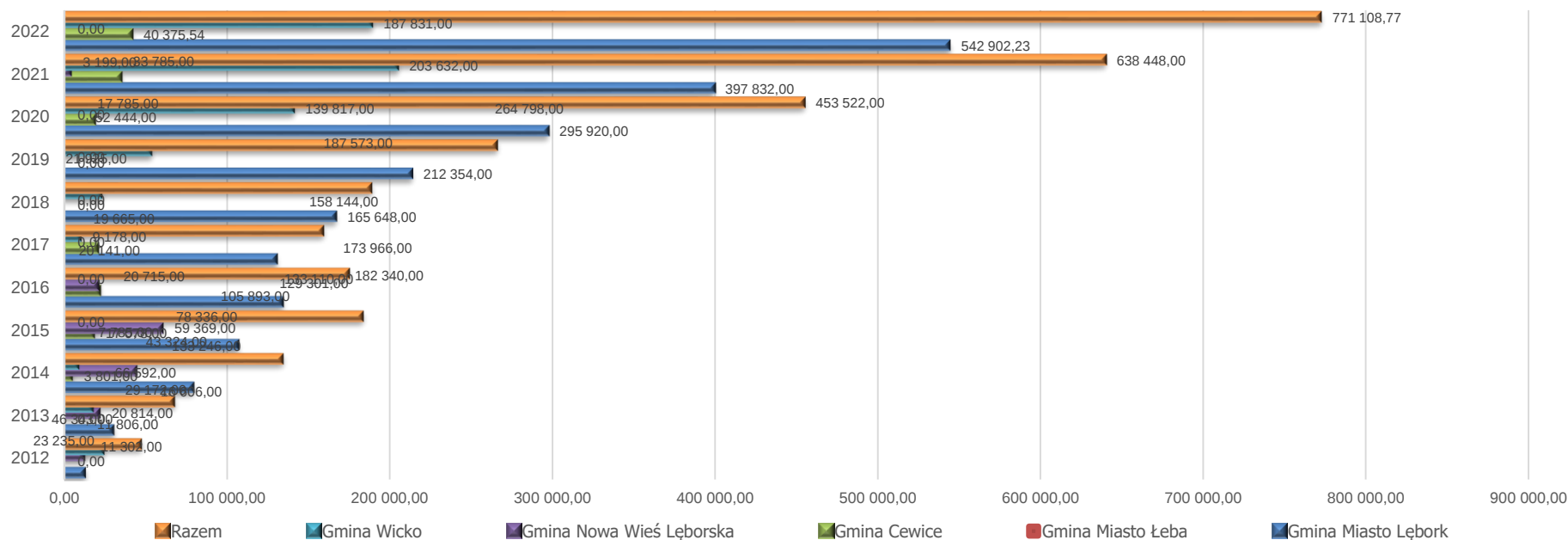
Wysokość tego współfinansowania za 2022 rok dotyczące pieczy instytucjonalnej przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13. Współfinansowanie przez gminy pobytu dziecka umieszczonego w instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2012-2022

x	Rok																					
	2012		2013		2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020		2021		2022	
Gmina	łączna ilość dzieci	łączna kwota w zł	łączna ilość dzieci	łączna kwota w zł	łączna ilość dzieci	łączna kwota w zł	łączna ilość dzieci	łączna kwota w zł	łączna ilość dzieci	łączna kwota w zł	łączna ilość dzieci	łączna kwota w zł	łączna ilość dzieci	łączna kwota w zł	łączna ilość dzieci	łączna kwota w zł	łączna ilość dzieci	łączna kwota w zł	łączna ilość dzieci	łączna kwota w zł	łączna ilość dzieci	łączna kwota w zł
Gmina Miasto Lębork	6	11.806	7	29.172	9	78.336	7	105.893	9	133.110	13	129.301	15	165.648	14	212.354	16	295.920	19	397.832	20	542.902
Gmina Miasto Łeba	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gmina Cewice	0	0	0	0	1	3.801	3	17.078	1	20.715	1	19.665	0	0	0	0	1	17.785	2	33.785	3	40.375
Gmina Nowa Wieś Lęborska	6	11.302	6	20.814	4	43.324	4	59.369	3	20.141	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3.199	0	0
Gmina Wicko	7	23.235	3	16.606	1	7.785	0	0	0	0	3	9.178	2	21.925	5	52.444	6	139.817	7	203.632	8	187.831
Razem	19	46.345	16	66.593	15	133.249	14	182.341	13	173.966	17	158.146	17	187.574	18	264.798	23	453.522	29	638.446	31	771.108

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2012 – 2022

Wykres 7. Współfinansowanie przez gminy pobytu dziecka umieszczonego po dniu 1 stycznia 2012 roku w instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2012 - 2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2012 – 2022.

W powiecie łębskim pieczę instytucjonalną stanowią placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego – Dom dla Dzieci „ZAKĄTEK” i łączącej funkcję socjalizacyjną z miejscem interwencyjnym – Dom dla Dzieci „SIEDLIKO”. Placówki te powstały w wyniku przekształcenia Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Łęborku na mocy uchwały Nr XIX/150/2020 Rady Powiatu Łębskiego z dnia 25 czerwca 2020 roku w sprawie przekształcenia Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Łęborku w placówki opiekuńczo-wychowawcze Dom dla Dzieci „ZAKĄTEK” i Dom dla Dzieci „SIEDLIKO”, zapewnienia wspólnej obsługi administracyjnej, finansowej, organizacyjnej i specjalistycznej tych placówek przez Centrum Obsługi Domów dla Dzieci.

Wojewoda Pomorski zezwolił Powiatowi Łębskiemu w dniu 27 sierpnia 2020 roku na prowadzenie placówki opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego o nazwie Dom dla Dzieci „ZAKĄTEK” w obiekcie przy ul. Ogrodowej 8C w Nowej Wsi Łębskiej, która posiada 14 miejsc oraz placówki opiekuńczo-wychowawczej łączącej zadania placówki typu socjalizacyjnego i interwencyjnego o nazwie Dom dla Dzieci „SIEDLIKO” w obiekcie przy ul. Ogrodowej 8D w Nowej Wsi Łębskiej, która posiada 14 miejsc, w tym 13 miejsc typu socjalizacyjnego i 1 miejsce typu interwencyjnego.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku w w/w placówkach w Nowej Wsi Łębskiej, przebywało 26 wychowanków (w tym 23 dzieci z terenu powiatu łębskiego, 2 dzieci z terenu powiatu starogardzkiego, 1 dziecko z powiatu gdańskiego). Łącznie w okresie sprawozdawczym w placówkach tych przebywało 32 wychowanków.

Głównymi powodami umieszczania dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej w powiecie łębskim były:

- uzależnienie rodziców – od alkoholu,
- bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych,
- długotrwała lub ciężka choroba rodziców;
- przemocy w rodzinie.

Nie odnotowano natomiast umieszczeń dzieci w placówce z powodu sieroctwa, ubóstwa czy pobytu za granicą rodziców.

Celem porównania funkcjonowania instytucjonalnej pieczy zastępczej na przestrzeni ostatnich lat przedstawia się ilość wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i wszystkich miejsc w instytucjonalnej pieczy zastępczej w powiecie łębskim w latach 2006 - 2022.

*Tabela 14. Wychowankowie pieczy rodzinnej i instytucjonalnej
w powiecie łębskim w latach 2006 – 2022 wg stanu na 31 grudnia danego roku*

Wyszczególnienie	Rok																
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ilość wychowanków w pieczy instytucjonalnej	118	111	97	98	74	69	47	24	34	30	30	30	28	25	26	26	26

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Łęborku za lata 2006 – 2022

Kierownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku wytaczał powództwo o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych w przypadku dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej. W 2022 roku wystąpiono z powództwem wobec 2 dzieci. W poprzednim roku sąd zasądził alimenty w kwotach od 300,00 do 500,00 zł miesięcznie.

W okresie sprawozdawczym wydano ogółem 7 skierowań dzieci do pieczy instytucjonalnej, wszystkie dotyczyły małoletnich pochodzącego z terenu powiatu lęborskiego. W celu przedstawienia ilości wydanych skierowań do instytucjonalnej pieczy zastępczej w ostatnich latach przedstawiono poniższą tabelę, uwzględniającą przyjęcia dzieci do placówek opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących w latach 2006 – 2022 w powiecie lęborskim.

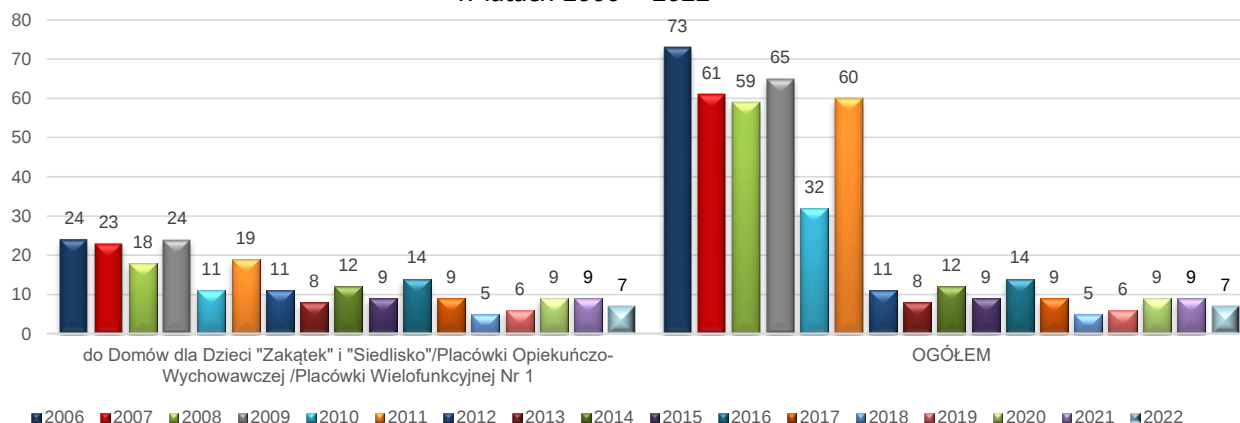
Tabela 15. Skierowania dzieci do instytucjonalnej pieczy zastępczej powiatu lęborskiego w latach 2012 – 2022

Wyszczególnienie	Rok										
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	2021	2022
Ilość wydanych skierowań dzieci do instytucjonalnej pieczy zastępczej powiatu lęborskiego w danym roku (do Domów dla Dzieci „ZAKĄTEK” i „SIEDLIŚKO” / do 31.08.2020r.-Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Lęborku)	11	8	12	9	14	9	5	6	9	9	7

*bez uwzględnienia skierowań wydanych w związku z przekształceniem Placówki w Domy dla Dzieci „ZAKĄTEK” i „SIEDLIŚKO”.

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2012 – 2022

Wykres 8. Skierowania dzieci do instytucjonalnej pieczy zastępczej powiatu lęborskiego w latach 2006 – 2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2006 – 2022.

Zgodnie z obowiązującym w obszarze polityki społecznej dążeniem do deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej, kładzie się nacisk na rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej, ale przede wszystkim na kwestię umieszczania dzieci poza rodziną generacyjną tylko w ostateczności i po wyczerpaniu wszelkich środków i działań. Wciąż jednak brak chętnych kandydatów do sprawowania rodzinnej pieczy zastępczej, co uwarunkowane jest medialnym i społecznym niezrozumieniem pełnienia tej ważnej i trudnej roli oraz niedofinansowaniem obszarów społecznych w tym zakresie. Występuje więc potrzeba zapewnienia miejsc w instytucjonalnej pieczy zastępczej na dotychczasowym poziomie przy jednoczesnym zintensyfikowaniu działań w zakresie rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej.

W okresie sprawozdawczym w placówkach poza powiatem lęborskim przebywało łącznie 6 dzieci z naszego powiatu, w tym w 2022 roku nie umieszczono żadnego dziecka. W placówkach tych przebywało: w Placówce Regionalnej w Gdańsku – 1 dziecko, w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Skopaniu – 1 dziecko, w Placówce Socjalizacyjnej w Człuchowie – 3 dzieci oraz w Powiatowej Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Wodzisławiu Śląskim – 1 dziecko. Z tytułu pobytu naszych dzieci umieszczonych w placówkach na terenach innych powiatów, wydatki powiatu wynosiły łącznie 407.820,95 zł.

Instytucjonalną pieczę zastępczą w ostatnim roku opuściło łącznie 5 wychowanków, w tym 3 usamodzielnio się, 1 wychowanek powrócił do rodziny naturalnej i 1 małoletni został umieszczony w rodzinnej pieczy zastępczej. Nie przeprowadzono w 2022 roku przysposobienia wychowanków.

Tabela 16. Liczba dzieci opuszczających instytucjonalne formy pieczy zastępczej w latach 2012-2022

Wyszczególnienie	Rok										
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba dzieci opuszczających placówkę opiekuńczo-wychowawczą, w tym:	33	31	4	11	15	9	8	7	6	8	5
do domu rodzinnego	3	5	1	2	6	3	3	-	2	1	1
do rodziny zastępczej	6	1	-	2	3	-	-	-	1	-	1
do adopcji	18	17	1	-	-	-	-	-	-	-	-
do domu pomocy społecznej	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
do instytucjonalnej - innej placówki	1	-	-	-	-	1	-	-	-	2	-
program usamodzielnienia	5	8	2	7	6	5	5	5	3	5	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Łęborku za lata 2012 – 2022.

Stan zatrudnienia na dzień 31 grudnia 2022 w całodobowych placówkach opiekuńczo - wychowawczych powiatu łębskiego przedstawia poniższa tabela.

Tabela 17. Stan zatrudnienia w placówkach opiekuńczo – wychowawczych powiatu łębskiego według stanu na 31 grudnia

Wyszczególnienie	Dom dla Dzieci „ZAKĄTEK” i Dom dla Dzieci „SIEDLIŚKO” Centrum Obsługi Domów dla Dzieci		
	2020 rok	2021 rok	2022 roku
Stan zatrudnienia na dzień 31 grudnia	25	24	24
w tym zajmujących się opieką i wychowaniem	14	12	12

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Łęborku za lata 2006 – 2022.

Dochody z tytułu odpłatności za pobyt dzieci pochodzących spoza powiatu łębskiego w 2022 roku wyniosły łącznie: 244.649,19 zł, w tym: Powiat Starogardzki: 162.767,09 zł, Powiat Gdański: 68.707,00 zł i Powiat Bytowski: 13.175,10 zł. Wydatki Placówek w 2022 roku wyniosły łącznie 2.099.298,29 zł.

Średni miesięczny koszt utrzymania jednego dziecka na rok 2022 wynosił (na podstawie Zarządzenia Starosty Nr 8/2022 z dnia 10.02.2022 roku) w Domu dla Dzieci „ZAKĄTEK” – 5.737,34 zł i Domu dla Dzieci „SIEDLIŚKO” - 6.172,00 zł.

Placówki w 2022 roku realizowały, jako jeden z siedmiu podmiotów – partnerów wdrożenia projektu powiatu łębskiego pn. *Centrum Usług Społecznych w Powiecie Łębskim*. Placówki odpowiedzialne są za *zadanie 6 - Realizacja indywidualnej ścieżki reintegracji przez uczestników projektu-rozwoj usług społecznych realizowanych przez Placówkę*. W ramach tego zadania projekt skierowany jest do łącznie 28 osób – Uczestników Projektu oraz do osób z ich otoczenia. Projekt obejmuje m.in. takie dodatkowe przedsięwzięcia na rzecz podopiecznych jak:

- wsparcie organizacji czasu wolnego – kolonie i obozy dla dzieci i młodzieży przebywających w Domach,
- diagnozy i wytyczne do terapii,
- usługi zdrowotne – konsultacje i poradnictwo specjalistyczne,
- zajęcia animacyjne,
- udział w ogólnodostępnych zajęciach alternatywnych form spędzania czasu wolnego,
- zajęcia edukacyjne – korepetycje przedmiotowe.

Łączna wartość tego zadania Placówek to 386.600,00 zł, które mogą być wykorzystane w okresie od 01.2020 roku do 31.10.2023 roku.

III.3. Usamodzielnianie wychowanków opuszczających pieczę zastępczą

W 2022 roku w ramach procesu usamodzielniania wychowanków opuszczających pieczę zastępczą rodzinną i instytucjonalną, pochodzących z terenu powiatu lęborskiego obowiązywały następujące źródła i podstawy prawne i regulacje:

- *przepisy prawne*: osoby usamodzielniane opuszczające pieczę zastępczą – ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej / osoby usamodzielniane opuszczające placówki z ustawy o pomocy społecznej - ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej oraz rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 3 sierpnia 2012 roku w sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie;
- *przepisy prawa lokalnego*: BIP Powiatu Lęborskiego (<https://powiatleborski.bip.gov.pl>) – uchwała nr 363/2021 Zarządu Powiatu Lęborskiego z dnia 29 września 2021 roku w sprawie zasad finansowania rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w Powiecie Lęborskim – załącznik nr 10 – Zasady przyznawania dla osób usamodzielnianych pomocy na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie oraz zagospodarowanie,
- uregulowania wewnętrzne w PCPR w Lęborku: BIP PCPR w Lęborku (https://pcpr_lebork.bip.gov.pl/) – Zarządzenia nr 20/2021 Kierownika PCPR w Lęborku z dnia 15 września 2021 roku w sprawie wprowadzenia wzorów dokumentów wykorzystywanych w Dziale Pieczy Zastępczej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku – załącznik 16 (16a-16g) – Usamodzielnianie wychowanków
- informator dla osób usamodzielnianych dostępny w siedzibie jednostki oraz na stronie www.pcprlebork.pl (zakładka OSOBY USAMODZIELNIANE),
- informacje o realizowanych projektach – formach wsparcia dostępne w siedzibie jednostki oraz na stronie www.pcprlebork.pl (zakładka PROJEKTY PROGRAMY),

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej osobie opuszczającej, po osiągnięciu pełnoletności, rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo – wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo–terapeutyczną, zwanej „osobą usamodzielnianą”, która umieszczona została w pieczy zastępczej na podstawie orzeczenia sądu:

przyznaje się pomoc na:

1. kontynuowanie nauki – (wniosek o przyznanie pomocy na kontynuowanie nauki osoba usamodzielniana składa w powiecie właściwym ze względu na miejsce zamieszkania przed umieszczeniem w pieczy zastępczej),
2. usamodzielnienie – (wniosek o przyznanie pomocy na usamodzielnienie osoba usamodzielniana składa w powiecie właściwym ze względu na miejsce zamieszkania przed umieszczeniem w pieczy zastępczej),
3. zagospodarowanie – (wniosek o przyznanie pomocy na zagospodarowanie osoba usamodzielniana składa w powiecie właściwym ze względu na miejsce osiedlenia się osoby usamodzielnianej)

udziela się pomocy w uzyskaniu:

- odpowiednich warunków mieszkaniowych
- zatrudnienia

Osobie usamodzielnianej zapewnia się pomoc prawną i psychologiczną.

Pomoc na kontynuowanie nauki, na usamodzielnienie oraz na zagospodarowanie jest przyznawana osobie usamodzielnianej, która przebywała w pieczy zastępczej przez okres co najmniej:

- 3 lat – w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą spokrewnioną,
- 1 roku – w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą niezawodową, rodzinę zastępczą zawodową, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną.

Pomoc na usamodzielnienie i pomoc na zagospodarowanie jest przyznawana osobie usamodzielnianej, której dochód, w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku nie przekracza kwoty 1.200,00 zł. Ustalając dochód osoby usamodzielnianej uwzględnia się sumę dochodów tej osoby, jej małżonka oraz dzieci pozostających na jej utrzymaniu, podzieloną przez liczbę tych osób. W przypadku gdy dochód miesięczny osoby usamodzielnianej przekracza kwotę 1200,00 zł można przyznać pomoc na usamodzielnianie lub pomoc na zagospodarowanie, jeżeli jest to uzasadnione jej sytuacją dochodową, mieszkaniową, dochodową, majątkową lub osobistą.

Warunkiem przyznania pomocy na kontynuowanie nauki i na usamodzielnienie jest złożenie pisemnego wniosku oraz posiadanie zatwierdzonego indywidualnego programu usamodzielnienia.

Opiekun usamodzielnienia jest wskazywany przez osobę usamodzielnianą co najmniej rok przed uzyskaniem pełnoletności przez osobę usamodzielnianą. Indywidualny program usamodzielnienia jest opracowywany przez osobę usamodzielnianą wspólnie z opiekunem usamodzielnienia co najmniej na miesiąc przed osiągnięciem przez osobę usamodzielnianą pełnoletności, a następnie jest zatwierdzany przez kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie.

Pomoc na kontynuowanie nauki przyznaje się osobie usamodzielnianej, jeżeli kontynuuje naukę w szkole, w zakładzie kształcenia nauczycieli, w uczelni, na kursach, jeżeli ich ukończenie jest zgodne z indywidualnym programem usamodzielnienia, u pracodawcy w celu przygotowania zawodowego, przysługuje w czasie trwania odpowiednio roku szkolnego, roku akademickiego, kursu albo przygotowania zawodowego – wynosiła w 2022 roku:

- nie mniej niż 566,00 zł, zaś od 01.06.2022 roku – 595,00 zł
- w przypadku, gdy osoba usamodzielniana uczy się w szkole ogólnodostępnej, w systemie dziennym, a jej dochód nie przekracza 200% kryterium dochodowego określonego w ustawie z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych, po analizie sytuacji osobistej i pozytywnej opinii opiekuna usamodzielnienia oraz pracownika Działu Pieczy Zastępczej, może być przyznana w wysokości do 1.000,00 zł,

Pomoc na kontynuowanie nauki nie przysługuje, gdy osoba usamodzielniana:

- kontynuuje naukę w szkole ponadgimnazjalnej lub uczelni, która zapewnia nieodpłatną naukę i nieodpłatne pełne utrzymanie,
- trzykrotnie zmieniała szkołę, zakład kształcenia nauczycieli lub uczelnię, kurs lub przygotowanie do wykonywania zawodu na tym samym poziomie kształcenia, bez uzasadnionych powodów,
- została umieszczona w zakładzie karnym.

Pomocy na usamodzielnienie:

Pomoc na usamodzielnienie może zostać wypłacona jednorazowo lub w ratach, w zależności od ustaleń indywidualnego programu usamodzielnienia, nie później niż do ukończenia 26. roku życia. W przypadku, gdy osoba usamodzielniana otrzymuje pomoc na kontynuowanie nauki, pomoc na usamodzielnienie jest wypłacana po zakończeniu pobierania pomocy na kontynuowanie nauki, tylko w szczególnie uzasadnionych przypadkach może być wypłacona w jej trakcie.

W wysokości:

- w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą spokrewnioną – nie mniej niż 3.730,00 zł, zaś od 01.06.2022 roku – 3.921,00 zł, jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres co najmniej 3 lat,
- w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą niezawodową, rodzinę zastępczą zawodową, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-wychowawczą:
 - nie mniej niż 7.458,00 zł, zaś od 01.06.2022 roku – 7.839,00 zł – jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres powyżej 3 lat,
 - nie mniej niż 3.730,00 zł, zaś od 01.06.2022 roku – 3.921,00 zł - jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres od 2 do 3 lat,
 - nie mniej niż 1.865,00 zł, zaś od 01.06.2022 roku – 1.961,00 zł - jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres poniżej 2 lat, nie krócej jednak niż przez okres roku.

Pomocy na zagospodarowanie:

Pomoc na zagospodarowanie jest wypłacana jednorazowo, nie później niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 26. roku życia w wysokości nie niższej niż 1.695,00 zł, zaś od 01.06.2022 roku – 1.782,00 zł, z zastrzeżeniem, iż w przypadku osoby legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności w wysokości nie niższej niż 3.390,00 zł, zaś od 01.06.2022 roku – 3.563,00 zł.

Przyznanie lub odmowa przyznania pomocy dla osoby usamodzielnianej na kontynuację nauki, na usamodzielnienie oraz na zagospodarowanie następuje w formie decyzji administracyjnej.

Przyznania pomocy na kontynuowanie nauki, na usamodzielnienie lub na zagospodarowanie można odmówić w przypadku, gdy:

- istnieje uzasadnione przypuszczenie, że pomoc zostanie wykorzystana niezgodnie z celem, na jaki zostanie przyznana,
- osoba usamodzielniana przed osiągnięciem pełnoletności opuściła samowolnie pieczę zastępczą,
- osoba usamodzielniana porzuciła naukę umożliwiającą jej przygotowanie zawodowe i nie podejmuje zatrudnienia,
- stosunek pracy z osobą usamodzielnianą został rozwiązany bez wypowiedzenia z winy pracownika,
- osoba usamodzielniana bez uzasadnionej przyczyny uchyla się od podjęcia proponowanego jej zatrudnienia,
- osoba usamodzielniana została skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub przestępstwo skarbowe.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nie precyzuje form pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, pozostawiając inicjatywę w tym zakresie podmiotom zobowiązanym do tej pomocy. Pomoc ta może przybrać w szczególności następujące formy: ułatwienie uzyskania mieszkania socjalnego z zasobów gminy, zapewnieniu konsultacji prawnej w zakresie spraw spadkowych lub podpisywania umów cywilno-prawnych na wynajem mieszkania, uzyskaniu prawa do uzyskania miejsca w mieszkaniu chronionym treningowym, uzyskaniu skierowania do całodobowej jednostki pomocy społecznej dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji, całkowite lub częściowe pokrycie wydatków związanych z wynajmem pokoju w ramach środków usamodzielnienia, umożliwienie osobie usamodzielnianej uczącej się zamieszkania w bursie lub internacie do czasu ukończenia nauki.

Formę wsparcia dla osoby usamodzielnianej stanowi również mieszkanie chronione. Jest to forma pomocy społecznej przygotowująca pod opieką specjalistów osoby tam przebywające do prowadzenia samodzielnego życia lub wspomagająca te osoby w codziennym funkcjonowaniu. Zgodnie z art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, wsparcie w mieszkaniu chronionym może być przyznane osobie pełnoletniej, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebuje wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonego przez jednostkę całodobowej opieki, w szczególności osobie opuszczającej pieczę zastępczą. Mieszkanie chronione może być prowadzone przez każdą jednostkę organizacyjną pomocy społecznej lub organizację pożytku publicznego. W Powiecie Lęborskim mieszkanie prowadzone jest przez PCPR w Lęborku.

W zakresie funkcjonowania mieszkania chronionego treningowego obowiązują:

- uchwała nr XX/159/2020 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 25 sierpnia 2020 roku w sprawie utworzenia w lokalu mieszkalnym wraz z udziałem w gruncie, stanowiącym mienie Powiatu Lęborskiego mieszkania chronionego treningowego dla osób usamodzielnianych opuszczających pieczę zastępczą i ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w tym mieszkaniu,
- zarządzenie nr 33/2020 Kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku z dnia 1 września 2020 roku w sprawie Regulaminu mieszkania chronionego treningowego przy PCPR w Lęborku.

W 2022 roku z miejsca w mieszkaniu chronionym korzystały łącznie 2 osoby, w tym jedna osoba 12 miesięcy, a druga wychowanka 8 miesięcy i korzystają one nadal z tej formy wsparcia osób usamodzielnianych.

Pomoc prawna i psychologiczna:

Osoba usamodzielniana może korzystać z nieodpłatnej pomocy i wsparcia specjalistów w PCPR w Lęborku oraz w instytucjach na terenie powiatu:

- poradnictwo psychologiczne,
- terapię (psychologa psychotraumatologa, terapeutę uzależnień, terapeutę w nurcie poznawczo-behawioralnym, systemowym – wsparcie innych terapeutów możemy zabezpieczyć wg zgłoszonych potrzeb),
- poradnictwo prawne.

Ponadto w Powiecie Lęborkiem realizowana jest nieodpłatna pomoc prawna - funkcjonują dwa

punkty nieodpłatnej pomocy prawnej oraz jeden punkt nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego – w Lęborku, Nowej Wsi Lęborskiej oraz Łebie.

Pomoc w uzyskaniu zatrudnienia:

Pomocy polega na wspieraniu wychowanka w zdobyciu kwalifikacji zawodowych, uzyskaniu odpowiedniego wykształcenia zgodnie z możliwościami i dążeniami. To także zachęcanie do udziału w szkoleniach aktywizujących, grupach wsparcia dla usamodzielnianych wychowanków, wsparcie doradcy zawodowego, możliwość uczestnictwa w zajęciach indywidualnych i grupowych - warsztatów umiejętności społecznych (pomoc w sporządzeniu CV, listu motywacyjnego, poznanie zakresu możliwości i sposobu załatwiania spraw w banku, PUP, ZUS, US itp., pokierowanie do Powiatowego Urzędu Pracy celem zarejestrowania się jako osoba bezrobotna. Dzięki rejestracji w PUP osoba usamodzielniana nabywa również prawa do ubezpieczenia zdrowotnego.

Ponadto w ramach aktywizacji zawodowej w powiecie lęborskim osoby usamodzielniane mogą skorzystać w ramach realizowanego projektu pn. Centrum Usług Społecznych w powiecie lęborskim oraz udzielanych organizacji pozarządowej grantów (realizowany przez PCPR w Lęborku oraz przez Regionalne Centrum Młodzieży w Lęborku z różnorodnych form wsparcia np. w formie wsparcia edukacyjnego czy też dofinansowania lub sfinansowania udziału w kursach lub szkoleniach podnoszących kompetencje lub kwalifikacje zawodowe.

W 2022 roku w ramach procesu usamodzielniania wychowanków pochodzących z terenu naszego powiatu opuszczających rodzinną pieczę zastępczą realizowano zadania w zakresie pomocy na usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem:

- naukę kontynuowało 26 pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych. Wszyscy otrzymywali comiesięczną pomoc na kontynuowanie nauki. Łączne wydatki na ten cel w 2022 roku wyniosły 139.697,00 zł.,
- jednorazową pomoc na usamodzielnienie wypłacono w 2022 roku 6 osobom w łącznej kwocie 26.020,00 zł, zaś
- na zagospodarowanie udzielono wsparcia 4 pełnoletnim wychowankom rodzin zastępczych w łącznej kwocie 5.085,00 zł.

W 2022 roku w ramach procesu usamodzielniania wychowanków pochodzących z terenu naszego powiatu opuszczających instytucjonalną pieczę zastępczą – całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze, realizowano zadania w zakresie pomocy na usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem dla 7 wychowanków:

- pomoc na kontynuowanie nauki otrzymywało 3 wychowanków w łącznej wysokości 25.827,00 zł,
- pomoc na usamodzielnienie wypłacono 4 wychowankom w łącznej wysokości 15.678,00 zł zaś
- o pomoc na zagospodarowanie wychowankowie nie wnioskowali.

III.4. Projekty na rzecz rozwoju usług społecznych - wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej

III.4.1. Projekt pn. *Centrum Usług Społecznych w powiecie lęborskim* – w zakresie pieczy zastępczej

PCPR realizowało jako jeden z siedmiu podmiotów – partnerów projekt powiatu lęborskiego pn. *Centrum Usług Społecznych w powiecie lęborski*. Nasza jednostka odpowiedzialna jest za *zadanie 1 - Realizacja indywidualnej ścieżki reintegracji przez uczestników projektu-rozwój usług społecznych realizowanych przez PCPR W Lęborku*. W ramach tego zadania PCPR w Lęborku Projekt skierowany jest do łącznie 210 osób – Uczestników Projektu oraz do osób z ich otoczenia – rodzin uczestników Projektu, w tym 150 osób z obszarów pieczy zastępczej. Ostatecznymi odbiorcami wsparcia są osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich rodziny. Projekt realizowany jest na rzecz następujących osób z grup docelowych, w tym w obszarach pieczy zastępczej:

- a) osoby przebywające w pieczy zastępczej – 78 Uczestników/czek – to osoby w wieku 0-25 roku życia, przebywające w rodzinnej pieczy zastępczej z terenu Powiatu Lęborskiego,
- b) osoby usamodzielniane opuszczające pieczę zastępczą – 12 Uczestników/czek – to osoby w wieku 18-25 roku życia, usamodzielniane opuszczające rodziną lub instytucjonalną pieczę zastępczą z terenu Powiatu Lęborskiego,
- c) opiekunowie zastępczy i rodzice naturalni – 60 Uczestników/czek - to osoby z terenu Powiatu Lęborskiego, sprawujące rodzinną pieczę zastępczą (rodzice zastępczy rodzin spokrewnionych, niezawodowych i zawodowych oraz prowadzący rodzinne domy dziecka, a także kandydaci na opiekunów zastępczych), a także rodzice naturalni małoletnich przebywających w pieczy zastępczej – 4 Uczestników/czek,

W zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej projekt PCPRu skierowany jest do osób przebywających w pieczy zastępczej⁵ lub opuszczające pieczę zastępczą oraz rodziny przeżywające trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Projekt realizowany jest w okresie 01.11.2020 – 31.10.2023. Łączna wartość projektu – Zadania 1 – PCPRu to 2.476.732,50 zł, w tym 2.205.796,71 zł dofinansowania i 270.936,27 zł wkład własny.

Ponadto, w ramach partnerstw w realizacji tego projektu Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku w 2022 roku współpracowało na rzecz wsparcia rodzin, w szczególności wychowanków pieczy zastępczej z Regionalnym Centrum Młodzieży, które realizowało wsparcie dedykowane do osób przebywających i opuszczających rodzinne i instytucjonalne formy pieczy zastępczej w wieku od 16

⁵ W tym również osoby przebywające w pieczy zastępczej na warunkach określonych w art. 37 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

do 25 roku życia, gdzie zapewniane było m.in.: wsparcie mentora, psychologa, doradcy zawodowego, pakiety usamodzielnienia (w ramach kontraktów Robinsona), warsztaty letnie i zimowe, coaching, zajęcia integracyjne i inicjatywy społeczne. W ramach ww. projektu natomiast Polskie Towarzystwo Psychotraumatologii realizowało także na rzecz tut. jednostki superwizję koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej i osób wykonujących zadania w obszarach pieczy zastępczej.

Realizację poszczególnych działań na rzecz pieczy zastępczej w ramach projektu Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku przedstawia poniższa tabela.

Tabela 18. Działania PCPR w Lęborku w ramach projektu pn. Centrum Usług Społecznych w powiecie lęborskim

NR PUNKTU/DZIAŁANIE PCPR w LĘBORKU	REALIZACJA ZADAŃ – DZIAŁANIA (w okresie realizacji projektu) – w ramach DPZ
poz. 1 Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne - konsultacje pedagogiczne	Konsultacje i poradnictwo pedagogiczne świadczone było w ramach projektu dla opiekunów zastępczych i ich podopiecznych oraz dla rodziców naturalnych, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej. Spotkania te odbywały się w Punkcie Wsparcia Dziecka i Rodziny. Odbyły się 12 godzin konsultacji i poradnictwa. Wydatek w 2022 roku: 11.186,98 zł.
poz. 2 Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne konsultacje psychiatryczne	Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne psychiatryczne dla osób małoletnich przebywających w pieczy zastępczej zrealizowano w okresie sprawozdawczym w ilości 58 godzin i objęło 35 osób - były to jednostkowe konsultacje i objęcie stałą opieką medyczną. Wydatek w 2022 roku: 20.300,00 zł.
poz. 3 Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne konsultacje psychologiczne	Konsultacje i poradnictwo psychologiczne świadczone w ramach projektu to specjalistyczne wsparcie świadczone przez psychologa. Objęci byli tu oni pomocą psychoedukacyjną opiekunowie osób małoletnich przebywających w pieczy zastępczej. Zrealizowano – przez 1 psychologa - dla 10 osób - 22 godziny konsultacji i poradnictwa specjalistycznego. Wydatek w 2022 roku: 2.772,00 zł.
poz. 4 Terapie i mediacje-prowadzenie terapii dla dzieci przebywającej w pieczy i ich opiekunów-indywidualna	Terapia osób małoletnich przebywających w pieczy zastępczej rodzinnej i instytucjonalnej oraz opiekunów zastępczych w okresie sprawozdawczym obejmowała: - terapię logopedyczną – 2 logopeda – 227 godz., - terapię integracji sensorycznej – 224 godz., - terapię w formie hipoterapii dla małoletnich – 157,5 godz., - terapię biofeedback – 98 godz., - terapię dietetyczną – ok. 18 godz., - terapię doświadczeń traumatycznych opiekunów zastępczych – 23 godzin, - zajęcia terapeutyczne - fizjoterapię – 282 godz., - terapia neurotaktylna – 48 godz. Wydatek w 2022 roku: 116.986,00 zł.
poz. 5 Terapie i mediacje-prowadzenie terapii dla dzieci przebywającej w pieczy i ich opiekunów-grupowe ogólnodostępne	Zajęcia terapeutyczne grupowe, w ramach których realizowano wsparcie dla osób małoletnich przebywających w pieczy zastępczej rodzinnej i instytucjonalnej: - trening umiejętności społecznych – 54 godz., - „metoda Dobrego startu” – aktywizowania rozwoju psychomotorycznego i rehabilitacji psychomotorycznej. Zajęcia ukierunkowane na jednoczesne rozwijanie funkcji językowych, funkcji spostrzeżeńowych: wzrokowych, słuchowych, dotykowych, kinestetycznych (czucie ruchu) i motorycznych oraz współdziałanie między tymi funkcjami, tzn. integracji percepcyjno-motorycznej – 135 godz., - zajęcia grupowe terapeutyczno-uspołeczniające z elementami treningu zastępowania agresji – 14 godz. Wydatek w 2022: 10.398,00 zł.
poz. 6 Diagnoza i wytyczne do terapii małoletnich przyjmowanych i przebywających w pieczy zastępczej	W ramach projektu dokonano następujących diagnoz: - psychofizyczne osób małoletnich umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej i przebywających w pieczy zastępczej – 34 diagnoz, - psychotraumatologiczne – seksuologiczne - dzieci przebywających w pieczy zastępczej – 5 diagnozy - diagnoza QEEG – 1 diagnoza Wydatek w 2022 roku: 19.417,00 zł.
poz. 7 Superwizja osób wykonujących zadania związane z pieczą zastępczą	Realizowano superwizję opiekunów zastępczych w dwóch grupach - w podziale na opiekunów spokrewnionych i niezawodowych rodzin zastępczych (1 grupa) oraz opiekunów rodzin zastępczych zawodowych i rodzinnych domów dziecka (2 grupa), Sesje superwizyjne – indywidualne i grupowe mają na celu doskonalenie kompetencji, poszerzenie wiedzy i umiejętności osób wykonujących zadania w zakresie pieczy zastępczej, poprawę jakości świadczonych usług oraz nawiązanie przez te osoby relacji partnerskiej współpracy. Zrealizowano łącznie 42 godziny superwizji. Wydatek w 2022 roku: 9.240,00 zł.
poz. 8 Wsparcie opiekunów/usługa zdrowotna - konsultacje i poradnictwo specjalistyczne np. konsultacje stomatologiczne i neurologiczne	W ramach rozszerzenia dostępu do świadczonych usług zdrowotnych, tj. do konsultacji i poradnictwa specjalistycznego – neurologicznego i stomatologicznego, w związku z zaobserwowaniem znaczącego wzrostu ilości dzieci objętych pieczą zastępczą, które wymagają wsparcia, konsultacji, diagnostyki oraz leczenia neurologicznego i stomatologicznego z uwagi na uszkodzenia układu nerwowego, zaburzenia natury sensorycznej, wysokie lub zaniżone napięcia mięśniowe, diagnostyki i wskazań do pracy i rehabilitacji dzieci z alkoholowym zespołem płodowym, deficytami w zakresie zaawansowanej próchnicy i wieloletnimi zaniedbaniami - podczas gdy na terenie powiatu lęborskiego nie przyjmuje żaden lekarz świadczący usługi jako neurolog dziecięcy w ramach NFZ. Łącznie dofinansowano 31 wizyt. Wydatek w 2022 roku: 4.419,00 zł.

poz. 9 Doradztwo zawodowe	Poradnictwo i konsultacje doradcy zawodowego było organizowane dla młodzieży przebywającej w rodzinnej pieczy zastępczej i osób usamodzielnianych opuszczających rodziny zastępcze. Doradca zawodowy udzielił 18 godzin tego wsparcia dla 6 osób. Wydatek w 2022 roku: 1.800,00 zł.
poz. 10 Warsztaty kompetencji społecznych – poradnictwo indywidualne i grupowe (dla młodzieży przebywającej i opuszczającej pieczę zastępczą)	Rozwój usług wspierających osoby objęte pieczą zastępczą o charakterze społecznym - warsztaty kompetencji społecznych – zajęcia grupowe i indywidualne – poradnictwo. Spotkania organizowane cyklicznie co miesiąc m.in. w Urzędzie Miasta, Starostwie Powiatowym, na pocztce, w ZUS-ie, Urzędzie Skarbowym i innych instytucjach, celem nauki, jakie zadania pełnią te organizacje, czym się zajmują, jakie i jak załatwia się tam sprawy. W ramach warsztatów uczestnicy uczyli się także jak napisać list motywacyjny, podanie o pracę, podanie o mieszkanie, cv, czy też jak rozliczyć PIT. Wydatek w 2022 roku: 14.360,00 zł.
poz. 11-12 Zakup materiałów do przeprowadzenia konsultacji, warsztatów i terapii	Dokonywano tych zakupów w początkowym etapie realizacji projektu – w 2022 roku nie było takiej konieczności wydatku. Wcześniej zakupiono dla uczestników materiały papiernicze – notesy, teczki, długopisy, segregatory, materiały do zajęć manualnych dla 210 uczestników, a w ramach kolejnego zadania testy diagnostyczne psychologiczne i pedagogiczne oraz materiały edukacyjne. Wydatek w 2022 roku: 935,56 zł.
poz. 13 Zakup artykułów spożywczych na zajęcia grupowe, catering, na warsztaty, terapię	Zakupiono artykuły spożywcze na zajęcia grupowe - na warsztaty kompetencji społecznych, grupę wsparcia pieczy zastępczej, superwizję, poradnictwo pedagogiczne oraz na spotkania i zajęcia w PWDziR. Wydatek w 2022 roku: 1.496,36 zł.
poz. 14 Podnoszenie kwalifikacji zawodowych dla osób usamodzielnianych kursy/szkolenia	Sfinansowano lub dokonano refundacji na kursy i szkolenia dla osób realizujących indywidualne programy usamodzielnienia z rodzinnej pieczy zastępczej – kursy prawa jazdy kat. B (kursy, badania lekarskie, koszty egzaminu teoretycznego i praktycznego), kurs trenera personalnego i instruktora siłowni oraz pircingu. Wydatek w 2022 roku: 3.327,00 zł.
poz. 15 Punkt Wsparcia Dziecka i Rodziny - wynajem, koszty utrzymania - na okres adaptacji budynku CUS	Punkt Wsparcia Dziecka i Rodziny (PWDziR) - to miejsce realizacji zadań pieczy zastępczej zaplanowanych w projekcie - prowadzenie działań projektowych np. wsparcia psychologicznego, terapeutycznego, pedagogicznego, terapii, diagnoz, konsultacji, dyżurów lekarza psychiatrów, warsztatów, grup wsparcia pieczy zastępczej oraz celem organizacji spotkań dzieci z pieczy zastępczej z rodzicami naturalnymi. W warunkach funkcjonowania PCPR nie było miejsca na prowadzenie w/w działań. Jego prosperowanie i organizacja w nim planowanych działań znacznie wpłynęło na jakość świadczonych dotąd usług społecznych, umożliwiło wzrost ich ilości oraz wprowadzenie nowego rodzaju. Wydatek w 2022 roku: 23.401,79 zł.
poz. 16 Osoba prowadząca Punkt Wsparcia Dziecka i Rodziny	Bezpośredni nadzór nad PWDziR pełniła osoba wyznaczona przez Kierownika PCPR w Lęborku - do zadań jego należało m.in.: Organizacja i prowadzenie Punktu Wsparcia Dziecka i Rodziny; Uzgadnianie możliwości i terminów korzystania (przebywania) w PWDziR przez osoby uprawnione; Sprawowanie nadzoru nad funkcjonowaniem i korzystaniem osób z PWDziR zgodnie z Regulaminem uczestnictwa w projekcie – Regulaminem Punktu Wsparcia Dziecka i Rodziny; Utrzymanie lokalu w należytym porządku i czystości; Prowadzenie pełnej dokumentacji związanej z funkcjonowaniem PWDziR; Wydatek w 2022 roku: 19.595,98 zł.
poz. 17 Usługi wspierające aktywizację edukacyjną - korepetycje przedmiotowe	Zrealizowano wsparcie edukacyjne – korepetycje dla osób małoletnich przebywających w pieczy zastępczej rodzinnej i instytucjonalnej. To zajęcia indywidualne lub w małych grupach celem wsparcia edukacyjnego, wyrównywania szans edukacyjnych i rozwoju podopiecznych pieczy zastępczej. Korepetycje były dostępne dla osób z rodzin zastępczych i Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej. Małoletni umieszczani w pieczy zastępczej częściej mają deficyty edukacyjne co wynika najczęściej z wcześniejszych zaniedbań opiekuńczych i wychowawczych. Wymagają, szczególnie w początkowym okresie od umieszczenia w pieczy zastępczej, podejmowania zintensyfikowanych działań niwelujących te różnice. Wsparcie edukacyjne dostępne było dla osób mających trudności edukacyjne poświadczone słabszymi wynikami szkolnymi zweryfikowane na podstawie wydruków ocen i ze świadectw. W ramach projektu zrealizowano tu następujące wsparcie: z j. angielskiego, matematyki, fizyki, chemii. Wydatek w 2022 roku: 46.737,40 zł.
poz. 18 Zajęcia o charakterze dydaktyczno-terapeutycznym ukierunkowane na rozwój zainteresowań i aspiracji edukacyjnych	Zorganizowano dla podopiecznych przebywających w pieczy zastępczej trzy edycje zajęć nauki pływania po 20 godzin każda z edycji oraz sfinansowano zajęcia treningu piłki nożnej, Wydatek w 2022 roku: 10.340,00 zł.
poz. 19 Wspieranie rodzin w organizacji wolnego czasu – kolonie/obozy	Kolonie i obozy socjoterapeutyczne i edukacyjne - wybrane w opracowaniu indywidualnych ścieżek reintegracji wg indywidualnych potrzeb, możliwości i predyspozycji osób małoletnich przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej. Dofinansowanie udziału w zorganizowanych ogólnodostępnych formach wypoczynku koloniach lub obozach trwających min. 10 dni. Dzieci i młodzież uczestniczyły w tej formie zajęć z innymi rówieśnikami, na powszechnych zasadach, bez względu na stygmatyzowanie przebywaniem w pieczy zastępczej. Dofinansowanie dotyczyły wyjazdów edukacyjnych, gdzie oprócz wypoczynku i rekreacji, rozwijały posiadaną wiedzę, umiejętności, zainteresowania i talenty to np. obozy nauki języka obcego, rozwoju zainteresowań np. taneczne, przygodowe, sportowe, jazdy konnej, fotograficzne, itp. Była to też nauka samodzielności oraz wpajania zasad współżycia społecznego i norm społecznych. Wysokość dofinansowania uzależniona była od ceny i możliwości finansowych opiekunów - maksymalnie 90% ceny, w części niedofinansowanej z innych środków publicznych – 16 obozów/kolonii. Wydatek w 2022 roku: 19.576,10 zł.

poz. 20 Wspieranie rodzin w organizacji czasu wolnego - udział w zajęciach ogólnodostępnych-salach zabaw	Zabezpieczono dla podopiecznych z rodzinnych form pieczy zastępczej w formie organizacji zajęć w czasie wolnym na półkoloniach w Grąbkowie podczas przerwy wakacyjnej oraz w sali zabaw Jumping Park Trampolin – 242 osobogodziny. Wydatek w 2022 roku: 5.220,00 zł.
poz. 21 Opieka nad dzieckiem/osobą zależną	W ramach projektu możliwe było zorganizowanie i sfinansowanie opieki nad dziećmi podczas zajęć - nad dziećmi do lat 7 podczas udziału opiekunów w zajęciach projektu w formie umowy zlecenia zakupu usługi lub opłat za przedszkole czy żłobek (proporcjonalnie do ilości godzin pobytu dziecka w placówce podczas obecności opiekuna na zajęciach projektu). W okresie realizacji projektu nie wystąpiła sytuacja konieczności realizacji tej formy wsparcia. Wydatek w okresie 01.11.2020-31.12.2022: 0,00 zł.
poz. 22 Specjalista pracy z rodziną	Celem zadania było zabezpieczenie wsparcia dzieci i młodzieży w pieczy zastępczej rodzinnej – rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka. Specjalista pracy z rodziną w ramach projektu świadczy pomoc rodzinom zastępczym i RDD. Wydatek w 2022: 61.116,81 zł.
poz. 23-27 Sprzęt niezbędny do realizacji zadań merytorycznych	Sprzęt niezbędny do realizacji zadań merytorycznych – we wcześniejszym okresie 01.11.2020-31.12.2022 zakupiono laptopa wraz z oprogramowaniem-4.490,00 zł / aparat fotograficzny-2.499,00 zł / magnetofon z usb - 519,00 zł. Pozostało do zakupu w kolejnym okresie realizacji projektu: rzutnik multimedialny wraz z ekranem projekcyjnym i drukarka. W 2022 roku nie zakupiono żadnych pozycji ze względu na przesunięcie terminu zmiany siedziby CUS. Wydatek w okresie 01.11.2020-31.12.2022: 7.508,00 zł.
poz. 28 Grupa Wsparcia Pieczy Zastępczej	Przeprowadzono spotkanie grupy wsparcia dla osób pełniących funkcję rodzin zastępczych spokrewnionych, niezawodowych i zawodowych oraz rodzinnych domów dziecka. Spotkania grupy wsparcia mają na celu wymianę doświadczeń opiekunów zastępczych, zapobieganie izolacji rodzin. To spotkania tematyczne i warsztaty prowadzone przez samych opiekunów zastępczych i zaproszonych przez nich specjalistów. Uczestnicy grupy sami dla siebie stanowią źródło wsparcia emocjonalnego, informacyjnego i instrumentalnego, źródło zasobów, inspiracji i motywacji do działania. Wartością grup wsparcia jest zaangażowanie uczestniczących w nich osób oraz ich gotowość do wprowadzania zmian w swoim życiu i rodzinie. W grupach uczestniczą osoby znajdujące się w różnych momentach funkcjonowania rodziny zastępczej, rodziny z różnymi doświadczeniami, przez co możliwe jest uzyskiwanie i dawanie wsparcia w sytuacjach życiowych (dzielenie się doświadczeniami, przeżywanymi emocjami, sposobami rozwiązywania problemów). Zabezpieczono miejsca spotkań (Punkt Wsparcia Dziecka i Rodziny) oraz osobę prowadzącą – funkcjonariusza policji. Wydatek w 2022 roku: 300,00 zł.
poz. 29 Warsztaty umiejętności rodzicielskich - samorozwój, samoświadomość i autoprezentacja dla opiekunów zastępczych i młodzieży przebywającej w pieczy zastępczej	Zrealizowano warsztaty umiejętności rodzicielskich dla opiekunów zastępczych oraz dla umiejętności społecznych dla nastoletniej młodzieży z rodzinnej pieczy zastępczej - to łącznie 150 godzin zajęć grupowych i indywidualnych o tematyce obejmującej np.: dbania o higienę dzieci oraz własną, doboru dla dzieci oraz rodziny zastępczej odpowiedniego ubrania, dostosowania ubioru, dbania o schludny wygląd oraz dobrą prezencję, racjonalnego i zdrowego odżywiania oraz wprowadzania pełnowartościowych i zbilansowanych posiłków w codzienną dietę dziecka i rodziny zastępczej, właściwej komunikacji z dzieckiem, pielęgnacji dziecka oraz postawy ciała, korekcja wad postawy, tj. lordoza, skolioza i kifoza, uwrażliwienie na dbałość o odpowiednią postawę ciała ale także motywowania i zachęcania dzieci i rodzin zastępczych do podejmowania aktywności fizycznej/ruchowej niezbędnej do prawidłowego rozwoju psychofizycznego – wraz z wykonaniem sesji fotograficznej grupowej przed rozpoczęciem warsztatów oraz po ich zakończeniu, celem realnego zaobserwowania powstałych zmian zaistniałych poprzez udział w warsztatach. Zajęcia w grupach 10-osobowych. Wydatek w 2022 roku: 19.400,00 zł.
poz. 30 Doskonalenie kompetencji osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą	Przeprowadzenie szkoleń o tematyce: „Sposoby radzenia sobie z trudnościami we współpracy rodzin zastępczych z rodzinami biologicznymi małoletnich”-23.06.2022, „Jak żyć i pracować z trudnym nastolatkiem, który trafił do rodzinnej pieczy zastępczej”-05.09.2022 oraz „Kształtowanie relacji pomiędzy dziećmi umieszczonymi w rodzinnej pieczy zastępczej”-21.10.2022. Wydatek w 2022 roku: 1.200,00 zł.
poz. 31 Wyjazdy edukacyjno-integracyjne/spotkania integracyjne/wycieczki dla rodzin zastępczych	Spotkania i wyjazdy integracyjne dla rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka (dzieci z opiekunami) - odbyły się w: wyjazd do Centrum Nauki Eksperyment w Gdyni w dniu 09.04.2022, wyjazd do Gdańskiego Ogrodu Zoologicznego w dniu 04.06.2022, Mikołajkowe spotkanie w LCK FREGATA w dniu 5.12.2022 Wydatek w 2022 roku: 16.617,35 zł.
poz.32 Zakup samochodu osobowego	Dokonano zakupu 7-osobowego samochodu marki Dacia Jagger – służy on na potrzeby PCPR: są przewożone osoby na zajęcia projektu, pracownicy jednostki udają się nim do środowisk rodzinnych pieczy zastępczej i do realizacji innych zadań jednostki. Wydatek w 2022 roku: 115.300,00 zł
poz. 33 Kampania społeczna/informacyjna o rodzicielstwie zastępczym	Przeprowadzono kampanię informacyjno-społeczną celem promowania idei rodzicielstwa zastępczego. Przygotowano informatory w zakresie funkcjonowania rodzinnej pieczy zastępczej w szczególności naboru i kwalifikacji kandydatów na opiekunów zastępczych, w formie rozpowszechnianych kalendarzy oraz powielano informacje na stronach internetowych oraz zorganizowano konkurs plastyczny o te tematyce dla dzieci i młodzieży. Wydatek w 2022 roku: 4.475,16 zł.

poz. 34 Animator działań uczestników projektu - opracowanie i realizacja ścieżek reintegracji	Animator działań uczestników projektu realizował zadania związane z opracowaniem i realizacją ścieżek reintegracji - organizacją zadań zawartych w indywidualnych ścieżkach reintegracji w ramach zadań jednostki dotyczących rodzinnej pieczy zastępczej, informowania opiekunów merytorycznych projektu o organizowanych działaniach, dokonywania naboru i kwalifikacji uczestników i dokonywania wyboru wykonawców usług społecznych. Wydatek w 2022 roku: 27.683,27 zł.
poz. 35 Opiekun merytoryczny uczestników projektu RPZ-ścieżki reintegracji	Opiekunowie merytoryczni uczestników/czek projektu odpowiedzialni są za opracowanie, aktualizację i realizację indywidualnych ścieżek reintegracji zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie. Indywidualna ścieżka reintegracji jest opracowywana we współpracy: opiekuna merytorycznego, uczestnika/czkę i właściwego koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, a w przypadku małoletnich - ich opiekunów, natomiast w uzasadnionych przypadkach także np. psychologa, pedagoga lub innego specjalisty np. diagnozującego, psychiatry, rodziców naturalnych, asystentów rodziny, pracowników socjalnych. W/W osoby uzgadniają którymi poszczególnymi działaniami są objęci uczestnicy/czki projektu. Opiekunowie merytoryczni zobowiązani są do zachowania spójności indywidualnych ścieżek reintegracji małoletnich z planem pomocy dziecku w pieczy zastępczej. Do ich zadań należą konsultacja, uzgadnianie, aktualizowanie i realizacja form wsparcia dla uczestników/czek. Opiekunami merytorycznymi były w ramach dodatkowych zadań 3 osoby, które realizowały zadania w ilości do 60 godzin w miesiącu w rozliczeniu kwartalnym, względem łącznie 177 uczestników. Wydatek w 2022 roku: 63.155,91 zł.
poz. 36 Transport uczestników projektu na zajęcia-zwrot kosztów dojazdu	Transport osób na zajęcia w formie organizacji przewozu lub dokonywania zwrotu kosztów dojazdów dla uczestników/czek i ich opiekunów - w ramach zadania możliwe było wynajęcie usług przewozu lub mogą być dokonywane zwroty kosztów dojazdu lub rozliczenie biletów – na podstawie przyjętego regulaminu uwzględniającego oświadczenie lokalnego przewoźnika przy transporcie prywatnym o cenie biletów na podanej trasie (zgodnie z pkt 5 załącznika nr 3-Standardy realizacji wsparcia w zakresie Działania 6.2. Usługi społeczne RPO WP 2014-2020). W okresie sprawozdawczym jednokrotnie zwrócono się o zwrot kosztu przejazdu na kurs realizowany w ramach projektu. Wydatek w 2022 roku: 113,99 zł.
poz. 37 Wkład własny-świadczenia pieczy zastępczej obligatoryjne i fakultatywne	Wkład własny w ramach projektu stanowi przyznawane i wypłacane w ramach budżetu PCPR świadczenia na rzecz rodzinnej pieczy zastępczej. Są to: - świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w pieczy zastępczej-obligatoryjne wypłacane comiesięcznie opiekunom zastępczym - wydatek w okresie 01.11.2020-31.12.2021: 61.986,87 zł i w 2022 roku 61.279,27 zł - świadczenia fakultatywne - np. dofinansowanie do wypoczynku dla małoletnich przebywających w pieczy zastępczej, świadczenia losowe, na przyjęcie dziecka do pieczy zastępczej wypłacane opiekunom zastępczym - wydatek w okresie 01.11.2020-31.12.2022: 0,00 zł, - świadczenia dla osób usamodzielnianych - na kontynuację nauki, usamodzielnienie, zagospodarowanie - wydatek w okresie 01.11.2020-31.12.2022: 0,00 zł,
Finansowanie projektu*:	Kwota wydatków określona w zakresie finansowym w umowie: Kwalifikowane – 2.314.703,27 zł Dofinansowanie – 2.043.767,00 zł
Okres realizacji projektu:	01.11.2020-31.10.2023
Łączna ilość uczestników:	Łącznie w okresie od 01.11.2020-31.12.2022 w projekcie w PCPR - przystąpiło do projektu-253 uczestniczek i uczestników, w tym w ramach DPZ – 177U.

* dane dotyczą całego ww. projektu (także działań opisanych dla DPOON – w zakresie rozwoju usług społecznych w obszarach pomocy społecznej). DPZ – znaczy działania w ramach podopiecznych Działu Pieczy Zastępczej PCPR w Lęborku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie wniosków o płatność - podane kwoty wydatków wynikają z kumulatywnych kwot wniosków o płatność za okres od 01.11.2020 do 31.12.2022 roku – zatwierdzonych przez Instytucję Zarządzającą – Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego, z tym, że WOP za okres 01.10.2022-31.12.2022 jest w trakcie weryfikacji.

III.4.2. Projekt pn. *Pomorskie Dzieciom*

Projekt pn. „*Pomorskie Dzieciom*” to grant realizowany w ramach Działania 2.8 Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym, PI 9iv: Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020. Grant realizowany jest na podstawie umowy powiatu lęborskiego z Urzędem Marszałkowskim Województwa Pomorskiego – Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej, której realizatorem jest PCPR w Lęborku. Celem projektu jest złagodzenie skutków pandemii COVID-19 oraz przeciwdziałanie negatywnym konsekwencjom poprzez wsparcie dzieci i młodzieży zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

W ramach grantu w 2022 roku zrealizowano następujące działania:

- a) specjalistyczne poradnictwo rodzinne - dla małoletnich przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej i ich opiekunów w związku z panującą pandemią Covid-19. Poradnictwo dotyczyło stabilizacji emocjonalnej oraz psychicznej uczestników projektu, a także omówienia wpływu pandemii na ich codzienne funkcjonowanie. Odbyto spotkania rodzin (opiekunów zastępczych) z dziećmi pozostającymi pod ich pieczą - ze specjalistą - psychologiem, który podejmował ww. tematykę. Pierwsze spotkanie odbyło się w dniu 05.03.2022r. i uczestniczyło w nim 35 osób, natomiast kolejne miało miejsce w dniu 22.10.2022r. i wzięło w nim udział 26 osób;
- b) warsztaty edukacyjne – dla opiekunów zastępczych i pracowników organizatora rodzinnej pieczy zastępczej - o tematyce związanej bezpośrednio z trudnościami pojawiającymi się w związku z pandemią. Warsztaty przewidziane są dla pracowników systemu pieczy zastępczej oraz rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka. Dla opiekunów zastępczych z rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka zorganizowano jednodniowe, wyjazdowe warsztaty edukacyjne:
 - 22.04.2022r. „Budowanie więzi poprzez wspólne spędzanie czasu wolnego w dobie Covid-19” – 20 opiekunów zastępczych, natomiast dla pracowników systemu pieczy zastępczej przeprowadzono dwudniowe, wyjazdowe warsztaty;
 - 21-22.05.2022r. „Realizacja zadań pieczy zastępczej w dobie Covid-19” – 11 osób,
 - 19-20.11.2022r. „Czym jest trauma, w uwzględnieniu pandemii jako czynnika traumatycznego” – 11 osób;
- c) bony edukacyjne - przekazywane były podopiecznym na podstawie przygotowanego w tym celu regulaminu. Bony realizowane były cyklicznie w 2022 roku i przeznaczone były na podnoszenie kompetencji osób posiadających zatwierdzony program usamodzielnienia. Bony edukacyjne dotyczyły głównie kursów prawa jazdy oraz kursów językowych. Z bonów edukacyjnych w 2022 roku skorzystało 6 osób;
- d) usługi dekontaminacji - zabiegi przeprowadzono zamgławiaczem metodą zimnej pary. Po przeprowadzeniu zabiegu zastosowano środek „Virkon-2%”. Usługa powtarzana była co miesiąc zgodnie z oszacowanym budżetem na ten cel. W 2022 roku dokonano odkażania pomieszczeń łącznie dziewięciokrotnie;
- e) specjalistyczne wsparcie psychologiczne i psychiatryczne:

- usługa w postaci wsparcia psychoterapeutycznego dla osób małoletnich przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej, polegające na świadczeniu konsultacji psychoterapeutycznych w nurcie psychotraumologicznym jeden/dwa razy w tygodniu w okresie trwania projektu. We wsparciu terapeutycznym w ww. nurcie w 2022 roku brało udział 6 podopiecznych rodzinnej pieczy zastępczej,
- kolejnym działaniem podejmowanym w 2022 roku było świadczenie konsultacji psychologicznych dla dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu lęborskiego, których stan emocjonalny i psychiczny z różnych przyczyn wymaga czasowej stabilizacji. Konsultacje psychologiczne dla małoletnich są niezbędne do ich poprawnego funkcjonowania, zwłaszcza z uwagi na liczne trudności, które pojawiły się z izolacją społeczną związaną z epidemią Covid-19. Łącznie, cyklicznie z konsultacji psychologicznych w 2022 roku skorzystało 10 podopiecznych,
- izolacja społeczna, przebywanie poza grupą społeczną, a także brak możliwości interakcji rówieśniczych przyczyniło się do wzrostu zachowań trudnych u młodzieży, tj. stany depresyjne, myśli suicydalne, samookaleczenia, autoagresja, które wymagają porad, konsultacji a niekiedy i leczenia farmakologicznego prowadzonego przez specjalistę – lekarza psychiatrę dziecięcego. W roku 2022 roku w ramach grantu lekarz psychiatra dwukrotnie konsultował dzieci umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. W dniu 04.09.2022r. w konsultacjach u lekarza psychiatry brało udział 20 podopiecznych, natomiast w dniu 06.11.2022r. – 22 podopiecznych. Łącznie z konsultacji skorzystało 27 dzieci,
- w ramach działań wspierających wprowadzono specjalistyczne wsparcie w formie terapii integracji sensorycznej, terapii biofeedback oraz oddziaływań w obszarze Metody Dobrego Startu dla tych małoletnich, którzy z różnych przyczyn prezentują dysfunkcje wymagające usprawnień.
- zakupiono także sprzęt do terapii biofeedback (tj. kompletny sprzęt składający się z aparatu kanałowego, elektrod, past, monitora, drukarki oraz laptopa) tak, by w obszarze własnych zasobów prowadzić i organizować ww. terapie. Z terapii biofeedback w ramach grantu skorzystało w 2022 roku 6 podopiecznych,
- w zajęciach prowadzonych Metodą Dobrego Startu brało udział 6 dzieci,
- natomiast w terapii integracji sensorycznej – 5 małoletnich;
- f) zapewnienie rehabilitacji dzieciom niepełnosprawnym:
 - polegającej na organizacji rehabilitacji dla małoletnich posiadających orzeczenie o niepełnosprawności i wymagających udzielenia wsparcia w zakresie usprawniania ich ogólnego funkcjonowania wraz z dojazdem na miejsce odbywania działań rehabilitacyjnych z uwagi na złożoność niepełnosprawności dziecka i trudności komunikacyjne z miejsca – z których skorzystało 2 dzieci,
 - organizacja wyjazdu małoletnich na turnus rehabilitacyjny wraz z opiekunem zastępczym, co ma wpłynąć na poprawę zdrowia. Z turnusów skorzystało 10 dzieci wraz z opiekunami;
- g) mediacje, terapia rodzinna oraz grupa wsparcia dla rodzin - organizacja zindywidualizowanego wsparcia dla rodzin biologicznych, których dzieci z różnych przyczyn zostały umieszczone

w pieczy zastępczej. W 2022 roku odbyły się 2 spotkania grupy wsparcia, w dniach: 03.12.2022r. (8 rodziców biologicznych), 17.12.2022r. (8 rodziców biologicznych).

Łączna wartość pozyskanych środków na realizację grantu wyniosła 415.689,00 zł, w tym w 2022 roku wydatkowano 151.813,72 zł. Termin realizacji projektu: od 30.06.2023 roku.

III.4.3. Partnerstwo w projekcie ZHP KH Lębork

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w ramach partnerstw w realizacji projektów z 6.2.2. Rozwój usług społecznych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 w 2022 roku współpracowało na rzecz wsparcia rodzin z Chorągwią Gdańską - Hufiec ZHP w Lęborku projekcie pn. „Stacja Lębork, Kościerzyna, Kwidzyn, Miastko, Słupsk - usługi społeczne wsparcia rodziny” (umowa nr RPPM.06.02.02-22-0092/20).

Projekt pn. „Stacja Lębork, Kościerzyna, Kwidzyn, Miastko – usługi społeczne wsparcia rodziny” jest kontynuacją realizowanego w latach 2018-2020 projektu pn. „Otwieramy horyzonty! Rozwój usług społecznych na rzecz dziecka i rodziny w powiecie lęborskim poprzez uruchomienie placówki wsparcia dziennego typu podwórkowego”. Od dnia 1 listopada 2020 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku przystąpiło do wdrażania działań projektu. W projekcie realizowane są działania na rzecz dzieci (7-11 lat) i młodzieży (12-21 lat) oraz seniorów. Wsparciem zostało objętych 40 rodzin oraz 20 seniorów z terenu naszego powiatu. Projekt zakłada animację środowiskową, socjoterapię, rozwój kompetencji kluczowych, konsultacji ze specjalistami, włączanie do działań również dorosłych, opiekunów prawnych i seniorów.

W ramach projektu uczestnicy mogą skorzystać z różnych form wsparcia z zakresu usług społecznych, indywidualnie dobranych na podstawie wynikających z opinii z diagnozy ich potrzeb. Do działań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku należą:

- diagnozy psychologiczne uczestników – funkcjonowania psychospołecznego z uwzględnieniem potrzeb i wskazań do objęcia wsparciem,
- pakiet wsparcia rodziny – indywidualne specjalistyczne poradnictwo, terapie, mediacje,
- wsparcie specjalistyczne grupowe – spotkania edukacyjne i psychoedukacyjne.

Łączny budżet na zadania PCPR wynosi 117.300,00 zł. Okres realizacji projektu: 01.11.2020 roku – 30.06.2023 roku.

IV. POMOC SPOŁECZNA

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku podejmowało działania celem wykonania zadań własnych i z zakresu administracji rządowej powiatu w ramach pomocy społecznej, do których należy w szczególności:

- opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka – po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami,
- prowadzenie specjalistycznego poradnictwa,
- przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze,
- prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób – Starosta Lęborski przy pomocy PCPR sprawuje nadzór nad działalnością jednostek specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego, oraz ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej i ośrodków interwencji kryzysowej,
- prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy i innych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej, w tym udzielenie pomocy osobom znajdującym się w stanie kryzysu, prowadzenie specjalistycznego poradnictwa dla osób wymagających wsparcia w rozwiązywaniu problemów życiowych,
- udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach,
- szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu powiatu oraz doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu,
- podejmowanie innych działań wynikających z rozeznanych potrzeb, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych.

IV.1. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i interwencja kryzysowa

IV.1.1. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku podejmowało działania z zakresu przeciwdziałania przemocy oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie własne i z zakresu administracji rządowej, do których należy w szczególności:

- opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia i ośrodkach interwencji kryzysowej, oraz
- tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

W 2022 roku realizowano Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie, przyjęty uchwałą nr XXVI/194/2021 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 18 lutego 2021 roku w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2027. W ramach niniejszego programu, zgodnie z jego załącznikami realizowano:

- Powiatowym programem oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie na lata 2021 - 2027, stanowiącym załącznik Nr 1,
- Powiatowym programem psychologiczno - terapeutycznym dla osób stosujących przemoc w rodzinie na lata 2021 - 2027, stanowiącym załącznik Nr 2,
- Powiatowym programem profilaktycznym w zakresie udzielania specjalistycznej pomocy oraz promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie na lata 2021 - 2027, stanowiącym załącznik Nr 3,
- Powiatowym programem pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie na lata 2021 - 2027, stanowiącym załącznik Nr 4.

Szczegółowe dane dotyczące wdrażania ww. programów zostały przedstawione w załączniku nr 3 do niniejszego sprawozdania.

Od czerwca 2022 roku Powiat Lęborski realizował projekt pn. *Przyjaźń alternatywą dla przemocy* w ramach Programu Ośłonowego Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej pn. *Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie* - edycja 2022. Projekt przygotowany przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku otrzymał dotację na realizację zadań wynikających z treści projektu w kwocie 18.360,00 zł. i wykorzystał całą kwotę. Całkowity koszt projektu wyniósł 26.000,00 zł. W ramach projektu zrealizowano następujące zadania:

1. Organizowanie szkoleń skierowanych do specjalistów z resortów: pomocy społecznej, a w szczególności członków gminnych zespołów interdyscyplinarnych, pracowników socjalnych, asystentów rodziny, pedagogów szkolnych, nauczycieli, policji oraz organizacji pozarządowych. W dniach 4-5.10.2022r. zorganizowano szkolenie on-line, w formie dwóch 6 godzinnych wykładów i dyskusji, poprowadzonych przez specjalistów o tematyce:

Praca z osobą doświadczającą przemocy:

- Jak rozpoznać osobę doznającą przemocy (objawy doświadczania przemocy);

- Dynamika interakcji między sprawcą i osobą doznającą przemocy;
- Konsekwencje doświadczania przemocy;
- Jak powinien wyglądać pierwszy kontakt z osobą doświadczającą przemocy?
- Jak przygotować plan bezpieczeństwa?
- Budowanie planu pomocy w oparciu o potrzeby i zasoby rodziny; oraz

Pomoc dziecku krzywdzonemu:

- Dziecko doświadczające przemocy i obserwujące przemoc;
- Objawy doświadczania przemocy przez dzieci;
- Przemoc seksualna wobec dzieci – szczególny rodzaj uwikłania;
- Warunki i kierunki pracy interwencyjnej i terapeutycznej z dziećmi doznającymi przemocy i obserwującymi przemoc;
- Zastosowanie narzędzi prawnych w skutecznym rozwiązywaniu problemów przemocy.

W szkoleniu wzięło udział 60 osób.

W dniu 22.11.2022 roku odbyło się szkolenie on-line pn.: Interwencja kryzysowa i procedura Niebieskiej Karty w sytuacji występowania przemocy w rodzinie:

- Uprawnienia, kompetencje i zadania poszczególnych służb w prewencji;
- Realizacja procedury „Niebieska Karta”, w tym m. in. Sposób prowadzenia rozmów z osobami doznającymi i stosującymi przemoc, wskazówki dotyczące wypełnienia formularzy „Niebieska Karta”, zakres i sposób dokumentowania prowadzenia spraw w ramach procedury oraz zasady wymiany informacji pomiędzy służbami, umiejętność dokonywania oceny co do zasadności wszczęcia procedury (rozdzielenie przemocy w rodzinie od zachowań agresywnych i sytuacji konfliktowych);
- Koordynacja interdyscyplinarnie podejmowanych działań;
- Metody interwencji w przypadku przemocy stosowanej wobec dzieci przez osoby najbliższe;
- Zagadnienia dotyczące odbioru dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia jego życia i zdrowia w związku z przemocą w rodzinie;
- Reprezentacja dziecka w procedurze „Niebieskiej Karty”.

Zgodnie z założeniami projektu w szkoleniu wzięło udział 50 osób.

2. W dniu 10 września 2022 roku odbyła się edukacyjny wyjazd pn.: „Rodzinna wyprawa” do Sea Parku w Sarbsku. Zadanie skierowane było do rodzin z powiatu lęborskiego, korzystających z pomocy Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Lęborku. Celem działania była kampania promująca działania profilaktyczne w rodzinie, np.: propagowanie prawidłowych form spędzania czasu wolnego, integracji członków rodziny, właściwego komunikowania się, elementów edukacji wewnątrzrodzinnej. W zadaniu wzięło udział 47 uczestników i 3 opiekunów – pracowników PCPR.
3. W IV kwartale 2022 roku w ramach kampanii: „19 dni przeciwko przemocy i krzywdzeniu dzieci i młodzieży” zorganizowano Powiatowy Konkurs Plastyczno-Fotograficzny na przygotowanie mema, którego motyw przewodni to „PRZYJAŹŃ”. Skierowany był do uczniów szkół podstawowych, placówek opiekuńczo-wychowawczych z powiatu lęborskiego. Jego celem było pokazanie różnych aktywności, pozytywnych działań i „mocy”, promujących zachowania prospołeczne, nacechowane empatią i wrażliwością do drugiego człowieka. Na konkurs wpłynęło łącznie 65 prac z 11 szkół

i z placówek. Jury oceniło prace w dwóch kategoriach: uczniowie klas I-III i IV-VIII. Nagrodzono po trzy prace w każdej kategorii oraz wyróżniono 6 dzieci. Wyniki konkursu zostały podane do publicznej wiadomości na stronach internetowych PCPR Lębork i Starostwa Powiatowego w Lęborku. Nagrodzone prace wystawiono w CKiS Kinie „Fregata” w Lęborku, gdzie w dniu 5 grudnia 2022 roku wręczono zakupione nagrody laureatom konkursu. Główną nagrodą w obu kategoriach było wyjście rodzinne do kina na wybrany film familijny oraz bon na obiad dla najbliższej rodziny zwycięzcy.

4. Opracowano, wydano i rozpowszechniono kalendarze na rok 2023 w ilości 100 sztuk, z wykorzystaniem prac z ww. konkursu - oprawę graficzną stanowią memy nagrodzone w konkursie. Kalendarze przekazano do placówek oświatowych, pomocy społecznej, Policji i organizacji pozarządowych z terenu powiatu.
5. W październiku i listopadzie 2022 roku zrealizowano zajęcia ogólnodostępne grupowe uspołeczniające dla młodzieży – zajęcia ogólnorozwojowe z elementami tańca. Zajęcia prowadzone były przez profesjonalnego trenera w Centrum fitness Active GYM w Lęborku. Działanie wspierające młodzież po okresie zdalnego nauczania, miało na celu promocję zachowań prospołecznych, zdrowy styl życia, prawidłowe formy zagospodarowania czasu wolnego. Udział w zajęciach miał na celu niwelowanie skutków zaniedbań opiekuńczych i wychowawczych, zmniejszenie deficytów, wzrost samooceny. Stworzono okazję do zawiązania bliższych relacji rówieśniczych, opartych na podobnych doświadczeniach i zainteresowaniach. Dedykowane było do młodzieży z klas VII-VIII ze szkół podstawowych oraz ze szkół ponadpodstawowych z powiatu lęborskiego, z rodzin, w których występuje zjawisko przemocy w rodzinie lub kryzys. Udział wzięło 20 osób.
6. Na zakończenie grupowych ogólnodostępnych zajęć uspołeczniających – zajęć ogólnorozwojowych z elementami tańca każdy uczestnik otrzymał sprzęt do ćwiczeń, aby zachęcić młodzież do ich kontynuowania, pracy nad sobą, nad sprawnością fizyczną. Zakupiono 20 sztuk przyborów do ćwiczeń.
7. Opracowano, wydano i rozpowszechniono poradniki o charakterze informacyjno-praktycznym „Vademekum AntyPrzemocy w Powiecie Lęborskim – edycja 2022” oraz ulotki składane i dwustronne. Publikacje zawierają informacje na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz aktualne adresy i dane kontaktowe instytucji i organizacji pomagających osobom uwięzionym w przemoc z powiatu lęborskiego, a także ogólnopolskie podmioty udzielające pomocy. Ulotki zawierają dane kontaktowe oraz podstawowe informacje o zakresie usług świadczonych przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Lęborku. Zgodnie z planem wydrukowano 1000 sztuk. Materiały przekazano do ośrodków pomocy społecznej, poradni, szkół, przedszkoli, organizacji pozarządowych i innych miejsc publicznych oraz na bieżąco rozpowszechniane są wśród mieszkańców Powiatu Lęborskiego.

W celu poprawy jakości usług pracownicy OIK regularnie brali udział w spotkaniach superwizji. W 2022 roku odbyło się 10 spotkań superwizji po 3 godziny, w których wzięło udział 5 pracowników.

W ramach zadań przeciwdziałania przemocy w rodzinie w OIK w 2022 roku organizowane i prowadzone było specjalistyczne poradnictwo: socjalne, psychologiczne i prawne, świadczone osobom

i rodzinom, które znalazły się z różnych powodów w kryzysie, bez względu na dochód, w szczególności doświadczonych przemocą w rodzinie:

- psycholog pełnił dyżury w wymiarze ¼ etatu dwa razy w tygodniu. W 2022 roku z poradnictwa psychologicznego skorzystało 38 osób, udzielono 55 porad;
- poradnictwo prawne w 2022 roku prowadzone było w PCPR w każdą środę w godzinach 11.00-13.00. Osobom zgłaszającym się do OIK udzielono 4 porad prawnych;
- w ramach projektu CUS prowadzone było poradnictwo: psychologiczne – skorzystało 6 osób, pedagogiczne – skorzystało 17 osób, poradnictwo prawne indywidualne – skorzystało 11 osób, udzielono 27 porad, poradnictwo prawne grupowe – skorzystało 12 osób oraz 27 osób wzięło udział w terapii – szczegółowe informacje w zakresie ilości godzin udzielonego tu wsparcia zawarto w rozdziale IV.3 niniejszego sprawozdania – Projekt Centrum Usług Społecznych w powiecie lęborskim – w zakresie pomocy społecznej.

IV.1.2. Działalność Ośrodka Interwencji Kryzysowej

Ośrodek Interwencji Kryzysowej funkcjonuje w strukturze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku od grudnia 2019 roku. Jest on placówką wsparcia o zasięgu lokalnym powołaną do realizacji zadań w zakresie udzielania pomocy rodzinom z problemem przemocy oraz osobom w sytuacjach kryzysowych, wskazanych w ustawie o pomocy społecznej oraz o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej w 2022 roku wdrażał działania w zakresie udzielania pomocy:

- pomocy psychologicznej,
- pomocy terapeutycznej o charakterze krótkoterminowym,
- poradnictwa specjalistycznego rodzinnego, socjalnego, pedagogicznego,
- poradnictwa prawnego,
- przyjęcia do Hostelu - ośrodka wsparcia dla kobiet w ciąży lub matek/ojców z dziećmi,
- programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie - mających trudności w powstrzymaniu zachowań agresywnych,
- programu psychologiczno – terapeutycznego dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- telefonu informacyjno-interwencyjnego.

Na realizację powyższych zadań w strukturach OIK w 2022 roku przeznaczono 1,00 etat, w tym ¾ pracownika socjalnego i ¼ psychologa oraz w ramach projektu CUS dodatkowo ¼ etatu pracownika socjalnego.

W ramach obowiązujących programów w 2022 roku zrealizowano następujące cele i zadania:

- udzielanie poradnictwa socjalnego, psychologicznego i prawnego osobom doznającym przemocy w rodzinie,
- możliwość zapewnienia osobom doznającym przemocy w rodzinie schronienia w Hostelu,
- motywowanie i kwalifikowanie do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym dla sprawców przemocy w rodzinie,
- informowanie o zakresie bezpłatnej pomocy specjalistycznej udzielanej w ramach OIK, w tym o propozycji udziału w różnych formach wsparcia w ramach programu CUS,
- złożenie wniosków do Sądu Rejonowego w Lęborku, III Wydz. Rodzinny i Nieletnich w celu dokonania wglądu w sytuację rodzinną małoletnich,

- złożenie do Prokuratury Rejonowej w Łęborku zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa,
- nawiązanie kontaktu z kuratorami w celu zmotywowania sprawców przemocy posiadających w Wyroku wskazanie do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym do systematycznego udziału w zajęciach,
- wskazanie poradni prowadzącej terapię długoterminową, do Lokalnego Punktu Pomocy Pokrzywdzonych Przestępstwem w Łęborku, ośrodków udzielających inne formy wsparcia,
- przekazanie klientowi instruktarzu postępowania w sytuacji kryzysowej – dotyczy osób doświadczających przemocy, mających myśli suicydalne, inne problemy, wsparcie klientów po stracie bliskiej osoby,
- przekazywanie materiałów edukacyjnych informujących osoby doświadczające przemocy o ich prawach i możliwościach pomocy,
- współpraca z pracownikami socjalnymi i asystentami rodziny w celu świadczenia pomocy rodzinom znajdującym się w kryzysie,
- złożenie pisma do Burmistrza Miasta Łęborka o udzielenie pomocy w uzyskaniu lokalu mieszkalnego z zasobów miasta Łęborka,
- przekazanie osobom samotnym, w wieku senioralnym, z niepełnosprawnością kontaktu do Stowarzyszenia EDUQ w celu uzyskania wszechstronnego wsparcia i pomocy wolontariuszy,
- udzielanie wsparcia, pomocy specjalistycznej dzieciom z rodzin uwięzionych w przemoc, znajdujących się w sytuacji kryzysowej, często spowodowanej rozwodem rodziców,
- informowanie rodziców mających problemy opiekuńczo-wychowawcze o możliwości skorzystania z pomocy specjalistycznej psychologiczno-terapeutycznej w Ośrodku Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży Centrum Zdrowia Psychicznego przySPS ZOZ w Łęborku,
- udzielenie wsparcia rodzicom mającym problemy opiekuńczo-wychowawcze, możliwość udziału w warsztatach umiejętności rodzicielskiej – w warsztatach *Szkole dla rodziców*,
- udzielenie wsparcia osobom i rodzinom mającym problem z uzależnieniem od alkoholu, kierowanie na terapię indywidualną,
- założenie procedury *Niebieskiej Karty* w przypadku zgłoszenia przemocy w rodzinie.
- prowadzenie naboru programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- przesłanie do Prezesa Sądu Rejonowego w Łęborku, Prokuratora Rejonowego w Łęborku, Komendanta Policji, OPS-ów, Urzędów Gmin, szkół z powiatu łęborskiego, WTZ informatorów o realizacji programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie oraz bazy kontaktów dotyczących podmiotów realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- skierowanie pism do Sądu Rejonowego w Łęborku i prokuratury o zobowiązanie oskarżonych przez sąd do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym,

- informowanie gminnych Zespołów Interdyscyplinarnych o możliwości kierowania osób stosujących przemoc do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym oraz w programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- udział w spotkaniach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Lęborku,
- informowanie OPS-ów o bezpłatnej pomocy specjalistycznej świadczonej w ramach OIK,
- przekazanie do szkół z powiatu lęborskiego informacji o pomocy świadczonej w OIK w związku z realizacją Powiatowego programu profilaktycznego w zakresie udzielania specjalistycznej pomocy oraz promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie na rok 2022,
- przekazanie do parafii materiałów dotyczących przeciwdziałania przemocy, motywowanie do nawiązania współpracy w zakresie wsparcia osób doznających przemocy oraz informowanie o realizacji programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- promowanie prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie podczas edukacyjnego wyjazdu pn.: „Rodzinna wyprawa” do Sea Parku w Sarbsku we wrześniu 2022 roku,
- informowanie KP Policji w Lęborku o możliwości skorzystania z pomocy interwenta obejmującej wsparcie psychologiczno-emocjonalne osobom i rodzinom po doświadczeniu incydentalnej traumy, po nagłych zdarzeniach i współpraca w tym zakresie,
- informowanie przychodni i gabinetów podstawowej opieki medycznej z terenu powiatu lęborskiego o pomocy specjalistycznej udzielanej przez OIK rodzinom zagrożonym przemocą w rodzinie, prośba o kierowanie ww. osób, przekazanie materiałów edukacyjno-informacyjnych,
- informowanie MOPS/OPS, Sądu, szkół, przedszkoli i żłobków z terenu powiatu lęborskiego oraz WTZ, placówek opiekuńczo-wychowawczych i PPP w Lęborku o możliwości kierowania rodziców potrzebujących wsparcia w procesie wychowawczym na warsztaty umiejętności rodzicielskich – *Szkoła dla rodziców*,
- kontynuowanie współpracy z Lokalnym Punktem Pomocy Pokrzywdzonym Przepięstwem w Lęborku działającym z ramienia Ministerstwa Sprawiedliwości w ramach Funduszu Sprawiedliwości w celu rozszerzenia oferty pomocy dla mieszkańców powiatu lęborskiego, upowszechnienia materiałów informacyjnych,
- współpraca ze Stowarzyszeniem EDUQ w celu wszechstronnego wsparcia osób samotnych w podeszłym wieku, z niepełnosprawnością oraz zapewnienia osobom potrzebującym pomocy wolontariuszy,
- uaktualnienie poradników: *Vademecum AntyPrzemocy w Powiecie Lęborskim* - praktyczny poradnik poświęcony zjawisku przemocy w rodzinie z bazą placówek niosących pomoc ofiarom przemocy, opracowanie ulotek składanych i ulotek dwustronnych informujących o zakresie pomocy świadczonej przez OIK – łącznie 1000 szt. oraz kalendarze OIK na 2023 rok – 100 szt.

W 2022 roku po pomoc do OIK zgłosiło się łącznie 79 osób, w tym było: 2 osoby stosujące przemoc zakwalifikowane do programu korekcyjno-edukacyjnego, 6 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, 11 osób doznających przemocy i 60 osób poszukujących specjalistycznego poradnictwa.

Tabela 19. Osoby zgłaszające się do OIK w 2022 roku ze względu na okoliczność

Problem	Liczba osób korzystających z pomocy	Liczba udzielonych porad
Osoby stosujące przemoc zakwalifikowane do programu korekcyjno-edukacyjnego	2	2
Osoby zagrożone wykluczeniem społecznym	6	9
Osoby doznające przemocy	11	33
Osoby poszukujące specjalistycznego poradnictwa	60	77
Razem	79	121

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentacji OIK

Wśród ww. osób: 50 jest mieszkańcami Łęborga, 13 osób mieszka na terenie gminy Nowa Wieś Lęborska, 4 – w gminie Wicko, 10 – w gminie Cewice i 1 – w Łebie; 1 osoba nie ujawniła miejsca zamieszkania.

Tabela 20. Osoby zgłaszające się do OIK w 2022 roku ze względu na okoliczność

Gmina	Liczba osób
Miasto Łęborg	50
Miasto Łeba	1
Gmina Nowa Wieś Lęborska	13
Gmina Cewice	10
Gmina Wicko	4
Brak danych	1
Razem	79

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentacji OIK

W OIK pełniono dyżury telefonu interwencyjno-informacyjnego, który umożliwiał osobom pokrzywdzonym przemocą w rodzinie, bądź osobom znajdującym się z różnych przyczyn w sytuacji kryzysowej, uzyskanie pomocy psychologicznej, a w razie zaistnienia potrzeby uruchomienia innych służb. Dyżury pełniono w każdą środę w godzinach 15.30-17.30, podczas 24 dyżurów udzielono 13 porad.

Tabela 21. Wsparcie świadczone przez OIK w 2022 roku

Forma poradnictwa	Liczba udzielonych porad	Liczba osób korzystających
Poradnictwo psychologiczne	55	38
Poradnictwo prawne	4	4
Poradnictwo socjalne	79	79
Grupy wsparcia	5	5
Zapewnienie schronienia	0	0
Porady telefoniczne	13	13

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentacji OIK

Pracownicy OIK brali udział w kampaniach społecznych edukujących w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie:

- 19 dni przeciwko przemocy i krzywdzeniu dzieci i młodzieży, w tym celu nawiązano współpracę z Fundacją *Po drugie* i w ramach kampanii przeprowadzono działania:
- promowanie działań OIK podczas Lęborskich Dni Jakubowych w dniu 23 lipca 2022, informowanie o zakresie działań oraz możliwości skorzystania z nieodpłatnych form pomocy, rozpowszechnienie wśród mieszkańców Łęborga materiałów edukacyjno-informacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie: *Vademekum AntyPrzemocy w Powiecie Lęborskim*, ulotek składanych i dwustronnych.

W 2022 roku w OIK prowadzono łącznie 80 spraw, z których: 13 dotyczyło udzielania wsparcia ofiarom przemocy, 2 - rekrutacji do programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy,

w 6 - w celu zapobiegania wykluczeniu społecznemu, 58 - poradnictwa specjalistycznego i w 1 - udzielenia wsparcia osobie niepełnosprawnej.

W związku z prowadzeniem ww. spraw w 2022 roku odbyło się 10 posiedzeń Zespołów Interwencji Kryzysowej dotyczących 6 przypadków, podpisano 4 kontrakty z klientami OIK oraz sporządzono 4 *Niebieskie Karty*.

W 3 sprawach złożono do Sądu wnioski o wgląd w sytuację rodzinną małoletnich i w 1 – zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do Prokuratury rejonowej w Lęborku.

IV.1.3. HOSTEL – miejsca całodobowe dla kobiet w ciąży i matek/ojców z dziećmi

W ramach interwencji kryzysowej, w szczególności zapewnienia schronienia na terenie powiatu lęborskiego w 2022 roku funkcjonował Hostel przy Domu Pomocy Społecznej Nr 2 w Lęborku. Hotel przy Domu Pomocy Społecznej Nr 2 w Lęborku został utworzony, aby zapewnić realizację art. 19 pkt 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej: „Prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy i innych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz art. 47 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej: „Matki z małoletnimi dziećmi oraz kobiety w ciąży dotknięte przemocą lub znajdujące się w innej sytuacji kryzysowej mogą w ramach interwencji kryzysowej znaleźć schronienie i wsparcie w domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży. Do tych domów mogą być również przyjmowani ojcowie z małoletnimi dziećmi albo inne osoby sprawujące opiekę prawną nad dziećmi”.

Hostel zapewnia standard podstawowych usług w zakresie interwencyjnym oraz opiekuńczo - wspomagającym na poziomie wskazanym w § 3 ust. 1, 2 i 3 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej w sprawie domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży z dnia 8 marca 2005 roku. Hostel nie zapewniał jednak standardu w zakresie usług bytowych porównywalnego ze standardem obowiązującym w domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 2 lit. d rozporządzenia.

W okresie sprawozdawczym funkcjonujący w strukturze Domu Pomocy Społecznej Nr 2 w Lęborku Hostel z siedzibą przy ul. Wojska Polskiego 43 jest przeznaczony dla 3 matek z dziećmi. Prawo do pobytu w Hostelu mają mieszkańcy Powiatu Lęborskiego, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach możliwe jest umieszczenie klientów spoza Powiatu Lęborskiego. Warunkiem przyjęcia do Hostelu jest decyzja wydana przez Kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku, na wniosek Gminnych i Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Lęborskiego. Pobyt w Hostelu jest odpłatny. Odpłatność ponosi klient, a w przypadku niemożliwości pokrycia tych kosztów, ponoszą je ośrodki pomocy społecznej, właściwe do miejsca jego zamieszkania na podstawie Uchwały Nr 178/2016 Zarządu Powiatu Lęborskiego z dnia 22.08.2016 roku w sprawie uchwalenia Regulaminu organizacyjnego Domu Pomocy Społecznej Nr 2 w Lęborku. Koszt pobytu w Hostelu ustala Dyrektor Domu Pomocy Społecznej Nr 2 w Lęborku w oparciu o kalkulację kosztu pobytu osoby na dany rok kalendarzowy zatwierdzonego zarządzeniem Starosty.

Średni miesięczny koszt utrzymania w Hostelu na rok 2022 wynosił (na podstawie Zarządzenia Starosty Nr 7/2022 z dnia 10 lutego 2022 roku, ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego poz. 728 z dnia 25 lutego 2022 roku):

- samotna matka – 964,00 zł,
- matka z 1 dzieckiem – 1.446,00 zł,
- matka z 2 dzieci – 1.929,00 zł,
- matka z 3 dzieci – 2.413,00 zł.

Pobyty w Hostelu obejmuje okres do 3 miesięcy, jednak w szczególnie uzasadnionych przypadkach może być przedłużony do 6 miesięcy. Warunkiem niesienia wszechstronnej pomocy osobom/rodzinom przebywającym w Hostelu jest zawarcie porozumienia trójstronnego pomiędzy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku, a Domem Pomocy Społecznej Nr 2 w Lęborku i właściwym do miejsca zamieszkania osoby/rodziny Ośrodkiem Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Lęborskiego. W 2022 roku nie zawierano takich porozumień.

OIK dla osób przebywających w Hostelu zapewnia: bieżące wsparcie i poradnictwo pracownika socjalnego, wsparcie psychologa, konsultacje psychologiczne, a w razie potrzeby udział w terapii krótkoterminowej, poradnictwo prawne.

W 2022 roku nie było osób korzystających z pobytu w Hostelu.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku przystąpiło do realizacji projektu pn. *Centrum Usług Społecznych w powiecie lęborskim* - w ramach projektu na terenie Lęborka zostaną utworzone miejsca całodobowe przy Ośrodku Interwencji Kryzysowej - „Hostel”, funkcjonującym w strukturze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku, przeznaczone dla dziesięciu osób (w tym trzech kobiet lub mężczyzn wraz z dziećmi) zgodnie ze standardem usług bytowych określonych w rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 8 marca 2005 roku w sprawie domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, który w bieżącym roku należy zweryfikować w związku z wejściem w życie zmian przepisów prawnych tj. rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 17 stycznia 2022 roku w sprawie domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży (Dz. U. z 2022 roku, poz. 150).

Hostel ma zapewniać następujący standard bytowy:

- ogólnodostępna kuchnia do samodzielnego sporządzania posiłków,
- ogólnodostępne pomieszczenie do przyrządzania i spożywania drobnych posiłków,
- 3 odrębne pomieszczenia do spania,
- wspólne odrębne pomieszczenie do pobytu dziennego dla mieszkańców z dziećmi,
- 2 łazienki ogólnodostępne wyposażone w sposób umożliwiający sprawne korzystanie zarówno przez mieszkańców jak i dzieci (jedna łazienka z przeznaczeniem dla max. 5 osób) z prysznicem, miską ustępową, umywalką, uchwytami ułatwiającymi korzystanie z urządzeń higieniczno - sanitarnych, podestami dla dzieci,
- pomieszczenie do prania i suszenia.

Wdrożenie realizacji zapewnienia miejsc całodobowych przy Ośrodku Interwencji Kryzysowej - Hostelu planuje się zgodnie z projektem i koniecznymi w tym zakresie pracami adaptacyjnymi obiektu, w którym ma on funkcjonować od 2023 roku.

IV.2. Usamodzielnienie osób opuszczających placówki

W 2022 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku świadczone również pomoc dla osób usamodzielnianych na podstawie ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z którą osoby pełnoletnie opuszczające całodobową opiekę - schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno - wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, obejmuje się wsparciem mającym na celu ich życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem przez pomoc:

- pieniędzy na usamodzielnienie;
- pieniędzy na kontynuowanie nauki;
- w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym;
- w uzyskaniu zatrudnienia;
- na zagospodarowanie – w formie rzeczowej.

W 2022 roku ze świadczeń przyznawanych na podstawie ustawy o pomocy społecznej korzystało 3 usamodzielnianych wychowanków. Łączna kwota wydatków powiatu na świadczenia dla osób usamodzielnianych opuszczających placówki – młodzieżowe ośrodki wychowawcze na podstawie ustawy wyniosła 6.412,34 zł – była to pomoc pieniężną na kontynuację nauki dla 3 wychowanków opuszczających MOW w wysokości ustawowej po 551,10 zł miesięcznie (łącznie wypłacono 5.212,34 zł) oraz pomoc pieniężną na usamodzielnienie dla 1 wychowanki opuszczającej MOW w kwocie 1.200,00zł.

IV.3. Domy pomocy społecznej

Na terenie powiatu lęborskiego w 2022 roku funkcjonowały dwa domy pomocy społecznej, w których było łącznie 146 miejsc, tj.:

- Dom Pomocy Społecznej Nr 1 w Lęborku, ul. Stryjewskiego 23 dla osób przewlekłe somatycznie chorych oraz osób przewlekłe psychicznie chorych, liczba miejsc – 88, w tym 23 dla osób psychicznie chorych,
- Dom Pomocy Społecznej Nr 2 w Lęborku, ul. Wojska Polskiego 43 dla osób przewlekłe somatycznie chorych oraz osób w podeszłym wieku, liczba miejsc – 58, w tym 28 miejsc dla osób przewlekłe somatycznie chorych.

Aktami regulującymi zadania, prawa i obowiązki mieszkańców, organizację domów pomocy społecznej powiatu lęborskiego regulują statuty, odpowiednio - Statut Domu Pomocy Społecznej Nr 1 zatwierdzony Uchwałą Rady Powiatu Lęborskiego Nr XXXVI/278/09 z dnia 30.10.2009 roku oraz Statut Domu Pomocy Społecznej Nr 2 zatwierdzony Uchwałą Rady Powiatu Lęborskiego Nr XXIX/249/2013 z dnia 19 czerwca 2013 roku.

Strukturę organizacyjną i szczegółowy zakres zadań Domu Pomocy Społecznej Nr 1 w Lęborku w 2022 roku określały: Regulamin organizacyjny zatwierdzony Uchwałą Nr 113/2011 Zarządu Powiatu Lęborskiego z dnia 21 grudnia 2011 roku, natomiast Domu Pomocy Społecznej Nr 2 w Lęborku – Regulamin organizacyjny zatwierdzony Uchwałą Nr 266/2013 Zarządu Powiatu Lęborskiego z dnia 3 lipca 2013 roku.

Domy te posiadają zezwolenie Wojewody Pomorskiego, odpowiednio DPS Nr 1 – od 2007 roku i DPS Nr 2 od 2009 roku, na czas nieokreślony osiągając standardy świadczonych usług.

W 2022 roku do tut. jednostki wpłynęło 39 zapytań z ośrodków pomocy społecznej w sprawie możliwości umieszczenia osób w domach pomocy społecznej, w tym 10 dotyczących umieszczenia osób psychicznie chorych. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku prowadząc w 2022 roku procedurę umieszczania osób w domach pomocy społecznej zlokalizowanych na terenie powiatu lęborskiego, z uwagi na ograniczoną ilość miejsc w placówkach wydało 30 decyzji administracyjnych w sprawie umieszczenia w domu pomocy społecznej (w tym 27 dotyczyło nowo przyjętych osób, natomiast 3 decyzje dotyczyły przedłużenia pobytu), w tym dotyczących umieszczenia osób w Domu Pomocy Społecznej Nr 1 – 19, natomiast w Domu Pomocy Społecznej Nr 2 – 11.

Liczba osób przewlekłe psychicznie chorych przyjętych w latach 2015 – 2022 przez DPS 1 posiadający 23 miejsca dla osób z tymi schorzeniami przedstawia się następująco:

Tabela 22. Liczba osób przyjętych do DPS 1 na miejsca dla osób psychicznie chorych w latach 2015 - 2022

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba osób przyjętych	0	1	1	0	2	0	5	5

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2015 – 2022

Odeszło z ww. domów łącznie 29 osób, z tego 19 osób z Domu Pomocy Społecznej Nr 1 i 10 osób z Domu Pomocy Społecznej Nr 2, w tym zmarło 27 osób, 1 osoba odeszła do rodziny, 1 odeszła do innej placówki.

Bilans liczby miejsc w domach pomocy społecznej w stosunku do mieszkańców według stanu na 31.12.2022 roku przedstawia poniższa tabela.

Tabela 23. Bilans liczby miejsc i mieszkańców w domach pomocy społecznej powiatu lęborskiego

Lp.	DPS	Liczba miejsc	Liczba mieszkańców wg stanu na 31.12.2022 r.	Liczba mieszkańców przebywających wg starych zasad	Odeszło w 2022 roku	Liczba osób przyjętych w 2022 roku
1.	Dom Pomocy Społecznej Nr 1	88	88	9	19	18
2.	Dom Pomocy Społecznej Nr 2	58	56	2	10	9
Razem:		146	144	11	29	27

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za 2022 rok

Tabela 24. Liczba osób, które odeszły z DPS w latach 2015 - 2022

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba osób, które odeszły, w tym	33	34	40	24	27	26	29	35	29
– DPS 1	18	20	21	10	16	16	18	15	19
– DPS 2	15	14	19	14	11	10	11	20	10
Odeszły do rodziny	2	0	3	3	2	2	3	1	1
Odeszły do innej placówki	2	1	2	0	3	2	1	2	1
Usamodzielnili się	1	3	1	0	0	0	1	4	0
Zmarli	28	31	34	21	22	22	24	28	27

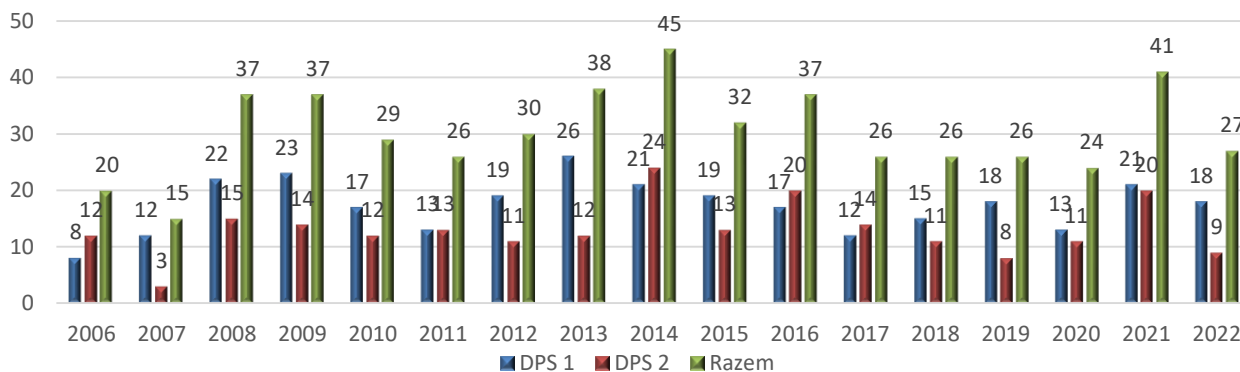
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2014 – 2022

Tabela 25. Przyjęcia osób do domów pomocy społecznej w powiecie lęborskim w latach 2006 - 2022

Przyjęcia do DPS	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
DPS 1	8	12	22	23	17	13	19	26	21	19	17	12	15	15	13	21	18
DPS 2	12	3	15	14	12	13	11	12	24	13	20	14	11	8	11	20	9
Razem	20	15	37	37	29	26	30	38	45	32	37	26	26	23	24	41	27

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2006 – 2022

Wykres 9. Przyjęcia osób do domów pomocy społecznej w powiecie lęborskim w latach 2006 - 2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2006 – 2022

Domy pomocy społecznej powiatu lęborskiego zapewniają swoim mieszkańcom wymagane przepisami prawa standardy zgodnie z ustawą z dnia 24 marca 2004 roku o pomocy społecznej oraz rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 roku w sprawie domów pomocy społecznej.

Wszyscy mieszkańcy domów to osoby wymagające wsparcia i opieki w codziennym funkcjonowaniu, o zróżnicowanym poziomie sprawności ruchowej.

Wg stanu na dzień 31.12.2022 r. w DPS Nr 1 przebywało:

- 10 osób nieopuszczających łóżek,
- 24 osób poruszających się na wózku inwalidzkim, w tym 15 wyłącznie przy pomocy opiekunów i 9 bez pomocy,
- 11 osób poruszających się przy pomocy kuli, laski bądź balkonika,
- 43 osoby sprawne ruchowo.

Wg stanu na dzień 31.12.2022 r. w DPS przebywało:

- 14 osób nieopuszczających łóżek,
- osób poruszających się na wózku inwalidzkim, w tym 3 wyłącznie przy pomocy opiekunów i 8 bez pomocy,
- 16 osób poruszających się przy pomocy kuli, laski bądź balkonika,
- 16 osoby sprawne ruchowo.

Domy świadczą usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne, w tym:

1) w zakresie potrzeb bytowych, zapewniają:

- a) miejsce zamieszkania,
- b) wyżywienie,
- c) odzież i obuwie,
- d) utrzymanie czystości;

2) w zakresie usług opiekuńczych, zapewniają:

- a) udzielanie pomocy w podstawowych czynnościach życiowych,
- b) pielęgnację,
- c) niezbędną pomoc w załatwianiu spraw osobistych;

3) w zakresie usług wspomagających, zapewniają:

- a) umożliwienie udziału w terapii zajęciowej,
- b) podnoszenie sprawności i aktywizowaniu mieszkańców domu, w tym w zakresie komunikacji wspomagającej lub alternatywnej, w przypadku osób z problemami w komunikacji werbalnej,
- c) umożliwienie zaspokojenia potrzeb religijnych i kulturalnych,
- d) warunki do rozwoju samorządności mieszkańców domu,
- e) stymulowanie nawiązywania, utrzymywania i rozwijania kontaktu z rodziną i społecznością lokalną,
- f) działania zmierzające do usamodzielnienia mieszkańca domu, w miarę jego możliwości,
- g) pomoc usamodzielniającemu się mieszkańcowi domu w podjęciu pracy, szczególnie mającej charakter terapeutyczny, jeżeli mieszkaniec spełnia warunki do takiego usamodzielnienia,
- h) bezpieczne przechowywanie środków pieniężnych i przedmiotów wartościowych,
- i) finansowanie mieszkańcowi domu nieposiadającemu własnego dochodu wydatków na niezbędne przedmioty osobistego użytku, w kwocie nieprzekraczającej 30% zasiłku stałego,
- j) przestrzeganie praw mieszkańców domu oraz zapewnieniu mieszkańcom dostępności do informacji o tych prawach,
- k) sprawne wnoszeniu i załatwianiu skarg i wniosków mieszkańców domu.

W Domu Pomocy Społecznej Nr 1 zrealizowano następujące zadania inwestycyjne i remontowe:

- remont kuchenki pomocniczej na odcinku C (zakres robót: wymiana instalacji elektrycznej, nakładanie gładzi na ściany i sufity uzupełnianie ubytków ścian, malowanie ścian i sufitu, montaż szyb ochronnych i płyt odbojowych, ułożenie terakoty), roboty budowlane we własnym zakresie, wymiana instalacji elektrycznej na nową - koszt robocizny 993,60 zł, koszt materiałów zakupionych przez inwestora – 2.604,38 zł,
- remont pokoju mieszkańców na odcinku D (zakres robót: nakładanie gładzi na ściany i sufity, malowanie ścian i sufitów, ułożenie glazury na ścianach, ułożenie terakoty na podłodze, montaż nowej instalacji elektrycznej, montaż narożników ze stali nierdzewnej, montaż płyt odbojowych), roboty budowlane we własnym zakresie, wymiana instalacji elektrycznej na nową - koszt robocizny 1.728,00 zł, koszt materiałów zakupionych przez inwestora – 2.840,25 zł,
- remont pokoju mieszkańców na odcinku C (zakres robót: malowanie ścian, ułożenie paneli i listew podłogowych), roboty budowlane we własnym zakresie, koszt materiałów zakupionych przez inwestora - 3.325,97 zł,
- remont korytarza na odcinku C (zakres robót: zbiecie tynków, ułożenie płyt gipsowych nakładanie gładzina ściany i sufity, malowanie ścian i sufitów, ułożenie glazury na ścianach, ułożenie terakoty na podłodze, montaż nowej instalacji elektrycznej, montaż narożników i drzwi do szafek elektrycznych ze stali nierdzewnej, koszt robocizny - 67 000,00 zł, koszt materiałów zakupionych przez inwestora – 31.852,09 zł,
- remont na łączniku przy wejściu głównym oraz klatki schodowej w budynku pałacowo - łózkowym (zakres robót: montaż podwieszanego sufitu z płyt kartonowo gipsowych, nakładanie gładzi na ściany i sufity, malowanie ścian i sufitów, montaż czujek p/pożarowych) - koszt robocizny –

6.000,00 zł, koszt montażu czujek - 3 088,80 zł, koszt materiałów zakupionych przez inwestora – 6.872,77 zł,

- naprawy instalacji wodnokanalizacyjnej w piwnicy budynku pałacowo-lózkowego – koszt 1.600,00 zł,
- naprawy 3 okien i drzwi wejściowych - koszt 1.060,39 zł,
- naprawy suszarki przemysłowej, obieraczki i kociołków – koszt 984,00 zł,
- zakup pralnicowirówki - koszt 34.999,99 zł,

W Domu Pomocy Społecznej Nr 2 zrealizowano następujące zadania inwestycyjne i remontowe:

- I etap wymiany instalacji grzewczej – 43.468,99 zł,
- wymiana instalacji elektrycznej w „Małym domku” – 18.576,00 zł,
- wymiana oświetlenia na lampy ledowe z czujnikami ruchu – 3.647,37 zł,
- remont łazienki – 8.299,07 zł,
- drobne naprawy i usługi serwisowe – 21.060,25 zł.

Stan zatrudnienia na dzień 31 grudnia 2022 roku w Domu Pomocy Społecznej Nr 1 wynosił: ogółem zatrudnionych 57 osób, w przeliczeniu na pełne etaty 55,25. Stan zatrudnienia w Domu Pomocy Społecznej Nr 2 wynosił natomiast: ogółem zatrudnionych 39 osób, w przeliczeniu na pełne etaty 38,25.

Dochody domów pomocy społecznej w 2022 roku wykonane zostały na poziomie łącznie 7.768.444,52 zł, (tj. w DPS Nr 1 – 4.596.713,25 zł, a w DPS Nr 2 – 3.171.731,27 zł, w tym dochody z tytułu odpłatności za pobyt pensjonariuszy wyniosły łącznie 7.740.185,82 zł: w DPS Nr 1 – 4.572.733,00 zł, a w DPS Nr 2 – 3.167.452,82 zł, natomiast dotacja z budżetu Wojewody na prowadzenie domów pomocy społecznej wyniosła łącznie 588.523,67 zł, z tego DPS Nr 1 otrzymał 493.709,67 zł, DPS Nr 2 zaś 94.814,00 zł. Wydatki Domów Pomocy Społecznej w 2022 roku wyniosły łącznie 8.946.180,28 zł, w tym DPS Nr 1 – 5.409.041,70 zł oraz DPS Nr 2 – 3.537.138,58 zł.

Realizację planu finansowego w 2022 roku przez domy pomocy społecznej przedstawia poniższa tabela.

Tabela 26. Realizacja planu finansowego przez domy pomocy społecznej powiatu lęborskiego w 2022 roku

DPS	Plan (w zł)	Wykonanie (w zł)	Średni miesięczny koszt pobytu mieszkańca ustalony na rok 2022* w zł
Dom Pomocy Społecznej Nr 1	5 448 154,00	5 409 041,70	4 773,88
Dom Pomocy Społecznej Nr 2	3 680 497,00	3 537 138,58	4 756,80

*Średni miesięczny koszt pobytu mieszkańca ustalony na rok 2022 na podstawie Zarządzenia Starosty nr 7/2022 z dnia 10 lutego 2022 roku, ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego poz. 728 z dnia 25 lutego 2022 roku
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za rok 2022.

Domy pomocy społecznej w Lęborku otrzymały dodatkowe środki finansowe w formie dotacji i grantów w związku z panującą sytuacją epidemiologiczną COVID-19. Dom Pomocy Społecznej Nr 1 oraz Dom Pomocy Społecznej Nr 2 otrzymały odpowiednio:

Tabela 27. Realizacja planu finansowego przez domy pomocy społecznej powiatu lęborskiego w 2022 roku

Wyszczególnienie	Kwota
Dom Pomocy Społecznej Nr 1	
Środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na rok 2022 przyznanych dla domów pomocy społecznej	77.901 zł
Dom Pomocy Społecznej Nr 2	
Środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na rok 2022 przyznanych dla domów pomocy społecznej	50.528 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji, umów i sprawozdań DPS nr 1 i nr 2 w Lęborku w 2022 roku.

IV.4. Pomoc cudzoziemcom – w związku z nadaniem im statusu uchodźcy lub udzieleniem ochrony uzupełniającej

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku dotąd nie udzielało wsparcia cudzoziemcom w ramach indywidualnego programu integracji, ponieważ nie występowały przypadki ubiegania się o ustawowo przysługującą pomoc, tym niemniej, w związku z obecną trudną, rozwojową sytuacją napływu cudzoziemców, którzy mogą ubiegać się o nadanie statutu uchodźcy lub objęcia ochroną uzupełniającą, w niniejszym rozdziale ujęto podstawowe informacje w tym zakresie.

Art. 19 pkt 8 i art. 20 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej wskazuje, iż pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 roku o cudzoziemcach (w związku z nadaniem mu statusu uchodźcy lub w związku z udzieleniem mu ochrony uzupełniającej), mającym trudności w integracji ze środowiskiem – należy do zadań własnych powiatu. Natomiast pomoc ww. cudzoziemcom, w zakresie indywidualnego programu integracji, oraz opłacanie za te osoby składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych – należy do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat.

Na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 roku o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej *cudzoziemcowi nadaje się status uchodźcy, jeżeli na skutek uzasadnionej obawy przed prześladowaniem w kraju pochodzenia z powodu rasy, religii, narodowości, przekonań politycznych lub przynależności do określonej grupy społecznej nie może lub nie chce korzystać z ochrony tego kraju*. Natomiast na podstawie art. 15 ww. ustawy *cudzoziemcowi, który nie spełnia warunków do nadania statusu uchodźcy, udziela się ochrony uzupełniającej, w przypadku gdy powrót do kraju pochodzenia może narazić go na rzeczywiste ryzyko doznania poważnej krzywdy przez:*

- 1) orzeczenie kary śmierci lub wykonanie egzekucji,
- 2) tortury, nieludzkie lub poniżające traktowanie albo karanie,
- 3) poważne i zindywidualizowane zagrożenie dla życia lub zdrowia wynikające z powszechnego stosowania przemocy wobec ludności cywilnej w sytuacji międzynarodowego lub wewnętrznego konfliktu zbrojnego

– i ze względu na to ryzyko nie może lub nie chce korzystać z ochrony kraju pochodzenia.

Organem właściwym do nadania cudzoziemcom statusu uchodźcy lub udzieleniem mu ochrony uzupełniającej jest Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców czyli centralny organ administracji rządowej⁶.

W ww. przypadkach zakres pomocy dla cudzoziemca⁷ - udziela się w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy i obejmuje ona:

1. świadczenia pieniężne w wysokości od 721,00 zł do 1.450,00 zł miesięcznie na osobę przeznaczone na: utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe, pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego;
2. opłacanie składki na ubezpieczenie zdrowotne określonej w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
3. pracę socjalną;
4. poradnictwo specjalistyczne, w tym poradnictwo prawne, psychologiczne i rodzinne;
5. udzielanie informacji oraz wsparcia w kontaktach z innymi instytucjami, w szczególności z instytucjami rynku pracy, ze środowiskiem lokalnym oraz organizacjami pozarządowymi;
6. inne działania wspierające proces integracji cudzoziemca.

Wydatki, o których mowa w ww. pkt 1, mogą być pokrywane w uzgodnieniu z cudzoziemcem bezpośrednio przez powiatowe centrum pomocy rodzinie.

Zgodnie z art. 94 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, powiatowe centrum pomocy rodzinie właściwe dla deklarowanego przez cudzoziemca miejsca pobytu zobowiązane jest powiadomić w formie pisemnej Wojewodę Pomorskiego o deklarowanym przez cudzoziemca przystępującemu do realizacji programu integracji miejscu pobytu na terenie województwa pomorskiego. Wojewoda Pomorski akceptuje w formie pisemnej zadeklarowane na terenie województwa pomorskiego miejsce pobytu przez cudzoziemca opuszczającego ośrodek dla uchodźców. Pomoc dla cudzoziemca jest realizowana w ramach indywidualnego programu integracji, uzgodnionego między Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie a cudzoziemcem, określającego wysokość, zakres i formy pomocy, w zależności od sytuacji życiowej cudzoziemca i jego rodziny. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie niezwłocznie przekazuje Wojewodzie, celem zatwierdzenia, podpisany przez cudzoziemca program integracji wraz z przewidywanymi kosztami jego realizacji (zgodnie z art. 93 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej) - wszelkie zmiany mające wpływ na realizację indywidualnego programu integracji należy wносить do Wojewody w formie pisemnej wraz z wnioskiem i uzasadnieniem o celowości dokonywanych korekt.

W związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium Ukrainy oraz wejściem w życie ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. z 2022, Poz. 583) podmioty odpowiedzialne za system pieczy zastępczej w danym powiecie zostały zobowiązane do wpisywania do systemu teleinformatycznego, za pomocą którego prowadzona jest ewidencja małoletnich obywateli Ukrainy, którzy przybyli

⁶ Na podstawie art. 16 ust. 1 Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców jest centralnym organem administracji rządowej właściwym w sprawach cudzoziemców

⁷ Na podstawie art. 92 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej

na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i przed przybyciem byli umieszczeni w pieczy zastępczej na terenie Ukrainy. Wpisowi do ewidencji podlegają następujące kategorie dzieci: dzieci, które przekroczyły granicę RP bez opiekuna, który sprawował faktyczną opiekę nad nimi, dzieci które przekroczyły granicę RP i przed przybyciem były umieszczone w pieczy zastępczej na terytorium Ukrainy.

Ponadto Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku prowadziło rejestr postanowień sądu w sprawie ustanowienia opiekuna tymczasowego dla osoby małoletniej z Ukrainy, które wpłynęły do naszej jednostki. W 2022 roku zaewidencjonowano 46 takich postanowień.

Zgodnie z art. 29 ustawy z dnia 12 marca 2022 roku o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa Obywatelowi Ukrainy przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 i który został wpisany do rejestru PESEL, mogą być przyznawane świadczenia pieniężne i niepieniężne, na zasadach i w trybie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. W związku ze spełnieniem warunków określonych w ww. ustawie w 2022 roku w Domu Pomocy Społecznej Nr 2 w Lęborku umieszczono 1 obywatela Ukrainy, którego objęto całodobowa opieką.

W okresie sprawozdawczym Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku zapewniło obywatelom Ukrainy możliwość skorzystania z usług tłumacza w trakcie załatwiania spraw urzędowych w jednostce.

IV.5. Projekt pn. Centrum Usług Społecznych w powiecie lęborskim – w zakresie pomocy społecznej

PCPR, jako jeden z siedmiu podmiotów – partnerów przystąpiło do realizacji projektu powiatu lęborskiego pn. *Centrum Usług Społecznych w powiecie lęborski*. Nasza jednostka odpowiedzialna jest za *zadanie 1 - Realizacja indywidualnej ścieżki reintegracji przez uczestników projektu-rozwoj usług społecznych realizowanych przez PCPR W Lęborku*. W ramach tego zadania PCPR w Lęborku Projekt skierowany jest do łącznie 210 osób – Uczestników Projektu oraz do osób z ich otoczenia – rodzin Uczestników Projektu. Ostatecznymi odbiorcami wsparcia są osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich rodziny. Projekt realizowany jest m.in. na rzecz 60 uczestników - osób lub rodziny korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej lub kwalifikujące się do objęcia wsparciem pomocy społecznej, tj. spełniające co najmniej jedną z przesłanek określonych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej.

Projekt realizowany jest w okresie 01.11.2020 – 31.10.2023. Łączna wartość projektu – Zadania 1 – PCPRu to 2.476.732,50 zł, w tym 2.205.796,71 zł dofinansowania i 270.936,27 zł wkład własny. Wartość pozycji budżetu obejmujących wspieranie rodziny w obszarach przeciwdziałania przemocy w rodzinie i interwencji kryzysowej to 647.395,95 zł.

Realizację poszczególnych działań na rzecz rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym - uwikłanych w przemoc w rodzinie, w ramach projektu Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku przedstawia poniższa tabela.

Tabela 28. Działania PCPR w Lęborku w ramach projektu pn. Centrum Usług Społecznych w powiecie lęborskim.

NR PUNKTU/DZIAŁANIE PCPR w LĘBORKU	REALIZACJA ZADAŃ – DZIAŁANIA (w okresie realizacji projektu) – w ramach DPON-OIK
poz. 38 Organizacja grup wsparcia i grup samopomocowych mających na celu wymianę doświadczeń oraz zapobieganie izolacji rodzin-15UP	Przeprowadzono spotkania grupy wsparcia dla osób uwięzionych w przemoc w rodzinie. Spotkania grupy wsparcia mają na celu wymianę doświadczeń oraz zapobieganie izolacji rodzin. To spotkania tematyczne z elementami psychoedukacji prowadzone przez psychologa. Podczas odbywających się spotkań grupy we wspólnych rozmowach osoby uczą się rozpoznawać trudności i pokonywać je we wsparciu specjalistów. W centrum pracy grupowej stoi wspólna wymiana doświadczeń i informacji osób o podobnych doświadczeniach. Uczestnicy grupy sami dla siebie stanowią źródło wsparcia emocjonalnego, informacyjnego i instrumentalnego, źródło zasobów, inspiracji i motywacji do działania. Miejsce odbywania spotkań - „Modus” Lębork. W dniach: : 27.01.2022, 24.02.2022, 24.03.2022, 21.04.2022, 23.05.2022, Wydatek w 2022 roku: 1.900,00 zł.
poz. 39 Wspieranie rodzin w organizacji czasu wolnego - zajęcia uspołeczniające	Wspieranie rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym uwięzionych w przemoc w rodzinie, dla wsparcia prawidłowego pełnienia funkcji rodziny przez integrację członków rodziny, naukę właściwego komunikowania się, organizację czasu wolnego w pozytywnych formach poprzez różnego rodzaju zajęcia uspołeczniające – t.j. rodzinne wyjścia do kina, przeprowadzenie edukacyjnej wyprawy do Sea Parku w Sarbsku. Forma wsparcia realizowana była w grupach rodzinnych. W dniach: 18.06.2022 oraz 21.02.2022 i 10.09.2022. Wydatek w 2022 roku: 975,44 zł.
poz. 40 Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne – psychologiczne - interwencyjne wsparcie psychologiczne lub emocjonalne	Interwencyjne wsparcie psychologiczne lub emocjonalne na miejscu zdarzenia - związane ze zdarzeniami nagłymi, traumatycznymi, gdzie należy zabezpieczyć natychmiastowe wsparcie psychologiczne i emocjonalne dla osób biorących udział w zdarzeniu i/lub świadków zdarzenia. Specjalista interwent pomaga osiągnąć utraconą równowagę psychiczną, zapobiegać rozwojowi stresu pourazowego poprzez wczesną interwencję psychologiczną na wezwanie zamawiającego lub osób przez niego wyznaczonych. W 2022 roku łącznie wykonano 4,5 godziny świadczenia interwencyjnego w dniach: 15.02.2022 i 01.07.2022. Wydatek w 2022 roku: 1.950,00zł.
poz. 41 Uruchomienie telefonu informacyjno-interwencyjnego - zakup telefonu	Zakupiono telefon komórkowy w miesiącu XI 2020r., opłata abonamentu dokonywana jest na bieżąco w czasie trwania projektu. Wydatek w 2022 roku: 369,00 zł
poz. 42 Uruchomienie telefonu informacyjno – interwencyjnego - opłata abonamentu	
poz. 43 Uruchomienie telefonu informacyjno – interwencyjnego - obsługa infolinii	
poz. 44 Poradnictwo prawne grupowe i indywidualne dla osób i rodzin uwięzionych w przemoc	Przeprowadzono poradnictwo prawne indywidualne i grupowe dla osób uwięzionych w przemoc w rodzinie – doznających przemocy i zachowań agresywnych. Zakres poradnictwa obejmował w szczególności prawo rodzinne, cywilne, karne m.in.: informowanie o obowiązującym stanie prawnym oraz przysługujących uprawnieniach lub spoczywających na osobie obowiązkach, w tym w związku z toczącym się postępowaniem przygotowawczym, administracyjnym, sądowym lub sądowo administracyjnym, wskazanie osobie uprawnionej sposobu rozwiązania jej problemu prawnego, pomoc w sporządzeniu projektu pisma w sprawach w/w. Poradnictwo indywidualne odbywało się w dniach: 24.01.2022, 07.02.2022, 28.02.2022, 14.03.2022, 28.03.2022, 13.04.2022, 24.05.2022, 17.10.2022, 12.12.2022 dla 11 osób i grupowe w dniu 24.05.2022 w dwóch grupach – w łącznej ilości 59 godzin. Wydatek w 2022 roku: 7.080,00 zł.
poz. 45 Opiekun merytoryczny Uczestników Projektu OIK-ścieżki reintegracji	Opiekunowie merytoryczni uczestników/czek projektu odpowiedzialni są za opracowanie, aktualizację i realizację indywidualnych ścieżek reintegracji zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie. Indywidualna ścieżka reintegracji jest opracowywana we współpracy: opiekuna merytorycznego, uczestnika/czkę, a w przypadku małoletnich - ich opiekunów, natomiast w uzasadnionych przypadkach także np. psychologa, pedagoga lub innego specjalisty asystentów rodziny, pracowników socjalnych. W/W osoby uzgadniają którymi poszczególnymi działaniami są objęci uczestnicy/czki projektu. Opiekunowie merytoryczni zobowiązani są do zachowania spójności indywidualnych ścieżek reintegracji. Do ich zadań należeć konsultacja, uzgadnianie, aktualizowanie i realizacja form wsparcia dla uczestników/czek. Opiekunami merytorycznymi były w ramach dodatkowych zadań 3 osoby, które realizowały zadania na rzecz 60 uczestników, a łącznie w projekcie dla 76 osób. Wydatek w 2022 roku: 39.101,23 zł
poz. 46 Warsztaty umiejętności rodzicielskich	Warsztaty umiejętności rodzicielskich - zajęcia grupowe warsztatowe pn. Szkoła dla rodziców (cykl zajęć - 2 edycje w roku po 8 spotkań, łącznie przeprowadzono dla 16 osób). Cykle zajęć grupowych dla rodziców/opiekunów dzieci-rodzin uwięzionych w przemoc w rodzinie lub mających trudności z zachowaniami agresywnymi członka rodziny, trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi. Zakupione zostały również art. spożywcze oraz materiały szkoleniowe niezbędne do przeprowadzenia warsztatów. Wydatek w 2022 roku: 18.394,16 zł.
poz. 47 Kolonie/obozy/półkolonie	Przyznanie dofinansowania /refundacji do kolonii/obozu/półkolonii dla dzieci i młodzieży dedykowane rodzinom, w których występuje zjawisko przemocy w rodzinie lub kryzys celem niwelowania skutków zaniedbań opiekuńczych i wychowawczych. W okresie sprawozdawczym z tej formy wsparcia skorzystały 4 osoby. Wydatek w 2022 roku: 5.005,10 zł.

poz. 48 Udział w ogólnodostępnych grupowych zajęciach terapeutycznych - uspołeczniających dla dzieci i młodzieży	Zajęcia terapeutyczne grupowe - uspołeczniające, w ramach których realizowano wsparcie dla dzieci i młodzieży dedykowane rodzinom, w których występuje zjawisko przemocy w rodzinie lub kryzys – celem wyrównywania szans rozwojowych, niwelowania skutków zaniedbań opiekuńczych i wychowawczych, zmniejszania występujących deficytów, rozwoju dziecka. W okresie sprawozdawczym zajęcia wskazane przez rodziców/opiekunów osób małoletnich w uzgodnieniu z opiekunem merytorycznym o wskazaniu do udziału - odbywały się na pływalni - kurs nauki pływania, w hali sportowej - boks, krav-maga, zajęcia kickboxing, zajęcia na siłowni, arteterapia. W 2022 roku zabezpieczono tę formę wsparcia dla łącznie 9 osób małoletnich, w ilości 194 osobogodzin. Wydatek w 2022 roku: 8.590,00 zł.
poz. 49 Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne - psychologiczne - indywidualne	Zrealizowano dla 6 uczestników 51 godzin konsultacji i poradnictwa specjalistycznego psychologicznego. Wydatek w 2022 roku: 6.240,00 zł.
poz. 50 Konsultacje i poradnictwo rodzinne - pedagogiczne	Ze wsparcia pedagogicznego korzystało 11 uczestników. Zrealizowano 105 godziny konsultacji i poradnictwa. Wydatek w 2022 roku: 8.400,00 zł.
poz. 51 Terapie i psychoterapie-indywidualne	Terapie i psychoterapie – indywidualne specjalistyczne wg zdiagnozowanych we współpracy w opracowaniu ścieżek reintegracji uczestników, w szczególności dla dzieci z zaburzeniami rozwojowymi, psychoterapia poznawczo-behawioralna, terapia uzależnień, terapia dla ofiar przemocy w rodzinie, terapia psychotraumatologiczna, TSR i terapia SI. Zabezpieczono wsparcie dla 23 osób. Zrealizowano łącznie 497 godzin terapii i psychoterapii indywidualnych. Wydatek w 2022 roku: 73.183,00 zł.
poz. 52 Kampania informacyjna w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i interwencji kryzysowej „Powiat Lęborski AntyPrzemocy”	Rozpowszechniono informatory i ulotki na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz kalendarze w ramach kampanii informacyjnej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i interwencji kryzysowej „Powiat Lęborski AntyPrzemocy”. Materiały rozpowszechniono i przekazano do OPS/MOPS, przychodni, poradni zdrowia, szkół, przedszkoli i innych miejsc publicznych oraz wśród mieszkańców Powiatu Lęborskiego. Wydatek w 2022 roku: 0,00 zł.
poz. 53 Zwrot kosztów dojazdów uczestników/czek na zajęcia projektu oraz specjalistów do środowisk rodzinnych	Transport osób na zajęcia w formie organizacji przewozu lub dokonywania zwrotu kosztów dojazdów dla uczestników/czek i ich opiekunów. W ramach zadania możliwe było wynajęcie usług przewozu lub dokonywane były zwroty kosztów dojazdu lub rozliczenie biletów – na podstawie przyjętego regulaminu uwzględniającego oświadczenie lokalnego przewoźnika przy transporcie prywatnym o cenie biletów na podanej trasie. Z powyższego wsparcia skorzystało 18 osób. Wydatek w 2022 roku: 9.996,20 zł.
poz. 54 Opiekun miejsc całodobowych - Hostelu osób tu przebywających w ośrodku wsparcia oraz kierowca samochodu	Zadanie zabezpieczono na kolejny okres – po dostosowaniu obiektu CUS i utworzeniu miejsca całodobowego pobytu przeznaczonego dla 3 osób dorosłych matek/ojców z dziećmi lub kobiet w ciąży - osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym - uwikłanych w przemoc w rodzinie. Opiekun osób przebywających w w/w miejscu odpowiedzialny będzie za zapewnienie wsparcia specjalistów osobom podczas pobytu w miejscu całodobowym, ustalanie dyżurów specjalistów, dbanie o przestrzeganie regulaminu pobytu i realizację programu usamodzielnienia osób przebywających w ośrodku, a także administrowanie miejscem całodobowym, dbanie o warunki bezpieczeństwa, opłaty administracyjne itp. Kierowca zakupionego samochodu w ramach projektu przewoził uczestników w ramach dodatkowych zadań – dodatek specjalny w okresie od listopada do grudnia 2022 roku. – w ilości 29 godz. Wydatek w 2022 roku: 967,61 zł.
poz. 55 Funkcjonowanie miejsc całodobowych - Hostelu	Zadanie zabezpieczono na kolejny okres – po dostosowaniu obiektu CUS i utworzeniu miejsca całodobowego pobytu przeznaczonego dla 3 osób dorosłych matek/ojców z dziećmi lub kobiet w ciąży - osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym - uwikłanych w przemoc w rodzinie. Zadanie obejmuje zabezpieczenie miejsca do zamieszkania, całodzienną żywność, wsparcie pracownika socjalnego PCPR, psychologa w ramach projektu w zakresie rozwiązania sytuacji kryzysowej oraz inne wsparcie wskazane w działaniach projektowych ustalone wg indywidualnych potrzeb - w zadaniu ujęte są opłaty za media, środki czystości, sprzątanie, bieżące naprawy, uzupełnienie wyposażenia, ale także dla przebywających podopiecznych zapewnienie podstawowych środków spożywczych i higienicznych. Wydatek w 2022 roku: 0,00 zł.
Finansowanie projektu*:	Kwota wydatków określona w zakresie finansowym w umowie: Kwalifikowane – 2.314.703,27 zł Dofinansowanie – 2.043.767,00 zł
Okres realizacji projektu:	01.11.2020-31.10.2023
Łączna ilość uczestników:	Łącznie w okresie od 01.11.2020-31.12.2022 w projekcie w PCPR - przystąpiło do projektu-199 uczestniczek i uczestników, w tym w ramach DPON-OIK 76 U.

* dane dotyczą całego ww. projektu (także działań opisanych dla DPZ – w zakresie rozwoju usług społecznych w obszarach pieczy zastępczej). DPON – znaczy działania w ramach podopiecznych Działu Pomocy Społecznej i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych PCPR w Lęborku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie wniosków o płatność - podane kwoty wydatków wynikają z kumulatywnych kwot wniosków o płatność za okres od 01.11.2020 do 31.12.2022 roku – zatwierdzonych przez Instytucję Zarządzającą – Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego, z tym, że WOP za okres 01.10.2022-31.12.2022 jest w trakcie weryfikacji.

V. REHABILITACJA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie jest realizatorem zadań Powiatu ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, wynikających z art. 35a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

W powiecie lęborskim w obszarze wykonywania zadań samorządu na rzecz mieszkańców – osób z niepełnosprawnością, obowiązywał w ubiegłym roku Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2017-2022, przyjęty uchwałą Nr XXX/187/2017 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 17 lutego 2017 roku. Program ten określał zadania w zakresie rehabilitacji społecznej, zawodowej oraz zatrudnienia i przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

Na terenie naszego powiatu działa Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych w składzie powołanym zarządzeniem Nr 26/2019 Starosty Lęborskiego z dnia 24 czerwca 2019 roku. Zadania i funkcjonowanie Rady określa ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2003 roku w sprawie organizacji oraz trybu działania wojewódzkich i powiatowych społecznych rad do spraw osób niepełnosprawnych. Zadania Powiatowej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych to inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, realizacji praw osób niepełnosprawnych; opiniowanie projektów powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych; ocena realizacji projektów oraz opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez radę powiatu (radę miasta na prawach powiatu) pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych. Członkami Rady, na okres 4 lat kadencji, są państwo: Barbara Stachowska, Bożena Klinkosz, Maria Machola, Maria Wenta i Zygmunt Wilczyński. W 2022 roku przewodniczącym Rady była pani Maria Wenta, jego zastępcą pani Barbara Stachowska natomiast sekretarzem pan Zygmunt Wilczyński.

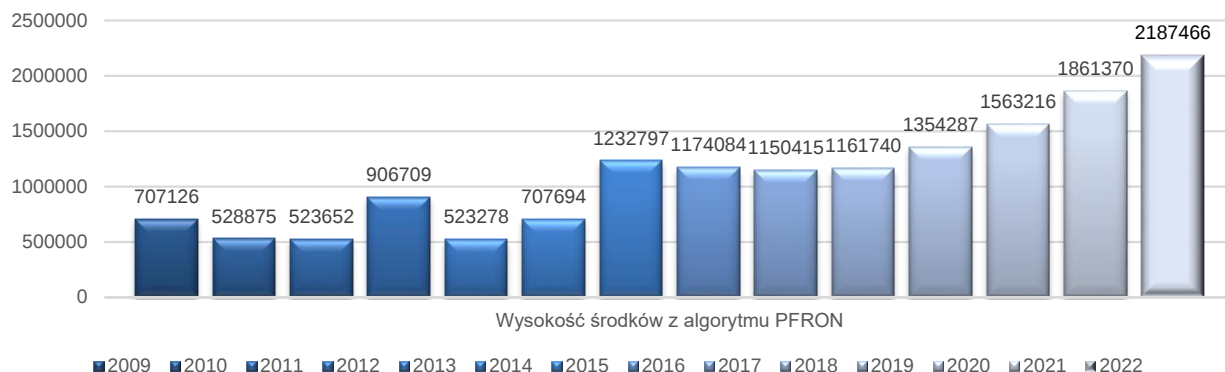
W 2022 roku Zarząd PFRON dokonał podziału środków w planie finansowym z przeznaczeniem na zadania na rzecz osób niepełnosprawnych, należące do kompetencji samorządów powiatowych na podstawie przepisów ww. ustawy oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 roku w sprawie algorytmu przekazywania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym. Przekazano w 2022 roku w ramach tego algorytmu powiatowi lęborskiemu łączną kwotę 2.187.466,00 zł, w tym na rehabilitację społeczną kwotę 2.165.466,00 zł oraz na rehabilitację zawodową kwotę 22.000,00. Dla porównania wysokości przyznanych środków w ubiegłych latach, na przestrzeni ostatniej dekady, przedstawia poniższa tabela i wykres na lata 2009 – 2022.

Tabela 29. Wysokość środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na lata 2009 – 2022

Wysokość środków z algorytmu PFRON (w zł)	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	707.126	528.875	523.652	906.709	523.278	707.694	1.232.797	1.174.084	1.150.415	1.161.740	1.354.287	1.563.216	1.861.370	2.187.466

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2009 – 2022.

Wykres 10. Wysokość środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na lata 2009 – 2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2009 – 2022.

Otrzymywane środki finansowe podlegają, w zakresie przeznaczenia na konkretne ustawowe zadania, podziale przez Radę Powiatu Lęborskiego. W 2022 roku organ ten podjął w tej sprawie uchwałę Nr XXXVIII/266/2022 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 17 marca 2022 roku w sprawie ustalenia zadań i wysokości środków finansowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przeznaczonych do realizacji w 2022 roku, która została zmieniona uchwałą Nr XLVIII/320/2022 z dnia 30 listopada 2022 roku oraz uchwałą Nr XXIV/181/2022 z dnia 06 grudnia 2022 roku. Kwota 2.165.450,64 zł została w całości przeznaczona na rehabilitację społeczną osób niepełnosprawnych. Szczegółowe zestawienie limitów przyznanych środków i ich wykorzystanie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 30. Zestawienie przyznanych limitów środków PFRON z ich wykorzystaniem w 2022 roku

LP	Nazwa zadania	Limit środków w zł	Wykorzystanie w zł	Realizacja w %
Zadania w ramach rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych				
1.	– dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów na turnusach rehabilitacyjnych (art. 35a ust. 1 pkt. 7 lit. a i e)	69.663,00	69.663,00	100,00
2.	– dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych (art. 35a ust. 1 pkt. 7 lit. b)	25.000,00	25.000,00	100,00
3.	– dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów (art. 35a ust. 1 pkt. 7 lit. c)	828.701,94	828.687,08	99,99
4.	– dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych (art. 35a ust. 1 pkt. 7 lit. d)	465.221,06	465.220,56	100,00
5.	– dofinansowanie kosztów tworzenia i działania WTZ (art. 35a ust. 8)	776.880,00	776.880,00	100,00
Razem:		2.165.466,00	2.165.450,64	100,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za rok 2022

Łącznie na rehabilitację społeczną osób niepełnosprawnych oraz na pokrycie kosztów obsługi realizowanych zadań z PFRON otrzymano w 2022 roku 2.165.466,00 zł, wykorzystano tę kwotę na poziomie 100 % wydatkując 2.165.450,64 zł.

Przedstawione dane dotyczące ilości złożonych wniosków i udzielonego dofinansowania w 2022 roku, wskazują na niewystarczającą ilość środków finansowych do realizacji potrzeb osób niepełnosprawnych, a także pogłębianie się tej tendencji w ostatniej dekadzie. Szacuje się, iż zrealizowane zadania zabezpieczają ogółem niewiele ponad 50,36% otrzymanych wniosków, jednakże w przypadku likwidacji barier architektonicznych dostępne środki PFRON wystarczyły na realizację niespełna 26,30% potrzeb.

W konsekwencji tego, w porozumieniu z Powiatową Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych, ustalono kryteria udzielania w/w dofinansowań, w stosunku do warunków ubiegania się o wsparcie wynikających z samej ustawy o rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych oraz przepisów wykonawczych.

W roku 2022 kontynuowano realizację zadań w Systemie Obsługi Wsparcia PFRON. To nowoczesna platforma, za pomocą której Osoby Niepełnosprawne i jednostki działające na ich rzecz mogą elektronicznie składać wnioski o wsparcie finansowane przez PFRON, dystrybuowane przez jednostki samorządu terytorialnego. Celem projektu, w ramach którego powstał System SOW, jest zwiększenie dostępności pomocy oferowanej w ramach zadań i programów finansowanych ze środków PFRON, których realizatorem są Jednostki Samorządu Terytorialnego. System SOW umożliwia Osobom Niepełnosprawnym i podmiotom działającym na ich rzecz proces aplikowania o środki PFRON będące w gestii jednostek samorządowych bezpośrednio za pomocą systemu informatycznego. Pozwala na weryfikację wniosków osób indywidualnych i instytucji na etapie przyznawania dofinansowań, jak również na badanie skuteczności wydatkowania środków PFRON. Możliwe jest załatwienie sprawy drogą elektroniczną na każdym jej etapie:

- uzyskanie informacji,
- wypełnienie wniosku,
- podpisanie i złożenie wniosku (za pośrednictwem platformy e-PUAP)
- dokonanie ewentualnych wyjaśnień i uzupełnień,
- zapoznanie się ze wzorem umowy,
- rozliczenie dofinansowania.

W 2022 roku w systemie SOW pracownicy Zespołu ds. Rehabilitacji Osób z Niepełnosprawnością obsługiwali kompleksowo dofinansowania (generacja pism, umów, rozliczeń, załączników, sprawozdań) w ramach likwidacji barier funkcjonalnych oraz programu pn. *Aktywny Samorząd*. Należy mieć jednak na uwadze, iż niemal wszystkie wnioski osób niepełnosprawnych wpływały do tut. jednostki w formie tradycyjnej. Wymagało to udzielania przez pracowników, dodatkowej pomocy wnioskodawcom, w umożliwieniu dostępu do systemu oraz w dokonaniu wprowadzenia i przekazaniu sprawy w formie elektronicznej.

V.1. Rehabilitacja społeczna osób z niepełnosprawnością

Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej realizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w 2022 roku w ramach algorytmu PFRON to:

V.1.1. Dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze

O dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne posiadające aktualne orzeczenie o niepełnosprawności, które dokonały zakupu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych na wniosek lekarza i otrzymały dofinansowanie na ten cel z Narodowego Funduszu Zdrowia oraz spełniają kryteria dochodowe. W ramach wydatków na rehabilitację społeczną zrealizowano dofinansowania zaopatrzenia

w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze. W roku sprawozdawczym wpłynęło 1.327 takich wniosków na kwotę 1.494,253 zł. Ze środków PFRON wypłacono dofinansowanie na 1.288 wniosków w wysokości łącznie 808.998,11 zł.

V.1.2. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny

W ramach wydatków na rehabilitację społeczną zrealizowano także dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny. W roku sprawozdawczym wpłynęło 29 takich wniosków na kwotę 45.919,23 zł. Zawarto 23 umowy na dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego na łączną kwotę 19.891,00 zł.

V.1.3. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych

Realizowano także dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się, technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych. Ogółem na likwidację barier wpłynęło do Centrum w 2022 roku 196 wniosków, na kwotę 1.147.752,25 zł. Na to zadanie wypłacono dofinansowanie dla 145 osób na łączną kwotę 465.220,56 zł (w tym dla 18 dzieci i młodzieży – na łączną kwotę 19.040,00 zł), z tego:

- na dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się wypłacono dofinansowanie dla 43 osób – 92.927,98 zł,
- na dofinansowanie barier technicznych – 69 osób – 198.313,70 zł,
- na likwidację barier architektonicznych – 33 osób – 173.978,88 zł.

V.1.4. Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych

Do form rehabilitacji społecznej zalicza się również uczestnictwo w turnusach rehabilitacyjnych. Dofinansowany może być również pobyt opiekuna osoby niepełnosprawnej w przypadku, gdy jego obecność wynika z wyraźnego i uzasadnionego zalecenia lekarskiego. Wysokość tego dofinansowania dla osób niepełnosprawnych jest uzależniona od stopnia niepełnosprawności tych osób i wysokości przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej obowiązującego w dniu rozpatrywania przedmiotowych wniosków.

W 2022 roku do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie wpłynęło 104 wniosków o dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych. Łączna kwota wypłaconego dofinansowania na ten cel wyniosła: 69.663 zł dla 46 osób, w tym 24 osób niepełnosprawnych i 22 ich opiekunów, w tym dla:

- 16 dzieci i młodzieży na kwotę 28.784,00 zł,
- 16 opiekunów dzieci i młodzieży na kwotę 19.184,00 zł,
- 8 osób dorosłych na kwotę 14.453,00zł i 6 opiekunów osób dorosłych na kwotę 7.242,00zł.

V.1.5. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych

Następnym zadaniem realizowanym przez naszą jednostkę z obszaru rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych jest dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych. O dofinansowanie w wysokości do 60% kosztów przedsięwzięcia mogą ubiegać się osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej. Wniosek o dofinansowanie składa się

w terminie do dnia 30 listopada roku poprzedzającego realizację zadań. W roku 2021 wpłynęło 7 wniosków na łączną wnioskowaną kwotę 34.160,00 zł. W roku 2022 zawarto 6 umów na podstawie wniosków złożonych do 30.11.2021 roku na łączną kwotę 25.000,00 zł.

Tabela 31..Zestawienie przyznanych limitów środków PFRON dla organizacji pozarządowych na sport, kulturę, rekreację i turystykę osób niepełnosprawnych

Nazwa organizacji	Nazwa zadania	Ilość osób, w tym os. niepełnosprawne/ młodzieży/ mieszkańcy terenów wiejskich	Całkowity koszt w zł	Wnioskowano w zł	Przyznano w zł
Stowarzyszenie Amazonka w Lęborku	Weekendowy wyjazd grupy Amazonek do Pucka	16 ON: 16 DZ: 0 W: 5	6.504,00	3.900,00	3.500,00
Stowarzyszenie Pomocy ze Spektrum Autyzmu „Niebieski Skarb”	Wyjazd integracyjno - rekreacyjny do Aquaparku w Bytowie	51 ON: 21 DZ: 21 W: 20	1.850,00	1.100,00	1.000,00
Polski Związek Niewidomych Okręg Pomorski Koło Powiatowe w Lęborku	Aktywność sportowa osób z niepełnosprawnością wzroku	16 ON: 12 DZ: 0 W: 6	5.700,00	3.300,00	3.000,00
Lęborskie Katolickie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „Iskierka Nadziei”	Wycieczka - wyjazd integracyjny w Polsce. Odpoczynek poza domem, spotkania integracyjne, poznawanie ciekawych miejsc w Polsce	40 ON: 30 DZ: 3 W: 3	12.000,00	6.000,00	5.000,00
Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym "Więcej Radości" w Wicku	Rozwój integracji, rekreacji i turystyki, "Dla zdrowia i Radości"	27 ON: 17 DZ: 2 W: 10	30.000,00	15.000,00	11.000,00
Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym "Promyk" w Cewicach	Integracyjna wycieczka turystyczno-krajoznawcza z okazji Dnia Dziecka do Osady Słowińskiej w Sławutowie	35 ON: 25 DZ: 13 W: 28	2.600,00	1.560,00	1.500,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań rzeczowo-finansowych PCPR w Lęborku.

V.1.6. Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej

Warsztaty Terapii Zajęciowej funkcjonują w powiecie lęborskim od 29 grudnia 2014 roku. Prowadzą one rehabilitację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych. Uczestnicy WTZ muszą posiadać orzeczenie o stopniu niepełnosprawności wraz ze wskazaniem kwalifikacji uczestnictwa. Zajęcia w warsztacie prowadzone są zgodnie z indywidualnym programem rehabilitacji i terapii, gdzie przy zastosowaniu technik terapii zajęciowej, zmierza się do rozwijania umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, a także psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiającących uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy.

WTZ są placówką dziennego pobytu. Zajęcia realizowane były w prosperujących 6 pracowniach: krawiecko-tkackiej, artystycznej, informatycznej (komputerowo-biurowej), umiejętności społecznych, gospodarstwa domowego i rehabilitacyjno – terapeutycznej. Warsztat Terapii Zajęciowej w 2022 roku prowadził działalność przez jedenaście miesięcy – organizując w miesiącu sierpniu miesięczną przerwę wakacyjną.

WTZ posiadało 30 miejsc. Według stanu na 31.12.2022 roku uczestniczyło w zajęciach 30 osób, w tym: 14 kobiet i 16 mężczyzn. Poniższa tabela przedstawia strukturę uczestników WTZ wg miejsca ich zamieszkania.

Tabela 32. Uczestnicy Warsztatów Terapii Zajęciowej wg miejsca zamieszkania - wg stanu na 31.12.2022 roku

Lp.	Gmina	Ilość uczestników WTZ
1.	Cewice	6
2.	Lębork	15
3.	Łeba	0
4.	Nowa Wieś Lęborska	6
5.	Wicko	3
x	Razem:	30

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań WTZ w Lęborku za 2022 rok.

Kwota przeznaczona w 2022 roku na działalność bieżącą WTZ wynosiła łącznie 863.200,00 zł, w tym środki PFRON 776.880,00 zł., zaś ze środków własnych powiatu 86.320,00 zł.

W celu sprawdzenia poprawności realizacji zadań w 2022 roku, została przeprowadzona kontrola, którą objęte zostały zagadnienia związane z działalnością Warsztatu zgodnie z wymogami ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 roku w sprawie warsztatów terapii zajęciowej.

Zostały zweryfikowane następujące zagadnienia:

1. prawidłowość kwalifikowania kandydatów na uczestników warsztatu;
2. ważność posiadanych przez uczestników warsztatu orzeczeń oraz treść zawartych w nich wskazań;
3. prawidłowość prowadzonej dokumentacji dotyczącej:
 - a) uczestników,
 - b) działalności merytorycznej warsztatu, w tym działalności rady programowej,
 - c) współpracy z rodzicami lub opiekunami uczestników;
4. prawidłowość w zakresie zatrudnienia i kwalifikacji kadry warsztatu;
5. zgodność postanowień umowy na prowadzenie warsztatu terapii zajęciowej ze stanem faktycznym;
6. zgodność organizacji pracy i zajęć w warsztacie z postanowieniami rozporządzenia, regulaminu organizacyjnego warsztatu oraz z umową;
7. prawidłowość realizacji planu działalności warsztatu i indywidualnych programów rehabilitacji.

W toku kontroli, sporządzono protokół z zaleceniami i ustalono, iż warsztat wywiązuje się pod względem merytorycznym z zadania będącego przedmiotem zawartej umowy na prowadzenie warsztatu terapii zajęciowej. Jednostka przeprowadzająca kontrolę wydała pozytywną ocenę ogólną kontrolowanej działalności.

V.2. Programy PFRON

V.2.1. Program pn. *Aktywny Samorząd*

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku w 2022 roku realizowało program pn. *Aktywny Samorząd*, w ramach którego osoby niepełnosprawne mogły uzyskać pomoc ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

W 2022 roku, w ramach niniejszego programu realizowane były następujące formy wsparcia:

Moduł I Obszar A Zadanie 1 - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu – maksymalna kwota dofinansowania wynosiła 10.000 zł,

Moduł I Obszar A Zadanie 2 i 3 - pomoc w uzyskaniu prawa jazdy – maksymalna kwota dofinansowania wynosiła 4.800 zł, w tym:

- dla kosztów kursu i egzaminów kategorii B - 2.100 zł,
- dla kosztów kursu i egzaminów pozostałych kategorii - 3.500 zł,
- dla pozostałych kosztów uzyskania prawa jazdy w przypadku kursu poza miejscowością zamieszkania wnioskodawcy - 800 zł,
- dla kosztów usług tłumacza migowego – 500 zł.

Moduł I Obszar B Zadanie 1 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania – maksymalna kwota dofinansowania wynosiła:

- dla osoby niewidomej – 24.000 zł, z czego na urządzenia brajlowskie 15.000 zł,
- dla pozostałych osób z dysfunkcją narządu wzroku – 9.000 zł,
- dla osoby z dysfunkcją obu kończyn górnych – 7.000 zł;

Moduł I Obszar B Zadanie 3 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania – maksymalna kwota dofinansowania wynosiła 7.500 zł;

Moduł I Obszar B Zadanie 4 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania – maksymalna kwota dofinansowania wynosiła 4.000 zł;

Moduł I Obszar C Zadanie 1 - pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym – maksymalna kwota dofinansowania wynosiła 10.000 zł;

Moduł I Obszar C Zadanie 2 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym – maksymalna kwota dofinansowania wynosiła 3.500 zł;

Moduł I Obszar C Zadanie 5 - pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego – maksymalna kwota dofinansowania wynosiła 7.500 zł;

Moduł I Obszar D - pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej tj. dziecka będącego pod opieką Wnioskodawcy, przebywającego w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką – maksymalna kwota dofinansowania wynosiła 300 zł miesięcznie – tytułem kosztów opieki nad jedną (każdą) osobą zależną,

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym poprzez dofinansowanie kosztów edukacji w szkole policealnej, kolegium lub w szkole wyższej (studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia, jednolite studia magisterskie, studia podyplomowe lub doktoranckie prowadzone przez szkoły wyższe w systemie stacjonarnym/ dziennym lub niestacjonarnym/ wieczorowym/ zaocznym lub eksternistycznym, w tym również za pośrednictwem Internetu).

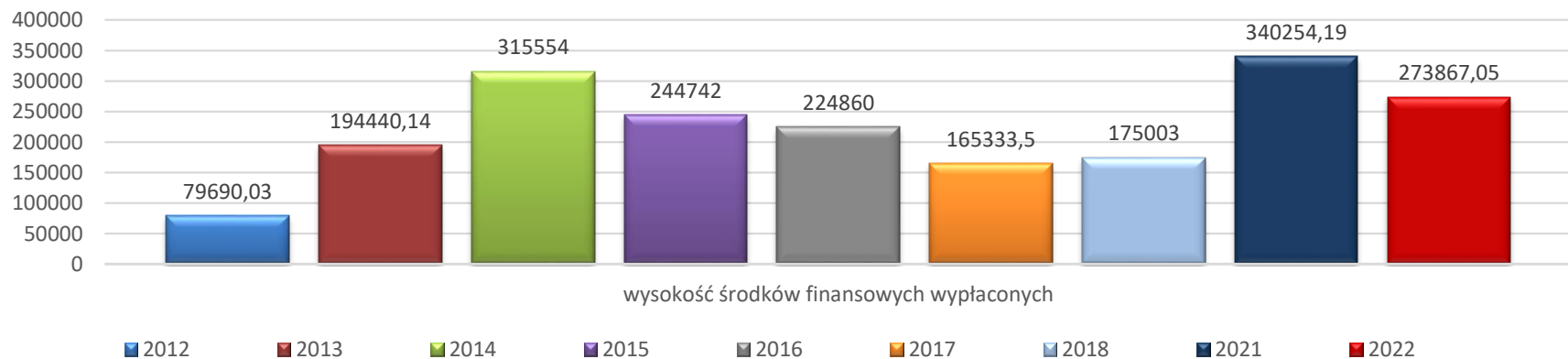
W ramach Programu Aktywny Samorząd w 2022 roku prowadzono, celem dotarcia z informacją do jak najszerszego grona odbiorców – osób niepełnoprawnych, akcję informacyjną polegającą na przygotowaniu i rozpowszechnianiu materiałów informacyjnych, ulotek, broszur oraz materiałów promocyjnych – długopisów, notatników i zakładek z nadrukiem logo tego Programu.

Tabela 33. Realizacja Programu pn. Aktywny Samorząd w 2022 roku

Lp.	Moduł Programu	Obszar wsparcia	Kwota przekazana przez PFRON na realizację Programu w zł	Liczba wnioskodawców ogółem					Kwoty dofinansowania łącznie			
				Wnioski złożone	Wnioski zweryfikowane negatywnie	Wnioski zaakceptowane do dofinansowania	Wnioski rozpatrzone pozytywnie	Wnioski zrealizowane (wypłata dofinansowania)	We wnioskach złożonych (kwota wnioskowana) (w zł)	We wnioskach przeznaczonych do dofinansowania (zweryfikowane pozytywnie) (w zł)	W zawartych umowach (w zł)	Wysokość środków wypłaconych (w zł)
1.	I.	A-1	130.000,00	1	0	1	1	1	5.100,00	5.100,00	5.100,00	5.100,00
2.		A-2		3	0	3	3	2	7.710,00	6.600,00	6.600,00	4.050,00
3.		A-3		0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
4.		A-4		0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
5.		B-1		3	0	3	3	3	23.916,10	21.902,00	21.902,00	21.857,10
6.		B-2		0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
7.		B-3		4	0	4	4	4	26.983,88	22.431,00	22.431,00	21.926,68
8.		B-4		4	0	3	3	3	14.005,10	11.396,00	11.396,00	11.396,00
9.		B-5		0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
10.		C-1		3	1	1	1	1	44.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00
11.		C-2		0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
12.		C-3		0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
13.		C-4		0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
14.		C-5		5	1	3	3	3	29.531,25	21.531,00	21.531,00	21.531,00
15.		D		2	0	2	2	2	3.112,60	3.112,00	3.112,00	1.854,27
16.	II.	X	259.950,73	74	2	66	66	31	284.724,75	250.602,00	250.602,00	176.152,00
Razem:			389.950,73	99	4	86	86	50	439.083,68	352.674,00	352.674,00	273.867,05

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2006 – 2022

Wykres 11. Wysokość środków wypłaconych w ramach programu pn. Aktywny Samorząd w latach 2012 – 2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2012 – 2022

V.2.2. Program pn. *Program wyrównywania różnic między regionami*

Celem strategicznym programu pn. „Program wyrównywania różnic między regionami III” jest wyrównanie szans osób niepełnosprawnych zamieszkujących regiony słabo rozwinięte gospodarczo i społecznie w dostępie do rehabilitacji zawodowej i społecznej.

W okresie sprawozdawczym w ramach programu Powiat Lęborski realizował w umowy zawarte w poprzednim okresie (z dnia 30.09.2021 roku):

- 1) „Likwidacja barier poprzez zakup schodolazu dla Szkoły Podstawowej im. Leśników Polskich w Leśnicach” – obszar B;
- 2) „Likwidacja barier poprzez zakup schodolazu dla Zespołu Szkół im. Męczenników Marszu Śmierci KL Stutthof w Garczegorzu” – obszar B;
- 3) „Likwidacja barier poprzez zakup schodolazu dla Szkoły Podstawowej im. Strażaków Polskich w Nowej Wsi Lęborskiej” dot. Szkoły Podstawowej nr 3 im. Olimpijczyków Polskich w Lęborku – obszar B;
- 4) „Likwidacja barier w pomieszczeniach szkoły i dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych” – obszar B;
- 5) „Likwidacja barier transportowych poprzez zakup drugiego samochodu do przewozu osób niepełnosprawnych z Gminy Nowa Wieś Lęborska” – obszar D.
- 6) „Likwidacja barier architektonicznych – dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnością” w budynku Starostwa Powiatowego w Lęborku

Łączna wysokość środków w ramach ww. zadań programu pozyskana na rzecz mieszkańców powiatu lęborskiego to 174.636,83 zł. Zadania te są w trakcie weryfikacji złożonych rozliczeń przez oddział PFRON w Gdańsku.

W ramach programu Powiat Lęborski dnia 25 lutego 2022 roku przesłał wystąpienie do siedziby PFRON w Gdańsku o dofinansowanie w obszarze B *Likwidacja barier architektonicznych – dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnością* do następujących projektów:

- 7) „Likwidacja barier poprzez zamontowanie poręczy przy schodach prowadzących do budynku szkoły”,
- 8) „Dostosowanie pomieszczeń sanitarno-higienicznych do potrzeb dzieci niepełnosprawnych i dostosowanie 10 drzwi wewnętrznych Przedszkola Publicznego nr 9 w Lęborku”.

Dnia 31 października 2022 roku podpisano z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych umowę na realizację zadania dotyczącego likwidacji barier w pomieszczeniach Przedszkola Publicznego nr 9 w Lęborku i Zespołu Szkół im. Męczenników Marszu Śmierci KL Stutthof w Garczegorzu. Łączna wysokość środków w ramach tego programu pozyskana na rzecz mieszkańców powiatu lęborskiego to 58.057,53 zł.

V.2.3. Program pn. *Samodzielność - Aktywność - Mobilność*

Celem strategicznym programu pn. „Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” jest pomoc osobom niepełnosprawnym w polepszeniu ich warunków do życia.

W 2022 roku Powiat Lęborski przystąpił do programu „Samodzielność – Aktywność – Mobilność” w skład którego wchodzi 2 programy: „Mieszkanie dla Absolwenta” oraz „Dostępne mieszkanie”.

Umowa na „Mieszkanie dla absolwenta” została zawarta dnia 09 września 2022 r. na kwotę w wysokości: 99.531,68 zł, a na „Dostępne mieszkanie” w dniu 19 sierpnia 2022 r. na kwotę 77.413,54 zł. Łączna wysokość środków pozyskana na rzecz mieszkańców powiatu lęborskiego w ramach tych programów to kwota 176.945,22 zł.

Celem programu „Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” - Dostępne mieszkanie, jest dopłata do zmiany lub zakupu mieszkania pozbawionego barier architektonicznych znajdującego się w lokalizacji umożliwiającej osobie niepełnosprawnej samodzielne opuszczenia budynku aż do poziomu zero przed budynkiem. Wysokość dofinansowania zależy od lokalizacji, w której nabywane jest mieszkanie i stanowi różnicę pomiędzy ceną mieszkania nabywanego i sprzedawanego.

Natomiast celem programu „Mieszkanie dla absolwenta” jest ułatwienie osobom niepełnosprawnym aktywności zawodowej i społecznej poprzez zapewnienie samodzielnego mieszkania spełniającego indywidualne kryteria dostępności. Dofinansowanie obejmuje zarówno okres poszukiwania pracy, jak również rozpoczęcia zatrudnienia - maksymalnie przez 36 miesięcy. Wraz z upływem 36 miesięcy dofinansowanie ulega stopniowemu obniżeniu i wynosi od 1 do 12 miesiąca – 100% kosztów najmu, od 13 do 24 miesiąca – 70% kosztów najmu a od 25 do 36 miesiąca – 40% kosztów najmu.

Dotąd weryfikowano jeden wniosek złożony w programie w 2022 roku, który został oceniony negatywnie i nie udzielono finansowania ze względu na nie spełnianie wymaganych kryteriów przez wnioskodawcę.

V.2.4. Program pn. Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi

Celem programu było zapewnienie pomocy osobom niepełnosprawnym poszkodowanym na skutek działania żywiołu lub wystąpienia sytuacji kryzysowych spowodowanych chorobami zakaźnymi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także objęcie wsparciem samorządów powiatowych, które w wyniku sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi uruchomiły dodatkowe wsparcie dla osób niepełnosprawnych. Wcześniej Program obowiązywał w Module IV - *Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi* zaś w 2022 roku w związku z pojawiającymi się ekstremalnymi zdarzeniami pogodowymi o charakterze nawałnic i burz, powodującymi zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi oraz straty w mieniu w znacznym rozmiarze, PFRON skierował do samorządów powiatowych ofertę skorzystania z pomocy przewidzianej w ramach Modułu I i II w/w programu Rady Nadzorczej PFRON. Celem Programu było zapewnienie pomocy osobom niepełnosprawnym poszkodowanym na skutek działania żywiołu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Samorząd Powiatowy nie przystępował do realizacji tegoż programu i nie organizował tego typu pomocy osobom niepełnosprawnym, gdyż nie występowały na terenie powiatu zdarzenia noszącego znamiona klęski żywiołowej dla osób lub rodzin, które poniosły straty w gospodarstwach domowych.

VI. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

Orzekanie o niepełnosprawności dla celów pozarentowych prowadzone jest na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych.

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności funkcjonuje w ramach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku. Został on powołany uchwałą nr 226/2006 Zarządu Powiatu Lęborskiego z dnia 27 kwietnia 2006 roku w sprawie zmiany regulaminu organizacyjnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku. Na stanowisko Przewodniczącego Zespołu Starosta Lęborski powołał Kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku (Zarządzenie nr 39/2019 z dnia 18 listopada 2019 roku). Starosta Lęborski powołał członków Zespołu. W 2022 roku wg stanu na dzień 31.12.2022 roku zadania realizowało tu 16 osób, a w jego skład, wchodziło łącznie 23 członków, w tym:

- przewodniczący – 1 os.,
- sekretarz – 1 os.,
- lekarze – 6 os. (w tym: ortopeda - traumatolog narządu ruchu, psychiatra, okulista, laryngolog – pediatra, anestezjolog – specjalista intensywnej terapii, specjalista pediatra i alergolog),
- psycholodzy – 2 os.,
- pedagodzy – 2 os.,
- doradcy zawodowi – 5 os.,
- pracownicy socjalni – 5 os.,
- obsługa administracyjna – 2 os.,

Budżet Zespołu w 2022 roku wynosił 509.340,00 zł, z czego dotacja z budżetu wojewody wynosiła 448.130,00 zł, natomiast wydatki z budżetu powiatu 61.210,00 zł.

W roku sprawozdawczym do Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności wpłynęło łącznie 2.312 wniosków o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, w tym dla osób przed 16 rokiem życia – 203 wnioski, a osób powyżej 16 roku życia – 2.109 wniosków.

Zespół, na wniosek, wydaje:

- orzeczenia o stopniu niepełnosprawności osoby powyżej 16 roku życia,
- orzeczenia o niepełnosprawności osoby poniżej 16 roku życia,
- legitymacje osób niepełnosprawnych oraz
- karty parkingowe.

VI.1. Orzekanie o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności

Orzecznictwo o niepełnosprawności służy osobom, które chcą uzyskać prawne potwierdzenie statusu osoby niepełnosprawnej, umożliwiające korzystanie z przewidzianych dla nich świadczeń i przywilejów takich jak np. odliczenia podatkowe, zasiłki, ulgowe przejazdy, umieszczenie w domu pomocy społecznej. Pozwala ukierunkować działania osoby niepełnosprawnej bądź jej opiekunów związane z prowadzoną terapią i rehabilitacją.

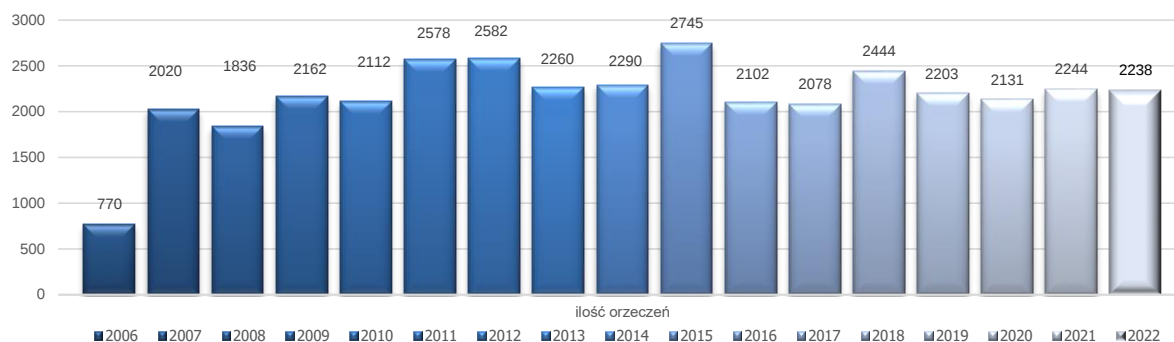
Ilość wydanych orzeczeń od początku działalności Zespołu do końca okresu sprawozdawczego 2022 roku przedstawia tabela i wykres z danymi z poszczególnych lat od 2007 do 2022.

Tabela 34. Ilość wydanych orzeczeń przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w latach 2006 – 2022

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ilość wydanych orzeczeń (ogółem)	2020	1836	2162	2112	2576	2582	2260	2290	2745	2102	2078	2444	2203	2131	2244	2238

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2007 – 2022.

Wykres 12. Ilość wydanych orzeczeń przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w latach 2006 – 2022

*rozpoczęcie działalności PZOON od 01.07.2006 roku,

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku – rzeczowo-finansowych PFRON za lata 2006 – 2022.

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności wydał łącznie w 2022 roku - 2.238 orzeczeń - są to orzeczenia:

- zaliczeniu osób do osób niepełnosprawnych – dla osób do 16 roku życia,
- zaliczeniu do określonego stopnia niepełnosprawności – dla osób powyżej 16 roku życia
- oraz analogicznie o niezaliczeniu osób do osób niepełnosprawnych i odmowie ustalenia niepełnosprawności.

Poniższa tabela przedstawia szczegółowe dane dotyczące wydanych orzeczeń z tego okresu oraz z pięciu ubiegłych lat.

Tabela 35. Ilość wydanych orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności w latach 2016 - 2022 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Ilość orzeczeń w 2016r.	Ilość orzeczeń w 2017r.	Ilość orzeczeń w 2018r.	Ilość orzeczeń w 2019r.	Ilość orzeczeń w 2020r.	Ilość orzeczeń w 2021r.	Ilość orzeczeń w 2022r.
RAZEM WYDANE ORZECZENIA O STOPNIU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI i NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI, w tym:		2.102	2.078	2.444	2.203	2.131	2.244	2.238
I. Orzeczenia o stopniu niepełnosprawności – ogółem (dla osób po 16 roku życia)		1.932	1.884	2.213	2.040	1.952	2.061	2.018
1.	Wydane orzeczenia z określeniem stopnia niepełnosprawności	1.853	1.809	2.165	1.977	1.903	2.018	1.991
a.	w tym:							
	- znaczny stopień niepełnosprawności	699	689	842	890	852	872	903
	- umiarkowany stopień niepełnosprawności	921	921	1137	963	945	1042	1010
	- lekki stopień niepełnosprawności	233	199	186	124	99	104	78
b.	w tym orzeczenia wydane po raz pierwszy:	466	650	649	803	590	623	663
	- znaczny stopień niepełnosprawności	165	221	263	409	291	281	323
	- umiarkowany stopień niepełnosprawności	202	318	288	328	246	285	292
	- lekki stopień niepełnosprawności	99	111	98	66	53	57	48
2.	Wydane orzeczenia o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	25	18	12	13	14	17	10

3.	Wydane orzeczenia o odmowie ustalenia stopnia niepełnosprawności	54	57	36	50	35	26	17
II. Wydane orzeczenia o niepełnosprawności – ogółem (dla osób przed 16 rokiem życia)		170	194	231	163	179	183	220
1.	Wydane orzeczenia o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych, w tym:	132	171	220	156	168	165	189
a.	- 0-3 lata	35	43	38	9	37	43	44
	- 4-7 lat	31	42	59	33	47	40	67
	- 8-16 lat	66	86	123	84	84	82	78
b.	- dla dziewcząt	56	56	89	92	59	68	75
	- dla chłopców	76	115	131	64	109	97	114
2.	Wydane orzeczenia o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	34	18	9	7	9	17	30
3.	Wydane orzeczenia o odmowie ustalenia niepełnosprawności	4	5	2	0	2	1	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Łęborku za lata 2007 – 2022.

W 2022 roku obowiązywało 12 symboli przyczyn niepełnosprawności. Symbol przyczyny niepełnosprawności zawarty w orzeczeniu odzwierciedla rozpoznanie uszkodzenia lub choroby, która niezależnie od przyczyny jej powstania powoduje zaburzenia funkcji organizmu oraz ograniczenia w wykonywaniu czynności życiowych i aktywności społecznej. Orzeczenie może zawierać więcej niż jeden symbol przyczyny niepełnosprawności, nie więcej niż trzy symbole schorzeń, które w porównywalnym stopniu wpływają na zaburzenie funkcji organizmu.

Symbol przyczyny niepełnosprawności oznacza się następująco:

- 01-U – upośledzenie umysłowe;
- 02-P – choroby psychiczne;
- 03-L – zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu;
- 04-O – choroby narządu wzroku;
- 05-R – upośledzenie narządu ruchu;
- 06-E – epilepsja;
- 07-S – choroby układu oddechowego i krążenia;
- 08-T – choroby układu pokarmowego;
- 09-M – choroby układu moczowo-płciowego;
- 10-N – choroby neurologiczne;
- 11-I – inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego;
- 12-C – całościowe zaburzenia rozwojowe.

Tabela 36. Ilość wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności i o niepełnosprawności ze względu na symbol przyczyny niepełnosprawności w 2022 roku

Lp.	Symbole	Ilość wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności				Ilość wydanych orzeczeń o niepełnosprawności
		znaczny	umiarkowany	Lekki	Razem	
1.	01-U	4	2	0	6	1
2.	02-P	151	95	3	249	90
3.	03-L	32	89	12	133	5
4.	04-O	12	30	7	49	7
5.	05-R	289	559	33	881	12
6.	06-E	3	10	0	13	2
7.	07-S	162	81	8	251	15
8.	08-T	57	20	3	80	2
9.	09-M	55	35	1	91	3
10.	10-N	103	46	2	151	14
11.	11-I	34	43	9	86	27
12.	12-C	1	0	0	1	11
Razem		903	1010	78	1991	189

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Łęborku za lata 2006 – 2022.

Orzeczenia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydawane są w formie decyzji administracyjnych, dlatego też służy od nich odwołanie, kierowane do Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Gdańsku składa się za pośrednictwem PZOON w terminie 14 dni od dnia odbioru orzeczenia. W 2022 roku złożono łącznie 100 odwołań, w tym w 82 przypadkach osób powyżej 16 roku życia i 18 dotyczących osób poniżej 16 roku życia.

Sytuacja epidemiologiczna miała wpływ na funkcjonowanie Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności także w okresie sprawozdawczym. Z przyczyn związanych z przeciwdziałaniem COVID-19, orzeczenie o niepełnosprawności albo orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, wydane na czas określony na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, którego ważność:

- 1) upłynęła w terminie do 90 dni przed dniem wejścia w życie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (tj. po 8.12.2019 roku), pod warunkiem złożenia tym terminie kolejnego wniosku o wydanie orzeczenia, zachowuje ważność do upływu 60 dnia od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, jednak nie dłużej niż do dnia wydania nowego orzeczenia o niepełnosprawności albo orzeczenia o stopniu niepełnosprawności;
- 2) upływa w terminie od dnia wejścia w życie ww. ustawy (tj. po 7.03.2020 roku), zachowuje ważność do upływu 60 dnia od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, jednak nie dłużej niż do dnia wydania nowego orzeczenia o niepełnosprawności albo orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

Wobec powyższego karty parkingowe wydawane przez PZOON, zachowują ważność do 60 dnia od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, nie dłużej jednak niż do dnia wydania nowego orzeczenia o niepełnosprawności albo orzeczenia o stopniu niepełnosprawności. Analogicznie sytuacja kształtuje się dla świadczeń, ulg i uprawnień osób z niepełnosprawnością. Jeżeli decyzja przyznająca świadczenie z pomocy społecznej została wydana w związku z niepełnosprawnością potwierdzoną orzeczeniem i okres, na który została przyznana pomoc, jest uzależniony terminem ważności orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, okres wskazany w decyzji ulega przedłużeniu na okres, na jaki zachowuje ważność orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, na podstawie decyzji wydanej z urzędu.

Zmianie uległy także zapisy w zakresie czynności orzeczniczych. Zmiana rozporządzenia wskazuje, iż z przyczyn związanych ze zwalczaniem zakażenia, zapobieganiem rozprzestrzenianiu się, profilaktyką oraz zwalczaniem skutków choroby zakaźnej wywołanej wirusem SARS-CoV-2, w okresie od dnia 8 marca 2020 roku do upływu 90 dnia od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, w przypadku gdy lekarz przewodniczący składu orzekającego uzna dołączoną do wniosku dokumentację medyczną za wystarczającą do wydania oceny, ocena może być wydana bez badania oraz gdy członek powiatowego zespołu uzna dołączoną do wniosku dokumentację medyczną za wystarczającą do wydania oceny, ocena może być wydana bez badania. W tych przypadkach skład orzekający może rozpoznać sprawę i wydać orzeczenie o niepełnosprawności lub o stopniu

niepełnosprawności bez uczestnictwa w posiedzeniu składu orzekającego osoby zainteresowanej lub dziecka i jego przedstawiciela ustawowego.

Ponadto, zaświadczenia uprawniające do orzekania o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności wydane członkowi powiatowego zespołu przez wojewodę, którego ważność upływa w terminie od dnia 8 marca 2020 roku, zachowuje ważność do 90 dnia od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, nie dłużej jednak niż do dnia wydania nowego zaświadczenia. Jednocześnie regulacje te nie normują sytuacji uzyskania kwalifikacji orzecznich dla powołanych członków składów orzekających. W 2022 roku 4 lekarzy, w związku z utratą ważności wcześniejszych zaświadczeń kwalifikacyjnych do orzekania, odbyło w dniu 22 listopada ur. wymagane szkolenia i nabyło kwalifikacje na kolejne 5 lat.

W 2022 roku Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, dokonywał orzeczeń obywateli Ukrainy, którzy przybyli do Polski na skutek prowadzonych działań wojennych na terytorium Ukrainy. Zapewniono w tym zakresie, przede wszystkim podczas przygotowania zmiany i tłumaczenia wymaganych druków oraz przyjmowania dokumentacji, wsparcie tłumacza języka ukraińskiego. W okresie sprawozdawczym wydano 20 orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności dla obcokrajowców pochodzących z Ukrainy.

VI.2. Legitymacje osób niepełnosprawnych

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności wydawał na wniosek legitymacje osób niepełnosprawnych. W 2022 roku wydano 1.041 legitymacji osób niepełnosprawnych, w tym:

- 953 legitymacji wydanych osobom po 16 roku życia na podstawie orzeczeń o stopniu niepełnosprawności,
- 88 legitymacji wydanych osobom przed 16 rokiem życia na podstawie orzeczeń o niepełnosprawności.

VI.3. Karty parkingowe osób niepełnosprawnych

Karta Parkingowa to dokument uprawniający osoby niepełnosprawne do korzystania z miejsc parkingowych wyznaczonych dla osób niepełnosprawnych, a także potwierdzający uprawnienia do niestosowania się do niektórych znaków drogowych.

Kartę parkingową, zgodnie z obowiązującymi przepisami, wydaje Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności dla:

- osób niepełnosprawnych zaliczanych do znacznego albo umiarkowanego stopnia niepełnosprawności mających znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się;
- przy czym osoby zaliczone do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności mogą otrzymać kartę parkingową jedynie w przypadku ustalenia przyczyny niepełnosprawności oznaczonej symbolem: 04-O, 05-R lub 10-N, 07-S;
- osób niepełnosprawnych powyżej 2-go roku życia, które nie ukończyły 16 roku życia, mających znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się, bez względu na przyczynę niepełnosprawności.

Ponadto, uprawnienia do karty parkingowej zachowują osoby niepełnosprawne ze znacznym stopniem niepełnosprawności, posiadające w orzeczeniu o stopniu niepełnosprawności jeden z trzech symboli przyczyny niepełnosprawności: 04-O (choroby narządu wzroku), 05-R (upośledzenie narządu ruchu), 10-N (choroba neurologiczna) lub 07-S oraz zawierające pozytywne wskazanie o spełnieniu przesłanek uprawniających do uzyskania karty parkingowej. Pozostałe osoby posiadające ważne orzeczenie Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności wydane na stałe lub okresowo przed 1 lipca 2014 roku, chcąc uzyskać kartę parkingową muszą wystąpić z ponownym wnioskiem o wydanie orzeczenia na zasadzie obowiązujących przepisów w tym zakresie. Jest to spowodowane zmianą przesłanek materialno-prawnych w zakresie brzmienia wskazania do karty parkingowej. W stosunku do takiej osoby Zespół zobowiązany jest do przeprowadzenia ponownie pełnego postępowania na zasadach ogólnych.

Karty parkingowe wydawane są na okres ważności orzeczenia, ale nie dłużej niż na okres do 5 lat.

O wydanie karty parkingowej mogą występować również placówki zajmujące się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych mających znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się, uprawnionych do uzyskania karty parkingowej. Nowe karty parkingowe dla placówek wydawane są maksymalnie na okres 3 lat.

W 2022 roku do Powiatowego Zespołu ds. Osób Niepełnosprawnych wpłynęło łącznie 823 wnioski o wydanie karty parkingowej. W 9 przypadkach odmówiono wydania dokumentu.

Wydano w okresie sprawozdawczym 829 kart parkingowych, w tym:

- 674 dla osób fizycznych,
- 3 dla placówki.

VII. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej i systemu pieczy zastępczej

Art. 112 ust. 12 ustawy o pomocy społecznej wskazuje, że *kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie przedstawia corocznie wykaz potrzeb w obszarze pomocy społecznej*. Jednocześnie art. 182 ust. 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa, że należy wskazać także *potrzeby w zakresie systemu pieczy zastępczej*.

VII.1. Potrzeby w zakresie obszarów pomocy społecznej

LP.	WYKAZ POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ
Potrzeby w zakresie wsparcia osób starszych	
1.	Zapewnienia obowiązujących standardów w domach pomocy społecznej powiatu lęborskiego: Domy pomocy społecznej powiatu lęborskiego świadczą usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie ustawowego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nim przebywających. Aby utrzymać wypracowaną jakość świadczonych usług istnieje potrzeba realizacji w tych jednostkach działań ukierunkowanych na wsparcie mieszkańców, prowadzenia zajęć terapeutycznych i kulturalno-oświatowych, a także dbania o bezpieczeństwo i warunki bytowe osób w nich przebywających. W domach przeprowadzane są w miarę możliwości konieczne remonty i zakupy inwestycyjne, tym niemniej nie wszystkie zgłaszane potrzeby są realizowane. Obecnie odbywa domy zgłaszają potrzeby w zakresie remontów przede wszystkim następujące potrzeby: Dom Pomocy Społecznej Nr 1 w Lęborku: modernizacja węzła ciepłego ze zmianą lokalizacji, tj. przeniesienie do budynku kuchni-pralni (przełożenie przyłącza ciepłowniczego, adaptacja pomieszczenia technicznego, zakup i montaż 3-funkcyjnego węzła ciepłego), modernizacja sieci kanalizacyjnej w części piwnicznej budynków; pałacowo-lózkowego, głównego - łózkowego, kuchni-pralni, modernizacja wraz z oznakowaniem (ustawa o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami) ścieżek komunikacyjnych na zewnątrz budynku, umożliwiająca mieszkańcom swobodne, bezpieczne przemieszczanie się, modernizacja schodów zewnętrznych, budowa nowego podjazdu dla osób niepełnosprawnych., docieplenie poddasza, remont korytarza na odc. D w budynku pałacowo-lózkowym, kolejny etap remontu pokoi mieszkańców. DPS Nr 2: wymiana grzejników wraz zaworami ciepła, remont ogrodu. Należy rozważyć weryfikację ilości miejsc w domach pomocy społecznej, w szczególności dla osób przewlekłe psychicznie chorych. Z uwagi na ograniczoną liczbę miejsc i sporadyczne przypadki zwalniania miejsc dla osób z tego typu schorzeniami, nie było możliwości przyjęcia przez Dom Pomocy Społecznej Nr 1 w Lęborku wszystkich osób wymagających tego zabezpieczenia. W samym 2022 roku do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku wpłynęło 39 zapytania z ośrodków pomocy społecznej w sprawie możliwości umieszczenia w domu pomocy społecznej, w tym 10 dla osób chorych psychicznie, z tego 5 osób zabezpieczono.
2.	Podejmowania fakultatywnych działań i programów z zakresu wsparcia i aktywizacji społecznej i integracji osób z grup szczególnego zagrożenia wykluczeniem społecznym, w szczególności osób starszych. W powiecie lęborskim istnieje potrzeba podejmowania dodatkowych działań w zakresie zajęć, spotkań, warsztatów i innych aktywności dla osób starszych, które wymagają zaangażowania organizacji i środków, aby możliwe było aplikowanie o ich współfinansowanie ze źródeł zewnętrznych np. konkursów MRIPS. Należy tu uwzględnić, we współpracy z gminami i ich jednostkami oraz organizacjami, jakie są wdrażane lokalne rozwiązania w tym obszarze oraz jakie projekty są w nich planowane np. w ramach projektu pn. Centrum Usług Społecznych w powiecie lęborskim – w zadaniu partnera - Stowarzyszenia EDUQ wraz z możliwością zachowania trwałości tu prowadzonych zajęć dla seniorów.
Potrzeby w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i interwencji kryzysowej	
3.	Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada na samorządy powiatowe szereg zadań. Od dnia 18 lutego 2021 roku realizowany jest Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2027 przyjęty uchwałą nr XXVI/194/2021 Rady Powiatu Lęborskiego. Integralną jego częścią są wymagane przepisami szczegółowe programy przeciwdziałania przemocy (oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych i psychologiczno - terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie, profilaktyczny w zakresie udzielania specjalistycznej pomocy oraz promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie oraz pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie. W ramach tych programów należy zabezpieczyć realizację i podejmować w 2023 roku i kolejnych latach działania zmierzające do realizacji kolejnej edycji programu korekcyjno-edukacyjnego, wsparcie specjalistyczne psychologiczne i emocjonalne, działania profilaktyczne, edukacyjne ukierunkowane na pomoc osobom w rodzinach zagrożonych przemocą oraz prawidłowych metod wychowawczych. Przewiduje się, że realizacja zadań i działań programów nastąpi przy wykorzystaniu m.in. źródeł

	finansowania: budżet powiatu lęborskiego, budżet państwa, budżety samorządów gminnych, budżety innych powiatów, programy, w szczególności w ramach środków z Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, Ministerstwa Sprawiedliwości, projekty w ramach środków Unii Europejskiej.
4.	Ośrodek Interwencji Kryzysowej funkcjonuje w strukturach PCPR w Lęborku. Aby mógł on realizować zadania adekwatnie do lokalnych potrzeb i zgodnie z standardami wsparcia, należy uwzględnić konieczność rozwoju świadczonych usług społecznych i zabezpieczenia merytorycznego w jednostce. Obecnie jest ono realizowane na dwóch etach przez pracownika socjalnego i etatu psychologa. Biorąc pod uwagę zakres zadań OIK (przede wszystkim świadczenie: pomocy psychologicznej, pomocy terapeutycznej o charakterze krótkoterminowym, poradnictwa specjalistycznego rodzinnego, socjalnego, pedagogicznego, poradnictwa prawnego, zabezpieczenia miejsc noclegowych w ośrodkach wsparcia, przyjęcia i prowadzenie kontraktu w ramach pobytu w Hostel, organizowania programu korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie) należy zabezpieczyć możliwości organizacyjne, finansowe i kadrowe dla ich właściwej realizacji. Nieodzownym staje się zwiększenie o dwa etaty merytorycznych pracowników i w ramach umów cywilno-prawnych (np. pedagoga, psychologa, pracownika socjalnego) w ramach działania OIK dla zabezpieczenia pobytu na miejscach całodobowych w Hostel, podczas pobytu w nim kobiet w ciąży, matek lub ojców z dziećmi.
5.	Celem wsparcia realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie zasadnym jest aplikowanie w 2023 roku w przeprowadzanych konkursach i programach osłonowych – Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej np. w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie przez wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a także, w przypadku wystąpienia takiej możliwości złożenie zapotrzebowania na realizację Powiatowego Programu Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych oraz Powiatowego Programu Psychologiczno - Terapeutycznego dla osób stosujących przemoc w rodzinie do Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego - Wydziału Polityki Społecznej oraz przygotowanie do aplikowania w projektach współfinansowanych ze środków UE w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego ukierunkowanych na rozwój usług społecznych na rzecz osób i rodzin wymagających wsparcia w związku ze spełnianiem przesłanek wynikających z ustawy o pomocy społecznej.
Potrzeby w zakresie pomocy cudzoziemcom	
6.	W przypadkach, które wskazano w rozdziale IV.5 niniejszego sprawozdania tutaj. jednostka ustawowo jest zobowiązana do organizacji i wdrażania Indywidualnych Programów Integracji, z uwzględnieniem: - udzielania cudzoziemcowi informacji dotyczącej pomocy określonej w programie oraz warunkach jej wstrzymania lub odmowy udzielenia, - współdziałania z cudzoziemcem oraz wspierania go w kontaktach ze środowiskiem lokalnym, w tym w nawiązaniu kontaktu z właściwym dla miejsca zamieszkania cudzoziemca ośrodkiem pomocy społecznej, - pomocy w uzyskaniu możliwości zamieszkania, w tym w przypadku, gdy cudzoziemiec spełnia przesłanki udzielenia tego typu wsparcia – w mieszkaniu chronionym, - prowadzenia z cudzoziemcem pracy socjalnej, - innych uzgodnionych z cudzoziemcem działań wynikających z indywidualnej sytuacji życiowej cudzoziemca, - wskazania pracownika, zwanego dalej „realizatorem programu”, uzgadniającego z cudzoziemcem program oraz wspierającego cudzoziemca w okresie realizacji tego programu; PCPR od początku funkcjonowania nie realizowało niniejszego zadania i choć przygotowano podstawowe procedury dla jego obsługi, to wymagać będzie w kolejnym okresie sprawozdawczym bieżącego monitorowania i dostosowania jednostki pod względem organizacyjnym, kadrowym i finansowym w zależności od skali potrzeb osób potrzebujących tu wsparcia i nadrzędnych rozstrzygnięć, w tym obsługi programów przewidywanych w tym zakresie.
Potrzeby w zakresie rehabilitacji osób z niepełnosprawnością	
7.	W powiecie lęborskim istnieje potrzeba podejmowania dodatkowych, pozaustawowych działań celem aktywizacji i integracji społecznej środowiska lokalnego osób z niepełnosprawnością oraz zabezpieczenia wsparcia społecznego dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji. Aplikowanie i realizacja fakultatywnych programów z obszaru rehabilitacji i aktywizacji społeczno-zawodowej i wsparcia osób z niepełnosprawnością współfinansowanych ze źródeł zewnętrznych – przede wszystkim PFRON czy Funduszu Sprawiedliwości. Zasadnym jest także zapewnienie dostępu, wg zgłaszanych potrzeb podmiotów z terenu powiatu lęborskiego, do następujących dodatkowych przedsięwzięć: – Programu Wyrównywania Różnic Między Regionami, – Programu Aktywny samorząd, – Programu S-A-M a także innych ogłaszanych w ciągu roku programów – zgodnie z bieżąco diagnozowanymi potrzebami i możliwościami oraz we współpracy z organizacjami pozarządowymi – w zakresie wsparcia i opieki nad osobami z niepełnosprawnościami, z uwzględnieniem wyznaczonych obszarów oddziaływania, ustalanych warunków brzegowych i dostępnych form finansowanego wsparcia inicjatyw.
8.	Co roku stale są rozszerzane zadania z zakresu rehabilitacji osób niepełnosprawnych w ramach fakultatywnych programów PFRON pn. Aktywny Samorząd, czy programu ukierunkowanego na wsparcie m.in. placówek, organizacji, urzędów i osób niepełnosprawnych pn. Wyrównywania różnic między regionami, Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji

	kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnym, Samodzielność-Aktywność-Mobilność. Programy te realizowane są przez PCPR w Lęborku. Programy Funduszu rok rocznie poszerzają swoją ofertę działań i ustanawiają dodatkowe obszary i formy pomocy na rzecz osób z niepełnosprawnością. Ponadto, wdrażane są ustawowe standardy zapewnienia dostępności dla osób niepełnosprawnych. Powoduje to konieczność dodatkowego zabezpieczenia organizacyjnego i merytorycznego w PCPR, umożliwiającego prawidłowe i pełne wykonanie czynności. Ponadto od 2023 roku w realizacji zadań PFRON wprowadzono obligatoryjnie dodatkowe narzędzie w procedowaniu obsługi wniosków - system operacyjny System Obsługi Wniosków. Cyklicznie system jest rozbudowywany i daje możliwość Wnioskodawcom składania i rozliczania się online (realizowany jest w skali 1% wszystkich wniosków składanych przez osoby zainteresowane), jednak powoduje to przede wszystkim (w 99%) konieczność wprowadzania otrzymywanej dokumentacji w formie papierowej przez pracowników jednostki. System na obecnym etapie wdrażania wymusza dublowanie czynności obsługi i realizacji dofinansowań w formie tradycyjnego prowadzenia akt i wprowadzania ich na każdym etapie postępowania do systemu. Potrzeba ta jest obecnie realizowana w ograniczonym zakresie przez wsparcie wykonywania czynności administracyjno-biurowych przez osoby przyjmowane na staże i praktyki.
9.	Przepisy z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych określają rodzaje zadań wykonywanych na rzecz osób z niepełnosprawnością przez samorząd powiatowy, do których należą m.in. opracowanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób z niepełnosprawnością. Programy te powinny określać zadania w zakresie rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej i zatrudniania oraz przestrzegania praw osób z niepełnosprawnością. Opracowanie nowego Programu ma na celu przede wszystkim podjęcie działań zmierzających do poprawy jakości życia osób z niepełnosprawnością poprzez stworzenie im odpowiednich warunków jak i wsparcia, przekładającego się na uzyskanie przez nich większej samodzielności oraz aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym oraz do kształtowania pozytywnych postaw społeczeństwa wobec osób z niepełnosprawnością. W związku z tym, że obowiązujący akt prawny realizowanego Powiatowego programu działań na rzecz osób z niepełnosprawnością w Powiecie Lęborskim obowiązuje na lata 2017 – 2022 zachodzi potrzeba przyjęcia i wdrożenia kolejnego dokumentu na następne lata.
10.	Na terenie naszego powiatu działa Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych w składzie powołanym zarządzeniem Nr 26/2019 Starosty Lęborskiego z dnia 24 czerwca 2019 roku. Zadania i funkcjonowanie Rady określa ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2003 roku w sprawie organizacji oraz trybu działania wojewódzkich i powiatowych społecznych rad do spraw osób niepełnosprawnych. Członkowie Rady zostali wybrani na okres 4 lat kadencji, więc w czerwcu 2023 roku kończy się ich okres pełnienia funkcji. Zachodzi konieczność podjęcia działań celem powołania członków Rady na następny okres kadencji.
Potrzeby w zakresie funkcjonowania Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności	
11.	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w kolejnym roku funkcjonowania zmaga się z nałożeniem czasochłonnych i pracochłonnych obowiązków polegających na wprowadzeniu do systemu EKSMON druków wspomagających i prowadzeniem (obok dokumentacji tradycyjnej w formie papierowej) całego postępowania w systemie informatycznym. To oznacza, oprócz wprowadzania do EKSMON wszystkich ponad 2 tysięcy dotychczasowych wniosków rocznie przyjmowanych w Zespole, konieczność prowadzenia w formie elektronicznej i drukowanej, dla każdej ze spraw np.: zawiadomień, wstępnej analizy, ocen specjalistów, w tym lekarzy, kart obiegowych, dokumentacji wspomagającej. Wprowadzenie, przy obecnej obsadzie kadrowej tego obowiązku, znacznie wydłuży czas pracy i realizacji każdej ze spraw, doprowadzi do zachwiania terminowości orzekania i wydłużeniu czasu oczekiwania na wydanie orzeczenia, legitymacji i kart parkingowych. Zespół w dotychczasowej obsadzie kadrowej funkcjonuje od wielu lat. Wydaje rokrocznie orzeczenia w podobnej ilości. Należy jednak mieć na uwadze, że w ostatnim czasie zwiększono zakres jego zadań m.in. o zmianę (na bardziej czasochłonną) procedur wydawania legitymacji, a od poprzedniego roku w/w znaczne rozbudowanie systemu EKSMON. W związku z powyższym należy uwzględnić w planowaniu dalszego funkcjonowania Zespołu zabezpieczenie zwiększonego zatrudnienia lub alternatywnie zlecenia usług. Potrzeba ta, do czasu ograniczonego funkcjonowania zespołu ze względu na sytuację epidemiologiczną i ustawowe przedłużenie ważności orzeczeń, dokumentów i świadczeń nimi związanych, nie powoduje negatywnych skutków dla osób obsługiwanych, jednak w kolejnych okresach wymagać będzie ponownej weryfikacji i podjęcia decyzji.
12.	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, dla prawidłowego funkcjonowania wymaga wsparcia w zakresie zapewnienia specjalistów składów orzekających, przede wszystkim lekarzy posiadających odpowiednie specjalizacje. Należy brać tu pod uwagę kontekst funkcjonowania i powszechnego braku lekarzy do wykonywania zadań oraz stawki ich zatrudniania. W zakresie specjalistów – na kolejny okres, należy mieć na uwadze zabezpieczenie szkoleń i nabycie (i przedłużenie) uprawnień przez orzeczników.

VII.2. Potrzeby w zakresie systemu pieczy zastępczej

LP.	ZESTAWIENIE POTRZEB W ZAKRESIE SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ
Potrzeby w zakresie rodzinnej pieczy zastępczej	
1.	W powiecie lęborskim w zakresie pieczy zastępczej obowiązuje podjęta przez Radę Powiatu Lęborskiego uchwała Nr XV/119/2020 z dnia 30 stycznia 2020 roku w sprawie przyjęcia Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Lęborskim na lata 2020 – 2022. Należy więc w br. podjąć czynności dla przyjęcia tego strategicznego dokumentu na kolejny wymagany trzyletni okres.
2.	Deinstytucjonalizacja pieczy zastępczej - poprzez zwiększenie ilości miejsc w rodzinnych formach pieczy zastępczej, w szczególności dążenie do powstania i rozwoju - rodzin zastępczych zawodowych, rodzinnych domów dziecka, pogotowia opiekuńczego oraz rodziny specjalistycznej. Pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka i rodzin pomocowych oraz tworzenie warunków do ich powstawania i działania. W 2022 roku wprowadzono zmiany przepisów, w tym m.in. znacznie zwiększone kwoty wynagrodzeń minimalnych (z 2000zł na 4100zł) oraz rewaloryzacji świadczeń na osoby małoletnie przebywające w pieczy zastępczej - co będzie generowało zwiększone wydatki na rodzinną pieczę zastępczą.
3.	W kolejnym okresie funkcjonowania należy w szczególności podejmować pracę nad aspektami dotyczącymi zapewnieniem stabilnego środowiska wychowawczego dla podopiecznych celem niwelowania zjawiska rezygnacji z pełnienia funkcji dla poszczególnych podopiecznych.
4.	Zapewnienie specjalistycznego wsparcia dla rodzin zastępczych – psychologicznego i pedagogicznego w ramach standardu funkcjonowania pieczy zastępczej w powiecie lęborskim w postaci zatrudnienia w jednostce psychologa w ramach 1 etatu umowy o pracę oraz 1 etatu pedagoga w ramach umowy o pracę. Obecnie potrzeba ta jest realizowana w formie umów cywilno-pranych ze specjalistami, także w ramach wdrażanych projektów EFS w RPO WP, ale należy jako kontynuację realizowanego wsparcia i wskaźników uwzględnić także sytuację braku zewnętrznych źródeł finansowania na ten cel. Ponadto, wymagane jest zapewnienie możliwości obecnie funkcjonującej realizacji zadań pieczy zastępczej przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej (3 osoby) oraz specjalistów pracy z rodziną (2 osoby) z uwzględnieniem ww. sytuacji braku zewnętrznych źródeł finansowania na ten cel.
5.	Zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań specjalistycznych, w tym lekarskich, a także przeprowadzania diagnoz psychofizycznych przez psychologa i pedagoga. Obecnie także to obligatoryjne zadanie jest realizowane w ramach projektu, natomiast należy zagwarantować jego realizację bez względu na pozyskanie środków zewnętrznych.
6.	Tworzenie warunków do podnoszenia kompetencji opiekunów zastępczych, powstawania grup wsparcia pieczy zastępczej i integracji tego środowiska - dalsze funkcjonowanie grup wsparcia i organizacja zajęć, spotkań, wyjazdów edukacyjnych i integracyjnych dla dzieci przebywających w pieczy zastępczej i dla opiekunów zastępczych, jako kontynuacja realizowanego wsparcia i wskaźników, z uwzględnieniem także sytuacji braku zewnętrznych źródeł finansowania na ten cel.
7.	Systematyczna, zgodna z potrzebami realizacja szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, rodziny zastępczej zawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, z uwzględnieniem nabycia przez pracowników jednostki kwalifikacji do ich przeprowadzania – szkolenia muszą być prowadzone przez dwóch trenerów. W PCPR w Lęborku uprawnienia te posiada jedynie do 2027 roku psycholog i kierownik jednostki. Należy uwzględnić potrzebę zapewnienia środków finansowych i podjąć zabiegi, dla zapewnienia właściwej merytorycznej realizacji tego zadania, aby przedłużyć obowiązujące uprawnienia i zabezpieczyć możliwość realizacji tego zadania na umowy cywilno-prawne z uprawnionymi osobami – psycholog, pedagog. Ponadto, w aspekcie szkoleń wprowadzono w 2022 roku zmiany przepisów prawnych, które obligują jednostkę do przeprowadzenia szkoleń kilka razy roku, co generować będzie znacznie zwiększone koszty szkoleń kandydatów.
8.	Zapewnienie zabezpieczenia realizacji wsparcia obligatoryjnego i fakultatywnego na rzecz funkcjonowania rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności na świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka, dodatków z tytułu niepełnosprawności dziecka, świadczeń jednorazowych na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka, ale także na świadczenie jednorazowe lub okresowe na pokrycie wydatków związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki, czy zwiększenie (zróżnicowanie) wynagrodzeń dla osób sprawujących funkcję zawodowej rodziny zastępczej i prowadzących RDD.
Potrzeby w zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej	
9.	Placówki na terenie powiatu osiągnęły wymagany standard ilości miejsc dla wychowanków, znacznie poprawiły się też warunki lokalowe bytowe. Obecnie należy nieustannie dążyć do rozwoju w kontekście jakościowym sprawowanej opieki i wychowania dzieci i młodzieży, tak aby zapewnione było realizowanie zadań placówek na najlepszym i adekwatnym do potrzeb podopiecznych, w szczególności emocjonalnych, rozwojowych i społecznych.
10.	Zapewnienie dla wychowanków specjalistycznego wsparcia w ramach standardu funkcjonowania pieczy zastępczej instytucjonalnej, z uwzględnieniem, iż w ostatnich latach wiele przedsięwzięć i usług

	społecznych były realizowane w ramach projektów zewnętrznych, a dla właściwej realizacji zadań pieczy zastępczej powinno być kontynuowanie, bez wglądu na pozyskanie zewnętrznych źródeł finansowania.
11.	Zapewnienie realizacji podnoszenia kwalifikacji, kompetencji i motywacji personelu Domów, w szczególności osób bezpośrednio zaangażowanych w opiekę i wychowanie podopiecznych przez zagwarantowanie udziału w specjalistycznych szkoleniach i warsztatach, a także dostępu do superwizji.
12.	Dalsza praca nad zapewnieniem stabilnego środowiska wychowawczego dla podopiecznych celem minimalizacji zjawiska samowolnego opuszczania domu przez wychowanków.
13.	Tworzenie warunków do realizacji zadań Domów na najlepszym standardzie opieki i wychowania, z uwzględnieniem możliwości pogłębionej współpracy i rzetelnej weryfikacji dotyczącej bieżącego ich funkcjonowania, w tym metod i efektywności pracy, podejmowanych działań i inicjatyw wobec dzieci, czy form pożądanych i akceptowalnych oddziaływań.
14.	W ramach funkcjonowania i realizacji zadań w jednostce w Zespole ds. Instytucjonalnej Pieczy Zastępczej i Świadczeń zatrudnionych jest 2 pracowników. Biorąc pod uwagę dotąd nie realizowane zadania np. kontrolne oraz dążenie do poprawy jakości i kompletności realizacji zadań konieczne jest utworzenie oddzielnego, samodzielnego stanowiska pracy dla osoby, która będzie zajmowała się obsługą placówek opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących w powiecie lęborskim, prowadzeniem spraw wychowanków umieszczonych w pieczy instytucjonalnej poza naszym powiatem oraz kompleksową obsługą i pracą merytoryczną z osobami usamodzielnianymi. Doświadczenia wskazują, że funkcjonujące placówki wymagają intensywnej pracy merytorycznej oraz wdrażane są tu zadania kontrolne, które dotąd nie były realizowane w przyjętej formule. Aby zapewnić odpowiednią realizację zadań w zakresie kontroli placówek oraz świadczonego wsparcia merytorycznego, a także zadań na rzecz usamodzielnianych wychowanków zasadnym jest zapewnienie etatu w tym zakresie. Zadania te obecnie są realizowane w ograniczonym zakresie, przewiduje się w miarę możliwości, do czasu zabezpieczenia tej potrzeby, realizacji zadań także na zasadzie zlecenia, przez wsparcie zewnętrznych specjalistów.
Usamodzielniani wychowankowie	
15.	Realizacja procesów usamodzielniania wychowanków opuszczających pieczę zastępczą obejmujących wsparcie merytoryczne, finansowe i rzeczowe. Wdrażanie standardów w zakresie usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej obowiązującego w Powiecie Lęborskim zgodnie z zindywidualizowanymi potrzebami i możliwościami tych osób. Należy, biorąc pod uwagę indywidualne możliwości, zasoby, a także ograniczenia i trudności wychowanków wynikających z ich sytuacji życiowej, dążyć do udzielenia adekwatnego monitorowanego wsparcia. Rozważenia wymaga wprowadzenie zasad kwalifikowalności osób do pobytu w mieszkaniu chronionym treningowym, z uwzględnieniem w szczególności płci osób wspólnie zamieszkujących i np. przebywanie w ośrodkach wychowawczych, tak aby zapewnić tym osobom właściwe warunki usamodzielniania – bezpieczeństwa, rozwoju, nauki, integracji ze środowiskiem.
16.	Organizowanie wsparcia ukierunkowanego na podnoszenie kompetencji społecznych i zawodowych osób usamodzielnianych – realizacja przedsięwzięć w formie zajęć, specjalistycznego poradnictwa i konsultacji oraz spotkań informacyjno – edukacyjnych dla osób opuszczających pieczę zastępczą oraz współpraca z lokalnym środowiskiem w tym zakresie. Należy, realizując i planując działania wspierające usamodzielnianych wychowanków, uwzględnić kontynuację zadań w ramach dotychczasowego projektu (także we współpracy z Regionalnym Centrum Młodzieży) oraz sytuację braku możliwości dalszego współfinansowania tych działań z zewnętrznych środków z EFS.
17.	Zabezpieczenie finansowania mieszkania chronionego treningowego w postaci zapewnienia środków na bieżące funkcjonowanie i eksploatację mieszkania (ponieważ przebywają tu osoby o niskich dochodach i trudnej sytuacji) wraz z zaplanowaniem koniecznego stopniowego remontu - kuchni oraz zapewnieniem wynagrodzenia dla osoby opiekującej się tym mieszkaniem, tak aby utrzymać tu poziom merytoryczny w zakresie usług społecznych – w zakresie realizacji kontraktu i IPU wychowanka. Obecnie posiadane środki na ten cel nie dają w pełni rękojmi należytego wykonywania pracy indywidualnej z mieszkańcami w obszarze jego uspołeczniania i intensywnej pracy socjalnej, a także prowadzenia rzetelnej dokumentacji.

VII.3. Potrzeby jednostki w zakresie realizowanych zadań

Potrzeby w zakresie realizowanych zadań	
1.	Weryfikacja i dopracowanie warunków lokalowych, z uwzględnieniem dostępności dla osób niepełnosprawnych i ze szczególnymi potrzebami zgodnie z obowiązującymi standardami w tym zakresie.
2.	Zapewnienie środków ochrony pracowników, w szczególności wykonujących nowe zadania w związku z zarządzaniem nowym obiektem oraz dla pracowników realizujących zadania w terenie – preparaty dezynfekujące, przeciw wszawicy oraz rozwiązań w zakresie bezpieczeństwa w przypadku agresywnych zachowań interesantów.
3.	Zapewnienie możliwości realizacji zadań w terenie z wykorzystaniem służbowego środka transportu - gdzie nie ma możliwości wykorzystania samochodów prywatnych do celów służbowych, w szczególności

	do przewozu osób np. w sytuacji umieszczania osób małoletnich w pieczy zastępczej, dojazdów na zespoły organizowane poza terenem powiatu, kontroli w rodzinnej pieczy zastępczej, wywiadu środowiskowego rodzin biologicznych dla celów ustalenia odpłatności za pobyt w pieczy zastępczej i alimentacji oraz prowadzenia kontroli i wizji lokalnych w ramach zadań w zakresie dofinansowań z PFRON
4.	Zapewnienie pracownikom jednostki wynagrodzenia za pracę, aby odpowiadało ono w szczególności rodzajowi wykonywanej pracy i kwalifikacjom wymaganych przy jej wykonywaniu, a także uwzględniało ilość i jakość świadczonej pracy.
5.	Zabezpieczenie możliwości podnoszenia kwalifikacji osób zaangażowanych w PCPR w realizację zadań – w szczególności z zakresu ustawy o pomocy społecznej, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, interwencji kryzysowej, o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – w szczególności poprzez zagwarantowanie udziału w specjalistycznych studiach podyplomowych, szkoleniach czy warsztatach, a także dostępu do superwizji.

Spis tabel

TABELA 1. KOMÓRKI ORGANIZACYJNE I SAMODZIELNE STANOWISKA PRACY PCPR W ŁĘBORKU	6
TABELA 2. WYDATKI POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE W ŁĘBORKU W 2022 ROKU	8
TABELA 3. WYCHOWANKOWIE PIECZY RODZINNEJ I INSTYTUCJONALNEJ	16
TABELA 4. LICZBA DZIECI OPUSZCZAJĄCYCH RODZINNE I INSTYTUCJONALNE	16
TABELA 5. WSPÓŁFINANSOWANIE PRZEZ GMINY POBYTU DZIECKA UMIESZCZONEGO	18
TABELA 6. ILOŚĆ RODZIN BIORĄCYCH UDZIAŁ W SZKOLENIU KANDYDATÓW DO PEŁNIENIA FUNKCJI RODZINY ZASTĘPCZEJ LUB PROWADZENIA RODZINNEGO DOMU DZIECKA W LATACH 2006 - 2022	22
TABELA 7. WYKAZ ŚWIADCZEŃ I WYNAGRODZEŃ POWIATU ŁĘBORSKIEGO ZREALIZOWANYCH NA RZECZ RODZINNYCH FORM PIECZY ZASTĘPCZEJ W 2022 ROKU	26
TABELA 8. WYDATKI Z BUDŻETU POWIATU ŁĘBORSKIEGO NA RODZINNĄ PIECZĘ ZASTĘPCZĄ	28
TABELA 9. WSPÓŁFINANSOWANIE PRZEZ GMINY POBYTU DZIECKA UMIESZCZONEGO PO DNIU 1 STYCZNIA 2012 ROKU W RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ W LATACH 2012 - 2022	29
TABELA 10. ILOŚĆ RODZIN ZASTĘPCZYCH I DZIECI W NICH UMIESZCZONYCH W POWIECIE ŁĘBORSKIM W LATACH 2006 – 2022	31
TABELA 11. ILOŚĆ RODZIN ZASTĘPCZYCH I DZIECI W RODZINNYCH FORMACH PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE ŁĘBORSKIM W LATACH 2012 – 2022 (WG STANU NA 31 GRUDNIA DANEGO ROKU)	32
TABELA 12. LICZBA DZIECI OPUSZCZAJĄCYCH RODZINNE FORMY PIECZY ZASTĘPCZEJ W LATACH 2012-2022	33
TABELA 13. WSPÓŁFINANSOWANIE PRZEZ GMINY POBYTU DZIECKA UMIESZCZONEGO W INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ W LATACH 2012-2022	35
TABELA 14. WYCHOWANKOWIE PIECZY RODZINNEJ I INSTYTUCJONALNEJ	36
TABELA 15. SKIEROWANIA DZIECI DO INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ POWIATU ŁĘBORSKIEGO	37
TABELA 16. LICZBA DZIECI OPUSZCZAJĄCYCH INSTYTUCJONALNE FORMY PIECZY ZASTĘPCZEJ	38
TABELA 17. STAN ZATRUDNIENIA W PLACÓWKACH OPIEKUNICZO – WYCHOWAWCZYCH POWIATU ŁĘBORSKIEGO WEDŁUG STANU NA 31 GRUDNIA	38
TABELA 18. DZIAŁANIA PCPR W ŁĘBORKU W RAMACH PROJEKTU PN. CENTRUM USŁUG SPOŁECZNYCH W POWIECIE ŁĘBORSKIM	46
TABELA 19. OSOBY ZGŁASZAJĄCE SIĘ DO OIK W 2022 ROKU ZE WZGLĘDU NA OKOLICZNOŚĆ	60
TABELA 20. OSOBY ZGŁASZAJĄCE SIĘ DO OIK W 2022 ROKU ZE WZGLĘDU NA OKOLICZNOŚĆ	60
TABELA 21. WSPARCIE ŚWIADCZONE PRZEZ OIK W 2022 ROKU	60
TABELA 22. LICZBA OSÓB PRZYJĘTYCH DO DPS 1 NA MIEJSCA DLA OSÓB PSYCHICZNIE CHORYCH	64
TABELA 23. BILANS LICZBY MIEJSC I MIESZKAŃCÓW W DOMACH POMOCY SPOŁECZNEJ POWIATU ŁĘBORSKIEGO	64
TABELA 24. LICZBA OSÓB, KTÓRE ODESZŁY Z DPS W LATACH 2015 - 2022	64
TABELA 25. PRZYJĘCIA OSÓB DO DOMÓW POMOCY SPOŁECZNEJ W POWIECIE ŁĘBORSKIM W LATACH 2006 - 2022	64
TABELA 26. REALIZACJA PLANU FINANSOWEGO PRZEZ DOMEK POMOCY SPOŁECZNEJ POWIATU ŁĘBORSKIEGO W 2022 ROKU	67
TABELA 27. REALIZACJA PLANU FINANSOWEGO PRZEZ DOMEK POMOCY SPOŁECZNEJ POWIATU ŁĘBORSKIEGO W 2022 ROKU	67
TABELA 28. DZIAŁANIA PCPR W ŁĘBORKU W RAMACH PROJEKTU PN. CENTRUM USŁUG SPOŁECZNYCH W POWIECIE ŁĘBORSKIM.	71
TABELA 29. WYSOKOŚĆ ŚRODKÓW PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH NA LATA 2009 – 2022	73
TABELA 30. ZESTAWIENIE PRYZNANYCH LIMITÓW ŚRODKÓW PFRON Z ICH WYKORZYSTANIEM W 2022 ROKU	74
TABELA 31. ZESTAWIENIE PRYZNANYCH LIMITÓW ŚRODKÓW PFRON DLA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH NA SPORT, KULTURĘ, REKREACJĘ I TURYSTYKĘ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	77
TABELA 32. UCZESTNICY WARSZTATÓW TERAPII ZAJĘCIOWEJ WG MIEJSCA ZAMIESZKANIA - WG STANU NA 31.12.2022 ROKU	78
TABELA 33. REALIZACJA PROGRAMU PN. AKTYWNY SAMORZĄD W 2022 ROKU	80
TABELA 34. ILOŚĆ WYDANYCH ORZECZEŃ PRZEZ POWIATOWY ZESPÓŁ DS. ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W LATACH 2006 – 2022	84
TABELA 35. ILOŚĆ WYDANYCH ORZECZEŃ O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI I STOPNIU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	84
TABELA 36. ILOŚĆ WYDANYCH ORZECZEŃ O STOPNIU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI I O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI ZE WZGLĘDU NA SYMBOL PRZYCZYNNY NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W 2022 ROKU	85

Spis wykresów

WYKRES 1. WYCHOWANKOWIE PIECZY RODZINNEJ I INSTYTUCJONALNEJ	16
WYKRES 2. LICZBA DZIECI OPUSZCZAJĄCYCH RODZINNE I INSTYTUCJONALNE	17
WYKRES 3. WSPÓŁFINANSOWANIE PRZEZ GMINY POBYTU DZIECKA UMIESZCZONEGO	18
WYKRES 4. WYDATKI Z BUDŻETU POWIATU LĘBORSKIEGO NA RODZINY ZASTĘPCZE	28
WYKRES 5. WSPÓŁFINANSOWANIE PRZEZ GMINY POBYTU DZIECKA UMIESZCZONEGO	29
WYKRES 6. ILOŚĆ RODZIN ZASTĘPCZYCH I DZIECI W NICH UMIESZCZONYCH W POWIECIE LĘBORSKIM W LATACH 2006 – 2022	31
WYKRES 7. WSPÓŁFINANSOWANIE PRZEZ GMINY POBYTU DZIECKA UMIESZCZONEGO	35
WYKRES 8. SKIEROWANIA DZIECI DO INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ POWIATU LĘBORSKIEGO W LATACH 2006 – 2022	37
WYKRES 9. PRZYJĘCIA OSÓB DO DOMÓW POMOCY SPOŁECZNEJ W POWIECIE LĘBORSKIM W LATACH 2006 - 2022	65
WYKRES 10. WYSOKOŚĆ ŚRODKÓW PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH NA LATA 2009 – 2022	74
WYKRES 11. WYSOKOŚĆ ŚRODKÓW WYPŁACONYCH W RAMACH PROGRAMU PN. AKTYWNY SAMORZĄD W LATACH 2012 – 2022	80
WYKRES 12. ILOŚĆ WYDANYCH ORZECZEŃ PRZEZ POWIATOWY ZESPÓŁ DS. ORZĘKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W LATACH 2006 – 2022	84

Załącznik nr 1 - Sprawozdanie z efektów pracy PCPR w Lęborku jako organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie lęborskim

Niniejsze sprawozdanie przygotowano w związku z art. 76 ust. 4 pkt. 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, który wskazuje, iż *do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy* – w syntetycznym ujęciu, natomiast w szerszym zakresie opis funkcjonowania pieczy zastępczej na terenie powiatu lęborskiego ujęto w rozdziale III sprawozdania z działalności jednostki.

Zadania Działu Pieczy Zastępczej realizowane były w oparciu o następujące akty prawne i uregulowania wewnętrzne:

- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2022 roku, poz. 1700),

akty wykonawcze:

- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 roku w sprawie szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 roku, nr 274, poz. 1620),
- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 roku w sprawie wzoru zaświadczenia kwalifikacyjnego (Dz. U. z 2011 roku, nr 272, poz. 1609);
- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 roku w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 roku, nr 292, poz. 1720),

uregulowania prawa miejscowego i wewnętrzne:

- uchwała Nr XV/119/2020 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 30 stycznia 2020 roku w sprawie przyjęcia Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Lęborskim na lata 2020 – 2022;
- uchwała nr 363/2021 Zarządu Powiatu Lęborskiego z dnia 29 września 2021 roku w sprawie zasad finansowania rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w Powiecie Lęborskim;
- uchwała Nr XV/118/2012 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 29 lutego 2012 roku w sprawie określenia szczegółowych warunków umorzenia w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej,
- zarządzenie Nr 19/2011 Starosty Lęborskiego z dnia 28 września 2011 roku w sprawie wyznaczenia organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Lęborskim zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej,
- zarządzenie nr 11/2020 Kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku z dnia 21 stycznia 2020 roku w sprawie wprowadzenia wewnętrznych procedur w zakresie umieszczania dzieci w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku,
- zarządzenie nr 34/2021 Kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku z dnia 2 grudnia 2021 roku w sprawie wprowadzenia procedury kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej, niezawodowej, zawodowej, pomocowej i prowadzenia

rodzinnego domu dziecka oraz przekwalifikowania rodzin zastępczych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku;

- zarządzenia nr 20/2021 Kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku z dnia 15 września 2021 roku w sprawie wprowadzenia wzorów dokumentów wykorzystywanych w Dziale Pieczy Zastępczej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku (wcześniej obowiązywało w tym zakresie zarządzenie nr 7/2021 roku z 1 marca 2021 roku i nr 8/2020 z dnia 21 stycznia 2020 roku.)
- zarządzenia nr 22/2021 Kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku z dnia 16 września 2021 roku w sprawie powołania Zespołu ds. dokonywania ocen rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka.

Zgodnie z art. 76 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 09 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej jest wyznaczona przez starostę jednostka organizacyjna powiatu lub podmiot któremu starosta zlecił realizację tego zadania. W przypadku, gdy wyznaczoną jednostką organizacyjną jest powiatowe centrum pomocy rodzinie, w centrum tym tworzy się zespół do spraw pieczy zastępczej. Zgodnie z zarządzeniem Nr 19/2011 Starosty Lęborskiego z dnia 28 września 2011 roku w sprawie wyznaczenia organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Lęborskim zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej realizuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku. W strukturach PCPR funkcjonuje Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej - zgodnie z obowiązującym regulaminem organizacyjnym jednostki zadania dotyczące pieczy zastępczej należą do kompetencji Działu Pieczy Zastępczej, w skład którego wchodzi: Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej, Zespół ds. Instytucjonalnej Pieczy Zastępczej i Świadczeń oraz Mieszkanie chronione treningowe.

Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej funkcjonuje w następującym składzie:

- koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej – 3 osoby,
- specjaliści pracy z rodziną – 2 osoby (w tym 1 osoba zatrudniona w ramach projektu CUS⁸),
- Zespół w strukturze organizacyjnej funkcjonuje w ramach Działu Pieczy Zastępczej, który podlega Kierownikowi Działu,
- ponadto zadania w ramach umów cywilno-prawnych w 2022 roku, przede wszystkim w ramach projektu pn. *Centrum Usług Społecznych w powiecie lęborskim*, grantu pn. *Pomorskie Dzieciom*, realizowali oraz do lutego w ramach projektu pn. *Wsparcie Postępu rozwój usług społecznych w powiecie lęborskim*:
 - psycholog (oceny predyspozycji i motywacji kandydatów, diagnozy psychofizyczne osób małoletnich oraz szkolenie kandydatów)
 - psycholog (poradnictwo psychologiczne)

⁸ CUS – oznacza projekt pn. Centrum Usług Społecznych w powiecie lęborskim – szerzej w rozdziale III.4.3 Sprawozdania z działalności PCPR w Lęborku

- psycholog (poradnictwo psychologiczne, terapia psychologiczna i prowadzenie spotkań grupy wsparcia pieczy zastępczej)
 - psycholog (dla opiekunów zastępczych)
 - psycholog (diagnozy specjalistyczne psychotraumatologiczne seksuologiczne)
 - psycholog/psychotraumatolog (superwizja)
 - psycholog prowadzący szkolenie tematyczne
 - psychotraumatolog (terapia)
 - pedagodzy (poradnictwo, diagnozy psychofizyczne, diagnozy pedagogiczne, terapia pedagogiczna, grupa wsparcia dla rodziców biologicznych, szkolenia)
 - psychiatra
 - doradca zawodowy
 - logopeda
 - hipoterapia
 - terapia biofeedback
 - dietetyk
 - fizjoterapeuta
 - terapeuta integracji sensorycznej
 - trening umiejętności społecznych i zajęcia grupowe terapeutyczno-uspoleczniające z elementami treningu zastępowania agresji
 - zajęcia ogólnorozwojowe prowadzone Metodą Dobrego Startu
 - instruktor nauki jazdy kat. B (szkoła jazdy)
 - kurs języka niemieckiego i angielskiego
 - prowadzący kurs trenera personalnego i instruktora siłowni (firmy szkoleniowe)
 - korepetytorami (matematyki, fizyki, j. polskiego, chemii, j. angielskiego)
 - prowadzący zajęcia uspoleczniające, ogólnorozwojowe, rozwoju zainteresowań - na pływalni, piłki nożnej, park trampolin
 - prowadzący warsztaty umiejętności rodzicielskich w zakresie ich samorozwoju, samoświadomości i autoprezentacji dla opiekunów zastępczych (podmiot prowadzący)
 - podmioty realizujące zadania w zakresie przedsięwzięć edukacyjno-integracyjnych, spotkań integracyjnych i wycieczek dla rodzin zastępczych (podmioty)
- oraz w ramach RPO WP, (wskazano poniżej wyłącznie specjalistów wcześniej niewymienionych).
- ponadto PCPR w Lęborku współpracowało z Ośrodkiem Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej (I stopień referencyjności) Dla Dzieci i Młodzieży w Lęborku, w którym nasi podopieczni (dzieci, młodzież i ich opiekunowie) objęci byli wsparciem zespołu psychologów i psychoterapeutów dla dzieci i młodzieży obejmującym: porady psychologiczne diagnostyczne, porady psychologiczne, sesje psychoterapii indywidualnej, sesje psychoterapii rodzinnej, sesje psychoterapii grupowej, sesje wsparcia psychospołecznego, wizyty, porady domowe lub środowiskowe.
 - ponadto w Dziale Pieczy Zastępczej funkcjonował Zespół ds. Instytucjonalnej Pieczy Zastępczej i Świadczeń oraz Mieszkanie chronione treningowe, w którym zadania na rzecz pieczy zastępczej

zadania realizowały (m.in. prowadzenie spraw w zakresie świadczeń obligatoryjnych i fakultatywnych, odpłatności, porozumień między powiatami, a także dotyczące usamodzielnianych wychowanków, itp.) – 2 osoby – specjaliści pracy socjalnej.

W okresie od 01.01.2022 roku do 31.12.2022 roku pracownicy Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej obejmowali wsparciem łącznie 77 rodzin zastępczych i 141 podopiecznych. Pracownicy Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej wykonywali swoje obowiązki służbowe pracując w zadaniowym systemie pracy, w szczególności poruszając się w terenie swoimi samochodami wykorzystywanymi do celów służbowych (posiadając do tego wymagane, zlecone przez PCPR w Lęborku badania psychologiczne i lekarskie), jak i również mieli możliwość korzystania z samochodu służbowego nabytego w ramach ww. projektu.

Niniejszym, przedstawia się poniżej realizację ustawowych zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej zgodnie z zapisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

1) prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka

Nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej i prowadzenia rodzinnego domu dziecka prowadzony był w okresie sprawozdawczym oparciu o Zarządzenie nr 34/2021 Kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku z dnia 2 grudnia 2021 roku w sprawie wprowadzenia procedury kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej, niezawodowej, zawodowej, pomocowej i prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz przekwalifikowania rodzin zastępczych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku. Nabór do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej i prowadzenia rodzinnego domu dziecka był procesem ciągłym przez cały rok, w każdym czasie funkcjonowania jednostki, ale także po godzinach pracy jednostki istnieje możliwość skontaktowania się i spotkania w tej sprawie. W ramach naboru kandydatów – ich pozyskania, w 2022 roku podjęto następujące działania promujące rodzicielstwo zastępcze:

- 20.01.2022r. - organizacja spotkania konsultacyjnego dla przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu lęborskiego;
- 10.03.2022r. - organizacja spotkania konsultacyjnego dla przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu lęborskiego;
- 30.05.2022r. - obchody Dnia Rodzicielstwa Zastępczego;
- 23.07.2022r. - promocja rodzicielstwa zastępczego podczas obchodów jarmarku Świętego Jakuba w Lęborku;
- 09.11.2022r. - obchody Światowego Dnia Adopcji;
- 12.11.2022r. - organizacja konkursu na ozdobę świąteczną pt. „Magia Świąt” skierowanego do uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych,
- 12.2022r. - dystrybucja informatorów promujących działania podejmowane przez PCPR.

2) kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń

kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinie o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej;

Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej i prowadzenia rodzinnego domu dziecka prowadzone było w oparciu o ww. Zarządzenie nr 34/2021 Kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku z dnia 2 grudnia 2021 roku w sprawie wprowadzenia procedury kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej, niezawodowej, zawodowej, pomocowej i prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz przekwalifikowania rodzin zastępczych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku.

W 2022 roku na podstawie działań kwalifikacyjnych w stosunku do osób ubiegających się o pełnienie funkcji rodziny zastępczej, powołany Zespół do kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji pieczy zastępczej dokonywał, w oparciu o złożoną przez rodzinę dokumentację, badania psychologiczne i pedagogiczne oraz analizę przeprowadzoną w miejscu zamieszkania, oceny spełniania warunków, o których mowa w art. 42 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ocena ta, miała na celu wydanie rekomendacji w zakresie spełniania warunków przez rodzinę do sprawowania pieczy zastępczej, na podstawie której wydawano wstępne akceptacje spełniania warunków przez kandydatów wraz ze skierowaniem na szkolenie.

Zgodnie z art. 45 ustawy, po ukończeniu szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka, na wniosek kandydatów wydaje się zaświadczenie kwalifikacyjne zawierające potwierdzenie ukończenia szkolenia oraz spełniania warunków, o których mowa w art. 42. W 2022 roku wydano 2 zaświadczenia kwalifikacyjne – 1 dla rodziny zastępczej niezawodowych oraz 1 dla rodziny zastępczej zawodowej.

3) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;

W 2022 roku szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka prowadzone było przez dwóch trenerów na podstawie programu „Razem” – program szkolenia dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej autorstwa Marka Hojczyka i Beaty Kowalczyk, zatwierdzany decyzją Ministra Pracy i Polityki Społecznej Nr DSR.I.83007.24.2017.AKU z dnia 27 lipca 2017 roku, a następnie wg programu zatwierdzonego decyzją Ministra Rodziny i Polityki Społecznej nr 11/2022/RZ w dniu 11.07.2022 (DSR-I-5207.26.2022.FS).

Pierwszy cykl szkoleniowy rozpoczął się w dniu 22.11.2021 roku i trwał do 28.02.2022 roku, a następnie rodziny odbywały wymagane praktyki. Szkolenie to było kontynuacją naboru na szkolenie z końca roku 2021 roku. Na szkolenie skierowanych było 14 osób – kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Moduł A – szkolenie rodzin zastępczych spokrewnionych i niezawodowych ukończyło 12 osób. 2 osoby otrzymały świadectwa ukończenia szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, 2 osoby otrzymały świadectwa ukończenia szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, 6 osób otrzymało świadectwa ukończenia szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej, natomiast 2 osoby do pełnienia funkcji rodziny pomocowej. 5 osób nie otrzymało świadectwa ukończenia szkolenia z uwagi na brak ukończenia szkolenia. Kolejny cykl szkoleniowy rozpoczął się w dniu 24.11.2022 roku i jego zakończenie planuje się w I kwartale 2023 roku.

Na szkolenie skierowanych zostało 20 osób – kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

3a) zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka;

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku zapewniało zarówno kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, jak i funkcjonującym już rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka badania psychologiczne. Badania te każdorazowo przeprowadzane były przez psychologa zatrudnionego na umowę cywilno-prawną w Centrum i odbywały się dla każdego kandydata po złożeniu przez nich wniosku oraz dla każdej funkcjonującej rodziny zastępczej i prowadzących rodzinne domy dziecka – cyklicznie co dwa lata.

W 2022 roku badania psychologicznego określające predyspozycje i motywacje dokonano dla 40 rodzin – 62 osoby.

4) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;

W 2022 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku nie organizowało szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, w uwagi na brak kandydatów do pełnienia ww. funkcji.

5) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby;

W 2022 roku w odpowiedzi na indywidualne potrzeby szkoleniowe przedstawicieli rodzin zastępczych, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku zorganizowało 5 szkoleń i warsztatów tematycznych prowadzonych przez specjalistyczne podmioty zewnętrzne – o następującej tematyce:

- 05.04.2022 roku – 31.05.2022 roku - „Szkola dla rodziców” – cykl 10 spotkań realizowanych dla mieszkańców powiatu, do którego przystąpiły także opiekunowie zastępczy (1 osoba)
- 22.04.2022r. „Budowanie więzi poprzez wspólne spędzanie czasu wolnego w dobie Covid-19”
- 23.06.2022 Sposoby radzenia sobie z trudnościami we współpracy rodzin zastępczych z rodzinami biologicznymi małoletnich
- 05.09.2022r. – „Jak żyć i pracować z trudnym nastolatkiem, który trafił do rodzinnej pieczy zastępczej”
- 21.10.2022r. – „Kształtowanie relacji pomiędzy dziećmi umieszczonymi w rodzinnej pieczy zastępczej”
- 16-18.11.2022 „Partnerstwo dla Rodziny” pn; Praca z dzieckiem z zaburzeniami osobowości, zachowań i rozwoju oraz praca z dzieckiem w depresji i zaburzonymi więziami”.

6) zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych;

W 2022 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku organizowało dla opiekunów zastępczych 4 spotkania grupy wsparcia. W dniu 01.03.2022 roku w spotkaniu uczestniczyło 7 osób, w dniu 02.06.2022 roku w spotkaniu brało udział 6 osób, w dniu 06.09.2022 roku uczestniczyło 5 osób, natomiast w dniu 15.12.2022 roku w grupie wsparcia brało udział 5 osób.

Ponadto w ramach zapewniania pomocy i wsparcia w 2022 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku cyklicznie organizowało superwizję grupową i indywidualną dla opiekunów zastępczych. Łącznie w 2022 roku zapewniono przedstawicielom rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka 53 godzin superwizji w ramach CUS.

W dniu 05.03.2022 roku zorganizowano także grupowe spotkanie tematyczne - specjalistyczne poradnictwo rodzinne dla małoletnich przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej i ich opiekunów, w związku z panującą pandemią Covid-19. Poradnictwo dotyczyło stabilizacji emocjonalnej i psychicznej ww. W specjalistycznym poradnictwie uczestniczyło 35 osób (opiekunów wraz z podopiecznymi). Podobne spotkanie zorganizowano w dniu 22.10.2022r., w zakresie stabilizacji i omówienia zdrowia psychicznego po pandemii. W specjalistycznym poradnictwie brało udział 26 osób (opiekunów wraz z podopiecznymi).

W 2022 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie zapewniało wsparcie rodzinom zastępczym w postaci zabezpieczania małoletnich w rodzinach pomocowych funkcjonujących na terenie powiatu lęborskiego. Tryb i zasady udzielania tego wsparcia opisane są i ogólnodostępne - jako załącznik nr 7 - Zasady przyznawania rodzinnej pieczy zastępczej czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem oraz powierzenia pieczy zastępczej nad dzieckiem rodzinie pomocowej (uchwały nr 363/2021 Zarządu Powiatu Lęborskiego z dnia 29 września 2021 roku w sprawie zasad finansowania rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w Powiecie Lęborskim

Łącznie w 2022 roku złożono 9 wniosków o wsparcie w postaci zapewnienia rodziny pomocowej przez przedstawicieli rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka. W przypadku 4 wniosków zabezpieczenie dzieci w rodzinie pomocowej wynikało z wyjazdu na wypoczynek opiekunów zastępczych, 3 wnioski dotyczyły zabezpieczenia dzieci z uwagi na wyjazd opiekunów na szkolenie, 1 wniosek dotyczył zabezpieczenia z powodu wyjazdu do sanatorium i 1 wniosek z uwagi na nieprzewidziane okoliczności. Łącznie w 2022 roku w rodzinach pomocowych było umieszczonych 15 dzieci w ilości 61 dni. Każdorazowo umowy na czasowe pełnienie funkcji rodziny pomocowej podpisywane były z przedstawicielami rodzin zastępczych zawodowych i prowadzącymi rodzinne domy dziecka. Rodzinom tym, godnie z obowiązującymi przepisami udzielano przysługujące świadczenia finansowe.

Ważnym aspektem zapewnianym dla zapewniania pomocy i wsparcia dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka jest prowadzenie Punktu Wsparcia Dziecka i Rodziny – to miejsce – odrębne mieszkanie dwupokojowe, z kuchnią i łazienką – dla realizacji zadań pieczy zastępczej zaplanowanych w projekcie - prowadzenie działań np. grup wsparcia pieczy zastępczej, superwizji ale także wsparcia psychologicznego, pedagogicznego, konsultacji i warsztatów oraz celem organizacji spotkań dzieci z pieczy zastępczej z rodzicami naturalnymi. W warunkach funkcjonowania PCPR nie było

miejsca na prowadzenie w/w działań. Jego prosperowanie i organizacja w nim planowanych działań znacznie wpłynęło na jakość świadczonych dotąd usług społecznych, umożliwiło wzrost ich ilości oraz wprowadzenie usług nowego rodzaju. Zajęcia dla podopiecznych pieczy zastępczej prowadzone były tu w jak najbardziej zbliżonych do domowych, przyjaznych pomieszczeniach i aranżacji, co pozytywnie wpływa na atmosferę prowadzonych zajęć, zwiększając ich skuteczność i jakość organizowanego wsparcia.

7) organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy;

W zakresie organizowania wolontariatu w tut. jednostce funkcjonują podstawowe wytyczne i dokumenty określone w załączniku nr 17 (17a-17e) pn. Wolontariat w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku – w Zespole ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej - zarządzenia nr 20/2021 Kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku z dnia 15 września 2021 roku w sprawie wprowadzenia wzorów dokumentów wykorzystywanych w Dziale Pieczy Zastępczej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku (wcześniej obowiązywało w tym zakresie zarządzenie nr 7/2021 z 1 marca 2021 roku i nr 8/2020 z dnia 21 stycznia 2020 roku.). W 2022 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku nie było wspierane przez wolontariuszy z uwagi na brak kandydatów spełniających wymagania ww. określone.

8) współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, centrum usług społecznych, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi;

W 2022 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku podejmowało współpracę ze środowiskiem lokalnym, która służyła realizacji zadań ustawowych oraz promocji rodzicielstwa zastępczego. W ramach współpracy PCPR był w stałym kontakcie z ośrodkami pomocy społecznej funkcjonującymi na terenie powiatu lęborskiego i realizował liczne działania zgodnie z obowiązującymi zapisami ustawy, w których uczestniczyli głównie pracownicy socjalni oraz asystenci rodziny. W zakresie zabezpieczenia dzieci w pieczy wspomagano inne powiatowe centra pomocy rodzinie. W sprawach dotyczących małoletnich umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej podejmowano współpracę z sądami, a także zespołem kuratorskiej służby sądowej, a także z miejscową prokuraturą. Dokonując okresowej oceny sytuacji dziecka i przygotowania planów pomocy dziecku każdorazowo współpracowano z przedszkolami, szkołami podstawowymi i ponadpodstawowymi, a także z ochotniczymi hufcami pracy. Współpracowano z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi (poza współpracą w zakresie bieżącej działalności, przygotowania diagnoz, opinii i orzeczeń, zawarto tu porozumienie na nieodpłatne prowadzenie przez ich specjalistów Szkoły dla Rodziców), ośrodkami adopcyjnymi, Powiatowym Zespołem ds. Orzekania o Niepełnosprawności, Komendą Powiatową Policji w Lęborku oraz zewnętrznymi podmiotami lokalnymi, które świadczą usługi na rzecz dzieci i młodzieży, m.in. Regionalne Centrum Młodzieży, Klub Osiedlowy Baza, Młodzieżowy Dom Kultury czy Miejska Biblioteka Publiczna.

Przykładami takiej współpracy na poziomie powiatowym są takie działania jak:

- 20.01.2022 roku – organizacja spotkania z przedstawicielami miejskich i gminnych ośrodków pomocy społecznej, policji, sądu, placówek opiekuńczo-wychowawczych w sprawie sporządzenia powiatowych standardów umieszczania dzieci w pieczy zastępczej;
- 15.03.2022r. - organizacja spotkania z przedstawicielami miejskich i gminnych ośrodków pomocy społecznej, policji, sądu, placówek opiekuńczo-wychowawczych w sprawie sytuacji panującej w powiecie w związku z wojną na Ukrainie i uchodźcami;
- 09.06.2022r. – współpraca z przedstawicielami miejskich i gminnych ośrodków pomocy społecznej, policji na okoliczność procesów diagnostycznych związanych z przygotowaniem Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2023-2025;
- 02.12.2022r. - organizacja spotkania z przedstawicielami miejskich i gminnych ośrodków pomocy społecznej, policji, sądu, placówek opiekuńczo-wychowawczych w sprawie wprowadzenia powiatowych standardów umieszczania dzieci w pieczy zastępczej;

Szczególną formą współpracy jednostki jest partnerstwo w projekcie CUS, grantie „Pomorskie Dzieciom” oraz udzielane granty powiatowe dla Regionalnego Centrum Młodzieży – organizacją pozarządową, która realizuje zadania na rzecz podopiecznych przebywających i usamodzielnianych z pieczy zastępczej. Oferowane tu wsparcie obejmuje: wsparcie mentora – biuro mentoringu – tzw. Wehikuł usamodzielnienia, wsparcie psychologiczne, doradztwo zawodowe, pomoc konsultanta, pakiet usamodzielnienia – kontrakt Robinsona, integracja społeczna – rajdy, wyjścia do kina, wyjazdy do teatru, warsztaty usamodzielnienia – stacjonarne i wyjazdowe, coaching.

9) prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;

W ramach poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku zapewniało – ilościowy zakres udzielanego wsparcia przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku przedstawiają poniższe dane liczbowe:

- konsultacje i poradnictwo pedagogiczne – liczba osób uczestniczących: 47
- konsultacje i poradnictwo psychiatryczne – liczba osób uczestniczących: 35
- konsultacje i poradnictwo psychologiczne – liczba osób uczestniczących: 46
- terapie i mediacje indywidualne – liczba osób uczestniczących: 47
- terapie i mediacje grupowe – liczba sesji zorganizowanych: 101
- liczba diagnoz i wytycznych do terapii w szt.: 32
- liczba superwizji opiekunów zastępczych w: 53
- liczba dofinansowanych specjalistycznych konsultacji medycznych w szt.: 64
- liczba godzin doradztwa zawodowego w szt.: 18
- liczba zajęć w ramach warsztatów dla osób usamodzielnianych – grupowych i indywidualnych w szt.: 12
- liczba osób uczestniczących w kursach/szkoleniach dla osób usamodzielnianych: 6
- liczba osób korzystających z Punktu Wsparcia Dziecka i Rodziny: 100
- liczba osób korzystających z korepetycji przedmiotowych: 28

- liczba osób uczestniczących w zajęciach o charakterze dydaktyczno-terapeutycznym: 15
- liczba osób korzystających z kolonii/obozów: 21
- liczba spotkań grupy wsparcia pieczy zastępczej: 4
- liczba osób korzystających z zajęć w ramach warsztatów umiejętności rodzicielskich: 10
- liczba zorganizowanych szkoleń/kursów dla opiekunów zastępczych w szt.: 7
- liczba zorganizowanych szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze i prowadzących rodzinne domy dziecka w szt.: 3

10) zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;

W 2022 roku w ramach zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą odbyło się 12 konsultacji z zatrudnionym w jednostce radcą prawnym, z których skorzystało 12 osób w łącznej ilości 12 godzin.

11) dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;

W 2022 roku zespół ds. okresowej oceny sytuacji dziecka był powoływany 32 razy na okoliczność dokonania okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej. Ocena sytuacji dziecka przeprowadzana była w miarę potrzeb, jednakże w przypadku dzieci w wieku poniżej 3 lat nie rzadziej niż co 3 miesiące, a u dzieci starszych nie rzadziej niż co 6 miesięcy. Zespół dokonał okresowych ocen sytuacji 222 małoletnich. Zgodnie z wymogami ustawowymi, w związku z koniecznością przeprowadzania okresowej oceny sytuacji dziecka – sporządzono 26 plany pomocy dziecku oraz 196 modyfikacji planów pomocy dziecku. Pracownicy PCPR w Łęborku uczestniczyli także 13 razy w posiedzeniach ds. okresowej oceny sytuacji dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

W zakresie dokumentowania ocen sytuacji dziecka w tut. jednostce funkcjonują podstawowe wytyczne określone w załączniku nr 9 (9a-9g) zarządzenia nr 20/2021 Kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku z dnia 15 września 2021 roku w sprawie wprowadzenia wzorów dokumentów wykorzystywanych w Dziale Pieczy Zastępczej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku oraz zarządzenia nr 22/2021 Kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku z dnia 16 września 2021 roku w sprawie powołania Zespołu ds. dokonywania ocen rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka.

12) prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczą;

W ramach działalności diagnostyczno-konsultacyjnej pozyskiwano, szkolono i kwalifikowano osoby zgłaszające gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej i prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Działalność diagnostyczno-konsultacyjna w tym obszarze prowadzona była w oparciu o Zarządzenie nr 34/2021 Kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku

z dnia 2 grudnia 2021 roku w sprawie wprowadzenia procedury kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej, niezawodowej, zawodowej, pomocowej i prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz przekwalifikowania rodzin zastępczych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku.

W ramach wsparcia psychologiczno-pedagogicznego zatrudniony na umowy cywilno-prawne w jednostce dwóch psychologów i pedagog, którzy świadczyli usługi polegające na prowadzeniu diagnoz kandydatów na opiekunów zastępczych oraz sprawujących pieczę zastępczą oraz poradnictwo dla tych osób, a także wsparcie psychologiczne i terapię dla dzieci i młodzieży przebywających w rodzinnych formach pieczy zastępczej. Ponadto zapewniano konsultacje psychologiczne i pedagogiczne, a także diagnozy specjalistyczne dla rodzin zastępczych i przebywających tu podopiecznych w ramach realizowanych projektów. Szczegółowe dane w tym zakresie opisano w rozdziale III i ww. pkt 9 sprawozdania. Ponadto jednostce organizowano szkolenia o tematyce psychologiczno-pedagogicznej, które wymienione zostały w pkt 5, w szczególności warto tu wskazać następującą tematykę:

- 05.04.2022 roku – 31.05.2022 roku - „Szkola dla rodziców” – cykl 10 spotkań realizowanych dla mieszkańców powiatu, do którego przystąpiły także opiekunowie zastępczy (1 osób)
- 22.04.2022r. „Budowanie więzi poprzez wspólne spędzanie czasu wolnego w dobie Covid-19”
- 23.06.2022 Sposoby radzenia sobie z trudnościami we współpracy rodzin zastępczych z rodzinami biologicznymi małoletnich
- 05.09.2022r. – „Jak żyć i pracować z trudnym nastolatkiem, który trafił do rodzinnej pieczy zastępczej”
- 21.10.2022r. – „Kształtowanie relacji pomiędzy dziećmi umieszczonymi w rodzinnej pieczy zastępczej”
- 16-18.11.2022 „Partnerstwo dla Rodziny” pn; Praca z dzieckiem z zaburzeniami osobowości, zachowań i rozwoju oraz praca z dzieckiem w depresji i zaburzonymi więziami”
- 05.09.2022r. – „Jak żyć i pracować z trudnym nastolatkiem, który trafił do rodzinnej pieczy zastępczej”

W ramach wspierania rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej jednostka podejmowała działania w zakresie powrotu dzieci pod opiekę rodziców. W 2022 roku w wyniku podjętych działań i współpracy z innymi jednostkami pomocowymi 9 małoletnich zabezpieczonych w pieczy wróciło pod opiekę rodziców biologicznych. W ramach ww. Centrum przede wszystkim:

- współpracowało z ośrodkami pomocy społecznej, zakładami karnymi, aresztami śledczymi, domami pomocy społecznej,
- umożliwiało dostęp do konsultacji prawnych z zatrudnionym radcą prawnym,
- pomagało w sytuacjach wymagających zabezpieczenia rodzica biologicznego w domu pomocy społecznej,
- udzielało wsparcia z elementami mediacji w zakresie trudności komunikacyjnych pomiędzy rodzicami biologicznymi a opiekunami zastępczymi,
- udzielało pomocy w ustalaniu kontaktów, spotkań z rodzicami oraz urlopowań małoletnich do miejsca zamieszkania rodziców biologicznych,

- motywowano, w ramach cyklicznej współpracy koordynatorów z rodzicami biologicznymi a także na posiedzeniach zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka, do podejmowania współpracy z asystentami rodziny,
- motywowano do podejmowania pracy na rzecz powrotu dzieci pod opiekę rodziców biologicznych (praca koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, kadry specjalistycznej, zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka),
- wspierano i zachęcano do utrzymywania abstynencji alkoholowej i narkotykowej, podjęcia zatrudnienia, poprawy warunków mieszkaniowych (wskazywano możliwe drogi wyjścia z kryzysów objęcia pomocą – psychologiczną, terapeutyczną, w tym terapeutę uzależnień w ramach Ośrodka Interwencji Kryzysowej),
- oferowano udział w prowadzonej w PCPR Szkoły dla Rodziców, programach korekcyjno-edukacyjnych i innych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- zapewniano możliwość dogodnego i przyjaznego, zbliżonego do warunków domowych miejsca spotkania dzieci z rodzicami.

13) przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;

W 2022 roku przeprowadzane badania pedagogiczne i psychologiczne oraz analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, były w oparciu Zarządzenie nr 34/2021 Kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku z dnia 2 grudnia 2021 roku w sprawie wprowadzenia procedury kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej, niezawodowej, zawodowej, pomocowej i prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz przekwalifikowania rodzin zastępczych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku. Na podstawie ww. procedur zatrudniony w jednostce na umowy cywilno-prawną psycholog oraz pedagog przeprowadzili z kandydatami do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka spotkania diagnostyczne uwieńczone wydanymi opiniami pedagogicznymi oraz opiniami o posiadaniu przez osoby badane predyspozycji i motywacji do pełnienia ww. funkcji. Przeprowadzono badania dotyczące kandydatów przez psychologa i pedagoga dla 17 osób (11 rodzin). Jednocześnie w stosunku do kandydatów odbywała się wizyta w miejscu ich zamieszkania, celem przeprowadzenia analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7. Analizy każdorazowo dokonywał kierownik Działu Pieczy Zastępczej.

14) zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego;

W ramach poradnictwa które ma na celu zachowanie i wzmocnienie kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego dla rodzin zastępczych w jednostce zatrudnieni są na umowy cywilno-prawne psycholog i pedagog - świadczyli usługi polegające na prowadzeniu poradnictwa. Dla poszerzenia możliwości wsparcia w ramach poradnictwa zapewniono tu także specjalistów psychologa i pedagoga świadczących poradnictwo i konsultacje w ramach projektów.

Ponadto dla zachowania i wzmocnienia kompetencji rodzin zastępczych oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego zapewniano wsparcie psychologiczne, pedagogiczne, ale także innych specjalistów dla podopiecznych rodzin i RDD, tak aby wesprzeć opiekunów w pełnieniu ich funkcji i przeciwdziałając zjawisku wypalenia zawodowego.

Celem zachowania i wzmocnienia kompetencji opiekunów zastępczych w 2022 roku zorganizowano szkolenia i warsztaty, które zostały wyszczególnione w pkt niniejszego sprawozdania, tym niemniej w zakresie przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu na szczególną uwagę zasługują tu przede wszystkim szkolenia i warsztaty dla opiekunów zastępczych oraz specjalistyczne poradnictwo rodzinne w ramach grantu pn. *Pomorskie Dzieciom*. Ponadto, celem przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu opiekunów zastępczych w 2022 roku zorganizowano 4 grupy wsparcia oraz zapewniono 53 godziny superwizji indywidualnej i grupowej. Zorganizowano także 4 wyjazdy edukacyjno-integracyjnych dla rodzin zastępczych wraz z małoletnimi (wyjazd do Centrum Nauki Experyment, wyjazd do Zoo i spotkanie świąteczne w kinie Fregata, a także podejmowane działania edukacyjno-promocyjne podczas Dni Jakubowych w Lęborku).

14a) zapewnianie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji;

W 2022 roku koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej pracujący w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku podnosili swoje kwalifikacje w formie szkoleń, ale także cyklicznie brali udział w superwizji prowadzonej przez psychologa – superwizora. Poniższa tabela przedstawia szkolenie, w których brali udział zarówno koordynatorzy jak pracownicy realizujący zadania na rzecz pieczy zastępczej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku.

Lp.	Imię i nazwisko stanowisko	Kurs/szkolenie
1.	Monika Szwał koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	„Warsztaty edukacyjne dotyczące realizacji zadań pieczy zastępczej w dobie Covid-19” „Warsztaty edukacyjne dotyczące problematyki traumy, z uwzględnieniem pandemii jako czynnika traumatyzującego” „Elementy prawa rodzinnego” „Młodzież współcześnie a droga do zmian. Od profilaktyki do interwencji i wsparcia” – konferencja szkoleniowa „Jak żyć i pracować z trudnym nastolatkiem, który trafił do rodzinnej pieczy zastępczej” „Sposoby radzenia sobie z trudnościami we współpracy rodzin zastępczych z rodzinami biologicznymi małoletnich” „Kształtowanie relacji pomiędzy dziećmi umieszczonymi w rodzinnej pieczy zastępczej”
2.	Patrycja Głubiak Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	„Warsztaty edukacyjne dotyczące realizacji zadań pieczy zastępczej w dobie Covid-19” „Sposoby radzenia sobie z trudnościami we współpracy rodzin zastępczych z rodzinami biologicznymi małoletnich” „Jak żyć i pracować z trudnym nastolatkiem, który trafił do rodzinnej pieczy zastępczej” Warsztaty edukacyjne dotyczące problematyki traumy, z uwzględnieniem pandemii jako czynnika traumatyzującego” „Budowanie zespołów i metodyka oceny sytuacji dziecka” „Kształtowanie relacji pomiędzy dziećmi umieszczonymi w rodzinnej pieczy zastępczej” „Młodzież współcześnie a droga do zmian. Od profilaktyki do interwencji i wsparcia” – konferencja szkoleniowa
3.	Adam Syldek Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	„Młodzież współcześnie a droga do zmian. Od profilaktyki do interwencji i wsparcia” – konferencja szkoleniowa „Warsztaty edukacyjne dotyczące problematyki traumy, z uwzględnieniem pandemii jako czynnika traumatyzującego” „Kształtowanie relacji pomiędzy dziećmi umieszczonymi w rodzinnej pieczy zastępczej”
Pozostałe osoby:		
1.	Żaneta Mazur Psycholog	„Warsztaty edukacyjne dotyczące realizacji zadań pieczy zastępczej w dobie Covid-19” „Warsztaty edukacyjne dotyczące problematyki traumy, z uwzględnieniem pandemii jako czynnika traumatyzującego” „Kształtowanie relacji pomiędzy dziećmi umieszczonymi w rodzinnej pieczy zastępczej”
2.	Agnieszka Pietrzyk Pedagog	„Warsztaty edukacyjne dotyczące realizacji zadań pieczy zastępczej w dobie Covid-19” „Warsztaty edukacyjne dotyczące problematyki traumy, z uwzględnieniem pandemii jako czynnika traumatyzującego”

		„Kształtowanie relacji pomiędzy dziećmi umieszczonymi w rodzinnej pieczy zastępczej” „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – edycja 2022” „Praca z osobą doświadczającą przemocy, Pomoc dziecku krzywdzonemu”
3.	dr Joanna Głowczewska psycholog	„Warsztaty edukacyjne dotyczące realizacji zadań pieczy zastępczej w dobie Covid-19” „Warsztaty edukacyjne dotyczące problematyki traumy, z uwzględnieniem pandemii jako czynnika traumatyzującego” „Kształtowanie relacji pomiędzy dziećmi umieszczonymi w rodzinnej pieczy zastępczej”
4.	Marta Maryniak Specjalista pracy z rodziną	„Warsztaty edukacyjne dotyczące realizacji zadań pieczy zastępczej w dobie Covid-19” „Warsztaty edukacyjne dotyczące problematyki traumy, z uwzględnieniem pandemii jako czynnika traumatyzującego” „Młodzież współcześnie a droga do zmian. Od profilaktyki do interwencji i wsparcia” – konferencja szkoleniowa „Jak żyć i pracować z trudnym nastolatkiem, który trafił do rodzinnej pieczy zastępczej” „Sposoby radzenia sobie z trudnościami we współpracy rodzin zastępczych z rodzinami biologicznymi małoletnich” „Kształtowanie relacji pomiędzy dziećmi umieszczonymi w rodzinnej pieczy zastępczej” „Budowanie zespołów i metodyka oceny sytuacji dziecka”
5.	Emilia Rumińska-Malinowska Specjalista pracy z rodziną	„Warsztaty edukacyjne dotyczące realizacji zadań pieczy zastępczej w dobie Covid-19” „Warsztaty edukacyjne dotyczące problematyki traumy, z uwzględnieniem pandemii jako czynnika traumatyzującego” „Jak żyć i pracować z trudnym nastolatkiem, który trafił do rodzinnej pieczy zastępczej” „Sposoby radzenia sobie z trudnościami we współpracy rodzin zastępczych z rodzinami biologicznymi małoletnich” „Kształtowanie relacji pomiędzy dziećmi umieszczonymi w rodzinnej pieczy zastępczej” „Wczesne wykrywanie/rozpoznawanie syndromów dziecka krzywdzonego. Dziecko jako ofiara przemocy – diagnoza i forma pomocy” „Usprawnianie współpracy instytucji pracujących na rzecz dziecka i rodziny celem wypracowania jednolitych schematów postępowania w danych sytuacjach” „Budowanie zespołów i metodyka oceny sytuacji dziecka”
6.	Marta Hawruto Specjalista pracy socjalnej	„Warsztaty edukacyjne dotyczące realizacji zadań pieczy zastępczej w dobie Covid-19” „Warsztaty edukacyjne dotyczące problematyki traumy, z uwzględnieniem pandemii jako czynnika traumatyzującego” „Jak żyć i pracować z trudnym nastolatkiem, który trafił do rodzinnej pieczy zastępczej” „Usprawnianie współpracy instytucji pracujących na rzecz dziecka i rodziny celem wypracowania jednolitych schematów postępowania w danych sytuacjach” „Sposoby radzenia sobie z trudnościami we współpracy rodzin zastępczych z rodzinami biologicznymi małoletnich” „Kształtowanie relacji pomiędzy dziećmi umieszczonymi w rodzinnej pieczy zastępczej” „Interwencja kryzysowa i procedura Niebieskiej Karty”
7.	Michalina Bizewska Specjalista pracy socjalnej	„Warsztaty edukacyjne dotyczące realizacji zadań pieczy zastępczej w dobie Covid-19” „Warsztaty edukacyjne dotyczące problematyki traumy, z uwzględnieniem pandemii jako czynnika traumatyzującego” „Jak żyć i pracować z trudnym nastolatkiem, który trafił do rodzinnej pieczy zastępczej” „Usprawnianie współpracy instytucji pracujących na rzecz dziecka i rodziny celem wypracowania jednolitych schematów postępowania w danych sytuacjach” „Sposoby radzenia sobie z trudnościami we współpracy rodzin zastępczych z rodzinami biologicznymi małoletnich” „Kształtowanie relacji pomiędzy dziećmi umieszczonymi w rodzinnej pieczy zastępczej” „Interwencja kryzysowa i procedura Niebieskiej Karty”
8.	Joanna Dalkowska Kierownik Działu Pieczy Zastępczej	„Warsztaty edukacyjne dotyczące realizacji zadań pieczy zastępczej w dobie Covid-19” „Sposoby radzenia sobie z trudnościami we współpracy rodzin zastępczych z rodzinami biologicznymi małoletnich” „Wczesne wykrywanie/rozpoznawanie syndromów dziecka krzywdzonego. Dziecko jako ofiara przemocy – diagnoza i forma pomocy” „Jak żyć i pracować z trudnym nastolatkiem, który trafił do rodzinnej pieczy zastępczej” „Pozyskiwanie funduszy unijnych, w tym zarządzanie projektami – szkolenie dla kadry zarządzającej” „Usprawnianie współpracy instytucji pracujących na rzecz dziecka i rodziny celem wypracowania jednolitych schematów postępowania w danych sytuacjach” „I Ogólnopolska Konferencja Biofeedback w terapii dzieci i dorosłych z ADHD” „Budowanie zespołów i metodyka oceny sytuacji dziecka” „Młodzież współcześnie a droga do zmian. Od profilaktyki do interwencji i wsparcia” – konferencja szkoleniowa „Warsztaty edukacyjne dotyczące problematyki traumy, z uwzględnieniem pandemii jako czynnika traumatyzującego” „Kształtowanie relacji pomiędzy dziećmi umieszczonymi w rodzinnej pieczy zastępczej” „Terapia Biofeedback EEG oraz analiza QEEG w zastosowaniach klinicznych oraz treningu szczytowej wydajności” - uprawnienia terapeuty Biofeedback „Trening Umiejętności Społecznych I i II stopnia” – uprawnienia terapeuty TUS

15) przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy;

Sprawozdanie efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, w związku z faktem iż jest nim Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku, składane jest rokrocznie wraz ze sprawozdaniem z działalności jednostki.

16) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;

W 2022 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku zgłosiło 8 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną do ośrodka adopcyjnego, celem poszukiwania dla nich rodziny przysposabiającej. Jednocześnie na mocy prowadzonych oddziaływań, w 2022 roku 2 dzieci zostało przysposobionych do rodzin adopcyjnych.

Ponadto w PCPR w Lęborku przyjęto w zakresie dokumentowania zagładzania do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną podstawowe druki określone w załączniku nr 13 (13a-13d) zarządzenia nr 20/2021 Kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku z dnia 15 września 2021 roku w sprawie wprowadzenia wzorów dokumentów wykorzystywanych w Dziale Pieczy Zastępczej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku.

17) organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku;

Łącznie w 2022 roku złożono 9 wniosków o wsparcie w postaci zapewnienia rodziny pomocowej przez przedstawicieli rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka. W przypadku 4 wniosków zabezpieczenie dzieci w rodzinie pomocowej wynikało z wyjazdu na wypoczynek opiekunów zastępczych, 3 wnioski dotyczyły zabezpieczenia dzieci z uwagi na wyjazd opiekunów na szkolenie, 1 wniosek dotyczył zabezpieczenia z powodu wyjazdu do sanatorium i 1 wniosek z uwagi na nieprzewidziane okoliczności. Łącznie w 2022 roku w rodzinach pomocowych było umieszczonych 15 dzieci w ilości 61 dni. Każdorazowo umowy na czasowe pełnienie funkcji rodziny pomocowej podpisywane były z przedstawicielami rodzin zastępczych zawodowych i prowadzącymi rodzinne domy dziecka. Rodzinom tym, godnie z obowiązującymi przepisami udzielano przysługujące świadczenia finansowe.

Załącznik nr 2 - Sprawozdanie z realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Lęborskim na lata 2021-2027

Do zadań własnych powiatu wynikających z art.19 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej należy opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych w oparciu o konsultacje z właściwymi terytorialnie gminami. Uchwałą Nr XXVI/194/2021 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 18.02.2021 roku przyjęto Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Lęborskim na lata 2021-2027. Celem ww. dokumentu jest przedstawienie problemów społecznych występujących w społeczności powiatu lęborskiego oraz wskazanie metod i kierunków działania, które będą je minimalizować i rozwiązywać. Strategia stanowi zatem podstawę do realizacji stosunkowo trwałych interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców powiatu lęborskiego, a w szczególności tych, którzy zagrożeni są marginalizacją, poprzez ich włączenie społeczne.

Do realizacji Strategii zobowiązany jest samorząd powiatu oraz gmin, w szczególności jednostki organizacyjne pomocy społecznej, organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej oraz inne podmioty zaangażowane w realizację polityki społecznej. Głównym koordynatorem realizacji strategii z ramienia powiatu lęborskiego i realizatorem kierunków działań jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku. Kluczowa rola dla realizacji zadań w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, oparta jest na współpracy jednostek organizacyjnych pomocy społecznej samorządów powiatowego, gminnych i wojewódzkiego oraz sektora pozarządowego.

Zgodnie z rozdziałem IX pn.: „Monitoring i Ewaluacja” ww. Strategii, po zakończeniu roku kalendarzowego należy dokonać merytoryczną ocenę realizacji Strategii. Monitoring Strategii prowadzony jest w oparciu o określone wskaźniki. Źródłem pozyskania danych na potrzeby organizacji procesu monitoringu są dane z oceny zasobów pomocy społecznej, sprawozdań z działalności jednostek pomocy społecznej z powiatu lęborskiego oraz statystyk publicznych.

Z uwagi na powyższe, w celu przeprowadzenia wnikliwej oceny realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Lęborskiego na lata 2021 – 2027 za rok 2021, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku zwróciło się do jednostek pomocy społecznej oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Lęborku i wybranych organizacji pozarządowych o udostępnienie danych. Szczegółowe zestawienie wskaźników realizacji działań za 2022 rok wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku przedstawiono w poniższej tabeli.

Priorytet I - RODZINA W ŚRODOWISKU LOKALNYM – SPRAWNY SYSTEM REAGOWANIA W SYTUACJI KRYZYSU W RODZINIE			
Lp.	Cele operacyjne	Kierunki działań	Wskaźniki realizacji działań - Realizacja za 2022 rok (wg stanu na 31.12.2022 roku)
I.1.	Wspieranie rodziny we właściwym pełnieniu jej funkcji	1. Integracja środowiska rodzin poprzez zapewnienie rodzinom i jej członkom dostępu do poradnictwa specjalistycznego i terapii.	– ilość osób korzystających ze wsparcia specjalistycznego, w szczególności poradnictwa specjalistycznego w zakresie opieki i wychowania (poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, prawne, socjalne, rodzinne, itp.) – 506os. – ilość osób korzystających z terapii w związku z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi – 49os.
		2. Uczestnictwo rodzin w integracyjnych przedsięwzięciach edukacyjnych, kulturalno-artystycznych i sportowych jako alternatywa aktywnego i pożądanego spędzania czasu wolnego.	– ilość osób biorących udział w przedsięwzięciach edukacyjnych, kulturalno-artystycznych i sportowych organizowanych dla rodzin na terenie powiatu łęborskiego – 580 osób
		3. Realizacja programów/projektów z zakresu wsparcia dziecka i rodziny.	– ilość realizowanych programów/projektów z zakresu wsparcia dziecka i rodziny - 4 – ilość osób uczestniczących w projektach/programach wsparcia rodziny – 580 os. – wartość środków finansowych wykorzystanych na rzecz wspierania rodzin powiatu łęborskiego – 1 149 729,78 zł
		4. Działania profilaktyczne oraz edukacyjno-informacyjne dla rodziców z zakresu kształtowania prawidłowych postaw rodzicielskich.	– ilość działań z zakresu profilaktyki opiekuńczo-wychowawczej skierowanych do mieszkańców powiatu – 30 działań – ilość osób biorących udział w działaniach profilaktycznych oraz edukacyjno-informacyjnych z zakresu profilaktyki opiekuńczo-wychowawczej – 144os.
I.2.	Wspieranie i rozwijanie działań na rzecz rodzin i osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej	1. Podejmowanie działań interdyscyplinarnych na rzecz rodzin i osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej, w tym zapewnienie bezpłatnego, specjalistycznego poradnictwa.	– ilość osób zgłaszających się po pomoc do OIK (z uwzględnieniem kategorii problemu) – 79 osób, w tym: 2 osoby stosujące przemoc, zakwalifikowane do programu korekcyjno-edukacyjnego, 6 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, 11 osób doznających przemocy, 60 osób poszukujących specjalistycznego poradnictwa – ilość osób korzystających z bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego (socjalnego, psychologicznego, prawnego, mediacji) – 79 osób – poradnictwo socjalne, - 55 osób – poradnictwo psychologiczne, 4 osoby – poradnictwo prawne, – ilość osób korzystających z terapii – 25 osób, w tym 4 dzieci – ilość osób, którym zapewniono pobyt w hostelu – domu dla matek (ojców) z dziećmi lub kobiet w ciąży – 0 osoby , w tym 0 dzieci.
		2. Szkolenie kadry jednostek pomocy społecznej w zakresie udzielania wsparcia rodzinom i osobom dotkniętym kryzysem.	– ilość przeprowadzonych szkoleń – 3 szkolenia – ilość osób biorących udział w szkoleniach – 86 osób
		3. Integracja instytucji i organizacji pozarządowych w celu budowania systemu skutecznej pomocy na rzecz rodziny i osób znajdujących się w kryzysie	– ilość partnerów, z którymi podjęto współpracę – 55 partnerów – ilość zawartych porozumień – 0 – ilość osób, wobec których podjęto działania oparte na porozumieniu lub współpracy – 0
		4. Podejmowanie inicjatyw popularyzujących działania OIK	– ilość inicjatyw popularyzujących działania OIK – 10 inicjatyw – ilość i rodzaj materiałów informacyjnych - 1100 szt.: „Vademekum antyPrzemocy”, ulotki składane, ulotki dwustronne, kalendarze na rok 2023
I.3.	Podejmowanie działań mających na celu zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie oraz ochronę ofiar przemocy	1. Doskonalenie systemu profesjonalnej pomocy oraz wsparcia ofiar przemocy w rodzinie poprzez: a) wdrażanie form wsparcia specjalistycznego, b) doskonalenie i poprawę infrastruktury pomocowej dla osób dotkniętych przemocą i sytuacją kryzysową	– ilość dostępnych form wsparcia specjalistycznego – 26 form wsparcia – ilość osób korzystających ze wsparcia w zakresie przemocy w rodzinie – 25 osób – ilość szkoleń, konferencji i osób w niej uczestniczących – kadry pomocy społecznej o tematyce przeciwdziałania przemocy w rodzinie – 3 szkolenia (86 osób)

		2. Zapewnienie dostępnego dla mieszkańców powiatu bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego oraz możliwość uczestnictwa w terapii specjalistycznej	– ilość osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego (socjalnego, psychologicznego, prawnego, rodzinnego, itp.) – 79 os. – poradnictwo socjalne, - 55 os. – poradnictwo psychologiczne, 4 os. – poradnictwo prawne, 17 – poradnictwo pedagogiczne, 16 – poradnictwo rodzinne – liczba osób korzystających z terapii specjalistycznej krótkoterminowej – os., w tym dzieci
		3. Zapewnienie schronienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie i sytuacją kryzysową	– ilość dostępnych miejsc zapewnienia schronienia dla osób dotkniętych przemocą i sytuacją kryzysową – 3 miejsca (dla 3 matek z dziećmi i kobiet w ciąży) – liczba osób , którym zapewniono schronienie, w tym liczba dzieci – 0 os., w tym 0 dzieci
		4. Podejmowanie działań korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych na rzecz osób stosujących przemoc.	– ilość osób biorących udział w programie korekcyjno-edukacyjnym dla sprawców przemocy w rodzinie – 0 os. – ilość osób biorących udział w programie psychologiczno-terapeutycznym dla sprawców przemocy w rodzinie – 0 os.
		5. Organizowanie kampanii informacyjno-edukacyjnych w celu zmiany mentalności społeczności lokalnej w postrzeganiu zjawiska przemocy w rodzinie.	– ilość zorganizowanych kampanii – 3 kampanie – liczba partnerów, z którymi podjęto współpracę, w celu realizacji kampanii 55 partnerów
		6. Podejmowanie działań profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży na rzecz przeciwdziałania przemocy.	– ilość podejmowanych działań – 10 działań – ilość placówek objętych działaniami – 55 placówek – ilość materiałów wykorzystywanych do działań o charakterze profilaktycznym, 1 100 szt. „Vademekum antyPrzemocy”, ulotki składane, ulotki dwustronne, kalendarze na 2023 rok, – ilość realizowanych programów edukacyjno-profilaktycznych o zasięgu powiatowym – 4 programy
I.4.	Ograniczenie zjawiska bezrobocia poprzez odpowiednią politykę rynku pracy w powiecie	1. Wsparcie osób bezrobotnych i poszukujących pracy poprzez zapewnienie dostępu do odpowiednich informacji, zastosowanie instrumentów rynku pracy.	– ilość osób bezrobotnych w powiecie – 2288 osoby – wskaźnik bezrobocia w powiecie – 10,3% stan na dzień 30.11.2022 – ilość ofert pracy – 2837 ofert – ilość programów i działań aktywizujących dla osób bezrobotnych – 2 programy i 13 działań aktyw.
		2. Przeciwdziałanie i eliminowanie negatywnych skutków bezrobocia.	– ilość osób objętych pomocą finansową z tytułu bezrobocia – 415 osób – ilość podejmowanych inicjatyw w celu wsparcia osób zagrożonych bezrobociem, ubóstwem – 12
		3. Wdrażanie różnych form aktywizacji zawodowej i społecznej osób bezrobotnych	– ilość osób korzystających z różnych form aktywizacji zawodowej, 186os.- staż, 72os.-prace interwencyjne, 80os.- roboty publiczne
		4. Wspieranie idei samozatrudnienia oraz wsparcie osób rozpoczynających działalność gospodarczą.	– ilość przeprowadzonych szkoleń – 8 szkoleń – ilość osób podejmujących z powodzeniem działalność gospodarczą – 116 os.
I.5.	Współpraca instytucjonalna – prawidłowa komunikacja i podnoszenie jakości usług świadczonych przez instytucje realizujące zadania polityki społecznej	1. Pogłębienie współpracy między instytucjami pomocy społecznej oraz organizacjami pozarządowymi na rzecz społeczności lokalnej – budowanie partnerskich relacji pomiędzy mieszkańcami, samorządem i instytucjami.	– ilość inicjatyw podejmowanych w celu pogłębienia współpracy – 16 inicjatyw
		2. Bieżące prowadzenie bazy danych o organizacjach pozarządowych działających w powiecie na rzecz rodzin.	– ilość organizacji pozarządowych działających na rzecz rodzin – 41 organizacji
		3. Opracowanie i wdrażanie projektów i programów związanych z podnoszeniem jakości życia.	– ilość projektów/programów związanych z podnoszeniem jakości życia w powiecie lęborskim – 4 projekty/programy
		4. Inicjowanie lokalnych kampanii informacyjno-edukacyjnych na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.	– ilość zorganizowanych kampanii tematycznych – 3 kampanie

Priorytet II - DOSKONALENIE SYSTEMU OPIEKI NAD DZIECKIEM			
Lp.	Cele operacyjne	Kierunki działań	Wskaźniki realizacji działań - Realizacja za 2022 rok (wg stanu na 31.12.2022 roku)
II.1.	Promocja i rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej	1. Wzmacnianie rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej - – pozyskiwanie i szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych i prowadzenia rodzinnych domów dziecka i promowanie rodzinnych form pieczy zastępczej	– ilość dzieci w rodzinach zastępczych (umieszczonych i przebywających) – 123 osób umieszczonych, 141 przebywających w ciągu roku – ilość rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka – 77 rodzin zastępczych, w tym: 6 - rodziny zawodowe, 1 - pogotowia, 18 - rodziny zastępcze niezawodowe, 49- rodziny zastępcze spokrewnione oraz 3 - rodzinne domy dziecka, – ilość kampanii promujących rodzinne formy pieczy zastępczej – 6 kampanii – ilość wychowanków opuszczających pieczę zastępczą, z uwzględnieniem powodów – 25 wychowanków, w tym: 9 - do domu rodzinnego, 4 - do rodziny zastępczej, 2 – do adopcji, 3 – do instytucjonalnej pieczy, 7 – program usamodzielnienia
		2. Wspieranie, wzmacnianie i przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu rodzin zastępczych.	– ilość szkoleń i osób biorących udział w szkoleniach, skierowanych do rodzinnej pieczy zastępczej – 3 szkoleń, średnio wzięło w nich udział 10 osób – ilość spotkań grupy wsparcia – 12 spotkań – ilość spotkań superwizji dla rodzin zastępczych i liczba opiekunów biorących w nich udział – 24, średnio wzięło udział po 3 osoby,
		3. Zapewnienie warunków sprawowania pieczy zastępczej.	– ilość miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej – 35 miejsc – ilość dzieci umieszczonych w rodzinach adopcyjnych – 2 osoby – ilość dzieci, które powróciły do rodziny biologicznej – 4 osoby – ilość programów i wielkość środków finansowych uzyskanych ze źródeł zewnętrznych na finansowanie rodzinnej pieczy zastępczej – tzw. dodatek wychowawczy – 222.163,51zł – ilość osób korzystających ze wsparcia specjalistycznego, w szczególności poradnictwa specjalistycznego w zakresie opieki i wychowania (poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, prawne, psychiatryczne, socjalne, rodzinne, itp.), - 80 osób
		4. Podnoszenie kwalifikacji, umiejętności i rozwój działalności kadry systemu wsparcia rodzin na rzecz pieczy zastępczej	– ilość osób biorących udział w superwizji, kursach, szkoleniach oraz innych formach rozwoju zawodowego – 11 osób
II.2.	Podnoszenie standardu usług w istniejącej instytucjonalnej pieczy zastępczej	1. Utrzymanie funkcjonowania instytucjonalnej pieczy zastępczej na poziomie zaspokajającym potrzeby umieszczenia dzieci z terenu Powiatu Lęborskiego.	– ilość miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu – 2 placówki, łącznie 28 miejsc, w tym: 27 – socjalizacyjnych, 1 miejsce interwencyjne, – ilość dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych – 25 dzieci – miejsce socjalizacyjne, 1 dziecko- miejsce interwencyjne
		2. Zapewnienie usług na poziomie obowiązujących standardów.	– ilość pracowników w placówkach opiekuńczo-wychowawczych – 24 osób – ilość osób biorących udział w szkoleniach i formach podnoszenia kwalifikacji zawodowych – 12 osób – ilość wychowanków opuszczających pieczę zastępczą, z uwzględnieniem powodów – 5 wychowanków – 1 powrót do rodziny, 3 wychowanków - rozpoczęcie procesu usamodzielnienia, 1 wychowanek do rodziny zastępczej – ilość wychowanków korzystających ze specjalistycznego wsparcia i pomocy w placówce i na zewnątrz – 26
		3. Funkcjonowanie na terenie powiatu placówek wsparcia dziennego.	– ilość placówek (miejsc) wsparcia dziennego na terenie powiatu lęborskiego – 1 – ilość osób korzystających z placówek wsparcia dziennego na terenie powiatu - 100 dzieci.
II.3.	System wsparcia dla wychowanków opuszczających pieczę zastępczą	1. Realizacja programów usamodzielnienia.	– ilość wychowanków usamodzielnianych z rodzinnej pieczy zastępczej – 8 wychowanków – ilość wychowanków usamodzielnianych z placówek opiekuńczo-wychowawczych – 5 osób,

		2. Objęcie usamodzielnianych wychowanków wsparciem specjalistycznym - psychologiczno-pedagogicznym, socjalnym i prawnym.	– ilość usamodzielnianych wychowanków objętych wsparciem specjalistycznym – psychologicznym – 6 osób realizujących IPU – ilość usamodzielnianych wychowanków objętych wsparciem pedagogicznym – 4 osoby realizujące IPU
		3. Udzielanie pomocy usamodzielniającym się wychowankom zgodnie z obowiązującymi przepisami np.: na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie, zagospodarowanie, a także w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych czy zatrudnienia.	– ilość usamodzielniających się wychowanków otrzymujących pomoc na kontynuowanie nauki – 27 osób kwota wypłaconych środków – 139 697,00 zł – ilość usamodzielniających się wychowanków, którym wypłacono pomoc na usamodzielnienie – 6 osób oraz kwota wypłaconych środków – 26 020,00 zł – ilość usamodzielniających się wychowanków, którym wypłacono pomoc na zagospodarowanie – 4 osoby oraz kwota udzielonej pomocy – 5 085,00 zł – ilość usamodzielniających się wychowanków, którym udzielono pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz zatrudnienia -0
		4. Zapewnienie wsparcia poprzez zapewnienie miejsc w mieszkaniu treningowym i w mieszkaniu chronionym dla wychowanków usamodzielnianych z pieczy zastępczej.	– ilość mieszkań chronionych w tym treningowych oraz liczba w nich miejsc – 1-3 miejsca – ilość usamodzielnianych wychowanków korzystających z mieszkań chronionych – 2 os.
		5. Umożliwienie uczestnictwa wychowankom w projektach i programach aktywizujących i integrujących, w tym dofinansowywanych ze środków UE.	– ilość wychowanków biorących udział w projektach i programach aktywizujących i integrujących, w tym dofinansowywanych ze środków UE – 181 osób
II.4.	Współpraca instytucjonalna - budowanie systemu współpracy i komunikacji pomiędzy instytucjami i organizacjami świadczącymi pomoc dziecku i rodzinie	1. Współpraca z gminami, jednostkami organizacyjnymi gminnymi i powiatowymi na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej.	– ilość kontaktów z przedstawicielami gminnych i powiatowych jednostek organizacyjnych w celu pogłębienia współpracy na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej – 222
		2. Współpraca koordynatorów z ramienia organizatora rodzinnych form pieczy zastępczej z pedagogami, psychologami, asystentami rodziny z ośrodków pomocy społecznej, kuratorami, szkołą, policją, środowiskiem lokalnym.	– ilość kontaktów koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej z pedagogami, psychologami, asystentami rodziny, kuratorami, szkołą, policją, itp. (w tym udział w Zespołach) - 322
		3. Współpraca na rzecz zapewnienia pełnej pomocy i wsparcia w usamodzielnianiu wychowanków opuszczających pieczę zastępczą.	– ilość kontaktów z przedstawicielami gminnych i powiatowych jednostek organizacyjnych w celu zapewnienia wszechstronnej pomocy i wsparcia w usamodzielnianiu wychowanków opuszczających pieczę zastępczą – 10

Priorytet III - WSPARCIE OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ

Lp.	Cele operacyjne	Kierunki działań	Wskaźniki realizacji działań - Realizacja za 2022 rok (wg stanu na 31.12.2022 roku)
III.1.	Zwiększenie aktywności społecznej osób z niepełnosprawnością	1. Realizacja programów z zakresu integracji i aktywizacji społecznej osób z niepełnosprawnością.	– ilość programów realizowanych z zakresu integracji i aktywizacji społecznej osób z niepełnosprawnością - 8 – wysokość środków finansowych zaangażowanych na rehabilitację społeczną i zawodową osób z niepełnosprawnością – 2 187 466,00 zł
		2. Uczestnictwo osób z niepełnosprawnością w projektach systemowych i konkursowych, a także współfinansowanych ze środków UE, PFRON	– ilość osób z niepełnosprawnością, biorących udział w projektach systemowych i konkursowych, współfinansowanych z UE – ok. 100os. – wysokość środków finansowych zaangażowanych na formy wsparcia osób z niepełnosprawnością i ich rodzin – PWRmR, Samodzielność - Aktywność-Mobilność, Aktywny Samorząd – 587 676,75zł
		3. Najpełniejsze wykorzystanie realizacji zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób z niepełnosprawnością.	– ilość osób z niepełnosprawnością korzystających z dofinansowania uczestnictwa na turnusach rehabilitacyjnych i kwota dofinansowań – 46 os., 69.663 zł

			– ilość osób z niepełnosprawnością korzystających z dofinansowania sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych oraz kwota dofinansowań – 150 os. (828 889,11 zł) – ilość osób z niepełnosprawnością korzystających z dofinansowania do likwidacji barier - w komunikowaniu, technicznych i architektonicznych oraz kwota dofinansowania – 145, 465 220,56 zł – ilość osób przebywających w domach pomocy społecznej ze względu na chorobę - 144 osób
		4. Zwiększenie uczestnictwa osób z niepełnosprawnością w działalności sportowej, kulturalnej i rekreacyjnej.	– ilość osób z niepełnosprawnością objętych dofinansowaniami sportu, kultury, rekreacji i turystyki – 121 osób – wysokość środków finansowych udzielonego dofinansowania – 25.000,00zł
III.2.	Wzrost aktywności osób z niepełnosprawnością na rynku pracy	1. Działania na rzecz podwyższenia poziomu wykształcenia, kwalifikacji zawodowych osób z niepełnosprawnością w ramach programu Aktywny Samorząd.	– ilość osób z niepełnosprawnością korzystających ze szkoleń, dofinansowań do studiów, do kursu prawa jazdy, itp. – 86 osób (352 674,00 zł)
		2. Objęcie osób z niepełnosprawnością instrumentami i usługami na rynku pracy.	– ilość osób z niepełnosprawnością korzystających z doradztwa zawodowego – 24 osób – ilość osób korzystających z dofinansowania instrumentów rynku pracy, w szczególności do stażu oraz kwota dofinansowań - staż: 12 osób – ilość osób z niepełnosprawnością korzystających z dofinansowania do utworzenia działalności gospodarczej oraz kwota dofinansowań – 1 osoba, łączna kwota dofinansowań: 22.000,00 zł.
		3. Wspieranie i aktywizowanie działań pracodawców tworzących miejsca pracy dla osób z niepełnosprawnością.	– ilość zakładów pracy chronionej na terenie powiatu lęborskiego - 2 – wysokość środków finansowych na dofinansowania do utworzenia stanowisk pracy
III.3.	Ochrona i przestrzeganie praw osób z niepełnosprawnością	1. Rozpowszechnianie informacji z zakresu praw i uprawnień osób z niepełnosprawnością.	– ilość udzielonych porad prawnych na rzecz osób z niepełnosprawnością - 61 – ilość orzeczeń wydanych przez PZOON w Lęborku – 2 238 – ilość wydanych legitymacji dla osób z niepełnosprawnością - 1041 – ilość wydanych kart parkingowych - 829
III.4.	Współpraca instytucjonalna – systemowa współpraca instytucji i organizacji na rzecz osób z niepełnosprawnością	1. Współpraca sektora publicznego z sektorem pozarządowym na rzecz osób z niepełnosprawnością	– ilość organizacji pozarządowych działających na rzecz osób z niepełnosprawnością objętych wsparciem – 6 organizacji – wysokość środków finansowych udzielonego wsparcia organizacjom pozarządowym działającym na rzecz osób z niepełnosprawnością z terenu powiatu – 25 000,00 zł – ilość osób biorących udział w WTZ – 30 osób
		2. Wspieranie działań podejmowanych w zakresie likwidacji barier architektonicznych w przestrzeni publicznej.	– ilość złożonych wniosków i wysokość pozyskanych środków – 2 (58.057,53 zł)
		3. Wspieranie i propagowanie wydarzeń sportowych, kulturalnych, informacyjnych na rzecz osób z niepełnosprawnością.	– ilość imprez kierowanych do osób niepełnosprawnych - 1
		4. Rozwój wolontariatu na rzecz osób z niepełnosprawnością	– ilość wolontariuszy – 10os.

Priorytet IV – WSPARCIE I AKTYWIZACJA SENIORÓW			
Lp.	Cele operacyjne	Kierunki działań	Wskaźniki realizacji działań - Realizacja za 2022 rok (wg stanu na 31.12.2022 roku)
IV.1.	Zwiększenie aktywności społecznej i przeciwdziałanie wykluczeniu osób w wieku senioralnym.	1. Kształtowanie i rozwijanie świadomości społecznej w zakresie dostrzegania i rozumienia problemów osób w wieku senioralnym.	– ilość projektów realizowanych na rzecz seniorów - 12 – ilość kampanii - 5
		2. Wzmacnianie aktywności społecznej i integracji seniorów poprzez uwzględnienie ich potrzeb w ofercie wydarzeń kulturalnych, sportowych, edukacyjnych.	– ilość wydarzeń skierowanych dla osób starszych - 60 – ilość seniorów biorących udział w zajęciach wsparcia dziennego - 19 – ilość miejsc w domach pomocy społecznej - 146 – ilość miejsc w klubach seniora, placówkach wsparcia dziennego - 69
		3. Wspieranie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób w wieku senioralnym.	– ilość organizacji pozarządowych działających na rzecz osób w wieku senioralnym - 12
		4. Udzielanie informacji seniorom o ich prawach i uprawnieniach.	– ilość osób korzystających z poradnictwa prawnego i socjalnego, mediacji - 400
		5. Rozwój wolontariatu na rzecz osób w wieku senioralnym.	– ilość wolontariuszy - 10
IV.2.	Rozwój pomocy instytucjonalnej dla osób w wieku senioralnym	1. Zapewnienie funkcjonowania instytucyjnej opieki dla osób starszych, somatycznie i psychicznie chorych w ramach domów pomocy społecznej i dostosowanie liczby miejsc do potrzeb społeczności powiatu.	– ilość miejsc w domach pomocy społecznej na terenie powiatu lęborskiego - 146 – ilość mieszkańców domów pomocy społecznej, w tym z powiatu lęborskiego 144 – ilość osób oczekujących na przyjęcie do domu pomocy społecznej - 8
		2. Bieżąca standaryzacja usług świadczonych w domach pomocy społecznej.	– ilość szkoleń dla pracowników domów pomocy społecznej i liczba osób w nich uczestnicząca – 11 szkoleń 137 osób, średnio 12 osób – ilość środków przeznaczonych na utrzymanie i podnoszenie standardów świadczonych usług – 8 946 180,28 zł
		3. Tworzenie i promowanie miejsc i instytucji przyjaznych seniorom.	– ilość utworzonych instytucji i miejsc, form proponowanej pomocy – 1 Klub Seniora
IV.3.	Współpraca instytucjonalna na rzecz osób w wieku senioralnym wymagających pomocy	1. Wspieranie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób w wieku senioralnym.	– ilość organizacji pozarządowych działających na rzecz osób w wieku senioralnym oraz form świadczonego wsparcia - 12
		2. Rozwój współpracy instytucji pomocy społecznej oraz mieszkańców powiatu i ich rodzin w zakresie kierowania osób ubiegających się o przyjęcie do domu pomocy społecznej.	– ilość decyzji kierujących wydanych osobom ubiegającym się o przyjęcie do domu pomocy społecznej - 30 – ilość osób powracających do środowiska rodzinnego - 1

Załącznik nr 3 - Raport z realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2027

Zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt 1, ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U z 2020 r., poz. 218, ze zm.) w 2022 roku realizowano powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie, przyjęty uchwałą Uchwała nr XXVI/194/2021 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 18 lutego 2021 roku w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2027.

Zgodnie z rozdziałem VI Programu jest on ewaluowany przez cały okres jego realizacji a niniejszy raport stanowi realizację wskazania o składaniu przez tut. jednostkę raportu z jego realizacji.

Program jest skierowany do:

1. osób doświadczających przemocy, zagrożonych przemocą i uwięzionych w przemoc w rodzinie, w tym: dzieci i młodzieży; współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych; osób niepełnosprawnych, osób starszych,
2. osób stosujących przemoc w rodzinie,
3. świadków przemocy,
4. społeczności lokalnej.

Realizatorem programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku przy współpracy m.in. z: miejskimi i gminnymi ośrodkami pomocy społecznej i Zespołami Interdyscyplinarnymi ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie z terenu powiatu lęborskiego, Komendą Powiatową Policji w Lęborku, Sądem Rejonowym w Lęborku, Prokuraturą Rejonową w Lęborku, placówkami oświatowymi i organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, Kościołami, związkami wyznaniowymi funkcjonującymi na terenie powiatu lęborskiego, Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną w Lęborku, Gminnymi Komisjami Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i innymi podmiotami działającymi na terenie powiatu lęborskiego.

W poniższej tabeli przedstawia się wskaźniki realizacji zadań programu w poszczególnych kierunkach działań Programu i kolejno sprawozdania rzeczowo-finansowe z realizacji załączników do Programu, tj.:

1. Powiatowym programem oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie na lata 2021 – 2027, zgodnie z rozdziałem VI tego Programu,
2. Powiatowym programem psychologiczno - terapeutycznym dla osób stosujących przemoc w rodzinie na lata 2021 - 2027, zgodnie z rozdziałem X tego Programu,
3. Powiatowym programem profilaktycznym w zakresie udzielania specjalistycznej pomocy oraz promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie na lata 2021 - 2027, zgodnie z rozdziałem VI tego Programu,
4. Powiatowym programem pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie na lata 2021 – 2027.

OBSZAR I	Profilaktyka, diagnoza i edukacja społeczna		
CEL:	Zintensyfikowanie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie powiatu lęborskiego.		
KIERUNEK DZIAŁAŃ	RODZAJ DZIAŁAŃ	ZADANIA DO REALIZACJI	WSKAŹNIKI - Realizacja za 2022 rok (wg stanu na 31.12.2022 roku)
Poszerzanie wiedzy lokalnej społeczności, (w tym służb) na temat zjawiska przemocy w rodzinie.	Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu lęborskiego, w tym w odniesieniu do gmin, ustalenie odsetka populacji rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie.	– Sporządzenie diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu lęborskiego w I kwartale każdego roku i udostępnianie jej wyników do publicznej wiadomości.	liczba przeprowadzonych diagnoz zjawiska przemocy w rodzinie - 1
Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie.	Prowadzenie kampanii o zasięgu powiatowym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	– Organizowanie kampanii skierowanych do mieszkańców powiatu lęborskiego. – Współpraca z prasą, wymiana informacji pomiędzy instytucjami realizującymi zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. – Przygotowanie i rozpowszechnianie informatorów, ulotek, plakatów dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie. – Upowszechnianie informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy na stronach internetowych, portalu społecznościowym.	liczba przeprowadzonych kampanii - 3 liczba opublikowanych artykułów prasowych - 1 liczba opracowanych i rozpowszechnionych materiałów - 4 (1100 szt.) liczba udostępnionych materiałów na stronach internetowych, portalu społecznościowym – 18
	Współpraca z kościołami lub związkami wyznaniowymi z terenu powiatu lęborskiego, w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły lub związki wyznaniowe lub do programów nauk przedmażeńskich.	– Nawiązywanie współpracy z duchownymi, osobami prowadzącymi nauki przedmażeńskie w zakresie wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie w ramach prowadzonych przez nich działań. – Przekazywanie materiałów edukacyjnych dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie. – Zapraszanie do udziału w organizowanych konferencjach/spotkaniach dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie duchownych, osób prowadzących nauki przedmażeńskie.	liczba zrealizowanych działań - 1 liczba przekazanych materiałów - 4 liczba kościołów, związków wyznaniowych, którym udzielono informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie - 20
	Współpraca z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami funkcjonującymi na terenie powiatu lęborskiego, w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie w ramach prowadzonych przez nie działań.	– Nawiązywanie współpracy z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami w zakresie wprowadzania elementów edukacji na temat przemocy w ramach prowadzonych przez nie działań. – Przekazywanie materiałów edukacyjnych dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie. – Zapraszanie do udziału w organizowanych konferencjach/spotkaniach dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie organizacji pozarządowych, stowarzyszeń działających na terenie powiatu lęborskiego.	liczba zrealizowanych działań - 2 liczba przekazanych materiałów - 3 liczba organizacji pozarządowych, stowarzyszeń, którym udzielono informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie - 3
	Podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie udzielania specjalistycznej pomocy oraz promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.	– Realizowanie działań określonych w Powiatowym programie profilaktycznym w zakresie udzielania specjalistycznej pomocy oraz promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie na lata 2021 - 2027 stanowiącym załącznik nr 3 do niniejszego programu.	liczba podjętych działań - 30 liczba osób objętych wsparciem - 144
Realizacja programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.	Opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na terenie powiatu lęborskiego.	– Realizacja niniejszego Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2021-2027.	liczba zrealizowanych powiatowych programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie - 1

OBSZAR II	Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie		
CEL:	Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie		
KIERUNEK DZIAŁAŃ	RODZAJ DZIAŁAŃ	ZADANIA DO REALIZACJI	WSKAŹNIKI - Realizacja za 2022 rok (wg stanu na 31.12.2022 roku)
Rozwój infrastruktury instytucji samorządowych udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz wypracowanie zasad współpracy.	Upowszechnianie baz danych w podległych pionach organizacyjnych.	– Przekazywanie do PCPR w Lęborku aktualnych baz danych przesyłanych przez Pomorski Urząd Wojewódzki w Gdańsku.	liczba przekazanych baz danych - 1
	Rozbudowa sieci i poszerzanie oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.	– Poszerzenie oferty Ośrodka Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku poprzez podjęcie następujących działań: – Adaptacja budynku przy ul. Okrzei 15 w Lęborku poprzez przystosowanie części pomieszczeń do potrzeb Ośrodka Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku, w tym części hostelowej – całodobowego pobytu o charakterze przejściowym - tymczasowy pobyt dla osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej jako zadanie polegające na przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie dla 10 osób (3 kobiet lub mężczyzn wraz z dziećmi), – Organizacja grup wsparcia i pomocowych mających na celu wymianę doświadczeń oraz zapobieganie izolacji rodzin. – Prowadzenie zajęć uspołeczniających w celu wspierania rodzin w organizacji czasu wolnego. – Prowadzenie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego psychologicznego - interwencyjna pomoc psychologiczna. – Uruchomienie dodatkowego telefonu informacyjno - interwencyjnego. – Prowadzenie poradnictwa prawnego grupowego dla osób i rodzin uwięzionych w przemoc w rodzinie. – Organizowanie warsztatów umiejętności rodzicielskich. – Prowadzenie mediacji dla osób i rodzin w sytuacjach konfliktów, kryzysu w rodzinie. – Organizowanie zajęć terapeutycznych uspołeczniających dla dzieci i młodzieży. – Prowadzenie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego psychologicznego indywidualnego. – Prowadzenie konsultacji i poradnictwa rodzinnego - pedagogicznego. – Organizowanie terapii i psychoterapii indywidualnych. – Organizowanie kampanii informacyjnej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i interwencji kryzysowej „Przyjaźń alternatywą dla przemocy”. – Zapewnienie opiekuna ośrodka wsparcia - Hostelu - dla osób przebywających w ośrodku wsparcia. – Funkcjonowanie Ośrodka Wsparcia - Hostelu.	liczba zrealizowanych działań - 18 liczba utworzonych miejsc w Hostelu - 10 liczba osób objętych wsparciem - 141
	Nawiązywanie, rozwijanie i wzmacnianie działalności pomiędzy instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.	– Podejmowanie wspólnie z instytucjami samorządowymi i organizacjami pozarządowymi działań w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie organizacji pozarządowych.	liczba realizowanych projektów w zakresie pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie - 2

Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.	Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy w szczególności: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej.	– Opracowanie i przekazywanie do publicznej wiadomości, innych jednostek z terenu powiatu łęborskiego materiałów informacyjnych o możliwościach uzyskania pomocy.	liczba opracowanych materiałów informacyjnych - 4 liczba szacunkowa odbiorców materiałów informacyjnych - 55
	Opracowanie i realizacja indywidualnych i grupowych działań edukacyjnych kierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie, w szczególności w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc w rodzinie.	– Realizacja działań skierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie, zgodnie z Powiatowym programem pomocy osobom oświadczającym przemoc w rodzinie, w tym: – prowadzenia poradnictwa prawnego grupowego dla osób i rodzin uwikłanych w przemoc w rodzinie, prowadzenia konsultacji i poradnictwa specjalistycznego psychologicznego.	liczba osób uczestniczących w działaniach - 25
Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.	Realizacja procedury „Niebieska Karta”.	– Wszczynanie procedury „Niebieska Karta” z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemoc w rodzinie. – Przekazywanie wypełnionych formularzy „Niebieska Karta - A” właściwemu miejscowo przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego	liczba sporządzonych formularzy „NK – A” - 4 liczba przekazanych formularzy „NK - A” - 4
	Realizacja form pomocy dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.	– Realizacja działań skierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie, zgodnie z Powiatowym programem pomocy osobom doświadczającym przemoc w rodzinie na lata 2021-2027, stanowiącym załącznik nr 4 do niniejszego programu oraz Powiatowym programem profilaktycznym w zakresie udzielania specjalistycznej pomocy oraz promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie na lata 2021 - 2027, stanowiącym załącznik nr 3 do niniejszego programu. – Organizacja grup wsparcia i pomocowych mających na celu wymianę doświadczeń oraz zapobieganie izolacji rodzin. – Prowadzenie zajęć uspołeczniających w celu wspierania rodzin w organizacji czasu wolnego.	liczba opracowanych i zrealizowanych programów dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie - 1 liczba osób uczestniczących w programach dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie - 273 liczba osób, które uczestniczyły w terapii indywidualnej psychologicznej - 5 liczba grup terapeutycznych - 2 liczba osób, które ukończyły programy terapeutyczne - 0 liczba grup wsparcia - 1 liczba osób uczestniczących w gr. wsparcia - 5
	Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie pomocy w ośrodkach wsparcia oraz w ośrodkach interwencji kryzysowej.	– Prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej przy PCPR – Zapewnienie bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.	liczba miejsc całodobowego pobytu w ośrodku interwencji kryzysowej - 3 liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z pomocy w ośrodkach interwencji kryzysowej, w tym w formie schronienia - 25
	Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie pomocy w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla ofiar przemoc w rodzinie.	– Udzielanie wsparcia osobom z terenu powiatu łęborskiego dotkniętym przemocą w rodzinie pomocy w uzyskaniu pomocy, w tym w formie schronienia w specjalistycznych ośrodkach wsparcia zlokalizowanych jak najbliżej miejsca zamieszkania.	liczba osób, którym udzielono wsparcia w uzyskaniu pomocy w specjalistycznym ośrodku wsparcia - 0
	Tworzenie i zwiększanie zakresu działania oraz dostępności do lokalnych telefonów zaufania, informacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.	– Prowadzenie telefonu informacyjno - interwencyjnego dla osób z terenu powiatu łęborskiego.	liczba lokalnych linii telefonicznych dla osób doświadczających przemoc w rodzinie - 1 liczba przeprowadzonych rozmów i interwencji - 13
	Zapewnianie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemoc w rodzinie.	– Stosowanie przyjętej procedury postępowania podczas odbierania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie, stanowiącej załącznik nr 5 do niniejszego programu.	liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemoc w rodzinie - 1 liczba zażaleń do sądu opiekuńczego na odebranie dziecka, o których mowa w art.12a/liczba zażaleń/liczba zawiadomień - 0

OBSZAR III			
Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie			
CEL:			
Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.			
KIERUNEK DZIAŁAŃ	RODZAJ DZIAŁAŃ	ZADANIA DO REALIZACJI	WSKAŹNIKI - Realizacja za 2022 rok (wg stanu na 31.12.2022 roku)
Tworzenie i rozszerzanie oferty oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie a także wypracowywanie i doskonalenie zasad współpracy pomiędzy instytucjami i podmiotami oraz organizacjami pozarządowymi w tym obszarze.	Ewidencjonowanie instytucji rządowych i samorządowych, podmiotów oraz organizacji pozarządowych funkcjonujących na terenie powiatu lęborskiego, które realizują wszelkie działania adresowane do osób stosujących przemoc w rodzinie.	– Opracowanie i zamieszczanie na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Lęborku informatora zawierającego bazy teleadresowe podmiotów oraz organizacji pozarządowych realizujących oddziaływanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, wraz ze wskazaniem zakresu oddziaływań wobec sprawców przemocy w rodzinie.	aktualizowane na stronach internetowych inf. zawierającego bazy teleadresowe podmiotów oraz organizacji pozarządowych realizujących oddziaływanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie - 1
	Przesyłanie informatorów zawierających aktualne bazy teleadresowe z danego powiatu właściwym miejscowo prezesom sądów rejonowych, prokuratorom rejonowym, komendantom powiatowych/miejskich Policji, komendantom oddziałów Żandarmerii Wojskowej oraz wchodzącym w obręb powiatu gminom dwa razy w roku do dnia 30 stycznia i do dnia 31 lipca każdego kolejnego roku.	– Sporządzenie i aktualizacja informatorów dotyczących realizacji programu korekcyjno - edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie. – Przesyłanie informatorów z powiatu właściwym miejscowo prezesom sądów rejonowych, prokuratorom rejonowym, komendantom powiatowych/miejskich Policji oraz gminom dwa razy do roku do dnia 30 stycznia i do dnia 15 lipca każdego kolejnego roku.	przekazanie podmiotom aktualnego informatora zawierającego bazy teleadresowe w wersji elektronicznej - 9
Realizowanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych zmierzających do zaprzestania stosowania przemocy w rodzinie	Opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	– Realizowanie programu korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, stanowiącego załącznik nr 1 do niniejszego programu.	liczba edycji programów oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych - 0
	Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc w rodzinie w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	– Ewidencjonowanie danych dotyczących przeprowadzanych programów oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	liczba podmiotów realizujących programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych - 1 liczba osób, które przystąpiły do udziału w programach - 0 liczba osób, które ukończyły program - 0
	Badanie skuteczności programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych kierowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie poprzez monitorowanie ich zachowań przez okres do 3 lat po ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego.	– Monitoring czy podejmowane działania prowadzą do zaprzestania stosowania przemocy przez uczestników programu	liczba osób uczestniczących w programie korekcyjno-edukacyjnym - 0 liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które po ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy w rodzinie - 1 z poprzednich edycji
Realizowanie programów psychologiczno - terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie zmierzających	Opracowanie i realizacja programu psychologiczno - terapeutycznego dla osób stosujących przemoc w rodzinie na terenie powiatu lęborskiego	– Realizowanie programu psychologiczno - terapeutycznego dla osób stosujących przemoc w rodzinie, stanowiącego załącznik nr 2 do niniejszego programu.	liczba podmiotów realizujących programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc w rodzinie - 1 liczba osób, które przystąpiły do programów psychologiczno-terapeutycznych - 0 liczba osób, które ukończyły programy psychologiczno-terapeutyczne - 0

do zmiany wzorców zachowań	Badanie skuteczności programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie	– Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc w rodzinie w oddziaływaniach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie	liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które po ukończeniu programu psychologiczno-terapeutycznego powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy w rodzinie - 1
OBSZAR IV	Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie		
CEL:	Podnoszenie jakości i dostępności świadczonych usług poprzez rozwijanie i doskonalenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie		
KIERUNEK DZIAŁAŃ	RODZAJ DZIAŁAŃ	ZADANIA DO REALIZACJI PCPR	WSKAŹNIKI - Realizacja za 2022 rok (wg stanu na 31.12.2022 roku)
Podnoszenie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Opracowywanie diagnoz potrzeb szkoleniowych pracowników w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	– Sporządzanie corocznie diagnozy potrzeb szkoleniowych pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. – Zgłaszanie pracowników realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie do udziału w specjalistycznych szkoleniach, warsztatach itp. w zakresie zjawiska przemocy, sposobów jej zapobiegania, świadczenia pomocy ofiarom przemocy, podejmowania działań wobec jej sprawców.	liczba diagnoz potrzeb szkoleniowych - 1 liczba uczestników szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie - 5
Wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Wdrożenie instrumentów i narzędzi dla osób pracujących bezpośrednio z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc, w formie m.in. superwizji, coachingu, doradztwa, grup wsparcia.	– Zapewnianie pracownikom realizującym zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie wsparcia w formie m.in. superwizji, coachingu, doradztwa, grup wsparcia.	liczba osób poddanych różnym formom poradnictwa i wsparcia - 5 liczba zrealizowanych spotkań superwizyjnych - 7 liczba osób uczestniczących w spotkaniach superwizyjnych - 5

1. Powiatowy program oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie na lata 2021 – 2027

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku jest realizatorem Powiatowego programu oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie na lata 2021 – 2027. Realizator programu sporządza końcowe sprawozdane rzeczowo - finansowe z realizacji programu i przedkłada je Radzie Powiatu Lęborskiego wraz ze sprawozdaniem z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku składa także sprawozdania rzeczowo-finansowe z realizacji programu do Wydziału Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku, w przypadku uzyskania środków finansowych z budżetu Państwa oraz sprawozdanie statystyczne Ministerstwu Rodziny i Polityki Społecznej w Centralnej Aplikacji Statystycznej każdego roku kalendarzowego.

Oddziaływania korekcyjno - edukacyjne wobec osób stosujących przemoc w rodzinie prowadzone są w celu:

- 1) powstrzymania osoby stosującej przemoc w rodzinie przed dalszym stosowaniem przemocy;
- 2) rozwijania umiejętności samokontroli i współżycia w rodzinie;
- 3) kształtowania umiejętności w zakresie wychowywania dzieci bez używania przemocy w rodzinie;
- 4) uznania przez osobę stosującą przemoc w rodzinie swojej odpowiedzialności za stosowanie przemocy;
- 5) zdobycia i poszerzenia wiedzy na temat mechanizmów powstania przemocy w rodzinie;
- 6) zdobycia umiejętności komunikowania się i rozwiązywania konfliktów w rodzinie bez stosowania przemocy;
- 7) uzyskania informacji o możliwościach podejmowania działań terapeutycznych.

Program kierowany jest w szczególności do: dorosłych sprawców przemocy w rodzinie z terenu powiatu lęborskiego, osób skazanych za czyny związane ze stosowaniem przemocy w rodzinie, wobec których sąd warunkowo zawiesił wykonanie kary, zobowiązując je do uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno -edukacyjnych, osób stosujących przemoc w rodzinie, które uczestniczą w terapii leczenia uzależnienia od alkoholu lub narkotyków, lub innych środków odurzających, substancji psychotropowych albo środków zastępczych, dla których oddziaływania korekcyjno - edukacyjne mogą stanowić uzupełnienie podstawowej terapii, osób, które w wyniku innych okoliczności zgłaszają się do uczestnictwa w programie korekcyjno - edukacyjnym (kierowane przez kuratorów sądowych, Policję, terapeutów uzależnień, komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, ośrodki pomocy społecznej oraz zespoły interdyscyplinarne lub osoby które z własnej inicjatywy chciałyby zmienić swoje zachowanie). Udział w programie jest bezpłatny.

W 2022 roku nie przeprowadzono kolejnej edycji programu korekcyjno - edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie z powodu niewielkiej ilości zgłoszeń do udziału.

W celu pozyskania kandydatów do udziału w programie podjęto następujące działania:

- poinformowano o naborze do programu: Sąd Rejonowy w Lęborku, Prokuraturę Rejonową w Lęborku, Przewodniczących Miejskich/Gminnych Zespołów Interdyscyplinarnych, ośrodki pomocy społecznej powiatu lęborskiego

- zwrócono się do Prezesa Sądu Rejonowego w Lęborku o rozważenie możliwości uwzględniania w orzecznictwie zobowiązań do uczestnictwa osób skazanych za czyny związane ze stosowaniem przemocy w rodzinie, odbywających karę pozbawienia wolności w zakładach karnych albo wobec których sąd warunkowo zawiesił wykonanie kary, zobowiązując je do uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno - edukacyjnych
- zwrócono się do Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Lęborku z prośbą o rozważenie możliwości wnioskowania w sporządzanych aktach oskarżenia o zobowiązanie przez sąd do uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno – edukacyjnych osób stosujących przemoc w rodzinie
- współpracowano z Przewodniczącymi Miejskich/Gminnych Zespołów Interdyscyplinarnych w celu pozyskania kandydatów do udziału w programie, poprzez nawiązywanie kontaktów z potencjalnymi kandydatami, motywowanie do udziału w programie korekcyjno - edukacyjnym
- informowano o realizacji programu policję, kuratorów sądowych, gminy powiatu lęborskiego, gminne/miejskie komisje ds. rozwiązywania problemów alkoholowych, parafie na terenie powiatu lęborskiego
- informacje dotyczące planowanej realizacji programu zamieszczono na stronie internetowej PCPR w Lęborku, Starostwa Powiatowego w Lęborku, w lokalnej prasie, na portalu społecznościowym Facebook.

Deklaracje udziału w programie złożyło w siedzibie PCPR w Lęborku łącznie 5 osób w różnych terminach (w miesiącu czerwcu 2 osoby, w miesiącu lipcu 1 osoba, w miesiącu sierpniu 1 osoba, w miesiącu październiku 1 osoba). Przewodniczące Zespołów Interdyscyplinarnych informowały, że osoby, z którymi nawiązano kontakt w sprawie udziału w programie nie wyrażały chęci uczestnictwa. Z sądu nie wpłynęły informacje o osobach zobowiązanych do udziału w programie.

Łączna kwota dotacji przyznana Powiatowi Lęborskiemu na realizację programu korekcyjno - edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie w 2022 roku wyniosła: 13.500,00 zł, z limitem 900,00 zł na osobę tj. przy ww. 5 osobach daje łączną kwotę 4.500,00zł natomiast koszt przeprowadzenia zajęć wynosi 15.600,00 zł. Stąd, aby możliwe było przeprowadzenie programu wymagana minimalna ilość uczestników wynosi 15 osób, z dofinansowaniem powiatu w wysokości 2.100,00 zł. Dotacja została zwrócona w całości dnia 30.12.2022 r.

2. Powiatowy program psychologiczno - terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie 2021 - 2027

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku zapewnia realizację programu psychologiczno - terapeutycznego dla osób stosujących przemoc w rodzinie, przyjętego uchwałą nr XXVI/194/2021 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 18 lutego 2021 roku w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2027.

Celem programu psychologiczno - terapeutycznego dla osób stosujących przemoc w rodzinie jest zwiększenie skuteczności podejmowanych działań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, poprzez oddziaływania psychologiczno - terapeutyczne. Cele szczegółowe obejmują: zmianę wzorców zachowań i postaw, sposobu myślenia, przekonań, stereotypów utrudniających budowanie partnerskich relacji,

radzenie sobie z trudnymi uczuciami - gniew, złość, branie odpowiedzialności za swoje uczucia i zachowania, rozwijanie umiejętności komunikacyjnych, nabywanie i doskonalenie umiejętności wychowawczych, uwrażliwienie, odkrywanie empatii i wzmacnianie zachowań prospołecznych. Uczestnicy programu podpisują kontrakt na udział, akceptując warunki uczestnictwa i zobowiązując się do poszanowania zasad współżycia społecznego. Program psychologiczno - terapeutyczny zakłada prowadzenie spotkań zawierających działania psychologiczne i/lub terapeutyczne w celu zmiany zachowań i postaw uczestników, co pozwala zmniejszyć ryzyko dalszego stosowania przez nich przemocy oraz wypracowuje z nimi techniki zwiększające zdolności samokontroli zachowań agresywnych i umożliwiające konstruktywne współżycie w rodzinie.

W 2022 roku nie przeprowadzono programu psychologicznego dla osób stosujących przemoc w rodzinie z powodu braku zgłoszeń – chętnych osób kwalifikujących się do programu.

W celu pozyskania kandydatów do udziału w programie podjęto następujące działania:

- informowano o realizacji programu ośrodki pomocy społecznej, sąd, policję, prokuraturę, gminy powiatu lęborskiego, gminne/miejskie komisje ds. rozwiązywania problemów alkoholowych, parafie na terenie powiatu lęborskiego,
- informacje dotyczące realizacji programu zamieszczono na stronie internetowej PCPR w Lęborku, Starostwa Powiatowego w Lęborku, w lokalnej prasie, na portalu społecznościowym Facebook,
- nawiązywano kontakt z osobami, które ukończyły program korekcyjno - edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie, w celu zmotywowania do udziału w programie psychologiczno – terapeutycznym.

Łączna kwota dotacji przyznana Powiatowi Lęborskiemu na realizację programu psychologiczno - terapeutycznego dla osób stosujących przemoc w rodzinie w 2022 roku wyniosła: 4.500,00 zł. Dotacja została zwrócona w całości dnia 30.12.2022 roku.

3. Powiatowy program profilaktyczny w zakresie udzielania specjalistycznej pomocy oraz promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku

do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie na lata 2021 - 2027

Program służący działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie był pierwszy raz wdrażany w okresie sprawozdawczym. Cel główny programu stanowi ograniczenie skali i skutków stosowania przemocy w rodzinie w powiecie lęborskim przez wspieranie i podejmowanie działań profilaktycznych wobec rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy poprzez promowanie i wdrożenie prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie. Program profilaktyczny w zakresie udzielania specjalistycznej pomocy oraz promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie w Powiecie Lęborskim na lata 2021 - 2027 skierowany jest do lokalnej społeczności, w szczególności do: rodzin, w szczególności dzieci zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie, rodzin doświadczających przemocy

w rodzinie, zwłaszcza dzieci, osób i rodzin uwikłanych w przemoc w rodzinie, osób stosujących przemoc domową, świadków przemocy w rodzinie, rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, rodziców bezradnych w sprawach opiekuńczo - wychowawczych, rodzin niewydolnych wychowawczo, dzieci i młodzieży zagrożonej niedostosowaniem społecznym, przedstawicieli władz lokalnych, instytucji i służb wspierających dziecko i rodzinę oraz działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Program jest realizowany we współdziałaniu z lokalnymi samorządami, instytucjami i szeroko rozumianymi podmiotami, które realizują zadania w obszarach przemocy w rodzinie oraz wspierania rodzin. Wskaźniki realizacji Programu w 2022 roku przedstawia poniższa tabela.

Działania Programu w 2022 roku były finansowane z budżetu powiatu oraz Programu Oślonowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” edycja 2022. Projekt przygotowany przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku otrzymał dotację na realizację zadań wynikających z treści projektu w kwocie 18.360,00 zł. Całkowity koszt projektu wyniósł 26.000,00 zł, a ponadto z projektu powiatu lęborskiego pn. Centrum Usług Społecznych w powiecie lęborski.

Cel	Zrealizowane działania
Prowadzenie działań o charakterze profilaktycznym skierowanych do rodzin z terenu powiatu lęborskiego	– informowano OPS, Sąd, szkoły, przedszkola i żłobki z terenu powiatu lęborskiego oraz Warsztaty Terapii Zajęciowej, placówki opiekuńczo-wychowawcze i poradnie psychologiczne - pedagogiczne w Lęborku o możliwości wsparcia rodziców w procesie wychowawczym na warsztaty umiejętności „Rodzicielskich - Szkoła dla rodziców”; – podejmowano działania w ramach kampanii „19 dni przeciwko przemocy i krzywdzeniu dzieci i młodzieży”: ▪ powiatowy konkurs plastyczno-fotograficzny – na przygotowanie mema przeciw przemocy pn.: „Przyjaźń” dla dzieci ze szkół podstawowych i placówek opiekuńczo - wychowawczych, ▪ rozesłanie materiałów edukacyjno - informacyjnych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz materiałów dotyczących kampanii (plakat, przewodnik po kampanii), ▪ zrealizowano zajęcia ogólnodostępne grupowe uspołeczniające dla młodzieży- zajęcia ogólnorozwojowe z elementami tańca w Centrum Fitness Active GYM w Lęborku, działanie miało na celu promocję zachowań prospołecznych, zdrowy styl życia , prawidłowe formy zagospodarowania czasu wolnego, dedykowane było do młodzieży z klas VII-VIII ze szkół podstawowych i ze szkół ponadpodstawowych z powiatu lęborskiego, z rodzin , w których występuje zjawisko przemocy w rodzinie lub kryzys; – podejmowano działania w ramach kampanii pn.: „Rodzinna wyprawa” – skierowanej do rodzin z powiatu lęborskiego w celu propagowania prawidłowych form spędzania czasu wolnego, integracji rodziny, właściwego komunikowania się, impreza integracyjna w formie podróży edukacyjnej odbyła się w Sea Parku w Sarbsku – rozpowszechnianie materiałów edukacyjno-informacyjnych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz materiałów informujących o zakresie świadczonej pomocy; – udzielano wsparcia rodzinom zagrożonym ubóstwem lub wykluczeniem społecznym - uwikłanym w przemoc w rodzinie, dla wsparcia prawidłowego pełnienia funkcji rodziny przez integrację członków rodziny, naukę właściwego komunikowania się, organizację czasu wolnego w pozytywnych formach poprzez różnego rodzaju zajęcia uspołeczniające – t.j. rodzinne wyjścia do kina, zorganizowanie edukacyjnej podróży do, udział w pokazach i różnorodnych zabawach na świeżym powietrzu; wsparcie realizowane było w grupach rodzinnych - rodzic/rodzice wraz z dziećmi;
Udzielanie specjalistycznej pomocy rodzinom zagrożonym przemocą w rodzinie	– świadczone poradnictwo prawne, psychologiczne, socjalne w ramach działalności Ośrodka Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Lęborku; – przeprowadzono poradnictwo prawne indywidualne i grupowe dla osób uwikłanych w przemoc w rodzinie – doznających przemocy i zachowań agresywnych w ramach projektu CUS; zakres poradnictwa obejmował w szczególności prawo rodzinne, cywilne, karne m.in.: ▪ informowanie o obowiązującym stanie prawnym oraz przysługujących uprawnieniach lub spoczywających na osobie obowiązkach, w tym w związku z toczącym się postępowaniem przygotowawczym, administracyjnym, sądowym lub sądowo administracyjnym, ▪ wskazanie osobie uprawnionej sposobu rozwiązania jej problemu prawnego, ▪ pomoc w sporządzeniu projektu pisma w sprawach w/w. – zapewniono mediacje dostępne dla osób i rodzin, u których występuje sytuacja konfliktów wewnątrzrodzinnych powodujących trudności w funkcjonowaniu rodzin i spełnianiu jej funkcji, w szczególności opiekuńczo-wychowawczych; – w ramach projektu CUS zapewniono osobom, które doznały przemocy w rodzinie udział w indywidualnej długoterminowej terapii dla o ofiar przemocy.
Udzielanie wsparcia i pomocy rodzinom w ich prawidłowym funkcjonowaniu - ukierunkowanego na obniżenie ryzyka wystąpienia przemocy w rodzinie	– przeprowadzono Warsztaty umiejętności rodzicielskich - zajęcia grupowe warsztatowe pn. Szkoła dla rodziców (cykl zajęć - 2 edycje w roku po 8 spotkań, łącznie przeprowadzono dla 16 osób); cykle zajęć grupowych dla rodziców/opiekunów dzieci-rodzin uwikłanych w przemoc w rodzinie lub mających trudności z zachowaniami agresywnymi członka rodziny, trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi; – przeprowadzono spotkania grupy wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc w rodzinie, mające na celu wymianę doświadczeń oraz zapobieganie izolacji rodzin; w trakcie spotkań tematycznych z elementami psychoedukacji prowadzonych przez psychologa, uczestnicy mogli uczyć się rozpoznawać trudności i pokonywać je we wsparciu specjalistów; – udzielano wsparcia rodzinom zagrożonym ubóstwem lub wykluczeniem społecznym - uwikłanym w przemoc w rodzinie, dla wsparcia prawidłowego pełnienia funkcji rodziny przez integrację członków rodziny, naukę właściwego komunikowania się, organizację czasu wolnego w pozytywnych formach poprzez różnego rodzaju zajęcia uspołeczniające – t.j. rodzinne wyjścia do kina, zorganizowano edukacyjną podróż do Sea Parku, gdzie uczestnicy brali udział w pokazach i różnorodnych zabawach na świeżym powietrzu. Forma wsparcia realizowana była w grupach rodzinnych - rodzic/rodzice wraz z dziećmi. Sfinansowanie formy wsparcia odbywało się w formie zakupu biletów wstępu, dojazdu, poczęstunku; zajęcia poprzedzane były psychoedukacyjnym spotkaniem z opiekunami; – przeprowadzono poradnictwo prawne indywidualne i grupowe dla osób uwikłanych w przemoc w rodzinie – doznających przemocy i zachowań agresywnych; zakres poradnictwa obejmował w szczególności prawo rodzinne, cywilne, karne; – zapewniono dostęp do mediacji dla osób i rodzin, u których występuje sytuacja konfliktów wewnątrzrodzinnych powodujących trudności w funkcjonowaniu rodzin i spełnianiu jej funkcji, w szczególności opiekuńczo-wychowawczych; – przeprowadzono zajęcia terapeutyczne grupowe - uspołeczniające, w ramach których realizowano wsparcie dla dzieci i młodzieży dedykowane rodzinom, w których występuje zjawisko przemocy w rodzinie lub kryzys; zajęcia wskazane przez rodziców/opiekunów osób małoletnich odbywały się na pływalni - kurs nauki pływania, w hali sportowej – krav-maga, zajęcia kickboxing, czy jako zajęcia arteterapii; zajęcia przyczyniły się do wyrównywania szans rozwojowych, niwelowania skutków zaniedbań opiekuńczych i wychowawczych, zmniejszania występujących deficytów, rozwoju dziecka. – realizowano konsultacje i poradnictwo psychologiczne indywidualne dla osób i rodzin uwikłanych w przemoc w rodzinie i dotkniętych kryzysem;

	– przeprowadzano konsultacje i poradnictwo pedagogiczne dostępne dla osób i rodzin w kryzysie, uwikłanych w przemoc, w których występują trudności opiekuńczo-wychowawcze, w szczególności rodziców/opiekunów oraz rodzin zagrożonych umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej; – przeprowadzano terapie i psychoterapie – indywidualne specjalistyczne, w szczególności terapie dla dzieci z zaburzeniami rozwojowymi, psychoterapia poznawczo-behawioralna, terapia uzależnień, terapia dla ofiar przemocy w rodzinie, terapia psychotraumatologiczna, dla osób i rodzin uwikłanych w przemoc w rodzinie, dotkniętych sytuacją kryzysową z uwzględnieniem konieczności zabezpieczenia długoterminowych terapii i psychoterapii; – zrealizowano zajęcia ogólnodostępne grupowe uspołeczniające dla młodzieży- zajęcia ogólnorozwojowe z elementami tańca dla młodzieży z klas VII-VIII ze szkół podstawowych i ze szkół ponadpodstawowych z powiatu łębskiego, z rodzin , w których występuje zjawisko przemocy w rodzinie lub kryzys, działanie miało na celu promocję zachowań prospołecznych, zdrowy styl życia , prawidłowe formy zagospodarowania czasu wolnego.
Edukacja i promowanie prawidłowych metod wychowawczych i postaw rodzicielskich, wzmacnianie pozytywnych realizacji w rodzinie	– przeprowadzono kampanię informacyjną w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i interwencji kryzysowej „Przyjaźń alternatywa dla przemocy”; celem realizacji zadania było przygotowanie, powielenie i rozpowszechnienie informatorów i ulotki na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz kalendarzy na 2023 rok. Wykonane materiały rozpowszechniono i przekazano do ośrodków pomocy społecznej, przychodni, poradni zdrowia, szkół, przedszkoli i innych miejsc publicznych oraz wśród mieszkańców Powiatu Łębskiego w ramach kampanii informacyjnej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i interwencji kryzysowej „Przyjaźń alternatywa dla przemocy”, kampanii: „19 dni przeciwko przemocy i krzywdzeniu dzieci i młodzieży” oraz podczas Łębskich dni Jakubowych; – informowano przychodnie i gabinety podstawowej opieki medycznej z terenu powiatu łębskiego o pomocy specjalistycznej udzielanej przez OIK rodzinom zagrożonym przemocą w rodzinie, prośba o kierowanie ww. osób, przekazanie materiałów edukacyjno-informacyjnych, – informowano OPS -ów, Sąd, szkoły, przedszkola i żłobki z terenu powiatu łębskiego oraz WTZ, placówki opiekuńczo - wychowawcze i poradnię psychologiczno - pedagogiczną w Łęborgu o możliwości kierowania rodziców potrzebujących wsparcia w procesie wychowawczym na warsztaty umiejętności „Rodzicielskich – Szkoła dla rodziców”, – uaktualniono poradniki: „Vademecum AntyPrzemocy w Powiecie Łębskim”- praktyczny poradnik poświęcony zjawisku przemocy w rodzinie z bazą placówek niosących pomoc ofiarom przemocy, opracowanie ulotek składanych i ulotek dwustronnych informujących o zakresie pomocy świadczonej przez OIK oraz kalendarzy na rok 2023 z danymi OIK; – umieszczono na stronie internetowej PCPR w Łęborgu informacje o kampanii oraz o możliwości skorzystania z bezpłatnego poradnictwa,
Zwiększenie świadomości społecznej o zagrożeniach związanych z występowaniem przemocy w rodzinie	Udział w kampaniach: 1) „19 dni przeciwko przemocy i krzywdzeniu dzieci i młodzieży”, w ramach kampanii przeprowadzono działania: konkurs plastyczno-fotograficzny pn. „Przyjaźń” na przygotowanie mema dla dzieci ze szkół podstawowych i placówek opiekuńczo-wychowawczych z powiatu łębskiego, przeprowadzono zajęcia ogólnodostępne grupowe uspołeczniające dla młodzieży- zajęcia ogólnorozwojowe z elementami tańca, przekazano do szkół i placówek informację o bezpłatnych szkoleniach dla specjalistów organizowanych w ramach kampanii przez Fundację „Po drugie” oraz plakat i materiały dotyczące kampanii; 2) Udział Łębskich Dni Jakubowych – upowszechnianie informacji o zakresie bezpłatnego wsparcia w ramach OIK oraz materiałów edukacyjno -informacyjnych, 3) Przeciwdziałania przemocy w rodzinie pn.: „Rodzina wyprawa” – kampania skierowana do rodzin z powiatu łębskiego. Celem kampanii było propagowanie prawidłowych form spędzania czasu wolnego, integracja rodziny, właściwe komunikowanie się. Impreza integracyjna w formie podróży edukacyjnej do Sea Parku w Sarbsku odbyła się w dniu 10 września 2022 roku:
Rozwój współpracy ze służbami, instytucjami i podmiotami realizującymi zadania w obszarach problemu przemocy w rodzinie	– przesłanie informacji o nieodpłatnych szkoleniach on-line dla specjalistów , – zorganizowano w dniach 4-5.10.2022r. szkolenie on-line przez platformę ZOOM, w formie dwóch 6 godzinnych wykładów i dyskusji on-line, poprowadzonych przez specjalistów o tematyce: dzień pierwszy: Praca z osobą doświadczającą przemocy: 1) Jak rozpoznać osobę doznającą przemocy (objawy doświadczania przemocy); 2) Dynamika interakcji między sprawcą i osobą doznającą przemocy; 3) Konsekwencje doświadczania przemocy; 4) Jak powinien wyglądać pierwszy kontakt z osobą doświadczającą przemocy? 5) Jak przygotować plan bezpieczeństwa? 6) Budowanie planu pomocy w oparciu o potrzeby i zasoby rodziny; dzień drugi: Pomoc dziecku krzywdzonemu: 1) Dziecko doświadczające przemocy i obserwujące przemoc; 2) Objawy doświadczania przemocy przez dzieci; 3) Przemoc seksualna wobec dzieci – szczególny rodzaj uwikłania; 4) Warunki i kierunki pracy interwencyjnej i terapeutycznej z dziećmi doznającymi przemocy i obserwującymi przemoc; 5) Zastosowanie narzędzi prawnych w skutecznym rozwiązywaniu problemów przemocy. W szkoleniu wzięło udział 60 osób. W dniu 22.11.2022 roku odbyło się szkolenie on-line pn.: Interwencja kryzysowa i procedura Niebieskiej Karty w sytuacji występowania przemocy w rodzinie: 1)Uprawnienia, kompetencje i zadania poszczególnych służb w prewencji; 2) Realizacja procedury „Niebieska Karta”, w tym m. in. Sposób prowadzenia rozmów z osobami doznającymi i stosującymi przemoc, wskazówki dotyczące wypełnienia formularzy „Niebieska Karta”, zakres i sposób dokumentowania prowadzenia spraw w ramach procedury oraz zasady wymiany informacji pomiędzy służbami, umiejętność dokonywania oceny co do zasadności wszczęcia procedury (rozdzielenie przemocy w rodzinie od zachowań agresywnych i sytuacji konfliktowych); 3) Koordynacja interdyscyplinarnie podejmowanych działań; 4) Metody interwencji w przypadku przemocy stosowanej wobec dzieci przez osoby najbliższe; 5) Zagadnienia dotyczące odbioru dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia jego życia i zdrowia w związku z przemocą w rodzinie; 6) Reprezentacja dziecka w procedurze „Niebieskiej Karty”. Szkolenia skierowane były do specjalistów z resortów: pomocy społecznej, a w szczególności członków gminnych zespołów interdyscyplinarnych, pedagogów szkolnych, nauczycieli, policji oraz organizacji pozarządowych. W szkoleniu wzięło udział 50 osób.

4. Powiatowy program pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie na lata 2021 - 2027

W 2022 roku realizowano działania w ramach Powiatowego programu pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie na lata 2021 – 2027, przyjęty uchwałą nr XXVI/194/2021 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 18 lutego 2021 roku w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2027. Program ukierunkowany jest na udzielanie profesjonalnej pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie m.in. poprzez wskazywanie im sposobów reagowania na przemoc, uświadomienie przysługujących praw oraz możliwościach otrzymania pomocy ze strony instytucji, które zajmują się pracą na rzecz wspierania osób doznających przemocy, w celu jak najszybszego jej zakończenia.

W 2022 roku prowadzono bezpłatne poradnictwo psychologiczne w ramach interwencji kryzysowej (w tym dla osób doświadczających przemocy w rodzinie). Mieszkańcy powiatu lęborskiego mogli skorzystać z poradnictwa w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku we wtorki i czwartki w godzinach: 16:00 - 20:00 oraz w ramach dyżuru telefonicznego w środy w godzinach: 15:30 - 17:30. Osoby doświadczające przemocy miały ponadto możliwość skorzystania z nieodpłatnego poradnictwa psychologicznego - formy krótkoterminowej pomocy, w ramach projektu pn. „Centrum Usług Społecznych w powiecie lęborskim”, które, świadczone w ramach interwencji kryzysowej, ma za zadanie wspomagać, wspierać i podtrzymywać osoby doznające przemocy w rodzinie w trakcie trwania kryzysu. Pomoc ta koncentruje się na rozwiązywaniu bieżących trudności osób korzystających z porady, omawianiu ich potrzeb wynikających z sytuacji, w której się znajdują.

W 2022 roku w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku bezpłatnie udzielano poradnictwa prawnego dla osób korzystających z systemu pomocy społecznej, w tym dla osób doznających przemocy. Poradnictwa prawnego udzielano w środy w godzinach 11:00 - 13:00 w siedzibie jednostki. W okresie sprawozdawczym przeprowadzono także poradnictwo prawne indywidualne dla osób uwięzionych w przemoc w rodzinie - doznających przemocy i zachowań agresywnych w ramach projektu pn. *Centrum Usług Społecznych w powiecie lęborskim*. Zakres poradnictwa obejmował w szczególności prawo rodzinne, cywilne, karne m.in.:

- informowanie o obowiązującym stanie prawnym oraz przysługujących uprawnieniach lub spoczywających na osobie obowiązkach, w tym w związku z toczącym się postępowaniem przygotowawczym, administracyjnym, sądowym lub sądowo administracyjnym,
- wskazanie osobie uprawnionej sposobu rozwiązania jej problemu prawnego,
- pomoc w sporządzeniu projektu pisma w sprawach w/w.

Poradnictwo indywidualne odbywało się dziewięciokrotnie i skorzystało z niego 11 osób, natomiast grupowo odbyły się dwa spotkania dla dwóch grup liczących po 6 osób.

Pracownik socjalny Ośrodka Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku w okresie sprawozdawczym stale podejmował działania ukierunkowane na rozwinięcie lub wzmocnienie aktywności i samodzielności życiowej wspieranych osób, zabezpieczenie ich niezbędnych potrzeb, motywował osoby doznające przemocy w rodzinie do zmiany i wspierał w samodzielnym rozwiązaniu trudnej sytuacji życiowej. Podejmował również działania zmierzające do udzielenia pomocy osobom doświadczającym przemocy m.in. poprzez kierowanie do uczestnictwa

w grupach wsparcia, przekazywanie informacji o prawach osoby doznającej przemocy w rodzinie, wzmacnianie postawy sprzyjającej zatrzymaniu przemocy.

Prowadzono także spotkania grupy wsparcia w 2022 roku odbyło się 5 spotkań grupy wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc w rodzinie w ramach projektu pn. „Centrum Usług Społecznych w powiecie lęborskim”. Spotkania z elementami psychoedukacji były prowadzone przez psychologa. Spotkania miały na celu wymianę doświadczeń przez Uczestników oraz zapobieganie izolacji rodzin. Podczas spotkań grupy dzięki wspólnym rozmowom, osoby biorące w nich udział mogły uczyć się rozpoznawania trudności i pokonywania ich przy wsparciu specjalistów, stanowili dla siebie źródło wsparcia emocjonalnego, informacyjnego i instrumentalnego, źródło zasobów, inspiracji i motywacji do działania.

Osobom, które doświadczyły przemocy w rodzinie zabezpieczono możliwość skorzystania z terapii indywidualnej długoterminowej dla ofiar przemocy w ramach projektu pn. „Centrum Usług Społecznych w powiecie lęborskim”. W 2022 roku z tej formy pomocy skorzystało 5. Odbyło się 79 jednogodzinnych spotkań.

W okresie sprawozdawczym zapewniono możliwość osobom doznającym przemocy w rodzinie uzyskania pomocy w formie bezpiecznego schronienia w instytucjach świadczących tego typu pomoc, tj. w Hostelu przy Domu Pomocy Społecznej Nr 2 w Lęborku oraz w Specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie w Rusocinie. W 2022 roku Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Lęborku nie odnotował przypadków wystąpienia ww. okoliczności wskazujących na konieczność zapewnienia tego typu wsparcia.

Ponadto, w okresie sprawozdawczym osoby doznające przemocy w rodzinie, korzystające ze wsparcia Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Lęborku były motywowane do poszukiwania i podejmowania zatrudnienia, w celu uzyskania niezależności finansowej tak ważnej w procesie zmiany.

W 2022 roku Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku, według potrzeb podejmował współpracę z jednostkami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie: z ośrodkami pomocy społecznej z terenu powiatu lęborskiego, Policją, Prokuraturą, Sądem, Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną, Lokalnym Punktem Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przepięstwem, w celu udzielenia jak najskuteczniejszej pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie.